

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Angielsko-polski słownik informacji naukowej i bibliotekoznawstwa

Author: Jacek Tomaszczyk

Citation style: Tomaszczyk Jacek. (2009). Angielsko-polski słownik informacji naukowej i bibliotekoznawstwa. Katowice : Studio NOA.

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

**Angielsko-polski słownik
informacji naukowej i bibliotekoznawstwa**

Jacek Tomaszczyk

**Angielsko-polski
słownik
informacji naukowej
i bibliotekoznawstwa**

STUDIO NOA

Uniwersytet Śląski

Katowice 2009

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

UPGOW – Uniwersytet Partnerem Gospodarki Opartej na Wiedzy
Uniwersytet Śląski w Katowicach, ul. Bankowa 12, 40-007 Katowice, <http://www.us.edu.pl>

**Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**

Recenzent: *Barbara Sosińska-Kalata, Mirosław Górny*

Opracowanie redakcyjne wstępu: *Katarzyna Solecka*

Projekt okładki i opracowanie graficzne: *Ireneusz Olsza*

Copyright © 2009 by Uniwersytet Śląski w Katowicach

ISBN 978-83-60071-22-9

Wydawca: **STUDIO NOA**
Katowice – Rybnik
<http://www.studio-noa.pl>

Wyd. I.
Druk ukończono w grudniu 2009 r.

Skład i druk: **STUDIO NOA** **Ireneusz Olsza**
e-mail: poczta@studio-noa.pl

O słowniku

Słownik zawiera ok. 6000 angielskich słów i ponad 2300 różnego rodzaju połączeń wyrazowych wraz z ich odpowiednikami lub objaśnieniami w języku polskim. Jest to słownik wyłącznie przekładowy, a krótkie objaśnienia dołączone do niektórych haseł mają na celu jedynie określenie znaczenia słowa w przypadku, gdy polski odpowiednik jest homonimem albo angielskie słowo lub wyrażenie nie posiada jeszcze powszechnie przyjętego polskiego ekwiwalentu.

W słowniku znalazły się terminy z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa, słowa z języka ogólnego, które tworzą z terminami typowe połączenia frazeologiczne, a które mogłyby powodować trudności w pracy nad przekładem. Uwzględniono też słownictwo ogólne, często występujące w tekstach naukowych z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa. Słownik jest adresowany do wszystkich osób zainteresowanych problematyką tej dyscypliny, w tym w szczególności do studentów, którym – mam nadzieję – ułatwi korzystanie z anglojęzycznej literatury fachowej i naukowej oraz z systemów informacyjnych z angielskim interfejsem użytkownika.

Podstawę słownika stanowi słownictwo pochodzące z artykułów opublikowanych w latach 2000–2005 w 12 anglojęzycznych czasopismach z dziedziny informacji naukowej i bibliotekoznawstwa. Teksty artykułów utworzyły korpus liczący ponad 20 milionów wyrazów. Dodatkowo uwzględniono słownictwo pochodzące z norm oraz wybranych słowników i tezaurusów polskich i zagranicznych. Pełny wykaz źródeł materiału leksykalnego został zamieszczony w dalszej części wstępu. Oprócz angielskich terminów w słowniku znalazły się także zwroty łacińskie, np. *loco citato*, *sine anno*, *bone fide*, które należą do łacińskiej kultury uniwersalnej i dlatego pojawiają się w wielu angielskich tekstach naukowych. Słownik uwzględnia również skróty i skrótowce oraz często spotykane nazwy własne systemów informacyjnych, języków informacyjno-wyszukiwawczych, organizacji, towarzystw oraz stowarzyszeń naukowych i zawodowych. Przekład nazw własnych na język polski ma często specyficzną formę, nie zawsze dokładnie odpowiadającą znaczeniu ich poszczególnych składników wyrazowych.

Dobór czasopism, które zostały wykorzystane w opracowaniu słownika, nie był przypadkowy. Wybrane periodyki reprezentują szerokie spektrum zagadnień z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa. Indeksowane są w mię-

dzynarodowych bazach danych – *Social Sciences Citation Index* oraz *Library and Information Science Abstract*, co wpływa na ich recepcję w literaturze światowej oraz na znajomość wśród bibliotekarzy i specjalistów informacji. Przeprowadzone rozpoznanie naukowej użyteczności tych źródeł pozwoliło na stwierdzenie, że stanowią one podstawę wymiany doświadczeń w rozwoju tej dyscypliny¹. Dodatkowym argumentem przemawiającym za wyborem konkretnych tytułów było spostrzeżenie, że są one dostępne w polskich bibliotekach zarówno w formie drukowanej, jak i elektronicznej. Teksty artykułów w nich zawartych można uzyskać, korzystając z takich serwisów pełnotekstowych, subskrybowanych przez wiele polskich bibliotek naukowych, jak: ScienceDirect, EbscoHost, SpringerLink i Emerald. Jedno z czasopism wykorzystanych w gromadzeniu leksyki – „Information Research” – udostępniane jest w trybie Open Access, tj. bezpłatnie w Internecie.

Źródła wykorzystane przy opracowaniu słownika umożliwiły zebranie najważniejszego słownictwa z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa. Biorąc jednak pod uwagę szybki rozwój terminologii, szczególnie związanej z technologiami informacyjnymi, należy podkreślić, że słownik ma charakter otwarty i będzie wymagał regularnej aktualizacji.

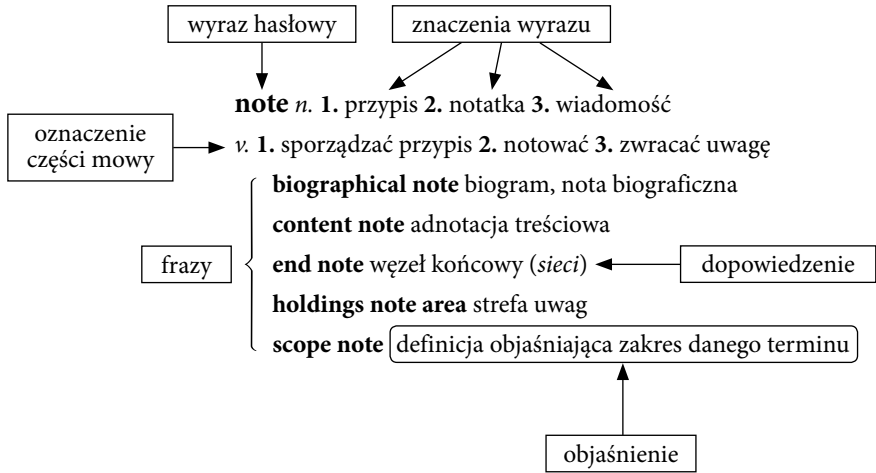
W słowniku za podstawową formę słowa lub zwrotu przyjęto wersję brytyjską języka angielskiego, umieszczając przy pisowni amerykańskiej odsyłacz *zob.* do wersji brytyjskiej. W przypadku, gdy rozróżnienie wersji języka było konieczne, wprowadzono oznaczenia GB (= brytyjski) i US (= amerykański). Przy hasłach będących nieregularną formą liczby mnogiej, np. *thesauri*, *theses*, *consortia*, *criteria*, wprowadzono odsyłacz *zob.* do artykułu hasłowego w liczbie pojedynczej, w którym dodatkowo umieszczono formę liczby mnogiej, poprzedzoną skrótem *pl.*

Polskie odpowiedniki będące synonimami zostały oddzielone przecinkami, natomiast w nawiasach wyróżniono kursywą dopowiedzenia, kwalifikatory i krótkie objaśnienia. Różne znaczenia angielskiego terminu zostały oznaczone cyframi arabskimi. W słowniku znalazły się także kwalifikatory dla oznaczenia części mowy. W przypadku, gdy polski odpowiednik jest rzeczownikiem, a nie podano dodatkowych znaczeń angielskiego terminu należących do innych części mowy, zrezygnowano z jego oznaczenia. W celu ułatwienia wyszukiwania każdy rzeczownik w terminach i wyrażeniach złożonych stanowi osobny wyraz hasłowy. Na przykład wyrażenie *patent classification* znajduje się zarówno w hasle *patent*, jak i w hasle *classification*.

---

¹ A. Drabek: *Analiza czasopism z bibliotekoznawstwa i informacji naukowej (na podstawie bazy danych Journal Citation Reports Social Sciences Edition 1999–2004)*. W: E. Gondek i D. Pietruch-Reizes (red.). *Studia z informacji naukowej i dyscyplin pokrewnych. Prace dedykowane Profesor Barbarze Stefaniak*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2007, ISBN 978-83-226-1623-9, s. 130–147.

Struktura artykułu hasłowego

Skróty używane w słowniku

- adj.* – przymiotnik
- adv.* – przysłówek
- chem.* – termin chemiczny
- GB* – termin brytyjski
- math.* – termin matematyczny
- n.* – rzeczownik
- pl.* – liczba mnoga
- US* – termin amerykański
- v.* – czasownik
- zob.* – zobacz

Wykaz źródeł

Czasopisma

1. Canadian Journal of Information and Library Science
2. Information & Management
3. Information Research – An International Electronic Journal
4. International Journal of Information Management
5. Journal of Academic Librarianship
6. Journal of Documentation
7. Journal of the American Society for Information Science and Technology
8. Library and Information Science Research
9. Library Collections Acquisitions & Technical Services
10. Library Quarterly
11. Library Trends
12. Scientometrics

Wydawnictwa zwarte

1. *Angielsko-polski słownik informatyczny*. Warszawa 2004. ISBN 83-204-2926-9.
2. *Angielsko-polski słownik terminów z zakresu dokumentacji i informacji patentowej*. Dostępny w Internecie: <http://www.uprp.pl/NR/rdonlyres/18BAE901-5C48-4090-9A93-650A65D73662/135/slownikangielskopolski.pdf>
3. Cichoński L., Pawlicki T., Ruczka I.: *Poligraficzny słownik terminologiczny*. Warszawa 1999. ISBN 83-911604-0-8.
4. Dembowska, M. (red.): *Słownik terminologiczny informacji naukowej*. Wrocław 1979.
5. Keenan S., Johnston C.: *Concise dictionary of library and information science*. Wyd. 2. London cop. 2000. ISBN 1-85739-251-5.
6. Maciejewska, W. (red.): *Polski słownik archiwalny*. Warszawa 1974.
7. Milstead J. L. (ed.): *ASIS Thesaurus of Information Science and Librarianship*. Wyd. 2. Medford 1998. ISBN 1-57387-050-1.
8. *Nowy słownik Fundacji Kościuszkowskiej polsko-angielski i angielsko-polski*. ISBN: 97883-242-0840-1. Kraków 2003.

9. Reitz J. M.: *Dictionary for Library and Information Science*. Westport, London cop. 2004. ISBN 1-59158-075-7. Dostępny także w Internecie: <http://lu.com/odlis>
10. *Słownik terminów z zakresu informacji europejskiej występujących w dokumentach Unii Europejskiej*. Warszawa 2004. ISBN 83-89972-25-5.
11. Szaniawski J.: *Duży słownik informatyczny*. Warszawa 2003. ISBN 83-900587-7-4.
12. Ścibor E., Tomasiak-Beck J.: *PATIN: Polsko-angielski tezaurus informacji naukowej*. Warszawa 2001.
13. *Wielki słownik angielsko-polski PWN-Oxford*. ISBN 83-01-13708-8. Warszawa 2002.

Normy

1. PN-87/N-09127 – Informacja naukowa. Zagadnienia organizacyjne i prawne. Terminologia.
2. PN-89/N-01224 – Bibliotekarstwo i bibliografia. Opracowanie zbiorów informacji o dokumentach. Terminologia.
3. PN-89/N-01225 – Bibliotekarstwo i bibliografia. Rodzaje i części składowe bibliografii.
4. PN-91/N-01226 – Bibliotekarstwo i bibliografia. Rodzaje i działalność bibliotek. Terminologia.
5. PN-92/N-01227 – Bibliotekarstwo i bibliografia. Typologia dokumentów. Terminologia.
6. PN-ISO 2709: 1998 – Informacja i dokumentacja. Format do wymiany informacji.
7. PN-EN ISO 9707: 1998 – Informacja i dokumentacja. Statystyka produkcji i dystrybucji książek, gazet, czasopism i publikacji elektronicznych.
8. PN-ISO 690-2: 1999 – Informacja i dokumentacja. Przypisy bibliograficzne. Dokumenty elektroniczne i ich części.
9. PN-ISO 8777: 1999 – Informacja i dokumentacja. Komendy w interaktywnym wyszukiwaniu tekstowym.
10. PN-ISO 999: 2001 – Informacja i dokumentacja. Wytyczne dotyczące zawartości, struktury i prezentacji indeksów.
11. PN-ISO 10324: 2002 – Informacja i dokumentacja. Rejestracja zasobu. Poziom zbiorowy.
12. PN-ISO 690: 2002 – Dokumentacja. Przypisy bibliograficzne. Zawartość, forma i struktura.
13. PN-EN ISO 2789: 2005 – Informacja i dokumentacja. Międzynarodowa statystyka biblioteczna.
14. PN-ISO 5127: 2005 – Informacja i dokumentacja. Terminologia.

Słownik

A

a to z od A do Z

A&HCI = Arts & Humanities Citation Index indeks cytowań z zakresu nauk humanistycznych i sztuk

AACR2 = Anglo-American Cataloguing Rules, Second Edition anglo-amerykańskie zasady katalogowania, drugie wydanie

AAP = Association of American Publishers Stowarzyszenie Wydawców Amerykańskich

AASL = American Association of School Librarians Amerykańskie Stowarzyszenie Bibliotekarzy Szkolnych

ABA = American Booksellers Association Stowarzyszenie Księgarzy Amerykańskich

abandon *v.* porzucić, opuszczać, zaniechać, rezygnować

abandonment porzucenie, opuszczenie, zaniechanie, rezygnacja

abbreviate *v.* skracać

abbreviated *adj.* skrócony

abbreviation skrót, skrócenie

abnormal *adj.* nienormalny, niewłaściwy, nieprawidłowy

abnormality anomalia, nieprawidłowość

abort *n.* 1. przerwanie 2. zawieszenie awaryjne

v. przerywać

abortive attempt nieudana próba

aboutness „bycie o czymś”

abrasion ścieranie

abridge *v.* skracać, streszczać

abridge edition wydanie skrócone

abridged *adj.* skrócony

Abridged Decimal Classification wydanie skrócone Dziesięcnej Klasyfikacji Deweya

abridged edition of UDC wydanie skrócone UKD

abridged UDC schedules tablice skrócone UKD

in abridged form w formie skróconej

abridgement skrót, streszczenie

absence nieobecność, brak

absence of confirmation brak potwierdzenia

absolute *adj.* absolutny, bezwzględny

absolute address adres bezwzględny

absolute humidity wilgotność bezwzględna

absolute path name pełna nazwa ścieżki dostępu

absolute value wartość bezwzględna, moduł liczby

absorb *v.* absorbować, pochłaniać

absorbency absorpcja

absorption 1. absorpcja, pochłanianie

2. pochłonięcie, wchłonięcie

absorptive *adj.* absorpcyjny

abstract *n.* 1. analiza dokumentacyjna, abstrakt 2. wyciąg 3. abstrakcja

v. sporządzać analizę dokumentacyjną, streszczać

adj. abstrakcyjny

abstract bulletin przegląd dokumentacyjny

abstract card karta dokumentacyjna

abstract journal czasopismo abstraktowe

abstract name nazwa abstrakcyjna

abstract sheet wkładka dokumentacyjna

author abstract streszczenie autorskie

critical abstract analiza krytyczna

indicative abstract analiza dokumentacyjna wskazująca, abstrakt wskazujący

- informative abstract** analiza dokumentacyjna omawiająca, abstrakt omawiający
- patent abstract** skrót opisu patentowego
- slanted abstract** analiza dokumentacyjna (*abstrakt*), poświęcona wybranemu aspektowi dokumentu
- abstracter** *zob.* **abstractor**
- abstracting** *n.* tworzenie analizy dokumentacyjnej (*abstraktu*)
- abstracting journal** czasopismo abstraktowe
- automatic abstracting** automatyczne tworzenie analiz dokumentacyjnych (*abstraktów*)
- abstracting and indexing database** bibliograficzna baza danych z cytowaniami i abstraktami
- abstracting service** usługa sporządzania analiz dokumentacyjnych (*abstraktów*)
- abstraction** **1.** oddzielenie, usunięcie **2.** abstrakcja
- data abstraction** abstrakcja danych
- abstractor** analista, osoba sporządzająca analizy dokumentacyjne (*abstrakty*)
- abundant** *adj.* liczny
- abusive** *adj.* niewłaściwy, niewłaściwie użyty
- ACA = Association of Canadian Archivists** Stowarzyszenie Archiwistów Kanaadyjskich
- academe** uczelnia, akademia, środowisko akademickie
- academia** środowisko akademickie, świat uniwersytecki
- academic** *n.* nauczyciel akademicki *adj.* **1.** akademicki, naukowy **2.** teoretyczny
- academic council** rada naukowa
- academic dissertation** dysertacja
- academic library** biblioteka akademicka
- academician** członek akademii
- academy** akademia, uczelnia
- accede** *v.* **1.** przystępować, zgłaszać akces **2.** wyrażać zgodę **3.** obejmować (*stanowisko*)
- accelerate** *v.* przyspieszać
- acceleration** przyspieszenie
- accent** *n.* akcent
- v.* akcentować
- accept** *v.* **1.** akceptować, zgadzać się **2.** przyjmować
- acceptability** akceptowalność, dopuszczalność
- acceptable** *adj.* dopuszczalny, możliwy do przyjęcia
- acceptance** **1.** akceptacja, zgoda **2.** przyjęcie
- access** *n.* dostęp
- v.* uzyskiwać dostęp
- access authority** prawo dostępu
- access charges** opłaty za dostęp (*np. do serwisu*)
- access code** kod dostępu
- access control** kontrola dostępu
- access date** data dostępu
- access denied** dostęp wzbroniony, brak dostępu
- access enabled** dostęp możliwy, pozwolenie dostępu
- access hours** godziny otwarcia (*placówki informacyjnej*)
- access to information** dostęp do informacji
- access mechanism** mechanizm dostępu
- access method** metoda dostępu
- access mode** tryb dostępu
- access permission** pozwolenie dostępu
- access point** punkt dostępu

- access restriction** ograniczenie dostępu
- access right** prawo dostępu
- access time** czas dostępu
- access type** rodzaj dostępu
- controlled access** dostęp kontrolowany
- data access protocol** protokół dostępu do danych
- direct access** dostęp bezpośredni
- equal access** równy dostęp
- free access** wolny (*bezpłatny*) dostęp
- gain access** uzyskać dostęp
- grant access** przyznać prawo dostępu
- inequitable access to information** nierówny dostęp do informacji
- intermediate access** dostęp pośredni
- network access** dostęp do sieci
- online public access catalogue** katalog dostępny publicznie w sieci
- open access** wolny dostęp do bezpłatnych zasobów elektronicznych
- open access repository** otwarte repozytorium (*miejsce przechowywania dokumentów elektronicznych przeznaczonych do udostępniania*)
- point of access** punkt dostępu
- provide access** umożliwić/zapewnić dostęp
- public access to information** publiczny dostęp do informacji
- random access** dostęp bezpośredni, dostęp swobodny
- remote access** dostęp zdalny
- restricted access to information** ograniczony dostęp do informacji
- accessibility** dostępność, osiągalność
- accessible** *adj.* dostępny
- accession** 1. akcesja 2. objęcie, przystąpienie, akces
- accession book** księga akcesyjna
- accession card** karta akcesyjna
- accession number** numer akcesji
- accession list/record/register** rejestr nabytków, księga inwentarzowa
- de-accession register** księga ubytków
- accessories** akcesoria, wyposażenie dodatkowe, dodatki
- accessory** *adj.* dodatkowy, pomocniczy
- accident** 1. wypadek 2. przypadek 3. akcydens
- accidental** *adj.* przypadkowy
- accommodate** *v.* dostosowywać, przystosowywać 2. ulokować
- accommodation** 1. dostosowanie, przystosowanie 2. ulokowanie
- accompaniment** dodatek, rozszerzenie, uzupełnienie
- accompanying material** materiał dodatkowy (*np. płyta CD do książki*)
- accomplish** *v.* dokonywać, osiągać, realizować
- accomplishment** dokonanie, osiągnięcie, realizacja
- accordance** zgodność, zgoda
- account** *n.* 1. konto 2. rozliczenie 3. relacja, raport
- v.* rozliczać, obliczać
- account book** księga rachunkowa
- accredit** *v.* akredytować
- accreditation** akredytacja
- accrual** nabytek, uzupełnienie serii
- acculturate** *v.* podlegać akulturacji
- acculturation** akulturacja
- accumulate** *v.* 1. gromadzić, zbierać 2. sumować, kumulować (się)
- accumulation** 1. gromadzenie 2. akumulacja
- accuracy** dokładność, trafność, precyzja
- adequate accuracy** wymagana dokładność
- degree of accuracy** stopień dokładności

acetate octan

cellulose acetate acetyloceluloza

achieve *v.* osiągać, dokonywać, realizować

achievement osiągnięcie, dokonanie

acid *n.* kwas

adj. kwasowy, kwaśny

acid deterioration pogorszenie jakości przez kwas

acid-free paper papier bezkwasowy

acid migration migracja kwasu

acidic *adj.* kwasowy, kwasotwórczy

acidity kwasowość, kwaśność

acknowledge *v.* potwierdzać

acknowledgement 1. potwierdzenie 2.

~s podziękowania (*we wstępie do książki*)

acknowledgment *zob.* **acknowledgement**

ACM = Association for Computing Machinery

organizacja skupiająca osoby zajmujące się informatyką i technologiami informacyjnymi

acoustic *adj.* akustyczny

acoustics akustyka

acquire *v.* nabywać, zdobywać, pozyskiwać

acquisition 1. nabytek, nabywanie 2. gromadzenie zbiorów

acquisition number numer zamówienia

automatic data acquisition system automatyczny system gromadzenia danych

auxiliary data acquisition system pomocniczy system gromadzenia danych

control and data acquisition system system sterowania i gromadzenia danych

data acquisition system system gromadzenia danych

knowledge acquisition gromadzenie wiedzy, tworzenie bazy wiedzy

acronym akronim

act *n.* uchwała, ustawa, akt

v. działać, pełnić funkcję

action akcja, działanie, czynność

activate *v.* uruchamiać, aktywować, włączać

activation uruchomienie, aktywacja, aktywowanie, włączenie

active *adj.* aktywny, czynny

active server pages aktywne strony serwera (*technologia służąca do tworzenia dynamicznych stron WWW*)

activity działalność, aktywność

information activities działalność informacyjna

library activities działalność bibliotek

publishing activity działalność wydawnicza

scientific activity działalność naukowa

sphere of activity sfera działalności

actual *adj.* rzeczywisty, faktyczny

actual range zakres rzeczywisty

actual usage użycie rzeczywiste

actualise *v.* realizować

actuality realizm, rzeczywistość, faktyczny stan rzeczy

actuarial table tabela statystyczna

actuator 1. organ wykonawczy 2. urządzenie uruchamiające

acyclic *adj.* acykliczny

ad hoc query zapytanie *ad hoc*

adapt *v.* dostosowywać (się), przystosowywać (się)

adaptation 1. adaptacja (*utwór*) 2. przystosowanie

adapter adapter, łącznik

adapter card karta rozszerzeń

adaption *zob.* **adaptation**

adaptive *adj.* adaptacyjny, przystosowawczy

adaptivity adaptacyjność, przystosowalność

adaptor *zob.* **adapter**

ADAS = **1. automatic data acquisition system** automatyczny system gromadzenia danych **2. auxiliary data acquisition system** pomocniczy system gromadzenia danych **3. automatic data retrieval system** automatyczny system wyszukiwania danych **4. automatic data analysis system** automatyczny system analizy danych

ADC = **Abridged Decimal Classification** wydanie skrócone Dziesiątej Klasyfikacji Deweya

add *v.* **1.** dodawać, sumować **2.** dołączać

added *adj.* dodany, dodatkowy

added copy egzemplarz dodatkowy, kopia dodatkowa

added entry hasło dodatkowe

value added wartość dodana

addendum *pl.* *addenda* dodatek, uzupełnienie, suplement, załącznik

add-in dodatek, rozszerzenie

addition **1.** dodatek, uzupełnienie **2.** dodawanie, sumowanie

patent of addition patent dodatkowy

additional *adj.* dodatkowy, uzupełniający

additional patent patent dodatkowy

additional printing dodruk

additive *n.* dodatek, domieszka
adj. addytywny

add-on *n.* rozszerzenie, dodatek
adj. dodatkowy

address *n.* adres
v. adresować

absolute address adres bezwzględny

block address adres bloku (*zapisanych danych*)

web address adres w sieci WWW

addressee adresat/ka

adduce *v.* cytować, przytaczać

adequacy adekwatność, stosowność, odpowiedniość

adequate *adj.* adekwatny, stosowny, odpowiedni

adequate accuracy wymagana dokładność

adhere *v.* **1.** przywierać, przylegać, kleić się **2.** przestrzegać, trzymać się (*czegoś*), trwać (*przy czymś*)

adherence **1.** przywieranie, przyleganie, klejenie się **2.** przestrzeganie, stosowanie się

adherent *n.* zwolenni-k/czka

adj. przylegający, przywierający, lepiący się

adhesion przyleganie, przywieranie, adhezja

adhesive *n.* substancja klejąca, klej, spoiwo

adj. lepki, klejący, przylegający

adhesive binding **1.** oprawa klejona **2.** klejenie

adhocracy adhokracja

adjacency przyleganie, graniczenie

adjacent *adj.* sąsiadujący, sąsiedni, przylegający, przyległy

adjective przymiotnik

adjoin *adj.* sprzężony, związany

adjunct *n.* **1.** dodatek, uzupełnienie **2.** pomocnik, adiunkt

adj. dodatkowy, pomocniczy

adjunct professor profesor kontraktowy

adjust *v.* **1.** adiustować **2.** korygować, poprawiać **3.** regulować, dostosowywać

adjustment **1.** adiustacja **2.** korekta, poprawka **3.** regulacja, dostosowanie

administer *v.* **1.** zarządzać, administrować **2.** przeprowadzać

administration zarządzanie, administrowanie, administracja

administrative *adj.* administracyjny

administrative unit jednostka administracyjna

administrator administrator/ka
database administrator administrator bazy danych

admissibility dopuszczalność

admissible *adj.* dopuszczalny, dozwolony

admission 1. wstęp, opłata za wstęp 2. przyjęcie, dopuszczenie 3. rekrutacja (*na studia*)

admission card karta wstępu

admit *v.* dopuszczać, wpuszczać, pozwalać

admittance dostęp, prawo wstępu, dopuszczenie

admonition napomnienie, upomnienie

ADP = automatic data processing automatyczne przetwarzanie danych

adsorbent *n.* adsorbent
adj. adsorpcyjny

adsorption adsorpcja

adult *n.* dorosły

adj. dorosły, pełnoletni

adult content materials materiały zawierające treści dla dorosłych

adult education kształcenie dorosłych

older adults osoby starsze

young adults młodzież w wieku 12-18 lat

advance *n.* postęp, posuwanie się naprzód
v. robić postępy, posuwać się naprzód

advance copy egzemplarz sygnałny, egzemplarz okazowy

advanced *adj.* zaawansowany, rozwinięty, nowatorski

advanced information technology zaawansowana technologia informacyjna

Advanced Papyrological Information System Zaawansowany Papirologiczny System Informacyjny

Advanced Research Projects Agency Network ARPANET (*rozległa sieć komputerowa, prekursor Internetu*)

advancement 1. rozwój, rozwijanie, postęp, 2. awans, promocja

advantage 1. zaleta (*programu, urzędzenia*) 2. korzyść, pożytek 3. przewaga

advantageous *adj.* korzystny

adverb przysłówek

adversaria zbiór notatek, spostrzeżeń, aforyzmów (*w formie notesu, opublikowanej książki lub luźnych kartek*)

adverse *adj.* 1. przeciwny 2. niekorzystny
adverse conditions niesprzyjające warunki

advertise *v.* 1. reklamować 2. ogłaszać, zawiadamiać

advertisement 1. reklama, rozgłos 2. ogłoszenie, zawiadomienie

advertising reklama, reklamowanie, rozgłaszanie

advice 1. rada, porada 2. powiadomienie
career advice services doradztwo zawodowe

advise *v.* 1. doradzać, polecać 2. zawiadamiać

advisory *adj.* doradczy

advisory service usługi konsultacyjne/doradcze

advisory system system doradczy

aegis egida

aesthetic *adj.* estetyczny

aesthetic function of language funkcja estetyczna języka

aesthetics estetyka

affect *v.* wpływać, oddziaływać

affiliate *n.* osoba lub instytucja stowarzyszona

v. przyjmować, stowarzyszać, jednoczyć
affiliate member członek stowarzyszony

affiliated *adj.* afiliowany, stowarzyszony

affiliation 1. afiliacja 2. przyjęcie (*do grona*)

- author affiliation** afiliacja autora
- affirmation** potwierdzenie
- affirmative** *n.* stwierdzenie, potwierdzenie
adj. twierdzący, pozytywny
- affix** *n.* afiks
v. dołączać
- affixation** dołączenie, afiksacja
- afford** *v.* dostarczać, zapewniać
- affordability** możliwość zakupu
- affordable** *adj.* w przystępnej cenie
- aforementioned** *adj.* wyżej wspomniany
- aforesaid** *adj.* wyżej wspomniany, wyżej wymieniony
- aftermath** następstwo, wynik, pokłosie
- afterword** posłowie
- agate** czcionka o rozmiarze 5,5 punktu
- agency** oddział, przedstawicielstwo, agencja
- agenda** porządek dzienny, agenda
- agent** 1. agent 2. czynnik 3. środek 4. agens, podmiot czynny 5. agent (*rodzaj programu komputerowego*)
book agent sprzedawca książek
patent agent rzecznik patentowy
- agglutination** aglutynacja, zlepianie (się)
- agglutinative** *adj.* aglutynacyjny
agglutinative language język aglutynacyjny
- aggregate** *n.* 1. agregat, zbiór 2. suma, ogół
v. zbierać (się), gromadzić (się), agregować
aggregate services usługi agregacyjne
- aggregation** 1. gromadzenie, zbieranie 2. agregacja
- aging of information** starzenie się informacji
- agnomen** przydomek
- agree** *v.* zgadzać się, uzgadniać
- agreed** *adj.* uzgodniony, potwierdzony
- agreement** 1. umowa 2. zgoda 3. porozumienie 4. związek zgody
licensing agreement umowa licencyjna
- agriculture** rolnictwo
- agronomy** agronomia
- ahistorical** *adj.* niehistoryczny
- AI** = 1. **artificial intelligence** sztuczna inteligencja 2. **Amnesty International** międzynarodowa organizacja zajmująca się ochroną praw człowieka
- aid** *n.* 1. pomoc, wsparcie 2. pomocnik 3. środek pomocniczy
v. pomagać, ułatwiać
aid scheme program pomocy
educational aids pomoce naukowe
- AIS** = **Association for Information Systems** organizacja skupiająca ekspertów w zakresie systemów informacyjnych
- AIT** = **advanced information technology** zaawansowana technologia informacyjna
- aka** = **also know as** znany (także) jako, alias
- ALA** = **American Library Association** Stowarzyszenie Bibliotek Amerykańskich
- album** 1. album 2. kasetka, płyta
- albumen print** druk albuminowy
- alert** *n.* 1. alarm 2. stan pogotowia, stan gotowości
v. alarmować, ostrzegać
alert box pole ostrzegawcze, komunikat ostrzegawczy
- alerting service** informacja ekspresowa
- Alexandria** Aleksandria
- Alexandrian** *adj.* aleksandryjski
- alexia** aleksja, niezdolność rozumienia pisma
- algebra** algebra
Boolean algebra algebra Boole'a
- algebraic** *adj.* algebraiczny

algorithm algorytm

algorithmic *adj.* algorytmiczny

algraphy algrafia

ALIA = Australian Library and Information Association Australijskie Stowarzyszenie Bibliotek i Informacji

alias *n.* pseudonim, alias, nazwa umowna
adv. inaczej zwany, alias

alienation alienacja

align *v.* wyrównywać, ustawiać w linii

aligned *adj.* wyrównany

left-aligned wyrównany do lewej strony

alignment 1. wyrównanie, ustawienie w linii 2. współpraca, przymierze

ALISE Association for Library and Information Science Education Stowarzyszenie na Rzecz Edukacji z Zakresu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej

alkali zasada (*chemiczna*)

alkali reserve rezerwa zasadowa

alkaline *adj.* alkaliczny, zasadowy

alkaloid alkaloid

all rights reserved wszelkie prawa zastrzeżone

allegorical *adj.* alegoryczny

allegory alegoria

alliance przymierze, sojusz

allocate *v.* przydzielać, alokować

allocation przydział, alokacja

allonym alonim (*nazwisko innej osoby przybrane jako pseudonim*)

allot *v.* przydzielać, wyznaczać

allotment przydział, wydzielenie

allow *v.* pozwalać, dopuszczać

allowable *adj.* dopuszczalny

allowance 1. przydział 2. pozwolenie

alma mater 1. uczelnia 2. hymn uczelni

almanac kalendarz, almanach

alpha 1. alfa (*litera*) 2. ocena bardzo dobra

alphabet alfabet

Cyrillic alphabet alfabet cyrylicki

Latin alphabet alfabet łaciński

alphabetic *adj.* alfabetyczny

alphabetical *adj.* alfabetyczny

alphabetical catalogue katalog alfabetyczny

alphabetical display prezentacja alfabetyczna, część alfabetyczna (*np. tezaurus*)

alphabetical index indeks przedmiotowy

alphabetical order porządek/układ alfabetyczny

alphabetical subdivisions poddziały alfabetyczne

alphabetical subject catalogue katalog przedmiotowy

alphabetical subject index indeks przedmiotowy

alphabetico-classified catalogue katalog klasowy

alphabetize *v.* układać w kolejności alfabetycznej

alphanumeric *adj.* alfanumeryczny, literowo-cyfrowy

alphanumeric data dane alfanumeryczne

alphanumerical *adj.* alfanumeryczny, literowo-cyfrowy

alphanumerical data dane alfanumeryczne

alter *v.* zmieniać (się), modyfikować

alteration zmiana, modyfikacja

alternate *v.* zmieniać kolejno, występować na przemian

adj. zmienny, naprzemienny

alternating language język alternacyjny

alternation 1. alternatywa, suma logiczna 2. alternacja, oboczność 3. zmiana, zmienność, przemiana

alternative *n.* alternatywa

adj. alternatywny

alternative denial dysjunkcja

alternative enumeration numeracja oboczna

alternative title tytuł oboczny

alum ałun

alumna absolwentka

alumnus absolwent

amass *v.* gromadzić, zbierać

ambient *adj.* otaczający

ambiguity dwuznaczność, niejednoznaczność, wieloznaczność

ambiguous *adj.* dwuznaczny, niejednoznaczny, wieloznaczny

ambit zasięg, granice, obszar

ameliorate *v.* udoskonalać, ulepszać, poprawiać

amelioration udoskonalenie, ulepszenie, poprawa

amend *v.* wnosić poprawki, ulepszać, poprawiać

amendment poprawka, ulepszenie

American Association of School Librarians Amerykańskie Stowarzyszenie Bibliotekarzy Szkolnych

American Booksellers Association Stowarzyszenie Księgarzy Amerykańskich

American Library Association Stowarzyszenie Bibliotek Amerykańskich

American Society for Information Science and Technology Amerykańskie Stowarzyszenie Informatyki i Technologii

American Standard Code for Information Interchange Znormalizowany Amerykański Kod Wymiany Informatyki, kod ASCII

amorphous *adj.* amorficzny, bezpostaciowy

amount *n.* kwota, ilość

v. wynosić, równać się

ampersand znak &

amplification rozwinięcie, wzmocnienie, rozszerzenie

amplify *v.* rozwijać, wzmacniać, rozszerzać

amplitude amplituda

ana anegdoty, zbiór anegdot

anachronism anachroniczność, anachronizm

anachronistic *adj.* anachroniczny

anesthesiology *zob.* anaesthesiology

anagram anagram

analog *zob.* analogue

analogue *n.* analog, odpowiednik

adj. analogowy

analogue invention wynalazek analogiczny

analyser analizator

analysis analiza

analysis subject temat analizy

automatic data analysis system automatyczny system analizy danych

bottom-up analysis analiza wstępująca, analiza „z dołu do góry”

cluster analysis analiza klastrowa

content analysis analiza treści

cost-benefit analysis analiza kosztów i zysków

discourse analysis analiza dyskursu

linguistic analysis analiza językowa

problem analysis analiza problemu

risk analysis analiza ryzyka

systems analysis analiza systemowa

top-down analysis analiza zstępująca, analiza „od ogółu do szczegółu”

analyst analityk

analytic *adj.* analityczny

analytic definition definicja analityczna

- analytic relation** relacja analityczna
- analytical** *adj.* analityczny
- analytical bibliography** bibliografia analityczna
- analytical method** metoda analityczna
- analytical survey** opracowanie analityczno-syntetyczne, synteza informacyjna
- descriptive and analytical study** opisowe badanie analityczne
- analytics** analityka
- anatomy** anatomia, budowa
- ancient** *adj.* antyczny, starożytny
- ancillary** *adj.* pomocniczy, wspomagający, podrzędny
- ancillary publisher** wydawca nieprofesjonalny
- andrology** andrologia
- anecdotal** *adj.* anegdotyczny, pełen anegdot
- anecdote** anegdota
- anesthesiology** *zob.* anestezjologia
- anglophone** *adj.* anglojęzyczny
- animate** *v.* animować
- animated** *adj.* animowany
- animation** animacja
- annals** **1.** kronika, kroniki **2.** annały, roczniki
- annex** *n.* aneks, dodatek, załącznik *v.* dołączać, wcielać
- anniversary** rocznica, jubileusz
- anniversary edition** wydanie jubileuszowe
- annotate** *v.* zaopatrywać w przypisy, robić adnotacje
- annotated bibliography** bibliografia adnotowana
- annotation** adnotacja, przypis, komentarz
- annotation text** tekst przypisu
- announce** *v.* zawiadamiać, ogłaszać
- announcement** ogłoszenie, komunikat, obwieszczenie
- annual** *n.* rocznik (*publikacja*) *adj.* coroczny, doroczny
- annual accounts** roczne sprawozdanie finansowe
- annual report** sprawozdanie roczne
- anomalous** *adj.* nienormalny, nieprawidłowy
- anomaly** nieprawidłowość, anomalia
- anomie** anomia (*brak norm moralnych*)
- anonymity** anonimowość
- anonymous** *adj.* anonimowy
- answer** *n.* odpowiedź *v.* odpowiadać
- antebellum** *adj.* przedwojenny
- antecedent** *n.* poprzednik, poprzedzająca okoliczność *adj.* poprzedzający, uprzedni
- anthologist** twórca antologii
- anthology** antologia
- anthropic** *adj.* antropiczny, ludzki
- anthropogenic** *adj.* antropogeniczny
- anthropologist** antropolog
- anthropology** antropologia
- anticipate** *v.* przewidywać, antycypować, uprzedzać
- anticipation** przewidywanie, antycypacja, uprzedzanie
- antimony** antymon, antymonia
- anti-piracy** antypiractwo
- antipode** antypoda, całkowite przeciwieństwo
- antiquarian** *n.* antykwariusz *adj.* antykwaryczny
- antique** *n.* **1.** antyk **2.** antykwa *adj.* zabytkowy, stylowy, antyczny
- antiquity** starożytność, antyk

antisocial *adj.* aspołeczny, antyspołeczny

antisymmetric relationship relacja przeciwstawna

antithesis antyteza

antivirus *n.* program antywirusowy
adj. antywirusowy

antonym antonim

antonyms antonimia

aperture card karta okienkowa, karta aperturowa

aphorism aforyzm

APIS = Advanced Papyrological Information System Zaawansowany Papirologiczny System Informacyjny

apocryphal *adj.* apokryficzny

apograph wierna kopia wzorca

apologia apologia

apostil nota na marginesie

apparatus aparat, aparatura, przyrząd
critical apparatus aparat krytyczny

appear *v.* 1. pojawiać się, występować 2. wydawać się, wyglądać

appearance 1. pojawienie się, wystąpienie 2. powierzchowność, wygląd

appellation miano, nazwa, określenie, termin

append *v.* dołączać, załączać

appendage uzupełnienie, dodatek

appendix załącznik, aneks, dodatek

appendix to tender załącznik do oferty

applet aplet, mały program użytkowy

appliance urządzenie, przyrząd

applicability stosowalność, przydatność

applicable *adj.* stosowny, odpowiedni, dający się zastosować

applicant 1. kandydat/ka 2. osoba zgłaszająca, wnioskodawca

application 1. aplikacja (*użytkowy program komputerowy*) 2. zastosowanie 3. zgłoszenie, wniosek

application service provider dostawca aplikacji internetowych

client application aplikacja klienta, aplikacja użytkownika

computer application zastosowanie komputera

divisional application zgłoszenie wydzielone (*rodzaj zgłoszenia patentowego*)

patent application zgłoszenie patentowe

practical application zastosowanie praktyczne

priority application zgłoszenie patentowe z mocą prawa pierwszeństwa

rule of application reguła stosowania

trademark application zgłoszenie znaku towarowego

applicator aplikator

glue applicator klejarka

applied *adj.* stosowany

applied reserach badania (naukowe) stosowane/praktyczne

applied sciences nauki stosowane

Bachelor of Applied Science licencjat (*tytuł licencjata*) w dziedzinie nauk stosowanych

apply *v.* stosować, używać

appointed *adj.* wyznaczony, ustalony

appointed time wyznaczony czas/termin

apposition apozycja, dołączenie

appraisal ekspertyza, wycena, ocena

appreciate *v.* 1. oceniać, szacować 2. doceniać

appreciation 1. ocena, oszacowanie 2. docenienie

apprentice 1. praktykant/ka, uczeń, uczennica 2. nowicjusz/ka

apprenticeship staż, praktyka zawodowa

approach *n.* 1. podejście, metoda, sposób 2. zbliżanie się

v. 1. podchodzić (*do problemu*) 2. nadchodzić, zbliżać się

cognitive approach podejście kognitywne

trial-and-error approach/method metoda prób i błędów

appropriate *v.* przydzielać, przeznaczać *adj.* odpowiedni, stosowny

approval zatwierdzenie, uznanie, aprobata

approve *v.* zatwierdzać, akceptować, uznawać, aprobować

approved *adj.* zatwierdzony, zaakceptowany

approximate *v.* zbliżać się, przybliżać *adj.* zbliżony, przybliżony

approximately *adv.* w przybliżeniu, około

approximation przybliżenie, aproksymacja

aquaculture akwakultura, hydroponika

aquaforte etching akwaforta

aquatint akwatinta

aqueous deacidification odkwaszanie wodne

Arabic *n.* język arabski

adj. arabski

Arabic numerals/numbers cyfry arabskie

arbitrary *adj.* 1. arbitralny, umowny 2. dowolny

archaeology archeologia

archaic *adj.* archaiczny

archeology *zob.* **archaeology**

architect architekt, twórca

information architect architekt informacji

architecture 1. architektura 2. struktura

distributed communication architecture rozproszona architektura komunikacyjna

archival *adj.* archiwalny

archival quality wartość archiwalna

archival science archiwoznawstwo

archival unit item jednostka archiwalna

International Standard for Archival Description międzynarodowy znormalizowany opis archiwalny

archive *n.* archiwum (*budynek, w którym znajdują się zbiory archiwalne*)

v. archiwizować

archive file plik archiwalny, plik zarchiwizowany

archive program program archiwizujący

archive science archiwistyka

archives archiwum, zbiory archiwalne

archives record office archiwum (*placówka*)

departmental archives archiwum branżowe/resortowe

digital archives archiwa cyfrowe

national archives archiwa państwowe, archiwum narodowe

regional archives archiwum regionalne

state archives archiwa państwowe

archivist archiwista-a/ka

area 1. dziedzina, pole 2. obszar, pole, strefa

common cultural area wspólny obszar kulturowy

holdings note area strefa uwag

local area network lokalna sieć komputerowa

location data area strefa danych o lokalizacji

metropolitan area network miejska sieć komputerowa

- reader area** strefa dostępna dla czytelników
- wide area network** rozległa sieć komputerowa
- argue** *v.* 1. argumentować 2. dowodzić, utrzymywać 3. spierać się
- argument** 1. argument 2. argumentacja 3. spór, dyskusja, polemika
- arise** *v.* powstawać, pojawiać się
- arithmetic** *n.* arytmetyka
adj. arytmetyczny
- armorial** *adj.* herbowy, heraldyczny
- army** armia, wojsko, siły zbrojne
- Arpanet** = **Advanced Research Projects Agency Network** ARPANET (*rozległa sieć komputerowa, prekursor Internetu*)
- arrange** *v.* rozmieszczać, ustawiać, układać
- arrangement** układ, rozmieszczenie, ustawienie
- classed/classified/systematic arrangement** układ systematyczny
- in chronological arrangement** w porządku/układzie chronologicznym
- level of arrangement** poziom porządkowania
- subject arrangement** układ rzeczowy/przedmiotowy
- array** *n.* 1. szereg klasyfikacyjny 2. tablica, matryca
v. ustawiać, rozmieszczać
- interpolation in array** interpolacja w szeregu
- arrow** strzałka
- arrow key** klawisz oznaczony strzałką
- art** 1. sztuka 2. rzemiosło
- art collection** kolekcja dzieł sztuki
- art gallery** galeria sztuki
- art history** historia sztuki
- art library** zbiory sztuki
- art museum** muzeum sztuki
- art of printing** sztuka drukarska
- art paper** 1. papier ilustracyjny 2. papier dwustronnie kredowany
- contemporary art** sztuka współczesna
- folk art** sztuka ludowa
- imitation art paper** papier ilustracyjny niepowlekany
- prior art** stan techniki (*przed datą pierwszeństwa zgłoszenia patentowego*)
- sacred art** sztuka sakralna
- state-of-the-art report** stan badań
- work of art** dzieło sztuki
- article** 1. artykuł (*w czasopiśmie*) 2. towar, artykuł 3. paragraf 4. przedimek, rodzajnik
- European article number** europejski numer artykułu
- front-page article** artykuł z pierwszej strony
- leading article** artykuł wstępny
- review article** artykuł krytyczny
- articulate** *v.* 1. artykułować, wymawiać 2. wyrażać
adj. 1. artykułowany, wyraźny 2. zrozumiała
- articulation** 1. artykulacja, wymowa 2. wyrazistość
- artifact** artefakt, wytwór człowieka
- artifactual** *adj.* artefaktowy
- artificial** *adj.* sztuczny
- artificial intelligence** sztuczna inteligencja
- artificial language** język sztuczny
- artistic** *adj.* artystyczny
- artistic creativity** twórczość artystyczna
- literary and artistic works** dzieła literackie i artystyczne
- arts** nauki humanistyczne
- Arts & Humanities Citation Index** indeks cytowań z zakresu nauk humanistycznych i sztuk

- Bachelor of Arts** licencjat (*tytuł licencjata*) w dziedzinie nauk humanistycznych
- faculty of arts** wydział humanistyczny
- fine arts** sztuki piękne
- graphic arts industry** poligrafia
- liberal arts** nauki humanistyczne
- Master of Arts** magister nauk humanistycznych
- science and the arts** nauki ścisłe i humanistyczne
- artwork** materiał ilustracyjny, szata graficzna
- ascertain** *v.* stwierdzać, upewniać się, ustalać
- ASCII = American Standard Code for Information Interchange** Znormalizowany Amerykański Kod Wymiany Informacji, kod ASCII
- ASCII character set** zestaw znaków ASCII
- ascribe** *v.* przypisywać
- ascriptive** *adj.* askryptyczny
- ASIS&T = American Society for Information Science and Technology** Amerykańskie Stowarzyszenie Informacji Naukowej i Technologii
- ask** *v.* pytać, prosić
- Aslib = The Association for Information Management** Stowarzyszenie Zarządzania Informacją
- ASP = 1. active server pages** aktywne strony serwera (*technologia służąca do tworzenia dynamicznych stron WWW*) **2. application service provider** dostawca aplikacji internetowych
- aspect** **1.** aspekt, punkt widzenia **2.** położenie, ustawienie
- aspectual** *adj.* aspektowy
- assemble** *v.* **1.** zbierać (się), gromadzić (się) **2.** składać
- assembly** **1.** gromadzenie **2.** składanie
- assembly language** język symboliczny
- assert** *v.* zapewniać, twierdzić
- assertion** zapewnienie, twierdzenie, asercja
- assess** *v.* oceniać, szacować
- assessment** ocena, oszacowanie
- asset** atut, zaleta
- assets** aktywa, zasoby
- assign** *v.* przypisywać, wyznaczać, przeznaczać
- assignment** przypisanie, wyznaczenie, przeznaczenie
- assigned indexing** indeksowanie słownikowe
- assignee** pełnomocnik
- assignment** **1.** przypisanie, wyznaczenie, przydzielenie **2.** zadanie **3.** przeniesienie praw autorskich
- assimilate** *v.* przyswajając, wchłaniać, asymilować
- assimilation** przyswajanie, wchłanianie, asymilacja
- assist** *n.* pomoc
v. pomagać, wspierać, asystować
- assistance** pomoc, wsparcie, asysta
- assistant** asystent/ka
- assistant professor** profesor uniwersytecki
- personal digital assistant** komputer kieszonkowy
- Association for Information Management** Stowarzyszenie Zarządzania Informacją
- associate** *n.* partner, współpracownik
v. kojarzyć, łączyć (się)
- adj.* dołączony, stowarzyszony
- associate dean** prodiakan
- associate editor** zastępca redaktora
- associate professor** profesor nadzwyczajny

associated descriptor deskryptor kojarzeniowy

association 1. stowarzyszenie, związek, zrzeszenie, towarzystwo 2. łączenie (się), kojarzenie, asocjacja

Association for Computing Machinery organizacja skupiająca osoby zajmujące się informatyką i technologiami informacyjnymi

Association for Information Systems organizacja skupiająca ekspertów w zakresie systemów informacyjnych

Association for Library and Information Science Education Stowarzyszenie na Rzecz Edukacji z Zakresu Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej

Association of American Publishers Stowarzyszenie Wydawców Amerykańskich

associative *adj.* asocjacyjny, skojarzeniowy

associative relation relacja (s)kojarzeniowa

assortment 1. asortyment, wybór, 2. sortowanie, dobór

assume *v.* przyjmować, zakładać, przypuszczać

assumption założenie, przypuszczenie

assurance zapewnienie, upewnienie (się), pewność

assure *v.* zapewniać, upewniać (się)

asterisk *n.* asterisk, gwiazdka, odsyłacz *v.* oznaczać gwiazdką

astrology astrologia

astronautics astronautyka

astronomy astronomia

astrophysics astrofizyka

asymmetry asymetria

asynchronous *adj.* asynchroniczny

atheoretical *adj.* 1. niezwiązany z teorią 2. taki, który nie posiada podstaw teoretycznych

atlas atlas

world atlas atlas świata

road atlas atlas drogowy/samochodowy

attach *v.* przyłączać, dołączyć, przymocowywać

attached *adj.* dołączony, załączony, przymocowany

attachment 1. załącznik, dodatek 2. urządzenie dodatkowe

attack *n.* atak

v. atakować

attain *v.* osiągać, uzyskiwać

attainment osiągnięcie, wynik

attempt *n.* próba

v. próbować

attend *v.* 1. brać udział 2. zajmować się

attendance 1. frekwencja, obecność 2. obsługa 3. opieka, nadzór

attest *v.* poświadczać, zaświadczać, atestować

attitude postawa, pogląd, stanowisko

attorney 1. pełnomocnik 2. adwokat (US)
cessation of the power of attorney
ustanie pełnomocnictwa

attract *v.* przyciągać, pociągać

attribute *n.* 1. cecha, atrybut 2. przydawka

v. przypisywać

complex/composite attribute atrybut złożony

attribution przypisywanie

audience 1. publiczność, widownia 2. odbiorcy (*czytelnicy, słuchacze, widzowie*)

audio *n.* dźwięk

adj. dźwiękowy

audio document dokument dźwiękowy

audiobook książka do słuchania

audiotape kasetka magnetofonowa

audiovisual *adj.* audiowizualny

audiovisual document/material dokument audiowizualny

International Standard Audiovisual Number międzynarodowy znormalizowany numer utworu audiowizualnego

audit *n.* audyt, kontrola, przegląd
v. kontrolować, sprawdzać

Australian Library and Information Association Australijskie Stowarzyszenie Bibliotek i Informacji

authentic *adj.* autentyczny, prawdziwy, wiarygodny

authenticate *v.* uwierzytelniać, sprawdzać autentyczność, weryfikować

authentication autoryzacja, uwierzytelnienie

authentication code kod sprawdzania tożsamości, kod uwierzytelniania

authenticity autentyczność, wiarygodność

certificate of authenticity świadectwo autentyczności

author *n.* autor/ka, twórca
v. napisać, być twórcą

author abstract/summary streszczenie autorskie

author affiliation afiliacja autora

author bibliography bibliografia osobowa

author catalogue katalog autorski, katalog alfabetyczny

author entry hasło autorskie (*w katalogu, indeksie, bibliografii*)

author heading hasło autorskie

author index indeks autorski, indeks alfabetyczny

author statement oznaczenie autora

author's copy egzemplarz autorski

author's name nazwa autora

author's sheet arkusz autorski

co-author współautor/ka

corporate author autor korporatywny

joint author współautor

primary author autor podany jako pierwszy, w przypadku gdy dokument ma więcej niż jednego autora

word and author index indeks WADEX, indeks słów kluczowych i autorów

authorial *adj.* autorski

authoring **1.** opracowanie autorskie **2.** tworzenie treści

authorisation upoważnienie, autoryzowanie, autoryzacja

authorise *v.* upoważniać, autoryzować

authoritative *adj.* autorytatywny, wiarygodny

authority **1.** władza **2.** autorytet **3.** pełnomocnictwo **4.** przekonanie

access authority prawo dostępu

authority control kontrola autorytatywności

authority file **1.** kartoteka wzorcowa, kartoteka haseł wzorcowych **2.** kartoteka autorytatywna, kartoteka haseł autorytatywnych

authority heading **1.** hasło wzorcowe **2.** hasło autorytatywne

authority record **1.** rekord wzorcowy, rekord kartoteki haseł wzorcowych **2.** rekord autorytatywny, rekord kartoteki haseł autorytatywnych

certificate authority **1.** ośrodek certyfikacji **2.** świadectwo certyfikacji

authorization *zob.* **authorisation**

authorize *zob.* **authorise**

authorship **1.** autorstwo **2.** pisanstwo, zawód pisarza

co-authorship współautorstwo

joint authorship współautorstwo
autobiographic(al) *adj.* autobiograficzny
autobiography autobiografia
autocorrelation autokorelacja, korelacja seryjna
autograph *n.* 1. rękopis autorski 2. autograf
v. 1. pisać własnoręcznie 2. składać autograf
adj. własnoręczny
automate *v.* automatyzować
automated *adj.* zautomatyzowany
automated information system zautomatyzowany system informacyjny
automatic *n.* automat
adj. automatyczny
automatic abstracting automatyczne tworzenie analiz dokumentacyjnych (*abstraktów*)
automatic classification klasyfikowanie automatyczne
automatic data acquisition system automatyczny system gromadzenia danych
automatic data analysis system automatyczny system analizy danych
automatic data/information processing automatyczne przetwarzanie danych/informacji
automatic data retrieval system automatyczny system wyszukiwania danych
automatic indexing indeksowanie automatyczne
automatic punch dziurkarka automatyczna
automatic speech recognition automatyczne rozpoznawanie mowy
automatic translation tłumaczenie automatyczne (*komputerowe*)
semi-automatic *adj.* półautomatyczny

automaticity automatyczność
automatics automatyka (*nauka*)
automation automatyzacja
library automation automatyzacja bibliotek
automatization automatyzowanie, automatyzacja
autonomous *adj.* autonomiczny
autonomous system system autonomiczny
autonomous working działanie niezależne
autonomy autonomia, niezależność
autotype autotypia
auxiliary *n.* 1. pomocnik, pomoc 2. **auxiliaries** poddziały pomocnicze UKD
adj. pomocniczy, posiłkowy, zapasowy
auxiliary data acquisition system pomocniczy system gromadzenia danych
auxiliary function funkcja pomocnicza
auxiliary number symbol pomocniczy
auxiliary sciences nauki pomocnicze
auxiliary storage pamięć pomocnicza
auxiliary tables/schedules tablice pomocnicze
auxiliary UDC number symbol pomocniczy UKD
common auxiliaries of ethnic grouping and nationality poddziały wspólne rasy, narodowości i grupy etnicznej
common auxiliaries of form poddziały wspólne formy
common auxiliaries of language poddziały wspólne języka
common auxiliaries of place poddziały wspólne miejsca
common auxiliaries of point of view poddziały wspólne punktu widzenia oraz sposobu ujęcia tematu przez autora

common auxiliaries of time poddziały wspólne czasu

common auxiliaries poddziały wspólne

availability dostępność, osiągalność

Universal Availability of Publications, UAP program powszechnego dostępu do publikacji

available *adj.* 1. dostępny, osiągalny 2. dyspozycyjny

available memory pamięć dostępna

average *n.* średnia

v. 1. wynosić przeciętnie, osiągać średnio 2. uśredniać

adj. średni, przeciętny

on (the) average przeciętnie

weighted average średnia ważona

avoid *v.* 1. unikać 2. unieważniać

avoidance 1. unikanie 2. unieważnienie

award *n.* nagroda

v. przyznawać nagrodę

literary award nagroda literacka

awareness świadomość

current awareness service informacja ekspresowa

axial *adj.* osiowy

axiom aksjomat

axiomatic *adj.* aksjomatyczny

axis oś

B

B.C. = before Christ przed narodzeniem Chrystusa, p.n.e.

b/s = bits per second bity na sekundę

B2B = business-to-business relacje między firmami

B2C = business-to-customer relacje między firmą a klientem

BA = Bachelor of Arts licencjat (*tytuł licencjata*) w dziedzinie nauk humanistycznych

Babylon Babilon

Babylonian *adj.* babiloński

baccalaureate licencjat, bakalaureat

bachelor licencjat (*osoba posiadająca tytuł licencjata*)

Bachelor of Applied Science licencjat (*tytuł licencjata*) w dziedzinie nauk stosowanych

Bachelor of Arts licencjat (*tytuł licencjata*) w dziedzinie nauk humanistycznych

Bachelor of Library Science licencjat (*tytuł licencjata*) z bibliotekoznawstwa

back 1. grzbiet wkładu (*książki*) 2. tył, koniec

back-end *n.* 1. serwer lub aplikacja serwera wykonująca usługi na rzecz klienta 2. interfejs dla administratora niedostępny dla użytkownika

adj. działający w tle innego programu, wewnętrzny

back issue poprzedni numer (*czasopisma*)

back matter aparat naukowy książki (*przypisy, bibliografia, indeksy*)

back of the page 1. verso, odwrotna strona 2. verso ostatniej strony

back page 1. verso, odwrotna strona 2. verso ostatniej strony

back-to-back shelving ustawienie grzbiet do grzbietu

back-up services usługi dodatkowe

rounded back grzbiet zaokrąglony

stitched back grzbiet zeszytowy

backdate *v.* antydatować

backfile plik archiwalny, plik zarchiwizowany

backbone *n.* szkielet

adj. podstawowy, główny

- backbone network** sieć szkieletowa, sieć podstawowa
- backdrop** tło, kontekst
- back-end** *n.* 1. serwer lub aplikacja serwera wykonująca usługi na rzecz klienta 2. interfejs dla administratora niedostępny dla użytkownika
adj. działający w tle innego programu, wewnętrzny
- backfile** plik archiwalny
- background** 1. tło, dalszy plan 2. pochodzenie, środowisko, wykształcenie
background, background information podstawowe informacje, zarys sytuacji
background processing przetwarzanie w tle, przetwarzanie drugoplanowe
- backing** podłoże
rounding and backing zaokrąglanie i obciskanie
- backlist** lista wcześniejszych publikacji
- backlog** zaległości, niedokończona praca
- backslash** znak \
- back-to-back shelving** ustawienie grzbiet do grzbietu
- backup** *n.* 1. kopia zapasowa 2. wsparcie, zaplecze
v. tworzyć kopię zapasową
adj. pomocniczy, zapasowy, awaryjny
backup disc/disk dysk zapasowy
backup memory pamięć zapasowa
back-up services usługi dodatkowe
- bacteriology** bakteriologia
- bacterium** bakteria
- bad** *adj.* błędny, uszkodzony
- balance** *n.* 1. bilans, saldo 2. równowaga
v. 1. bilansować 2. utrzymywać równowagę
- ban** *n.* zakaz
v. 1. zakazywać 2. zablokować
- band** pasmo (*częstotliwości*)
- bandwidth** szerokość pasma, pasmo
- bank** bank (*także danych, pamięci*)
data bank bank danych
term bank bank terminologiczny, bank terminów
- banking** bankowość, bankierstwo
electronic banking bankowość elektroniczna
- banned materials** prohibita
- banner** pasek reklamowy na stronie WWW
- bar** 1. kreska 2. słupek
bar chart wykres słupkowy
bar code kod kreskowy
bar code reader/scanner czytnik kodu kreskowego
bar diagram wykres słupkowy
menu bar pasek menu
- baroque** *n.* barok
adj. barokowy
- barrier** bariera, przeszkoda
barrier sheet papier barierowy
language barrier bariera językowa
- BAS = Bachelor of Applied Science** licencjat (*tytuł licencjata*) w dziedzinie nauk stosowanych
- base** *n.* 1. baza 2. podstawa 3. zasada (*chemiczna*)
v. opierać się, bazować
base dictionary słownik podstawowy
base header nagłówek podstawowy
base number klasa macierzysta
base of notation baza notacyjna
knowledge base baza wiedzy
- based** *adj.* 1. oparty 2. usytuowany, z siedzibą
knowledge-based economy gospodarka oparta na wiedzy
knowledge-based society społeczeństwo oparte na wiedzy
knowledge-based system system z bazą wiedzy

baseline linia bazowa, linia odniesienia, punkt odniesienia

basic *adj.* podstawowy

basic class klasa główna

basic collection zbiory podstawowe

basic index indeks podstawowy

basic research badania naukowe podstawowe

basic search wyszukiwanie proste/ podstawowe

basic subject temat główny

Basic Research in Information Technologies for Europe badania podstawowe w zakresie technologii informacyjnych dla Europy

basics podstawy

basis podstawa, baza

bastard title pierwsza strona książki, na której jest tylko jej tytuł

batch **1.** plik tekstowy zawierający polecenia systemowe **2.** porcja, partia, pakiet, seria

batch processing przetwarzanie wsadowe

card batch partia kart, wsad

batter **1.** zużyta czcionka/matryca **2.** wada druku spowodowana zużyciem czcionki/matrycy

baud bod

baud rate szybkość transmisji danych w bodach

bay **1.** regał **2.** wnęka dla czytelnika

bay shelving ustawienie wnękowe

BBS = bulletin board service/system elektroniczny biuletyn informacyjny

BC = Bliss Bibliographic Classification Klasyfikacja Bibliograficzna Blissa

BC-NET = Business Cooperation Network system informacyjny Unii Europejskiej, stworzony w celu rozwijania współpracy między przedsiębiorstwami krajów członkowskich

beam *n.* wiązka, promień

v. promieniować, emitować, nadawać

begin *v.* **1.** rozpoczynać, zaczynać **2.** powstawać

beginning **1.** początek, rozpoczęcie **2.** źródło, przyczyna

behave *v.* zachowywać się, postępować

behavior *zob.* **behaviour**

behavioral *zob.* **behavioural**

behaviorism *zob.* **behaviourism**

behaviorist *n.* behawioryst-a/ka

adj. behawiorystyczny

behaviour zachowanie, postępowanie

user behaviour zachowanie użytkowników

search behaviour zachowania wyszukiwawcze (*użytkowników*)

behavioural *adj.* behawioralny

behaviourism behawioryzm

behaviourist behawiorysta/ka

being stworzenie, istota, istnienie

believe *v.* wierzyć, sądzić, uważać

bells and whistles niepotrzebne właściwości, zbędne funkcje programu, *wodotryski*

belong *v.* należeć

benchmark **1.** punkt odniesienia **2.** test wydajności sprzętu komputerowego lub oprogramowania

benchmarking badania prównawcze, analiza porównawcza

Benedictine *n.* Benedyktyn/ka

adj. benedyktyński

benefit korzyść, pożytek, zysk

cost-benefit analysis analiza kosztów i zysków

bequest **1.** zapis, legat **2.** spuścizna, spadek

best match *n.* najlepsze dopasowanie, najlepsza zgodność

v. najlepiej pasować

adj. najbardziej pasujący, najbardziej odpowiadający

best-practice rozwiązanie, które okazało się najlepsze w praktyce

bestseller bestseller

beta version wersja beta, wersja testowa

biannual *adj.* odbywający się dwa razy w roku

bias 1. dyskryminacja 2. uprzedzenie, stronniczość, tendencyjność

collection development bias tendencyjne gromadzenie zbiorów

Bible Biblia

biblical *adj.* biblijny

bibliograph(er) bibliograf/ka

bibliographic *adj.* bibliograficzny

bibliographic coupling powiązanie bibliograficzne

bibliographic database bibliograficzna baza danych

bibliographic description opis bibliograficzny

bibliographic element element bibliograficzny

bibliographic entry pozycja bibliograficzna

bibliographic heading hasło opisu bibliograficznego

bibliographic information informacja bibliograficzna

bibliographic record rekord bibliograficzny

bibliographic reference przypis bibliograficzny

Bibliographic Retrieval Service Bibliograficzny System Informacyjny

bibliographic unit jednostka bibliograficzna

(Bliss) Bibliographic Classification Klasyfikacja Bibliograficzna Blissa

Functional Requirements for Bibliographic Record, FRBR funkcjonalny model rekordu bibliograficznego

International Standard Bibliographic Description międzynarodowy znormalizowany opis bibliograficzny
Universal Bibliographic Control, UBC program powszechnej rejestracji bibliograficznej

bibliographical *adj.* bibliograficzny
bibliographical list spis bibliograficzny

bibliography bibliografia

analytical bibliography bibliografia analityczna

annotated bibliography bibliografia adnotowana

author bibliography bibliografia osobowa

bibliography of bibliography bibliografia bibliografii

current bibliography bibliografia bieżąca

end-of-work bibliography bibliografia załącznikowa

exhaustive bibliography bibliografia kompletna

general bibliography bibliografia ogólna

historical bibliography bibliografia historyczna

individual bibliography bibliografia osobowa

international bibliography bibliografia międzynarodowa

local bibliography bibliografia lokalna

national bibliography bibliografia narodowa

period bibliography bibliografia o ograniczonym zasięgu chronologicznym

prospective bibliography bibliografia perspektywna

- regional bibliography** bibliografia regionalna
- retrospective bibliography** bibliografia retrospektywna
- scope of the bibliography** 1. zasięg bibliografii 2. zakres bibliografii
- selected bibliography** bibliografia selekcyjna/wyborowa
- selective bibliography** bibliografia selekcyjna/wyborowa
- special bibliography** bibliografia specjalna
- subject bibliography** bibliografia dziedzinowa, spis bibliograficzny zawierający opisy dokumentów na temat wybranego zagadnienia, zestawienie tematyczne
- universal bibliography** bibliografia powszechna
- world bibliography** bibliografia powszechna
- biblioklept** złodziej książek
- bibliolatry** 1. kult książek 2. kult Biblii
- bibliology** bibliologia, nauka o książce
- bibliomania** bibliomania
- bibliometric** *adj.* bibliometryczny
- bibliometrics** bibliometria
- bibliopegy** sztuka introligatorska
- bibliophile** bibliofil/ka
- bibliophile edition** edycja bibliofiliska
- bibliophilic** *adj.* bibliofilski
- bibliophobia** strach przed książkami
- bibliopole** księgarz, antykwariusz
- bibliotaph** osoba gromadząca i ukrywająca książki
- bibliotheca** biblioteka, grecka nazwa biblioteki
- bibliotherapy** biblioterapia
- bicentennial** *n.* dwóchsetlenie, dwustulecie
adj. dwóchsetletni, dwustuletni
- bicultural** *adj.* dwukulturowy
- biennial** *n.* biennale
adj. dwuletni
- biennium** dwulecie
- big eight** osiem głównych kategorii grup dyskusyjnych: *comp, humanities, misc, news, rec, sci, soc, talk*
- bilateral** *adj.* bilateralny, dwustronny, obustronny
- bilingual** *n.* osoba dwujęzyczna
adj. dwujęzyczny
- bilingual dictionary** słownik dwujęzyczny
- bilingualism** dwujęzyczność
- billing** 1. biling 2. fakturowanie
- bi-modality** dwumodalność
- bimonthly** *n.* dwumiesięcznik
adj. dwumiesięczny
adv. co dwa miesiące
- binary** *adj.* binarny
- binary code** kod binarny, kod dwójkowy
- binary large object** duży obiekt binarny (*duży plik danych, głównie multimedialnych*)
- binary system** system binarny, system dwójkowy
- bind** *v.* 1. oprawiać 2. wiązać 3. zobowiązywać
- binder** 1. introligator 2. bindownica 3. segregator 4. umowa tymczasowa
- binder's board** tektura introligatorska
- loose-leaf binder** skoroszyt, segregator
- bindery** introligatornia
- binding** 1. oprawa książki 2. bindowanie 3. wiązanie
adj. obowiązujący, wiążący
- adhesive binding** 1. oprawa klejona 2. klejenie
- binding edge** miejsce, w którym książka jest zszywana lub klejona, krawędź oprawy

- binding margin** margines na zszycie
binding press prasa introligatorska
book binding oprawa książki
caoutchouc binding oprawa kauczukowa (*gumowa*)
cloth binding oprawa płócienna
comb binding oprawa grzebieniowa, bindowanie grzebieniowe
flexible binding oprawa elastyczna
flush binding oprawa, w której okładki są równo przycięte ze stronami
half binding półskórek (*rodzaj oprawy*)
hand-binding ręczna oprawa
library binding oprawa biblioteczna
mechanical binding oprawa mechaniczna
padded binding oprawa książki w postaci miękkiej wyściółki między tekturową okładką a pokrywającą ją zewnętrzną warstwą materiału (*skaju, skóry*)
prelibrary binding wzmocniona oprawa często wypożyczanych książek
quarter binding oprawa niepełna
reinforced binding wzmocniona oprawa
royal binding oprawa z wytloczonym herbem
spiral binding oprawa spiralna
tree-quarter binding oprawa „trzy-czwarte”
- binomial** *n.* dwumian
adj. binominalny
biochemical *adj.* biochemiczny
biochemistry biochemia
biocybernetics biocybernetyka
biodeterioration biologiczne pogorszenie jakości
biodiversity bioróżnorodność
bioelectronics bioelektronika
bioengineering bioinżynieria
- bioethics** bioetyka
biographee osoba przedstawiona w biografii
biographer biograf/ka
biographic *adj.* biograficzny
biographical *adj.* biograficzny
biographical dictionary słownik biograficzny
biographical note biogram, nota biograficzna
biography biografia, życiorys
collective biography biografia zbiorowa
bioinformatics bioinformatyka
biological *adj.* biologiczny
biological cleaning czyszczenie biologiczne
biology biologia
biomass biomasa
biomaterial materiał biologiczny
biomedical *adj.* biomedyczny
biomedicine biomedycyna
biometric *adj.* biometryczny
biometrics biometria
biophysical *adj.* biofizyczny
biophysics biofizyka
biosciences nauki biologiczne
biosciences information service serwis informacyjny z zakresu nauk biologicznych
biotechnology biotechnologia
biotic *adj.* biotyczny
bipolar *adj.* bipolarny, dwubiegunowy
birth and death dates data urodzin i śmierci, daty życia
bit 1. bit **2.** kawałek
check bit bit kontrolny
bitmap mapa bitowa, raster
bivariate *adj.* posiadający dwie zmienne

biweekly *n.* dwutygodnik

adj. dwutygodniowy

adv. co dwa tygodnie

biyearly *n.* dwurocznik

adj. dwuroczny

adv. co dwa lata

blank *n.* 1. puste miejsce, luka 2. blankiet, formularz

adj. pusty

blanket order stałe zamówienie

bleaching bielenie (*papieru*)

bleed *n.* część obrazu poza marginesem

v. wychodzić poza margines

blind *n.* ślepy tłok (*niewypełnione tłoczernia na oprawie*)

adj. niewidomy

blind folio dokument, który nie posiada paginacji

the blind niewidomi, osoby niewidome

blinking migotanie (*obrazu*)

Bliss Bibliographic Classification

Klasyfikacja Bibliograficzna Blissa

BLOB = **binary large object** duży obiekt binarny (*duży plik danych, głównie multimedialnych*)

block *n.* 1. blok 2. płyta, klisza

v. blokować

block address adres bloku (*zapisanych danych*)

block book książka drukowana drewnianymi klockami

block diagram/scheme schemat blokowy

block letters wielkie/drukowane litery

block printing druk wypukły

book block blok książki, wkład

book block staining barwienie wkładu

the communist block blok komunistyczny

blockbuster hit, przebój czytelniczy

blocking 1. blokowanie 2. sklejanie się

blog blog (*pamiętnik/dziennik internetowy*)

blow-up powiększenie

BLS = **Bachelor of Library Science** licencjat (*tytuł licencjata*) z bibliotekoznawstwa

blueprint *n.* 1. fotokopia 2. plan, projekt

v. planować, projektować

blurb tekst reklamowy na okładce lub obwoluty książki

board 1. tektura, karton 2. tablica 3. zarząd

binder's board tektura introligatorska

bulletin board elektroniczna tablica ogłoszeń, biuletyn elektroniczny

bulletin board service/system elektroniczny biuletyn informacyjny

editorial board komitet redakcyjny

examination board komisja egzaminacyjna

re-examination ponowne zbadanie

body 1. treść 2. główna część 3. gremium

certification body jednostka certyfikująca

corporate body 1. osoba prawna 2. ciało zbiorowe

boilerplate 1. wzorzec, szablon 2. stały fragment tekstu

bold *adj.* pogrubiony (*czcionka*)

boldface pogrubiona czcionka

bona fide *adj.* prawdziwy, autentyczny

adv. w dobrej wierze

bone glue klej kostny

book *n.* 1. książka, księga 2. podręcznik 3. spis, rejestr

v. 1. rezerwować 2. księgować

accession book księga akcesyjna

account book księga rachunkowa

block book książka drukowana drewnianymi klockami

book agent sprzedawca książek

book binding oprawa książki
book block blok książki, wkład
book block staining barwienie wkładu
book box futerał na książkę
book car bibliobus
book card karta książki
book cart wózek to transportu książek
book classification klasyfikacja biblioteczna
book club klub książki
book collection kolekcja książek, księgozbiór
book collector kolekcjoner książek
book cover okładka książki
book cradle pochyła półka do ekspozycji książek
book drop wrzutnia książek (*skrzynka na książki*), zwykle umieszczona na zewnątrz budynku biblioteki
book fair targi książki
book holder podpórka pod książkę
book jacket obwoluta
book louse kołatek
book lover miłośnik książek
book market rynek książki
book sewer niciarka
book trade księgarstwo
book truck wózek to transportu książek
coffee-table book bogato ilustrowane wydawnictwo albumowe
comic book komiks
commonplace book złote myśli (*rodzaj pamiętnika*)
credit book indeks studencki
electronic book książka elektroniczna
emblem book zbiór alegorii
fragile book 1. książka, którą łatwo zniszczyć 2. książka w bardzo złym stanie
guide book przewodnik
hand press book książka drukowana ręcznie

hardcover book książka w twardej oprawie
International Standard Book Number międzynarodowy znormalizowany numer książki
omnibus book zbiór, antologia, publikacja zawierająca kilka dzieł tego samego autora
picture book książka obrazkowa
pop-up book książka, w której po otwarciu pojawiają się trójwymiarowe obrazki
prayer book modlitewnik
prohibited books prohibita
rare books cymelia, cimelia (*rzadkie druki lub rękopisy*)
reference book wydawnictwo encyklopedyczne, wydawnictwo informacyjne
statute book zbiór ustaw
talking book książka do słuchania
trade book książka dla szerokiego grona odbiorców
used book książka używana
visitor's book księga gości

bookbinder introligator
bookbinding introligatornia
bookbinding introligatorstwo
bookcase szafa na książki, biblioteczka
bookend podpórka do książek ułożonych na półce
booking rezerwacja
bookish *adj.* 1. książkowy, literacki 2. odczytany
booklet broszura, książeczka, prospekt
booklouse mól książkowy (*owad*)
bookman 1. uczony, literat 2. księgarz 3. wydawca
bookmark *n.* zakładka
v. umieścić zakładkę
bookmobile bibliobus, biblioteka objazdowa

bookplate ekslibris

bookrest podpórka pod książkę, pulpit

bookseller księgarz

bookseller's catalogue katalog księgarski

bookselling księgarstwo

bookshelf półka na książki

bookshop księgarnia

Books-in-print baza zawierająca opisy bibliograficzne książek wydawców amerykańskich, informująca o pozycjach nowych, wydaniach wyczerpanych i zapowiedziach wydawniczych

bookstack regał, półka (*na książki*)

bookstall stoisko z książkami, kiosk z gazetami

bookstore *zob.* **bookshop**

bookworm mól książkowy (*owad, osoba*)

Boolean *adj.* Boole'a, boolowski

Boolean algebra algebra Boole'a

Boolean expression wyrażenie boolowskie

Boolean value wartość logiczna

boom *n.* okres wzrostu, hossa

v. przeżywać rozkwit

boost *n.* wyższość, wzrost

v. zwiększać, poprawiać, podnosić

booster **1.** urządzenie wspomagające **2.** propagator/ka

boot *n.* uruchamianie, inicjowanie

v. uruchamiać, inicjować

boot file plik startowy, plik inicjujący

bootstrap *n.* ładowanie systemu operacyjnego do pamięci komputera

v. uruchamiać, inicjować

border **1.** obramowanie, ramka **2.** ogranicze, kresy

borderland pogranicze, kresy

borderline linia graniczna

borrow *v.* **1.** pożyczać, wypożyczać **2.** zapożyczać

borrowed word wyraz zapożyczony

borrower wypożyczający, czytelnik

borrower status status czytelnika

borrowing **1.** pożyczanie, pożyczka **2.** zapożyczenie

borrowing period okres wypożyczenia

botanic(al) *adj.* botaniczny

botany botanika

bottom-up *adj.* wstępujący, indukcyjny

bottom-up analysis analiza wstępująca, analiza „z dołu do góry”

bottom-up method metoda wstępująca, metoda „z dołu do góry”

bound *n.* granica, ograniczenie

v. ograniczać

adj. **1.** oprawiony **2.** związany, zobowiązany

leather-bound oprawiony w skórę

boundary granica

bourgeois burgos, borgis, czcionka o rozmiarze 9 punktów

Bowker nazwa producenta baz danych, wydawcy i dostawcy usług informacyjnych

box *n.* ramka (*w tekście*) **2.** pudełko **3.** futerał

v. otaczać ramką

alert box pole ostrzegawcze, komunikat ostrzegawczy

book box futerał na książkę

check box pole wyboru

dialogue box okno dialogowe

Bps = bytes per second bajty na sekundę

bps = bits per second bity na sekundę

brace nawias klamrowy

bracket *n.* nawias okrągły

v. brać w nawiasy

square bracket nawias kwadratowy

Braille brajl, pismo Braille'a

brain mózg, umysł, rozum

brainpower **1.** zdolności intelektualne

2. kadra naukowa, inteligencja

brainstorming burza mózgów

branch 1. filia, oddział, agenda 2. branża, dział 3. gałąź klasyfikacyjna

branch library filia biblioteczna

branch standard norma branżowa

branch thesaurus tezaurus branżowy

brand 1. marka 2. rodzaj, odmiana

brand name nazwa firmowa

bray v. rozprowadzać (*farbę*) po matrycy

breach naruszenie, zerwanie, niedotrzymanie (*warunków*)

breach of copyright naruszenie prawa autorskiego

breadcrumb położenie strony w strukturze witryny WWW

breadth szerokość, zakres

collection breadth szerokość (*zakres tematyczny*) zbioru dokumentów

break n. 1. przerwa 2. przerywanie

v. 1. złamać 2. zepsuć 3. zerwać

break a code złamać kod/szyfr

break down zepsuć się

non-gap break przerwa w ukazywaniu się publikacji

breakdown 1. awaria, rozpad 2. analiza

break-in włamanie (*np. do systemu*)

breakthrough przełomowe rozwiązanie, przełom

breviary brewiarz

brevier petit

brevity zwięzłość

bridge most (*urządzenie sieciowe*)

bridge the gap wypełnić lukę

brief n. 1. streszczenie 2. format listowy 3. brewe

v. streszczać

adj. krótki, zwięzły

brief record skrócony opis rekordu

bring v. przynosić

bring about powodować

bring forward przedkładać

bring off przeprowadzać

bring up poruszać (*kwestię*)

BRITE = Basic Research in Information Technologies for Europe badania podstawowe w zakresie technologii informacyjnych dla Europy

brittleness kruchość

broad *adj.* szeroki, rozległy, ogólny

Broad System of Ordering uniwersalna klasyfikacja szczytowa

broadband n. szerokie pasmo

adj. szerokopasmowy

broadcast n. program, audycja, transmisja

v. nadawać, transmitować

adj. emitowany

broadcasting n. transmitowanie, nadawanie

adj. radiowy, nadawczy

broadcasting network sieć nadawcza

broaden v. rozszerzać, poszerzać

broader term termin szerszy

broadness szerokość

broadsheet 1. arkusz zadrukowany jednostronnie 2. ulotka

broadside 1. arkusz zadrukowany jednostronnie 2. ulotka 3. atak, ostra krytyka

brochure broszura, druk ulotny

broke odpad

broken *adj.* zepsuty

broker pośrednik, broker, makler

information broker broker informacji

brokerage pośrednictwo, usługi maklerskie

brotherhood bractwo

brouter bruter (*urządzenie sieciowe będące połączeniem mostu i rutera*)

browsability możliwość przeglądania

browse n. przeglądanie

v. przeglądać, przeszukiwać

browser przeglądarka

Internet browser przeglądarka internetowa

web browser przeglądarka sieci WWW

browsing przeglądanie

BRS = bibliographic retrieval service bibliograficzny serwis informacyjny

BS = Bachelor of Science licencjat (*tytuł licencjata*) w dziedzinie nauk ścisłych

BSA = Business Software Alliance organizacja producentów oprogramowania komercyjnego

bucket blok programowy, porcja

buckling wyboczenie, zniekształcenie

budget budżet

budgetary *adj.* budżetowy

buffer *n.* 1. bufor 2. roztwór buforowy *v.* buforować

buffer solution roztwór buforowy

bug błąd (*w programie komputerowym*)

build *v.* budować

building budowla, budynek

built-in *adj.* wbudowany, integralny

bulk *adj.* masowy

bulk data dane masowe

bulk memory pamięć masowa

bull bulla

bullet punkt

bulleted *adj.* punktowany, wypunktowany

bulletin 1. biuletyn 2. komunikat, ogłoszenie

abstract bulletin przegląd dokumentacyjny

bulletin board elektroniczna tablica ogłoszeń, biuletyn elektroniczny

bulletin board service/system elektroniczny biuletyn informacyjny

official bulletin wydawnictwo urzędowe

bundle 1. komplet 2. pakunek, pakiet *v.* sprzedawać w komplecie (*np. sprzęt i oprogramowanie*)

bundled software oprogramowanie standardowe dostarczane wraz z komputerem

burden *n.* 1. obciążenie 2. koszty ogólne *v.* obciążać, obarczać

bureau 1. biuro, urząd 2. sekretarzyk, biurko

bureaucracy biurokracja

bureaucratic *adj.* biurokratyczny

burn *v.* wypalać, nagrywać (*płytę CD/DVD*)

bursting strength wytrzymałość na przepuklenie

bus szyna, magistrala

bus topology topologia szynowa (*sieci*)

business 1. sprawa 2. przedsiębiorstwo 3. działalność gospodarcza, biznes 4. branża 5. zajęcie

business entity podmiot gospodarczy

business information informacja biznesowa

business information system system informacyjny dla biznesu

business-to-customer relacje między firmą a klientem

business-to-business relacje między firmami

electronic business biznes elektroniczny

Master of Business magister nauk ekonomicznych

Business Cooperation Network system informacyjny Unii Europejskiej, stworzony w celu rozwijania współpracy między przedsiębiorstwami krajów członkowskich

Business Software Alliance organizacja producentów oprogramowania komercyjnego

button guzik, przycisk
command button przycisk polecenia
buy *n.* zakup
v. kupować
buy back odkupować
buyer kupujący, klient, nabywca
buzzword 1. modne słowo 2. żargon techniczny
byline linia z nazwiskiem autora
byte bajt
Byzantine *adj.* bizantyjski

C

cabin kabina
study cabin pomieszczenie do pracy naukowej
cabinet 1. szafa, szafka 2. gablotka
card filing cabinet szafka kartotekowa
cable kabel, przewód
concentric cable kabel koncentryczny
cabling okablowanie
cache *n.* pamięć cache (*pamięć podręczna*)
v. umieszczać w pamięci cache
CAD = **computer aided design** projektowanie wspomagane komputerowo
cadmium *n.* kadm
adj. kadmowy
cadre kadra, grupa
CAE = **computer aided education** nauczanie wspomagane komputerowo
CAI = **computer aided instruction** nauczanie wspomagane komputerowo
CAL = **computer-aided learning** uczenie się wspomagane komputerowo
calcitonin kalcytonina
calcium wapń
calculable *adj.* obliczalny

calculate *v.* liczyć, obliczać, kalkulować
calculated *adj.* zamierzony, wkalkulowany
calculating *adj.* obliczeniowy
calculation kalkulacja, obliczenie, wynik
calculus rachunek
calculus of probability rachunek prawdopodobieństwa
functional calculus rachunek funkcyjny, rachunek kwantyfikatorów, rachunek predykatów
predicate calculus rachunek predykatów
calendar *n.* 1. kalendarz, terminarz 2. spis inwentarzowy
v. wpisywać do terminarza
calendered paper papier gładzony
calendrical *adj.* kalendarzowy
calf oprawa ze skóry cielęcej
calfskin skóra cielęca
calibrate *v.* kalibrować, skalować, wzorcować
calibration kalibracja, wzorcowanie
call *n.* 1. wywołanie 2. rozmowa telefoniczna
v. 1. wywoływać 2. telefonować, dzwonić
call center informacja telefoniczna, centrala (*w firmie*)
call number/mark sygnatura
call slip rewers
conference call połączenie konferencyjne
calligrapher kaligraf
calligraphic *adj.* kaligraficzny
calligraphy kaligrafia
calling wywołanie
calorimetry kalorymetria
calotype kalotypia
cam kamera
calque kalka językowa

camcorder kamera wideo

camera 1. aparat fotograficzny 2. kamera
camera-ready copy egzemplarz gotowy do fotopowielenia

digital camera cyfrowy aparat fotograficzny

campaign *n.* kampania
v. prowadzić kampanię

campus miasteczko uniwersyteckie, kampus

Canadian Association of Public Libraries Kanadyjskie Stowarzyszenie Bibliotek Publicznych

Canadian Booksellers Association Stowarzyszenie Księgarzy Kanadyjskich

Canadian Library Association Stowarzyszenie Bibliotek Kanadyjskich

cancel *n.* skasowanie, anulowanie
v. skasować, anulować

cancellation unieważnienie, odwołanie, skasowanie

candidate kandydat/ka

canon czcionka o rozmiarze 48 punktów

canonical *adj.* kanoniczny

canonical class/division klasa kanoniczna

canonicity kanoniczność

cant żargon, frazes

canto księga, pieśń (*część utworu*)

caoutchouc binding oprawa kauczukowa (*gumowa*)

cap = **capital letter** duża litera
all caps wersaliki

capability 1. możliwość, zdolność 2. uprawnienie

capacity 1. pojemność, objętość 2. przepustowość, wydajność 3. zdolność

capital 1. wielka litera 2. kapitał 3. stolica
capital expenditure inwestycja, wydatki inwestycyjne

capital letter duża litera

small capitals kapitaliki

capitalisation 1. zamiana małych liter na wielkie 2. kapitalizacja

capitalization *zob.* **capitalisation**

CAPL = Canadian Association of Public Libraries Kanadyjskie Stowarzyszenie Bibliotek Publicznych

caption 1. podpis (*pod ilustracją*) 2. nagłówek

caption title tytuł (*rozdziału, podrozdziału*)

capture *n.* utrwalenie, zarejestrowanie
v. utrzymywać, rejestrować, zbierać (*dane*)

carbon copy kopia (*także listu elektronicznego*), odbitka

carbon paper kalka

carbon print druk na kalce

card 1. karta, kartka 2. karta (*plytka z elementami elektronicznymi*)

abstract card karta dokumentacyjna

accession card karta akcesyjna

adapter/adaptor card karta rozszerzeń

admission card karta wstępu

aperture card karta okienkowa

book card karta książki

card (index) file kartoteka

card batch partia kart, wsad

card catalogue katalog kartkowy

card filing cabinet szafka kartotekowa

card hopper zasobnik kart

card punch dziurkarka kart

card reader czytnik kart

card reproducer powielacz kart

card sorter sorter kart

card stacker zasobnik kart

card-sorting sortowanie kart (*technika wykorzystywana do tworzenia scenariuszy wyszukiwawczych*)

card-to-tape conversion przenoszenie zapisu z kart dziurkowanych na taśmę magnetyczną

- catalogue card** karta katalogowa
chip card karta (mikro)procesorowa, karta chipowa
edge-notched card karta obrzeźnie dziurkowana
edge-punched card karta obrzeźnie dziurkowana
expansion card karta rozszerzeń
filing card karta kartotekowa
graphics card karta grafiki
ID card dokument tożsamości, dowód osobisty
library card karta biblioteczna
magnetic card karta magnetyczna
marginal punched card karta obrzeźnie dziurkowana
membership card legitymacja członkowska
microfilm aperture card karta okienkowa
peek-a-boo card karta przezierna
punch(ed) card karta dziurkowana
registration card karta rejestracyjna
slotted card karta szczelinowa
subscription card karnet
wild card znak uniwersalny (* ?)
- cardholder** posiadacz/okaziciel karty
cardinality liczność, moc, moc zbioru
cardiology kardiologia
career zawód, kariera
career advice services doradztwo zawodowe
career development awans zawodowy
caret znak ^
carpal tunnel syndrome zespół cieśni nadgarstka
carrel wydzielone miejsce do indywidualnej pracy w bibliotece (*małe pomieszczenie lub osobne biurko*)
carriage karetka (*w maszynie do pisania*)
carrier 1. nośnik 2. przewoźnik, spedytor
carrier services usługi telekomunikacyjne
- data carrier** nośnik danych
information carrier nośnik informacji
physical carrier nośnik fizyczny
carry v. dostarczać, nosić
carry out przeprowadzić, wykonać (*badania, eksperyment*)
cart wózek
book cart wózek to transportu książek
Cartesian *adj.* kartezjański
Cartesian product iloczyn kartezjański
cartobibliography bibliografia map i lub publikacji na temat map
cartogram kartogram
cartographer kartograf
cartographic(al) *adj.* kartograficzny
cartographic document dokument kartograficzny
cartography kartografia
cartoon 1. komiks 2. karton
cartouche kartusz
cartridge kaseta, kartridż
cartulary kartularz, rejestr, archiwum
carver rzeźbiarz
carving rzeźba, rzeźbiarstwo
cascading *adj.* kaskadowy
cascading menu menu kaskadowe
cascading style sheets kaskadowe arkusze stylów
case 1. okładka, futerał 2. sprawa, proces 3. przypadek 4. wybór 5. gablotka
display case gablotka
case study studium przypadku, opracowanie naukowe
lower case małe litery
upper case wielkie litery, wersaliki, majuskuły
- CASE** = **computer-aided software engineering** inżynieria oprogramowania wspomagana komputerowo

case-by-case *adj.* indywidualny

cas-ing-in wstawianie wkładu w okładkę

case-insensitive *adj.* nierozróżniający małych i wielkich liter

case-sensitive *adj.* rozróżniający małe i wielkie litery

cassette kasetka

microfilm cassette kasetka mikrofilmowa

CAT = **computer-assisted training** szkolenie wspomagane komputerowo

catalog *zob.* **catalogue**

cataloger *zob.* **cataloguer**

cataloging *zob.* **cataloguing**

catalogue *n.* katalog

v. katalogować

alphabetical catalogue katalog alfabetyczny

alphabetical subject catalogue katalog przedmiotowy

alphabetico-classified catalogue katalog klasowy

author catalogue katalog autorski, katalog alfabetyczny

bookseller's catalogue katalog księgarski

card catalogue katalog kartkowy

catalogue card karta katalogowa

catalogue entry opis katalogowy, pozycja katalogowa

catalogue index indeks katalogowy

catalogue record opis katalogowy, pozycja katalogowa

classified catalogue katalog systematyczny

dictionary catalogue katalog krzyżowy

general catalogue katalog ogólny

joint catalogue katalog centralny

library catalogue katalog biblioteczny

main catalogue katalog ogólny

online catalogue katalog online, katalog dostępny w sieci

online public access catalogue katalog dostępny publicznie w sieci

publisher's catalogue katalog wydawniczy

sale catalogue katalog handlowy

shelf catalogue katalog topograficzny

subject catalogue katalog rzeczowy

systematic catalogue katalog systematyczny

title catalogue katalog tytułowy

topographical catalogue katalog topograficzny

trade catalogue katalog handlowy

union catalogue katalog centralny

cataloguer osoba katalogująca

cataloguing katalogowanie

centralized cataloguing katalogowanie centralne

cooperative cataloguing współkatalogowanie

descriptive cataloguing opracowanie formalne

machine-readable cataloguing katalogowanie w formie elektronicznej (*format zapisu danych bibliograficznych*)

shared cataloguing współkatalogowanie, katalogowanie kooperatywne

subject cataloguing and indexing rzeczowe opracowanie zbiorów

catalysis kataliza

catalyst katalizator

catalytic *adj.* katalityczny

catastrophe katastrofa

catastrophic *adj.* katastroficzny, katastrofalny

catch *v.* przechwytywać, chwytać

catchword 1. slogan, hasło 2. kustoda, kustosz (*pierwsze słowo następnej strony wydrukowane w dolnym prawym rogu poprzedniej*) 3. żywa pagina

categorical *adj.* 1. kategoryalny 2. kategoryczny

categorization kategoryzacja

categorize *v.* kategoryzować

category kategoria

fall into a category należeć do kategorii

fundamental category kategoria podstawowa

grammatical category kategoria grammatyczna

lexical category kategoria leksykalna

cathedral katedra

catholic *adj.* katolicki

catholicism katolicyzm

cation kation, jon dodatni

causality związek przyczynowy

causative *adj.* sprawczy, kazualny (*o czasowniku*)

cause *n.* 1. powód, przyczyna 2. sprawa, idea, cel

v. powodować, wywoływać

caution *n.* 1. ostrzeżenie 2. ostrożność
v. ostrzegać

CBA = Canadian Booksellers Association Stowarzyszenie Księgarzy Kanadyjskich

CBT = computer-based training naukanie wspomagane komputerowo

CD = compact disc płyta kompaktowa

CDP = collection development policy profil gromadzenia

CD-R = compact disc recordable płyta kompaktowa pozwalająca na jednokrotne zapisanie danych

CD-ROM płyta CD-ROM

CD-RW = compact disc rewritable płyta kompaktowa wielokrotnego zapisu

cease *v.* kończyć, przerywać, wstrzymać

cell komórka

cellular *adj.* komórkowy

cellular phone telefon komórkowy

cellular telephony telefonia komórkowa

cellulose celuloza

cellulose acetate acetyloceluloza

cellulose nitrate nitroceluloza

cellulose triacetate trójoctan celulozy

censor *n.* cenzor, cenzura

v. cenzurować

ensorship cenzura

census spis ludności

center *zob.* centre

centesimal division podział setny

central *adj.* główny, centralny

central library biblioteka główna

central processing unit jednostka centralna (*komputera*)

centralisation centralizacja

centralise *v.* centralizować

centralised cataloguing katalogowanie centralne

centralization *zob.* centralisation

centralize *zob.* centralise

centre *n.* 1. centrum, ośrodek 2. środek

v. skupiać (się), środkować, centrować

call centre informacja telefoniczna, centrala (*w firmie*)

centre of excellence centrum doskonałości

computation centre centrum obliczeniowe

convention centre centrum kongresowe

documentation centre ośrodek dokumentacji

media centre centrum medialne

records centre składnica akt

research centre ośrodek badawczy

school library media centre multimedialne centrum informacji (*w szkole*)

centrefold ilustrowana wkładka w czasopiśmie/gazecie, rozkładówka

centrepiece ozdoba na środku okładki
centroid centroid (*dokument reprezentujący klasę dokumentów w grupie w procesie analizy skupień*)

centrum środek, centrum

century wiek, stulecie

CEO = chief executive officer prezes zarządu, dyrektor naczelny

ceramics ceramika

CERL = Consortium of European Research Libraries Konsorcjum Europejskich Bibliotek Naukowych

CERN = European Organization for Nuclear Research Europejska Organizacja Badań Jądrowych

certificate certyfikat, zaświadczenie, świadectwo

certificate authority 1. ośrodek certyfikacji 2. świadectwo certyfikacji

certificate expiration data wygaśnięcia certyfikatu

certificate issuance wydanie certyfikatu

certificate of authenticity świadectwo autentyczności

certificate of quality certyfikat jakości

certificate revocation list lista unieważnienia certyfikatu

certificate suspension zawieszenie certyfikatu

inventor's certificate świadectwo autorskie

official certificate zaświadczenie urzędowe

qualification certificate świadectwo kwalifikacyjne

certification certyfikacja, uwierzytelnienie

certification body jednostka certyfikująca

certification of signature uwierzytelnienie podpisu

standard certification mark znak zgodności z normą

certified *adj.* certyfikowany, posiadający atest

certified copy odpis uwierzytelniony, kopia poświadczona

certify *v.* 1. zaświadczać, poświadczать, uwierzytelniać 2. wydawać atest

cessation zaprzestanie, wstrzymanie

cessation of right scedowanie prawa

cessation of the power of attorney ustanie pełnomocnictwa

cession cesja

CGI = common gateway interface interfejs umożliwiający komunikację programów znajdujących się na serwerze WWW z oprogramowaniem tego serwera

chain łańcuch klasyfikacyjny

chair katedra (*na uniwersytecie*)

chairman przewodniczący/a, prezes

chairperson przewodniczący/a, prezes

challenge *n.* 1. wyzwanie 2. zakwestionowanie

v. 1. wzywać, wyzywać 2. kwestionować

chamber sala

council chamber sala obrad

chancellor kanclerz, rektor

chancery archiwum dokumentów oficjalnych

change *n.* zmiana

v. zmieniać (się)

changeover zmiana, przestawienie się, przejście

channel kanał

information channel kanał informacyjny

chaos chaos

chaos theory teoria chaosu

chapbook broszura zawierająca popularne legendy, baśnie, wiersze, ballady –

sprzedawana przez wędrownych handlarzy w Wielkiej Brytanii i USA w XVII-XIX w.

chapel 1. kaplica 2. związek zawodowy drukarzy lub dziennikarzy

chapter 1. rozdział 2. oddział, sekcja 3. kapituła

char *zob.* **character** 1.

character 1. znak, symbol, litera 2. postać, bohater 3. charakter

character conversion konwersja znaków

character mode tryb znakowy

character recognition rozpoznawanie znaków/pisma (*przez komputer*)

characters per inch znaki na cal

check character znak kontrolny

graphic character znak graficzny

nonfiling character znak nie brany pod uwagę podczas sortowania słów

optical character recognition optyczne rozpoznawanie znaków (*pisma*)

separating character separator

characterise *v.* charakteryzować

characteristic *n.* 1. cecha charakterystyczna 2. charakterystyka *adj.* charakterystyczny

characterize *zob.* **characterise**

charge *n.* 1. zapisanie wypożyczonego dokumentu na koncie/karcie użytkownika 2. opłata

v. 1. rejestrować wypożyczenie na koncie/karcie użytkownika 2. pobierać opłatę, naliczać

access charges opłaty za dostęp (*np. do serwisu*)

charge out 1. wydanie dokumentu 2. dowód wydania dokumentu

connect charge opłata za połączenie

free of charge bezpłatny

charitable *adj.* charytatywny

charitable organization organizacja charytatywna

charity 1. dobroczynność 2. cele charytatywne

charity work działalność/praca charytatywna

chart *n.* 1. wykres, diagram 2. mapa 3. tabela

v. sporządzić wykres/mapę

bar chart wykres słupkowy

data flow chart schemat przepływu danych

line chart wykres liniowy

organisation(al) chart schemat organizacyjny

pie chart wykres kołowy

charter statut (*założycielski*)

chartered *adj.* akredytowany, dyplomowany

chase metalowa rama służąca do mocowania czcionek ułożonych w tekst

chat *n.* pogawędka, rozmowa (*w Internecie*)

v. gawędzić, rozmawiać

chatroom pokój pogawędek internetowych

chauvinism szowinizm

check *n.* kontrola

v. sprawdzać, kontrolować

check bit bit kontrolny

check box pole wyboru

check character znak kontrolny

check code kod kontrolny

check copy egzemplarz próbny

check digit cyfra kontrolna

check in rejestrować się

check-in ewidencja czasopism

check out 1. sprawdzać, kontrolować

2. wypożyczać (*książki z biblioteki*)

check sum suma kontrolna

check up sprawdzać

continuity check sprawdzanie ciągłości (*połączenia*)

cross-check weryfikacja; weryfikować

checked in *adj.* dostępny (*dokument*)

checked out *adj.* wypożyczony

check-in ewidencja czasopism

checking kontrola

stock checking skontrum

checklist zestawienie, lista (kontrolna), spis

checkout wypożyczalnia

checkout period okres wypożyczenia

checkpoint punkt kontrolny

checksum suma kontrolna

chemical *adj.* chemiczny

chemical cleaning czyszczenie chemiczne

chemical damage uszkodzenie chemiczne

chemicals chemikalia

chemistry chemia

chief *n.* kierownik, szef, przewodniczący
adj. główny, naczelny

chief editor redaktor naczelny

chief executive officer prezes zarządu, dyrektor naczelny

chief information officer osoba zajmująca się zarządzaniem informacją w firmie lub instytucji

editor-in-chief redaktor naczelny

children dzieci

children's and youth literature literatura dla dzieci i młodzieży

children's encyclopedia encyklopedia dla dzieci

chip układ scalony, chip

chip card karta (mikro)procesorowa, karta chipowa

chipped *adj.* postrzępiony, wyszczerbiony

chlorine chlor

choice wybór

choose *v.* wybierać

chrestomathy chrestomatia, wypisy

Christian *n.* chrześcijan-in/ka

adj. chrześcijański

christianity chrześcijaństwo

chroma nasycenie barwy

chromatic *adj.* chromatyczny, wielobarwny

chromatic printing druk wielobarwny, chromotypia

chromatography chromatografia

chrome chrom

chromium chrom

chromolithograph chromolitografia

chronicle *n.* kronika

v. prowadzić kronikę

chronological *adj.* chronologiczny

chronological index indeks chronologiczny

chronological subdivision określnik chronologiczny

in chronological order/arrangement w porządku/układzie chronologicznym

in reverse chronological order w odwrotnej kolejności chronologicznej

chronology chronologia

chrysography chrysografia

chunk część, fragment programu

chunking podział programu na części

church kościół

church library biblioteka kościelna

church text pismo staroangielskie

churchman 1. duchowny 2. członek kościoła

cicero cycero (*jednostka rozmiaru czcionki*)

cinema 1. kino 2. kinematografia

cinematography kinematografia

cipher 1. cyfra 2. szyfr 3. monogram

circa *adv.* około

circle 1. koło 2. okrąg 3. cykl 4. krąg, sfera

circuit obwód (*elektryczny*), układ (*elektroniczny*)

closed circuit television telewizja przemysłowa, monitoring budynku

circular *n.* ulotka reklamowa

adj. 1. okrągły, kołowy 2. cykliczny

circular reference odwołanie cykliczne, zależność cykliczna

circulate *v.* 1. krążyć 2. puszczać w obieg, rozpowszechniać 3. udostępniać, wypożyczać (*książki*)

circulating library typ biblioteki, powstałej w XVIII wieku w Wielkiej Brytanii, pobierającej niewielkie opłaty za udostępnianie zbiorów

circulation 1. (*US*) udostępnianie, wypożyczanie 2. (*US*) liczba książek wypożyczonych w danym okresie czasu 3. nakład

circulation control kontrola wypożyczeń

circulation department wypożyczalnia

circulation desk punkt wypożyczeń, wypożyczalnia

circulation status status książki (*np. wypożyczona, dostępna, w opracowaniu*)

out of circulation wycofany z udostępniania

total circulation nakład całkowity

circumstances okoliczności, warunki

citation 1. cytowanie, powołanie się 2. cytaty

citation index indeks cytowań

citation order formuła fasetowa, porządek poziomy

co-citation współcytowanie

co-citation coupling metoda współcytowań (*dwa dokumenty x i y są ze sobą związane, jeżeli istnieją prace, które powołują się jednocześnie na oba dokumenty*)

in-text citation oksfordzki system tworzenia przypisów bibliograficznych

Science Citation Index indeks cytowań naukowych

self-citation samocytowanie, autocytowanie, cytowanie własnej publikacji

Social Sciences Citation Index indeks cytowań z zakresu nauk społecznych

citato

loco citato w cytowanym miejscu

opere citato w cytowanym (powyżej) dziele

cite *v.* cytować, powoływać się

co-cite współcytować

cited *adj.* cytowany

cited half-life wskaźnik półtrwania czasopisma (*liczba lat, za jakie czasopismo otrzymało 50% ogółu uzyskanych cytowań w czasopismach uwzględnionych w bazie Journal Citation Reports w danym roku*)

co-cited współcytowany

top-cited najczęściej cytowany

citer osoba cytująca

citing *adj.* cytujący

citing half-life średni wiek artykułów cytowanych przez czasopismo w danym roku

citizen 1. obywatel 2. mieszkaniec

citizenship obywatelstwo

dual citizenship podwójne obywatelstwo

civil *adj.* 1. obywatelski 2. cywilny

civil rights prawa obywatelskie

civil servant urzędnik służby cywilnej, urzędnik administracji państwowej

civil service służba cywilna, administracja państwa

civilisation cywilizacja

civilization *zob.* **civilisation**

CLA = **Canadian Library Association**
Stowarzyszenie Bibliotek Kanadyjskich

claim *n.* 1. twierdzenie 2. żądanie, roszczenie

v. 1. twierdzić 2. żądać, domagać się

dependent claim zastrzeżenie zależne

main claim zastrzeżenie główne

patent claim zastrzeżenie patentowe

claimant osoba zgłaszająca roszczenie

clarendon rodzaj pogrubionej czcionki

clarification wyjaśnienie

clarify *v.* wyjaśniać

clarity jasność, przejrzystość

clasp *n.* klamra, zatrzask, okucie

v. spinać

class klasa

basic class klasa główna

canonical class klasa kanoniczna

class hierarchy hierarchia klas

class number symbol klasyfikacyjny

coordinate classes klasy współrzędne

main class klasa główna

subordinate class klasa pochodna, klasa podrzędna

word class część mowy, kategoria gramatyczna

classed arrangement układ systematyczny

classed index indeks systematyczny

classed order układ systematyczny

classics filologia klasyczna

the classics klasyka

classifiable *adj.* dający się zaklasyfikować

classification klasyfikacja

Abridged Decimal Classification wydanie skrócone Dziesiątej Klasyfikacji Deweya

automatic classification klasyfikowanie automatyczne

(Bliss) Bibliographic Classification Klasyfikacja Bibliograficzna Blissa

book classification klasyfikacja biblioteczna

classification by dichotomy klasyfikacja dychotomiczna

classification formula formuła fasetowa

classification language język klasyfikacyjny

classification number symbol klasyfikacyjny

classification schedules tablice klasyfikacyjne

classification scheme schemat klasyfikacyjny

classification system klasyfikacja, system klasyfikacji, system klasyfikacyjny

classification tables tablice klasyfikacyjne

classification tree drzewo klasyfikacyjne

Colon Classification Klasyfikacja Dwukropkowa Ranganathana

completeness of a classification kompletność klasyfikacji, podział zupełny

conjunct classification klasyfikacja łączna

decimal classification klasyfikacja dziesiątka

disjoint classification klasyfikacja rozłączna

disjunct classification klasyfikacja rozłączna

enumerative classification klasyfikacja monohierarchiczna, klasyfikacja wyliczająca

faceted classification klasyfikacja fasetowa

hierarchical classification klasyfikacja hierarchiczna

International Patent Classification Międzynarodowa Klasyfikacja Patentowa

library classification klasyfikacja biblioteczna

Library of Congress Classification Klasyfikacja Biblioteki Kongresu

- linear classification** klasyfikacja monohierarchiczna
- monothetic classification** klasyfikacja monotetyczna
- multi-aspect classification** klasyfikacja fasetowa
- multidimensional classification** klasyfikacja fasetowa
- national patent classification** narodowa klasyfikacja patentowa
- patent classification** klasyfikacja patentowa
- polythetic classification** klasyfikacja politetyczna
- roof classification** klasyfikacja szczytowa
- subject classification** klasyfikacja przedmiotowa
- synthetic classification** klasyfikacja syntetyczna
- universal classification** klasyfikacja uniwersalna
- Universal Decimal Classification** Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna
- classified** *adj.* 1. klasyfikacyjny, sklasyfikowany 2. tajny, poufny
- classified arrangement** układ systematyczny
- classified catalogue** katalog systematyczny
- classified collection** prohibita
- classified display** prezentacja systematyczna
- classified document** dokument tajny
- classified information** informacja poufna, informacja zastrzeżona
- classified order** układ systematyczny
- classifier** klasyfikator
- classify** *v.* klasyfikować
- classifying** klasyfikowanie
- depth of classifying** głębokość klasyfikowania
- classing** systematyzacja, segregacja
- clause** 1. zdanie (*gramatyczne*) 2. klauzula, warunek
- concessive clause** zdanie przyzwalające
- main clause** zdanie główne
- subordinate clause** zdanie podrzędne
- clay** glina
- clay tablet** tabliczka gliniana
- clean proof** odbitka wzorcowa
- cleaning** czyszczenie, oczyszczanie (*dokumentu*)
- biological cleaning** czyszczenie biologiczne
- chemical cleaning** czyszczenie chemiczne
- dry cleaning** czyszczenie na sucho
- clear** *v.* kasować, czyścić, wyzerować
- clear screen** kasować ekran
- clearance** uprawnienie, zezwolenie
- clearing house** dom kliringowy
- clergy** duchowieństwo, kler
- clerk** urzędnik-k/czka
- CLI = command line interface** interfejs linii poleceń
- click** *n.* kliknięcie
- v.* klikać
- double click** kliknąć dwa razy
- left-click** kliknąć lewym przyciskiem
- right-click** kliknąć prawym przyciskiem
- clicker** starszy zecer
- client** 1. klient (*oprogramowanie*) 2. użytkownik
- client application** aplikacja klienta, aplikacja użytkownika
- client software** oprogramowanie typu klient
- client-server** klient-serwer (*architektura, system*)
- client-server** klient-serwer (*architektura, system*)
- clientele** użytkownicy (*biblioteki*)
- cline** kontinuum

clip *v.* wycinać, ucinać, obcinać (*obraz*)
clipart rysunek, klipart
clipping 1. obcinanie (*obrazu*) 2. wycinek prasowy
clipping library archiwum/zbiór wycinków prasowych
clipping service monitoring prasy, zbieranie wycinków prasowych na określony temat
press clipping service usługa gromadzenia wycinków prasowych na określony temat
cloisonné cloisonné (*technika zdobienia*)
clone klon (*kopia sprzętu lub oprogramowania*)
close *v.* zamykać
closed *adj.* zamknięty
closed access dostęp zamknięty
closed circuit television telewizja przemysłowa, monitoring budynku
closed stacks magazyny (*półki z książkami*)
closed user group zamknięta grupa użytkowników
close-down wyłączenie z eksploatacji, zamknięcie
closeout wyprzedaż
closing zamknięcie
cloth materiał, tkanina
cloth binding oprawa płócienna
cloth-bound *adj.* oprawiony w płótno
club klub
book club klub książki
cluster *n.* klaster, grupa
v. klastrować, grupować
cluster analysis analiza klastrowa
clustering klastering, grupowanie
clusterisation klastrowanie, grupowanie
clusterization *zob.* clusterisation
CMC = **computer mediated communication** komunikacja za pośrednictwem komputera

CMS = **content management system** system zarządzania treścią
CMYK = **cyan magenta yellow black** niebieskozielony, purpurowy, żółty, czarny (*model barw stosowany przy reprodukcji obrazów*)
coat warstwa
coat of arms herb, tarcza herbowa
coated paper papier powlekany, papier kredowy
coating powlekanie
co-author współautor/ka
co-authorship współautorstwo
co-citation współcytowanie
co-citation coupling metoda współcytowań (*dwa dokumenty x i y są ze sobą związane, jeżeli istnieją prace, które powołują się jednocześnie na oba dokumenty*)
co-cite *v.* współcytować
co-cited *adj.* współcytowany
cockling marszczenie się
code *n.* 1. kod 2. kodeks, regulamin
v. kodować
access code kod dostępu
authentication code kod sprawdzania tożsamości, kod uwierzytelniania
bar code kod kreskowy
bar code reader/scanner czytnik kodu kreskowego
binary code kod binarny, kod dwójkowy
break a code złamać kod/szyfr
check code kod kontrolny
code of conduct kodeks postępowania
code of ethics kodeks etyki, kodeks etyczny
code translation dekodowanie
International Standard Recording Code międzynarodowy znormalizowany kod dokumentu dźwiękowego
language code kod języka (*trzyliterowe oznaczenie języka*)

semantic code kod semantyczny
codebook księga kodów
codex *pl. codices* 1. starożytna księga rękopiśmienna 2. kodeks
codices *zob. codex*
codification kodyfikacja
codify *v.* 1. kodyfikować 2. kodować
coding kodowanie
information coding kodowanie informacji
co-edit *v.* współredagować
co-edition współwydanie, publikacja pod redakcją zespołu
co-editor współredaktor/ka
coeducational *adj.* koedukacyjny
coefficient współczynnik
coefficient of concordance współczynnik konkordancji
correlation coefficient współczynnik korelacji
coexist *v.* współistnieć
coexistence współistnienie
coextensive *adj.* równoważny zakresowo, jednakowo rozległy
coextensiveness równoważność zakresowa
coffee-table book bogato ilustrowane wydawnictwo albumowe
coffee-table magazine bogato ilustrowane czasopismo, przeznaczone bardziej do przeglądania niż czytania
co-founder współzałożyciel
cognate *n.* wyraz pokrewny
adj. pokrewny
cognisance wiedza, kompetencje
cognition poznanie, poznawanie
cognitive *adj.* kognitywny, poznawczy
cognitive approach podejście kognitywne
cognitive science kogniwiistyka

cognitivism kognitywizm
cognizance *zob. cognisance*
coherence 1. spójność 2. koherencja
coherency koherencja
coherent *adj.* spójny
cohesion 1. spójność 2. kohezja
cohesive *adj.* spójny
cohesiveness spójność
coinage 1. tworzenie nowych wyrażen 2. neologizm
coincide *v.* pokrywać się, zbiegać się
coincidence 1. zbieżność, zgodność 2. zbieg okoliczności
co-invention współwynałazek
co-inventor współwynałazca
colinearity kolinearność
co-link jedno z hiperłączy, pojawiające się po ukatynieniu hiperłącza głównego
co-linking tworzenie zbioru hiperłączy, powiązanych z hiperłączem głównym
collaborate *v.* współpracować
collaboration współpraca
collaborative *adj.* wspólny, zespołowy
collaborator współpracowni-k/czka
collage kolaż, collage
collagraph kolograf
collate *v.* 1. łączyć, scalać 2. zbierać, zestawiać 3. sortować, układać 4. dokładnie porównywać, kolacjonować (*wersje dokumentu*) 5. sprawdzać kolejność (*arkuszy, stron*)
collating order kolejność zestawiania
collation 1. łączenie, scalanie 2. zbieranie, zestawianie 3. sortowanie, układanie 4. dokładne porównywanie, kolacjonowanie (*wersji dokumentu*) 5. sprawdzanie kolejności (*arkuszy, stron*) 6. strefa opisu fizycznego, opis zewnętrzny
collator 1. pracownik odpowiedzialny za kontrolę kolejności arkuszy w intrologatorni 2. kolator (*maszyna*)

collect *v.* zbierać, gromadzić

collected works dzieła zebrane

collecting zbieranie, gromadzenie
information collecting gromadzenie informacji

collection księgozbiór, kolekcja, zbiór
art collection kolekcja dzieł sztuki
basic collection zbiory podstawowe
book collection kolekcja książek, księgozbiór
classified collection prohibita
collection breadth szerokość (*zakres tematyczny*) zbioru dokumentów
collection currency aktualność zbioru
collection depth głębokość (*szczególność*) zbioru dokumentów
collection development bias tendencyjne gromadzenie zbiorów
collection development gromadzenie zbiorów zgodne z profilem biblioteki, kształtowanie zbioru
collection development policy profil gromadzenia, polityka kształtowania zbioru
collection maintenance ochrona i konserwacja zbiorów
collection management zarządzanie zbiorem
collection preservation ochrona zbiorów
collection use wykorzystanie zbioru
core collection księgozbiór podstawowy
data collection zbiór danych, kolekcja danych, gromadzenie danych
document collection zbiór informacyjny
high-risk collection zbiory zagrożone
library collections zbiory biblioteczne
loan collection zbiory do wypożyczenia
parenting collection część księgozbioru, do którego mają dostęp tylko osoby dorosłe

reference collection księgozbiór podręczny

rental collection księgozbiór, którego wypożyczanie jest odpłatne

reserve collection **1.** zbiory zarezerwowane **2.** biblioteka składowa

short loan collection zbiory do wypożyczenia krótkoterminowego

special collection zbiory specjalne

collective *adj.* zbiorowy

collective biography biografia zbiorowa

collective noun rzeczownik zbiorowy

collective title tytuł zbiorowy

collective work praca zbiorowa

collector kolekcjoner/ka

book collector kolekcjoner książek

collector's edition wydanie kolekcjonerskie

college **1.** kolegium, **college** **2.** szkoła wyższa

college library biblioteka szkoły wyższej, biblioteka akademicka

dean college kolegium dziekańskie

collegiate *adj.* uczelniany, studencki, akademicki

collocate *v.* **1.** kolokować, występować w kolokacji **2.** rozmieszczać, ustawiać

collocation **1.** kolokacja, łączliwość wyrazów **2.** kolokacja, zwrot, wyrażenie **3.** rozmieszczenie, ustawienie

collodion kolodium

collodion print druk kolodionowy

colloid koloid

colloquial *adj.* potoczny, kolokwialny

colloquium sympozjum, seminarium, kolokwium

colloquy dialog (*forma literacka*)

collotype **1.** światłodruk, fototyp **2.** światłodruk, fototypia (*technika*)

colon dwukropek

- Colon Classification** Klasyfikacja Dwukropkowa Ranganathana
- colophon** kolofon, metryka wydawnicza
- color** *zob.* **colour**
- colorful** *zob.* **colourful**
- colour** 1. kolor, barwa 2. kolorystyka 3. farba, barwnik
- colour fastness** odporność wybarwień
- colour keying** kodowanie koloru
- colour plate** kolorowa strona (*wkładka*) z ilustracją, umieszczona w książce
- colour printing** druk kolorowy
- colour scheme** schemat kolorów
- multi-colour print** druk wielobarwny
- saturated colour** barwa nasycona
- single-colour print** druk jednobarwny
- colourful** *adj.* kolorowy, barwny
- colouring book** książeczka do kolorowania dla dzieci
- colporteur** wędrowny sprzedawca gazet lub tanich książek
- column** 1. kolumna, szpalta, łam 2. kolumnika, dział
- column graph** wykres kolumnowy
- columnar** *adj.* kolumnowy
- columnist** felietonist-a/ka
- comb binding** oprawa grzebieniowa, bindowanie grzebieniowe
- combination** 1. kombinacja 2. połączenie
- combination order of facets** formuła fasetowa
- combinatorics** kombinatoryka
- combine** *v.* łączyć
- combined** *adj.* 1. łączny 2. wspólny
- combined number** symbol złożony
- combustibility** łatwopalność
- combustion** spalanie (*chemiczne*)
- comedy** komedia
- comic book** komiks
- comic strip** historyjka obrazkowa
- comma** przecinek
- command** polecenie, komenda, rozkaz
- command button** przycisk polecenia
- command language** język poleceń
- command line interface** interfejs linii poleceń
- command name** nazwa polecenia
- command-driven** *adj.* sterowany za pomocą poleceń
- commemorative** *adj.* pamiątkowy
- commemorative print** druk okolicznościowy
- commence** *v.* rozpoczynać
- commencement** rozpoczęcie
- comment field** pole komentarza
- commentary** komentarz
- commerce** handel
- electronic commerce** handel elektroniczny
- commercial** *adj.* 1. handlowy 2. komercyjny
- commercial publication** dokument techniczno-handlowy
- commission** komisja, komitet
- commissioning editor** redaktor prowadzący
- committee** komitet, komisja
- standing committee** stała komisja
- steering committee** komisja koordynacyjna/nadzorująca
- common** *adj.* 1. wspólny 2. ogólny, powszechny
- common auxiliaries of ethnic grouping and nationality** poddziały wspólne rasy, narodowości i grupy etnicznej
- common auxiliaries of form** poddziały wspólne formy
- common auxiliaries of language** poddziały wspólne języka

- common auxiliaries of place** podziały wspólne miejsca
- common auxiliaries of point of view** podziały wspólne punktu widzenia oraz sposobu ujęcia tematu przez autora
- common auxiliaries of time** podziały wspólne czasu
- common auxiliaries** podziały wspólne
- common cultural area** wspólny obszar kulturowy
- common cultural heritage** wspólne dziedzictwo kulturowe
- common denominator** wspólny mianownik
- common gateway interface** interfejs umożliwiający komunikację programów znajdujących się na serwerze WWW z oprogramowaniem tego serwera
- common name** nazwa ogólna
- common research policy** wspólna polityka badań (*naukowych*)
- common title** tytuł wspólny
- common user interface** wspólny interfejs użytkownika
- commonplace book** notatnik, złote myśli (*rodzaj pamiętnika*)
- communicate** *v.* 1. komunikować 2. porozumiewać się, komunikować się
- communication** porozumiewanie się, komunikacja
- communication network** sieć (tele) komunikacyjna
- communication protocol** protokół komunikacyjny
- communication server** serwer komunikacyjny
- communication system** system komunikacji
- communication theory** teoria komunikacji
- computer mediated communication** komunikacja za pośrednictwem komputera
- distributed communication architecture** rozproszona architektura komunikacyjna
- global system for mobile communications** globalny system bezprzewodowej telefonii cyfrowej
- information and communication technology** technologia informacyjno-komunikacyjna, technologia teleinformatyczna
- means of communications** środki komunikacji
- social communication** komunikacja społeczna
- communicational** *adj.* komunikacyjny
- communicative** *adj.* komunikatywny
- communicative function of language** komunikatywna funkcja języka
- communicator** 1. komunikator (*program komputerowy*) 2. informator, osoba przekazująca informacje
- communism** komunizm
- communist** komunist-a/ka
- adj.* komunistyczny
- the communist block** blok komunistyczny
- community** 1. społeczeństwo 2. społeczność 3. wspólnota
- Community Research and Development Information Service** Serwis Informacyjny Unii Europejskiej w Zakresie Badań Naukowych i Rozwoju
- virtual community** społeczność wirtualna, społeczeństwo wirtualne
- commute** *v.* przełączać, komutować
- comp** *zob.* **composer**
- compact** *v.* kondensować
- adj.* zwarty, kompaktowy

- compact disc/disk** płyta kompaktowa, dysk kompaktowy
- compact disc/disk read-only memory** CD-ROM
- compact shelving/storage** magazynowanie zwarte, regały kompaktowe
- compactness** 1. zwartość 1. gęstość
- companion** podręcznik, przewodnik
- company** firma, przedsiębiorstwo, spółka
- company information** informacja firmowa
- company standard** norma zakładowa
- comparability** porównywalność
- comparable** *adj.* porównywalny
- comparative** *adj.* porównawczy
- compare** *v.* porównywać
- comparison** porównanie
- compass** zasięg, zakres, ramy
- compass rose** róża kompasowa (*wydrukowana na mapie*)
- compatibility** zgodność, kompatybilność
- compatible** *adj.* zgodny, kompatybilny
- compendium** kompendium
- compensate** *v.* 1. kompensować, równoważyć 2. rekompensować
- compensation** 1. kompensacja, wyrównanie 2. rekompensata
- competence** 1. kompetencje 2. kompetencja (*językowa*)
- professional competence** kompetencje zawodowe
- competency** 1. kompetencje 2. zdolność
- competition** 1. konkurencja 2. konkurs
- competitive** *adj.* konkurencyjny
- competitor** konkurent
- compilation** kompilacja, zestawienie
- compile** *v.* kompilować, zestawiać, zbierać
- compiler** kompilator
- complaint** 1. skarga, zażalenie 2. reklamacja
- complement** 1. dopełnienie, uzupełnienie 2. dopełnienie (*gramatyczne*) 2. komplet, zestaw
- complement of a set** dopełnienie zbioru
- complementary** *adj.* komplementarny
- complete** *v.* 1. ukończyć 2. skompletować 3. wypełnić, uzupełnić
- adj.* 1. ukończony 2. kompletny
- complete UDC schedules/tables** wydanie pełne UKD
- completeness** kompletność
- completeness designator** oznaczenie kompletności
- completeness of a classification** kompletność klasyfikacji, podział zupełny
- completion** uzupełnienie, skompletowanie
- complex** *n.* kompleks, zespół
- adj.* złożony, skomplikowany
- complex attribute** atrybut złożony
- complexity** złożoność, zawieszoność
- computational complexity** złożoność obliczeniowa
- compliance** 1. zgodność 2. podatność
- copyright compliance** przestrzeganie prawa autorskiego
- compliant** *adj.* zgodny, dostosowany
- complimentary copy** egzemplarz bezpłatny
- comply** *v.* przestrzegać, stosować się do
- component** *n.* komponent, element
- adj.* składowy
- componential** *adj.* składnikowy
- compose** *v.* 1. składać 2. stanowić, składać się na
- composing machine** maszyna składająca
- composing material** materiał zecerski

composite *adj.* złożony

composite attribute atrybut złożony

composite index indeks złożony

composite number symbol złożony

composition 1. skład, struktura 2. skład (w poligrafii) 3. kompozycja, tworzenie złożzeń

monotype composition skład czcionkowy

compositor zecer, składacz

compound *n.* 1. złożenie, wyraz złożony 2. związek chemiczny

adj. złożony

compound number symbol (klasyfikacyjny) złożony

compound term deskryptor złożony, termin złożony

compound word złożenie, termin złożony

comprehend *v.* 1. pojmować, rozumieć 2. obejmować, zawierać

comprehensibility zrozumiałość

comprehension pojmowanie, rozumienie

comprehensive *adj.* wszechstronny, obszerny

comprehensive bibliography bibliografia kompletna

compress *v.* kompresować

compression kompresja, upakowanie

data compression kompresja danych

comprise *v.* obejmować, zawierać

compte rendu krótki opis, recenzja, sprawozdanie

compulsory *adj.* przymusowy, obowiązkowy

compulsory education obowiązkowe nauczanie

computable *adj.* dający się obliczyć, obliczalny

computation obliczanie, obliczenie, wynik

computation center centrum obliczeniowe

computation speed szybkość obliczeniowa

computational *adj.* obliczeniowy

computational complexity złożoność obliczeniowa

computational error błąd w obliczeniach

computational linguistics językownawstwo komputerowe

compute *v.* obliczać, liczyć

computer komputer

computer-aided wspomagany komputerowo

computer aided design projektowanie wspomagane komputerowo

computer-aided education nauczanie wspomagane komputerowo

computer aided instruction nauczanie wspomagane komputerowo

computer-aided learning uczenie się wspomagane komputerowo

computer-aided retrieval wyszukiwanie wspomagane komputerowo

computer aided software engineering inżynieria oprogramowania wspomagana komputerowo

computer application zastosowanie komputera

computer-assisted training szkolenie wspomagane komputerowo

computer-based training nauczanie wspomagane komputerowo

computer hardware sprzęt komputerowy

computer image processing komputerowe przetwarzanie obrazu

computer jargon żargon komputerowy

computer literacy podstawowa znajomość obsługi komputera, umiejętność korzystania z komputera

- computer literate** osoba umiejąca korzystać z komputera
- computer mediated communication** komunikacja za pośrednictwem komputera
- computer network** sieć komputerowa
- computer piracy** piractwo komputerowe
- computer program** program komputerowy
- computer programming** programowanie komputerów
- computer-readable information** informacja w postaci czytelnej dla komputera
- computer science** informatyka
- computer security** zabezpieczanie komputerów
- computer-simulated** symulowany komputerowo
- computer simulation** symulacja komputerowa
- computer software** oprogramowanie komputerowe
- computer system** system komputerowy
- computer typesetting** skład komputerowy
- computer virus** wirus komputerowy
- desktop computer** komputer stacjonarny, komputer biurowy
- human-computer interaction** interakcja człowieka z komputerem
- personal computer** komputer osobisty
- portable computer** komputer przenośny
- computerise** *v.* 1. przetwarzać komputerowo 2. komputeryzować
- computerised information system** komputerowy system informacji
- computerize** *zob.* **computerise**
- computing** 1. obliczanie 2. zastosowanie komputera
- computing power** moc obliczeniowa
- conative** *adj.* konatywny
- conative function of language** konatywna funkcja języka
- concatenation** konkatenacja, połączenie
- concentrate** *v.* koncentrować (się)
- concentration** koncentracja, skupienie
- concentric** *adj.* koncentryczny
- concentric cable** kabel koncentryczny
- concept** pojęcie, koncept
- concept description** opis pojęcia
- concept extension** zakres pojęcia
- concept formation** tworzenie pojęć
- concept generalisation** uogólnienie pojęcia
- concept scope** zakres pojęcia
- conception** pojęcie, koncepcja, pomysł
- conceptual** *adj.* konceptualny, pojęciowy
- conceptual data model** konceptualny model danych
- conceptual dictionary** słownik pojęć
- conceptual modelling** modelowanie konceptualne
- conceptual schema** schemat pojęciowy
- conceptualise** *v.* konceptualizować
- conceptualize** *zob.* **conceptualise**
- concession** 1. koncesja, pozwolenie 2. ustępstwo
- concessive** *adj.* koncesywny, przyzwalający
- concessive clause** zdanie przyzwalające
- concise** *adj.* zwięzły
- conciseness** zwięzłość
- concision** zwięzłość
- conclude** *v.* 1. wnioskować 2. zakończyć
- conclusion** 1. wniosek 2. zakończenie
- draw a conclusion** wyciągnąć wniosek
- conclusive** *adj.* jednoznaczny, rozstrzygający
- concomitant** *adj.* współwystępujący, współistniejący

concord 1. zgoda, zgodność 2. związek zgodny

concordance 1. konkordancja 2. zgodność

coefficient of concordance współczynnik konkordancji

concordance (table) tablice przejścia, tablice konkordancji

concordance program program konkordacyjny

concrete *adj.* konkretny, rzeczywisty

concurrent *adj.* współbieżny, jednoczesny

condensation 1. kondensacja 2. skrót, streszczenie

condensed type czcionka ścieśniona (*czcionka o mniejszej szerokości*)

condition 1. warunek 2. stan, kondycja
in pristine condition w idealnym stanie

conditional *adj.* warunkowy

conduct *n.* 1. zachowanie, postępowanie 2. zarządzanie, prowadzenie

v. 1. przewodzić 2. przeprowadzać (*eksperyment, badania*)

code of conduct kodeks postępowania

confederation konfederacja

confer *v.* 1. nadawać (*tytuł, stopień*) 2. konferować

conference konferencja, zebranie, narada
conference call połączenie konferencyjne

conference paper referat konferencyjny

conference proceedings materiały konferencyjne

conference room sala konferencyjna

conferral nadanie (*tytułu, stopnia*)

confidential *adj.* poufny

confidential data dane poufne

confidential document dokument tajny

confidentiality poufność

data confidentiality poufność danych

configurable *adj.* konfigurowalny

configuration konfiguracja

configuration file plik konfiguracyjny

connexion configuration konfiguracja połączenia

network configuration konfiguracja sieci

configure *v.* konfigurować

confirm *v.* 1. potwierdzać 2. zatwierdzać

confirmation 1. potwierdzenie 2. zatwierdzenie

absence of confirmation brak potwierdzenia

confirmatory *adj.* 1. potwierdzający 2. zatwierdzający

conflagration pożar

conflate *v.* łączyć w jedną całość (*np. różne wersje tekstu*)

conflation połączenie w jedną całość (*np. różnych wersji tekstu*)

conflict *n.* konflikt

v. być sprzecznym, kolidować

conform *v.* dostosowywać się, stosować się

conform to requirements spełniać wymagania

conformance 1. dostosowanie się 2. zgodność

conformity 1. zgodność 2. przestrzeganie (*zasad, norm*)

confuse *v.* mylić, pomylić

confusion pomyłka, pomylenie

congestion przeciążenie (*sieci*)

conglomerate konglomerat, zbiór

conglomeration konglomerat, zbiór

congregate *v.* gromadzić (się)

congregation zgromadzenie, zebranie

congress kongres

- Library of Congress** Biblioteka Kongresu Stanów Zjednoczonych
- Library of Congress Subject Headings** hasła przedmiotowe Biblioteki Kongresu
- congruence** zgodność, odpowiedniość
- congruent** *adj.* zgodny, odpowiedni
- conjugate** *v.* koniugować
adj. pokrewny (*o wyrazach*)
- conjunct** *adj.* połączony, wspólny
- conjunct classification** klasyfikacja łączna
- conjunction** 1. koniunkcja, iloczyn logiczny 2. spójnik
- connect** *v.* łączyć (się), podłączać, przyłączać
- connect charge** opłata za połączenie
- connect time** czas trwania połączenia
- connected** *adj.* 1. połączony 2. spójny
- connected relation** relacja spójna
- connectedness** spójność, zwartość
- connection** połączenie
- dial-up connection** połączenie komutowane
- connectivity** 1. zdolność przyłączenia 2. spójność, łączność
- connector** łącznik, złącze
- connexion** połączenie
- connexion configuration** konfiguracja połączenia
- connotation** konotacja
- connote** *v.* konotować
- consecutive** *adj.* konsekwentny, kolejny
- consent** *n.* zgoda
v. zgadzać się
- consequence** konsekwencja, skutek
- consequent** następnik
- conservation** 1. konserwacja 2. ochrona
- conservation of cultural heritage of European significance** zachowanie dziedzictwa kulturalnego o znaczeniu europejskim
- conservation of library materials** konserwacja materiałów bibliotecznych
- mass conservation** konserwacja masowa
- conservator** konserwator/ka
- conservatory** konserwatorium
- conserve** *v.* konserwować, chronić
- consider** *v.* rozważać, brać pod uwagę
- consist** *v.* 1. składać się 2. polegać 3. zgadzać się
- consistence** konsystencja
- consistency** 1. spójność, zgodność 2. konsekwencja
- consistent** *adj.* zgodny, niesprzeczny
- consituation** konsytuacja
- console** konsola
- consolidate** *v.* konsolidować
- consolidation** konsolidacja, scalanie
- consolidator** konsolidator
- consonant** spółgłoska
- consortia** *zob.* **consortium**
- consortial licence** licencja konsorcyjna
- consortium** *pl.* **consortia** konsorcjum
- Consortium of European Research Libraries** Konsorcjum Europejskich Bibliotek Naukowych
- conspectus** 1. przegląd 2. streszczenie 3. konspekt
- constancy** stałość, niezmienność
- constant** *n.* stała
adj. stały, niezmienny
- constituent** *n.* część składowa, składnik, element
adj. składowy
- constitute** *v.* 1. stanowić 2. ustanawiać
- constitution** 1. konstytucja 2. statut 3. skład

constitutional *adj.* 1. konstytucyjny 2. zasadniczy

constitutive *adj.* 1. konstytutywny 2. składowy

constitutive function of language
konstytutywna funkcja języka

constrain *v.* 1. ograniczać 2. zmuszać

constraint 1. ograniczenie 2. przymus

construct *v.* konstruować, budować, tworzyć

construction 1. konstrukcja, budowa 2. budownictwo

constructivism konstruktywizm

construe *v.* 1. interpretować, objaśniać 2. przeprowadzać rozbiór (*zdania*) 3. konstruować (*zdanie*)

consult *v.* 1. konsultować się 2. udzielać porad

consultancy 1. doradztwo, konsulting 2. firma konsultingowa

consultancy services usługi doradcze
software consultancy doradztwo w zakresie wyboru oprogramowania

consultant konsultant, doradca

consultation konsultacja, porada

document consultation frequency
częstotliwość wykorzystania dokumentu

consultative *adj.* konsultacyjny, doradczy

consulting *n.* doradztwo, konsulting
adj. doradczy, konsultingowy

consume *v.* zużywać

consumer konsument, klient, użytkownik

consumption 1. konsumpcja 2. zużycie

contact 1. kontakt 2. styczność

contact print druk kontaktowy

contain *v.* zawierać, obejmować

container pojemnik, zasobnik

contamination kontaminacja

conte powiadanie

contemporary *adj.* współczesny

contemporary art sztuka współczesna

contemporary literature literatura współczesna

contend *v.* 1. polemizować 2. twierdzić

content zawartość, treść

content analysis analiza treści

content description opis rzeczowy

content enrichment wzbogacenie (*opisu*) treści

content management system system zarządzania treścią

content note adnotacja treściowa

content of teaching treści nauczania

content plane plan treści

content rating klasyfikacja treści (*np. zaszeregowanie materiałów do kategorii „tylko dla dorosłych”*)

form and content forma i treść

contention 1. spór 2. twierdzenie, opinia

contentious *adj.* sporny, kontrowersyjny

contents 1. zawartość, treść 2. spis treści

Current Contents baza danych zawierająca spisy treści naukowych wydawnictw ciągłych przed ich wydrukowaniem

table of contents spis treści

contest *n.* 1. konkurs 2. rywalizacja

v. 1. kwestionować 2. ubiegać się

contestable *adj.* sporny

contestation spór, sporne twierdzenie

context kontekst

context-dependent zależny od kontekstu

context-free niezależny od kontekstu

context-independent niezależny od kontekstu

context menu menu kontekstowe

context-sensitive zależny od kontekstu

- keyword-and-context index** indeks KWAC, indeks słów kluczowych i ich kontekstu
- keyword-in-context index** indeks KWIC, indeks słów kluczowych w kontekście
- keyword-out-of-context index** indeks KWOC, indeks słów kluczowych poza kontekstem
- taken out of context** wyjęty z kontekstu
- contextual** *adj.* kontekstowy
- contextualise** *v.* kontekstualizować, umieszczać w kontekście
- contextualize** *zob.* **contextualise**
- contingency** **1.** ewentualność, możliwość **2.** wypadek, przypadek
- contingency fund** fundusz rezerwy na nieprzewidziane wydatki
- contingency plan** plan awaryjny
- contingent** *adj.* względny, warunkowy
- contingent liability** odpowiedzialność warunkowa
- continual** *adj.* ciągły, nieprzerwany, ustawiczny
- continuance** **1.** trwanie **2.** odroczenie sprawy
- continuation** kontynuacja, dalszy ciąg
- continuation record** rejestr kontynuacji
- continue** *v.* kontynuować
- continuing education** kształcenie ustawiczne
- continuity** ciągłość
- continuity check** sprawdzanie ciągłości (*połączenia*)
- continuously** *adj.* ciągły, nieprzerwany
- continuous pagination** numeracja ciągła stron
- continuum** kontinuum
- contract** *n.* kontrakt, umowa
- v.* **1.** zawierać umowę **2.** skracać
- contraction** skrót, forma skróconych
- contradict** *v.* **1.** zaprzeczać **2.** sprzeciwiać się
- contradiction** **1.** sprzeczność **2.** sprzeciw
- contradictory** *adj.* sprzeczny
- contrary** *adj.* przeciwstawny, przeciwny
- contrary to regulations** nieprzepisowo
- contrary to the law** niezgodnie z prawem
- contrast** *n.* kontrast
- v.* kontrastować
- contrastive** *adj.* kontrastywny
- contribute** *v.* przyczyniać się
- contribute to a newspaper/magazine** współpracować z gazetą/czasopismem, pisać artykuły do gazety/czasopisma
- contribution** **1.** wkład, udział, przyczynek **2.** artykuł (*w czasopiśmie, pracy zbiorowej*)
- contributor** **1.** współpracownik/czka (*gazety, czasopisma*), współautor/ka **2.** ofiarodawca/czyni
- control** *n.* **1.** kontrola, sprawdzanie **2.** sterowanie, regulowanie **3.** urządzenie sterujące
- v.* **1.** kontrolować, sprawdzać **2.** sterować, regulować
- access control** kontrola dostępu
- authority control** kontrola autorytatywności
- circulation control** kontrola wypożyczeń
- control and data acquisition system** system sterowania i gromadzenia danych
- control field** pole kontrolne
- control sum** suma kontrolna
- quality control** kontrola jakości
- Universal Bibliographic Control, UBC** program powszechnej rejestracji bibliograficznej

- vocabulary control** kontrola słownictwa
- controlled** *adj.* kontrolowany
- controlled access** dostęp kontrolowany
- controlled vocabulary** słownictwo kontrolowane
- controller** sterownik, kontroler
- controlling** **1.** kontrola, sprawdzanie **2.** sterowanie, regulowanie
- controversial** *adj.* kontrowersyjny
- controversy** kontrowersja
- convene** *v.* **1.** gromadzić (się), zbierać (się) (*na zberanie, posiedzenie*) **2.** zwoływać (*zebranie*)
- convenience** udogodnienie
- convent** **1.** zakon **2.** klasztor
- convention** **1.** konwencja, umowa **2.** konferencja, zjazd **3.** konwenans, zwyczaj
- accesse to a convention** przystąpić do konwencji
- convention centre** centrum kongresowe
- international convention** konwencja międzynarodowa
- ratify a convention** ratyfikować konwencję
- signatory of a convention** sygnatariusz konwencji
- conventional** *adj.* **1.** konwencjonalny, tradycyjny **2.** umowny
- conventional sign** znak umowny, znak arbitralny
- converge** *v.* **1.** zbiegać się, skupiać się **2.** być zbieżnym
- convergence** zbieżność, konwergencja
- convergent** *adj.* zbieżny
- conversation** rozmowa, konwersacja
- conversational** *adj.* konwersacyjny
- conversational mode** tryb konwersacyjny, tryb interakcyjny
- converse** *n.* **1.** rozmowa, konwersacja **2.** odwrotność
- v.* konwersować
- adj.* odwrotny
- converse relation** konwers, relacja odwrotna
- conversely** *adv.* na odwrót, przeciwnie
- conversion** konwersja, przetwarzanie
- card-to-tape conversion** przenoszenie zapisu z kart dziurkowanych na taśmę magnetyczną
- character conversion** konwersja znaków
- conversion error** błąd konwersji
- conversion factor** współczynnik konwersji
- conversion mode** tryb konwersji
- conversion ratio** współczynnik przetwarzania
- conversion table** tablica konwersji
- data conversion** konwersja danych
- lossless conversion** konwersja bezstratna
- retrospective conversion** retrokonwersja
- convert** *v.* **1.** przekształcać **2.** przeliczać **3.** przetwarzać **4.** przywłaszczać
- converter** konwerter
- convertible** *adj.* przekształcalny, zamienny
- convex** *adj.* wypukły
- convexity** wypukłość
- convey** *v.* **1.** przekazywać, komunikować **2.** przenosić
- conveyance** **1.** przekazywanie, komunikowanie **2.** przeniesienie
- conveyor** przenośnik, urządzenie transmisyjne
- convince** *v.* przekonywać
- convolution** **1.** zwój, **2.** splót
- co-occurrence** współwystępowanie
- cookie** informacje zapisywane na komputerze użytkownika, umożliwiające jego późniejszą identyfikację

cooperate *v.* współpracować, kooperować

co-operate *zob.* **cooperate**

cooperation współpraca, kooperacja
cultural cooperation współpraca kulturalna

scientific cooperation współpraca naukowa

co-operation *zob.* **cooperation**

cooperative *adj.* współdziałający, operacyjny

cooperative cataloguing współkatalogowanie

co-operative *zob.* **cooperative**

coordinate *n.* współrzędna

v. koordynować

coordinate classes klasy współrzędne

coordinate indexing indeksowanie współrzędne

post-coordinate indexing indeksowanie postkoordynacyjne

pre-coordinate indexing indeksowanie prekoordynacyjne

co-ordinate *zob.* **coordinate**

coordination koordynacja

post-coordination postkoordynacja

pre-coordination prekoordynacja

coordinator koordynator/ka

co-ordinator *zob.* **coordinator**

copier kopiarka, powielacz

copper engraving miedzioryt (*technika*)

copperplate 1. miedzioryt (*plyta lub odbitka*) 2. pismo kaligraficzne

coproduction koprodukcja

co-production *zob.* **coproduction**

co-publication wspólna publikacja

co-publishing współwydawanie

copy *n.* 1. kopia, odbitka 2. egzemplarz 3. rękopis do druku

v. 1. kopiować 2. imitować, naśladować

added copy egzemplarz dodatkowy, kopia dodatkowa

advance copy egzemplarz sygnałny, egzemplarz okazowy

author's copy egzemplarz autorski

camera-ready copy egzemplarz gotowy do fotopowielenia

carbon copy kopia (*także listu elektronicznego*), odbitka

certified copy odpis uwierzytelniony, kopia poświadczona

check/sample copy egzemplarz próbny
complimentary copy egzemplarz bezpłatny

copy edit redagować, adiustować, przeprowadzać korektę, przygotowywać do druku

copy editor adiustator/ka

copy identifier identyfikator egzemplarza

dedication copy egzemplarz z dedykacją

defective copy egzemplarz wybrakowany

deposit copy egzemplarz obowiązkowy

display copy egzemplarz wystawowy

document copy dokument wtórny

duplicate copy dublet

engraving copy grawiura

fair copy czystopis, wersja do druku

faulty copy egzemplarz wybrakowany

fine copy egzemplarz w doskonałym stanie

fine paper copy egzemplarz wydrukowany na papierze wysokiej jakości

hard copy wydruk, kopia drukowana

imperfect copy egzemplarz wybrakowany

inscribed copy egzemplarz z dedykacją

master copy egzemplarz wzorcowy

missing copy brakujący egzemplarz

pirate copy kopia piracka

specimen copy egzemplarz próbny

copyholder pomocnik korektora (czytający tekst na głos)

copying powielanie, kopiowanie
copying machine fotokopiarka

copyist kopist-a/ka

copyprotected *adj.* zabezpieczony przed kopiowaniem

copyread *v.* (US) adiustować

copyreader (US) adiustator/ka

copyright *n.* prawo autorskie
adj. chroniony prawem autorskim

breach of copyright naruszenie prawa autorskiego

copyright compliance przestrzeganie prawa autorskiego

copyright holder właściciel praw autorskich

copyright infringement naruszenie prawa autorskiego

copyright notice adnotacja o prawach autorskich

copyright owner właściciel praw autorskich

copyright reserved prawa autorskie zastrzeżone

copyright royalties honoraria autorskie

infringe copyright naruszyć prawo autorskie

copyrightable *adj.* posiadający możliwość do zastrzeżenia praw autorskich

copyrighted *adj.* chroniony prawem autorskim

CORDIS = **Community Research and Development Information Service** Serwis Informacyjny Unii Europejskiej w Zakresie Badań Naukowych i Rozwoju

cordless *adj.* bezprzewodowy

cordless telephone telefon bezprzewodowy

core rdzeń, jądro

core collection księgozbiór podstawowy

co-report koreferat

co-reporter koreferent

corner róg, narożnik

cornerstone kamień węgielny

corollary **1.** następstwo, konsekwencja
2. wniosek

corpora *zob.* **corpus**

corporate *adj.* **1.** korporacyjny **2.** zbiorowy

corporate author autor korporatywny

corporate body **1.** osoba prawna **2.** ciało zbiorowe

corporate heading hasło korporatywne

corporate name nazwa korporatywna

corporation korporacja, spółka

public service corporation przedsiębiorstwo użyteczności publicznej

corpus *pl.* **corpora** **1.** korpus (*tekstów*) **2.** zbiór dzieł

correct *v.* poprawiać, korygować, robić korektę

adj. poprawny, prawidłowy

correction poprawka, poprawa, korekta

correction marks znaki korektorskie

correctness prawidłowość, poprawność, zgodność

political correctness poprawność polityczna

correlate *n.* korelat, odpowiednik

v. **1.** korelować, być współzależnym **2.** korelować, zestawiać, wiązać

correlation korelacja, współzależność

correlation coefficient współczynnik korelacji

correlational *adj.* korelacyjny

correlative *adj.* współzależny, korelacyjny

correlative indexing indeksowanie współrządne

correspond *v.* 1. odpowiadać, zgadzać się 2. korespondować

correspondence 1. zgodność, odpowiedniość 2. korespondencja

correspondent *n.* korespondent
adj. zgodny, odpowiadający

corresponding *adj.* zgodny, odpowiedni

corrigenda errata

corroborate *v.* potwierdzać

corroborating *adj.* potwierdzający

corroboration potwierdzenie

corroborative *adj.* potwierdzający

corrupt *v.* uszkodzić

adj. niepoprawny, uszkodzony (*np.* plik)

corrupted data dane uszkodzone, dane zniekształcone

corruption zniekształcenie, przekłamanie

cosmology kosmologia

cosmopolitan *n.* kosmopolit-a/ka
adj. kosmopolityczny

cost *n.* koszt
v. kosztować

cost-benefit analysis analiza kosztów i zysków

cost-effective wydajny, opłacalny

costing kosztorys, kalkulacja

council rada, posiedzenie rady, kolegium

academic council rada naukowa

council chamber sala obrad

Council of Europe Rada Europy

councillor 1. radny 2. członek rady

councilor *zob.* **conucillor**

counsel *n.* 1. rada, porada 2. radca prawny, adwokat

v. radzić, doradzać

counseling *zob.* **counselling**

counselling doradztwo, poradnictwo

counsellor 1. doradca 2. adwokat

counselor *zob.* **counsellor**

count *n.* 1. liczenie, obliczanie, wyliczanie 2. liczba, suma

v. liczyć, obliczać, wyliczać

counter 1. kontuar, stoisko 2. licznik

counter memory pamięć licznika

hit counter licznik odwiedzin strony

counteract *v.* przeciwdziałać

counterbalance *n.* równoważenie, przeciwwaga

v. równoważyć, stanowić przeciwwagę

counterexample przykład przeciwny

counterfeit falsyfikat

countermark znak wodny, cecha

countermeasure środek zaradczy, przeciwdziałanie

counterpart 1. odpowiednik 2. duplikat, kopia

counterpoint kontrapunkt

counterpoise *n.* przeciwwaga, równowaga

v. stanowić przeciwwagę, równoważyć

counteraction przeciwdziałanie, zapobieganie

counterweight przeciwwaga

counting liczenie, obliczanie

countless *adj.* niezliczony

country kraj

country of origin kraj pochodzenia

couple *n.* para, dwa, dwie, dwoje

v. łączyć, sprzęgać

coupling sprzężenie, połączenie

bibliographic coupling powiązanie bibliograficzne

courier 1. kurier 2. typ czcionki

course 1. kurs, przedmiot 2. przebieg, tok, tryb

courseware oprogramowanie szkoleniowe

coursework praca semestralna/okresowa

court sąd, trybunał

covariance kowariancja

covariation kowariancja

covenant ugoda, umowa, przymierze, pakt

cover *n.* 1. okładka, oprawa 2. (także **dust cover**) obwoluta 3. pokrycie, gwarancja
v. 1. pokrywać, obejmować 2. omawiać, realizować

cover design projekt okładki

cover illustration rysunek na okładce

cover letter pismo przewodnie, list przewodni

cover price cena wydrukowana na okładce, cena katalogowa

cover story artykuł główny, artykuł anonsowany na okładce czasopisma

cover title tytuł z okładki

cover-to-cover pełne indeksowanie czasopisma w bazie („od okładki do okładki”)

dust cover obwoluta

coverage zakres

coworker *zob.* **co-worker**

co-worker współpracowni-k/ca

co-write *v.* napisać wspólnie, być współautorem

CPI = **characters per inch** znaki na cal

CPM = **characters per minute** znaki na minutę

CPU = **central processing unit** jednostka centralna (*komputera*)

crack *n.* krak (*program usuwający zabezpieczenia przed nielegalnym użytkowaniem komercyjnego programu*)
v. złamać (*kod*)

cracked *adj.* pęknięty, spękany (*o okładce*)

cracker kraker, włamywacz komputerowy

cracking pęknięcie

cradle

book cradle pochyła półka do ekspozycji książek

craft 1. rękodzieło 2. rzemiosło, sztuka

craftsmanship rzemiosło

crash *n.* awaria (*komputera, systemu operacyjnego*)

v. ulec awarii

disc/disk crash awaria dysku

crawl *n.* przeszukiwanie

v. przeszukiwać

crawler program komputerowy zbierający informacje o stronach WWW, umieszczonych w indeksie wyszukiwarki

crazing pęknięcie

crease zagniecenie, zagięcie (*okładki*)

creasability podatność na zginanie

create *v.* tworzyć

creation 1. tworzenie 2. wytwór

creative *adj.* twórczy, kreatywny

creativity twórczość, kreatywność

artistic creativity twórczość artystyczna

creator twórca

credentials 1. kompetencje, kwalifikacje 2. upoważnienie, referencje 3. dane uwierzytelniające

credibility wiarygodność

credible *adj.* wiarygodny

credible sources of information wiarygodne źródła informacji

credit 1. uznanie, sława 2. kredyt

credit book indeks studencki

credit line informacja o autorstwie lub źródle pochodzenia (*rysunku, fotografii*)

crew zespół, personel, ekipa

crime przestępstwo

criminal *adj.* przestępczy

criminology kryminologia

crises *zob.* **crisis**

crisis *pl.* *crises* kryzys, krytyczny moment, przełom

crisis situation sytuacja kryzysowa

criteria *zob.* **criterion**

evaluation criteria kryteria oceny
criterion *pl. criteria* kryterium
critic krytyk
literary critic krytyk literacki
critical *adj.* krytyczny
critical abstract analiza krytyczna
critical apparatus aparat krytyczny
critical edition wydanie krytyczne
criticise *v.* krytykować
criticism krytycyzm
criticize *zob. criticise*
critique *n.* krytyka, analiza krytyczna
v. przeprowadzić analizę krytyczną
CRL = certificate revocation list lista unieważnienia certyfikatu
crop *v.* obcinać
crop marks znaki używane do oznaczenia obszaru obrazu
cropping obcinanie
cross *v.* krzyżować (się), przecinać (się)
cross-check weryfikacja; weryfikować
cross-cultural międzykulturowy
cross-index indeks krzyżowy
cross reference odsyłacz
cross-section przekrój poprzeczny
cross-system system poprzeczny
reciprocal cross-reference odsyłacz porównawczy
crosshead nagłówek/tytuł podrozdziału
crowd *n.* tłum
v. tłoczyć się, cisnąć się
crown format papieru 15 x 20 cali (38 x 51 cm)
crucial *adj.* 1. decydujący, rozstrzygający
 2. zasadniczy, kluczowy
crux sedno
cryogenics kriogenika
cryptogram kryptogram
cryptographic *adj.* kryptograficzny
cryptographic key klucz kryptograficzny

cryptography kryptografia
cryptology kryptologia
cryptonym kryptonim
CSS = cascading style sheets kaskadowe arkusze stylów
cube sześcian
cubic *adj.* sześcienny
cue 1. znak, sygnał 2. wskazówka, podpowiedź 3. wywołanie
CUI = common user interface wspólny interfejs użytkownika
cull *v.* wybierać, selekcjonować, zbierać
cult 1. kult 2. obiekt kultu
cultivate *v.* kultywować, pielęgnować, rozwijać
cultivation 1. kultywowanie 2. kultura, obycie
cultural *adj.* kulturalny, kulturowy
common cultural area wspólny obszar kulturowy
common cultural heritage wspólne dziedzictwo kulturowe
conservation of cultural heritage of European significance zachowanie dziedzictwa kulturalnego o znaczeniu europejskim
cross-cultural *adj.* międzykulturowy
cultural cooperation współpraca kulturalna
cultural development rozwój kulturalny
cultural heritage dziedzictwo kulturowe
cultural identity tożsamość kulturowa
cultural policy polityka kulturalna
cultural relations związki kulturowe
cultural, and linguistic diversity różnorodność kulturowa, religijna i językowa
culture kultura
cumulate *v.* kumulować, gromadzić

cumulation kumulacja, nagromadzenie

cumulative *adj.* kumulacyjny, zbiorczy

cumulative data dane zbiorcze

cumulative index indeks skumulowany, indeks zbiorczy

cuneiform *n.* pismo klinowe

adj. klinowy

cuneiform writing pismo klinowe

curator kustosz

senior curator starszy kustosz

curiosa kurioza (*zwłaszcza o tematyce erotycznej*)

curl *v.* związać, skręcać

currency okres ważności

collection currency aktualność zbioru

current *adj.* 1. bieżący 2. obiegowy

current awareness service informacja ekspresowa

current bibliography bibliografia bieżąca

Current Contents baza danych zawierająca spisy treści naukowych wydawnictw ciągłych przed ich wydrukowaniem

current directory katalog bieżący

current information informacja bieżąca

current issue najnowsze wydanie

current record rekord bieżący

currentness 1. aktualność 2. rozpo-
wszechnienie, obiegowość

curricula *zob.* curriculum

curricular *adj.* programowy, dotyczący programu nauczania, objęty programem nauczania

curriculum *pl.* curricula program nauczania

curriculum vitae życiorys

cursive *n.* 1. kursywa, krój czcionki podobny do pisma ręcznego 2. manuskrypt napisany kursywą

adj. pisany kursywą, pochyły

cursor *adj.* pobieżny

curt *adj.* zwięzły, lakoniczny

curtail *v.* redukować, skracać, obcinać

curvature krzywizna, zakrzywienie

curve krzywa

distribution curve krzywa rozkładu

Gaussian curve krzywa Gaussa

learning curve krzywa uczenia się

curvilinear *adj.* krzywoliniowy

custody nadzór

custodian 1. kustosz 2. dozorca

custom zwyczaj, obyczaj

custom design projektowanie na zamówienie

custom file plik użytkowy

custom format format użytkowy, format specjalny

custom-built *adj.* wykonany na zamówienie klienta

customer klient, nabywca

business-to-customer relacje między firmą a klientem

customer database baza danych klienta

customisable *adj.* dający się przystosować do potrzeb użytkownika

customisation przystosowanie do potrzeb użytkownika

customise *v.* przystosowywać do potrzeb użytkownika

customizable *zob.* customisable

customization *zob.* customisation

customize *zob.* customise

cut *n.* 1. płyta, klisza 2. rycina 3. matryca
v. ciąć, wycinać

cut and paste wyciąć i wkleić

cut-off odcięcie, przerwanie

cut off przerywać, wyłączyć

metal relief cut metaloryt

cutback cięcie, redukcja

cutter przecinarka, gilotyna
paper cutter gilotyna do papieru
cut-off odcięcie, przerwanie
cutting wycinek prasowy
cutting edge czołówka, awangarda
cutting-edge przełomowy, awangardowy
cuttings library archiwum wycinków prasowych
CV = curriculum vitae życiorys
cyanotype cyjanotypia
cybercrime przestępstwo komputerowe
cyberculture cyberkultura
cybermetrics cybermetria
cybernetic *adj.* cybernetyczny
cybernetics cybernetyka
cyberspace cyberprzestrzeń
cybrarian bibliotekarz, którego praca polega głównie na gromadzeniu i udostępnianiu zasobów internetowych
cycle *n.* cykl
v. zmieniać się cyklicznie
cyclic *adj.* cykliczny
cyclical *adj.* cykliczny
cyclicity cykliczność
cyclopedia encyklopedia
Cyrillic *n.* cyrylica
adj. cyrylicki, pisany cyrylicą
Cyrillic alphabet alfabet cyrylicki

D

dagger krzyżyk (*przy odnośnikach lub przy nazwiskach osób zmarłych*)
daguerreotype dagerotyp
daily *n.* dziennik, gazeta codzienna
adj. dzienny, codzienny
adv. dziennie, codziennie

daily newspaper dziennik
damage *n.* 1. uszkodzenie, zniszczenie 2. ~s odszkodowanie
v. uszkodzić
chemical damage uszkodzenie chemiczne
mechanical damage uszkodzenie mechaniczne
damaged *adj.* uszkodzony, zniszczony
dampp *n.* wilgoć
adj. wilgotny
DAS = data acquisition system system gromadzenia danych
dash myślnik, pauza
em dash pauza (*pozioma kreska szerokości litery m*)
en dash półpauza (*pozioma kreska szerokości litery n*)
dashed line linia kreskowa
data dane
alphanumeric data dane alfanumeryczne
automatic data acquisition system automatyczny system gromadzenia danych
automatic data analysis system automatyczny system analizy danych
automatic data retrieval system automatyczny system wyszukiwania danych
automatic data processing automatyczne przetwarzanie danych
auxiliary data acquisition system pomocniczy system gromadzenia danych
bulk data dane masowe
certificate expiration data wygaśnięcie certyfikatu
conceptual data model konceptualny model danych
confidential data dane poufne
control and data acquisition system system sterowania i gromadzenia danych

corrupted data dane uszkodzone, dane zniekształcone
cumulative data dane zbiorowe
data abstraction abstrakcja danych
data access protocol protokół dostępu do danych
data acquisition system system gromadzenia danych
data bank bank danych
data base system *zob. database system*
data base *zob. database*
data carrier nośnik danych
data collection zbiór danych, kolekcja danych, gromadzenie danych
data compression kompresja danych
data confidentiality poufność danych
data conversion konwersja danych
data dictionary słownik danych
data encryption szyfrowanie danych
data entry wprowadzanie danych
data exchange format format wymiany danych
data file plik danych
data flow przepływ danych
data flow chart schemat przepływu danych
data format format danych
data highway infostrada
data input wprowadzanie danych
data integrity integralność danych
data interchange format format wymiany danych
data interchange wymiana danych
data linkage łączenie danych
data management zarządzanie danymi
data manipulation language język operowania danymi
data medium nośnik danych
data mining eksploracja danych
data model model danych
data organization organizacja danych
data privacy prywatność danych
data processing przetwarzanie danych

data protection ochrona danych
data recovery odzyskiwanie danych
data register rejestr danych
data representation reprezentacja danych
data retrieval wyszukiwanie danych
data search przeszukiwanie danych
data security bezpieczeństwo danych, zabezpieczanie danych
data set zbiór danych
data source źródło danych
data structure struktura danych
data transfer przesyłanie danych, przenoszenie danych
data transmission transmisja danych, przekazywanie danych
data type typ danych
data updating aktualizacja danych
data validation sprawdzanie poprawności danych
data validity poprawność danych, ważność danych
data warehouse hurtownia danych (*rodzaj bazy danych*)
digital data storage przechowywanie danych cyfrowych, pamięć danych cyfrowych
dynamic data exchange dynamiczna wymiana danych
electronic data interchange elektroniczna wymiana danych
electronic data processing elektroniczne przetwarzanie danych
false date nieprawidłowa data
grouping of data grupowanie danych
input data dane wejściowe
location data area strefa danych o lokalizacji
numeric data dane liczbowe
original data dane źródłowe
outgoing data dane wyjściowe
personal data dane osobowe
process data przetwarzać dane

- public data** dane ogólnie dostępne
- raw data** dane nieprzetworzone
- real-time data processing** przetwarzanie danych w czasie rzeczywistym
- source data** dane źródłowe
- spatial data** dane przestrzenne
- unrestricted data** dane ogólnie dostępne
- database** baza danych
- abstracting and indexing database** bibliograficzna baza danych z cytowaniami i abstraktami
- bibliographic database** bibliograficzna baza danych
- customer database** baza danych klienta
- database administrator** administrator bazy danych
- database design** projekt bazy danych
- database management system** system zarządzania bazą danych
- database server** serwer bazy danych
- database system** system bazy danych
- distributed database** rozproszona baza danych
- fact database** faktograficzna baza danych
- full-text database** baza pełnotekstowa
- network database** sieciowa baza danych
- relational database** relacyjna baza danych
- terminology database** terminologiczna baza danych
- datafile** plik danych
- dataflow** przepływ danych
- data-in** dane wejściowe
- datamation** automatyczne przetwarzanie danych, technika komputerowa
- data-out** dane wyjściowe
- dataset** zbiór danych
- dataway** magistrala
- date** *n.* 1. data 2. termin
v. datować
- access date** data dostępu
- date range** zakres czasowy
- due date** data zwrotu (*książki*)
- expiration date** data wygaśnięcia, data ważności
- expiry date** data wygaśnięcia, data ważności
- priority date** data pierwszeństwa (*zgłoszenia patentowego*)
- publication date** data wydania
- dated** *adj.* 1. datowany, opatrzony datą 2. przestarzały
- dateline** nagłówek artykułu zawierający datę i miejsce powstania
- datum** *pl.* *data* dana, fakt
- davenport** sekretarzyk, biurko
- daybook** 1. dziennik, pamiętnik 2. kalendarz, terminarz
- DBA = database administrator** administrator bazy danych
- DBMS = database management system** system zarządzania bazą danych
- DBS = database system** system bazy danych
- DCA = distributed communication architecture** rozproszona architektura komunikacyjna
- DDE = dynamic data exchange** dynamiczna wymiana danych
- DDS = digital data storage** przechowywanie danych cyfrowych, pamięć danych cyfrowych
- de-accession**
- de-accession register** księga ubytków
- de facto** *adj.* faktyczny
adv. w rzeczywistości, faktycznie
- de jure** *adj.* zgodnie z prawem
- deaccession** *v.* sprzedawać książki, dzieła sztuki w celu zgromadzenia funduszy na zakup nowych zbiorów

deacidification odkwaszanie
aqueous deacidification odkwaszanie wodne
deactivate *v.* odłączyć, wyłączyć
deactivation dezaktywowanie, wyłączenie
dead *adj.* 1. zepsuty 2. wyładowany, bez napięcia
dead file kartoteka zamówień niezrealizowanych
deadline 1. termin ostateczny, nieprzekraczalny termin 2. prekluzja
meet the deadline dotrzymać terminu
deadlock *n.* impas
v. 1. spowodować impas 2. utknąć w martwym punkcie
deaf *adj.* głuchy, niesłyszący
the deaf głusi, osoby niesłyszące
deaf and dumb głuchoniemy
deal *n.* 1. transakcja 2. porozumienie, umowa
v. 1. handlować 2. zajmować się 3. radzić sobie
dealer handlowiec, sprzedawca, dealer
software dealer sprzedawca oprogramowania
dealing 1. transakcja 2. postępowanie
fair dealing dozwolony użytek
dean dziekan
associate dean prodziekan
dean college kolegium dziekańskie
dean's office dziekanat
deanery dziekanat
deanship stanowisko/funkcja dziekana
dearth niedostatek, brak
debacle klęska, fiasko
debatable *adj.* dyskusyjny, sporny
debate *n.* debata, dyskusja
v. debatować, dyskutować
debater uczestnik/czka debaty

debit *n.* debet, obciążenie
v. obciążać
debriefing sprawozdanie, raport
debt dług, zobowiązanie
debug *v.* usuwać błędy z programu komputerowego
debugging usuwanie błędów z programu komputerowego
decade dekada, dziesięciolecie
decal dekalkomania
decay *n.* niszczenie, rozpad
v. niszczyć, podupadać
decennial *n.* dziesięciolecie, dziesiąta rocznica
adj. 1. dziesięcioletni, 2. odbywający się co dziesięć lat
decentralised processing rozproszone przetwarzanie danych
decentralization decentralizacja
decentralize *v.* decentralizować
decide *v.* decydować
deciding *adj.* decydujący rozstrzygający
deciding factor decydujący czynnik
decile decyl
decimal *adj.* dziesiętny
Abridged Decimal Classification wydanie skrócone Dziesiątej Klasyfikacji Deweya
decimal classification klasyfikacja dziesiętna
decimal division podział dziesiętny
decimal notation notacja dziesiętna
decimal point separator dziesiętny (*w Polsce stosuje się przecinek*)
decimal system system dziesiętny
dotted decimal notation notacja dziesiętna z kropkami (*wykorzystywana w zapisie adresu IP*)
Universal Decimal Classification Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna
decipher *v.* rozszyfrowywać, deszyfrować

decision decyzja

decision table tablica decyzyjna

decisional *adj.* decyzyjny

decisive *adj.* decydujący, rozstrzygający

deck (of cards) plik kart dziurkowanych

declaration deklaracja, oświadczenie

declarative *adj.* deklaracyjny, deklaracyjny

declarative knowledge wiedza deklaracyjna

declare *v.* oświadczać, zadeklarować

declassification odtajnienie, ujawnienie

decline *v.* odrzucać, odmawiać

decode *v.* dekodować

decoder dekoder

decoding dekodowanie

information decoding dekodowanie informacji

decomposable *adj.* dający się rozłożyć, rozkładalny

decompose *v.* rozkładać, dekomponować

decomposition rozkład, dekompozycja

deconstruct *v.* poddawać dekonstrukcji

deconstruction dekonstrukcja

decorated paper papier ozdobny

decoration dekoracja, zdobienie

decorative *adj.* dekoracyjny, ozdobny

decouple *v.* rozłączać

decrease *v.* zmniejszać (się)

decreasing *adj.* malejący

decree 1. rozporządzenie, dekret 2. orzeczenie

decrypt *v.* odszyfrowywać, rozszyfrowywać

decryption odszyfrowanie, rozszyfrowanie

dedicate *v.* dedykować

dedicated *adj.* wydzielony, dedykowany, wyspecjalizowany (*komputer, serwer*)

dedication 1. dedykacja 2. wydzielenie, przeznaczenie

dedication copy egzemplarz z dedykacją

deduce *v.* dedukować, wnioskować

deduct *v.* odejmować, potrącać

deduction 1. dedukcja 2. potrącenie, odliczenie

deductive *adj.* dedukcyjny

deductive inference wnioskowanie dedukcyjne

deed akt prawny

deed of gift umowa darowizny

deep *adj.* głęboki

deep web zasoby informacyjne Internetu, do których nie potrafią dotrzeć wyszukiwarki

defacement zniszczenie

default *n.* 1. wartość domyślna 2. zaniedbanie, niedotrzymanie zobowiązania
adj. domyślny

defeat *n.* 1. porażka 2. unieważnienie, anulowanie

v. 1. pokonać 2. unieważnić, anulować

defect wada, defekt, błąd

defective *adj.* wadliwy, niesprawny

defective copy egzemplarz wybrakowany

defence obrona

defend *v.* bronić (się)

defense *zob.* defence

defensible *v.* dający się obronić (*argument*)

defer *v.* odkładać, odraczać

deferral odłożenie, odroczenie

defiance of the law naruszenie prawa

deficiency deficyt, niedobór, brak

deficient *adj.* 1. niewystarczający 2. wadliwy

deficit deficyt

definable *adj.* możliwy do zdefiniowania

define *v.* definiować, określać

definite *adj.* określony

definite description deskrypcja określona

definition definicja, określenie

analytic definition definicja analityczna

stipulative definition definicja regulująca

definitional *adj.* definicyjny, odnoszący się do definicji

definitive *adj.* 1. definitywny, ostateczny, rozstrzygający 2. autorytatywny

deformation deformacja, zniekształcenie

defray *v.* pokrywać (*koszty*)

defunct *adj.* nieobowiązujący, martwy (*np. przepis prawny*)

degree stopień

degree of accuracy stopień dokładności

dehumidification odwilżanie, usuwanie wilgoci

delamination rozwarstwienie

delay *n.* 1. opóźnienie 2. odroczenie 3. zwłoka

v. 1. opóźnić 2. odraczać

delegate *n.* delegat/ka

v. 1. delegować 2. przekazywać uprawnień

delegation 1. delegacja 2. przekazanie uprawnień, udzielenie pełnomocnictwa

delete *v.* usuwać, kasować

deletion usunięcie, skasowanie

deliberate *v.* 1. rozważać, zastanawiać się 2. obradować

adj. zamierzony, przemyślany

deliberation 1. rozważanie 2. obrady

delimit *v.* ograniczać

delimitation ograniczenie

delimiter ogranicznik, separator

delineate *v.* 1. nakreślić, naszkicować 2. przedstawić na wykresie

delineation 1. nakreślenie 2. wykres

delinquency 1. przestępstwo, wykroczenie 2. zaniedbanie (*obowiązku*)

deliver *v.* dostarczać, doręczać

deliver a lecture wygłosić wykład

delivery dostarczenie, dostawa

document delivery system system dostarczania dokumentów

document delivery time czas dostarczania dokumentów

information delivery dostarczanie informacji

delta delta

deluge *n.* powódź

v. zalewać, zatapiać

deluxe edition wydanie luksusowe

delve *v.* szukać, zagłębiać się

demand *n.* 1. zapotrzebowanie, popyt 2. żądanie, wymaganie 3. roszczenie, powództwo

v. 1. domagać się, żądać 2. wymagać

on-demand publishing druk na żądanie (*publikacja drukowana na zamówienie klienta w przypadku wyczerpania nakładu*)

demanding *adj.* wymagający, trudny

demarcation rozgraniczenie, demarkacja

demeanor zachowanie się, postępowanie, postawa

demise *n.* 1. upadek, koniec 2. przeniesienie praw własności, przekazanie w spadku

v. przekazywać w spadku, zapisywać, darować

demo program demonstracyjny

democracy demokracja

democratic *adj.* demokratyczny

democratisation demokratyzacja

democratization *zob.* **democratisation**

demographer demograf

demographic *adj.* demograficzny

demographics demograficzne dane statystyczne

demography demografia

demolish *v.* niszczyć, demolować

demolition zniszczenie

demonstrable *adj.* dający się udowodnić

demonstrate *v.* 1. wykazywać, dowodzić 2. prezentować, demonstrować 3. manifestować, demonstrować

demonstration 1. wykazanie, udowodnienie 2. prezentacja, demonstracja 3. manifestacja, demonstracja

demotic *n.* pismo demotyczne

adj. 1. ludowy 2. demotyczny (*pismo*)

demotion degradacja

demystify *v.* wyjaśniać, wyjawiać

denial 1. zaprzeczenie, negacja 2. odmowa

alternative denial dysjunkcja

denominate *v.* nazywać, określać

denomination 1. nazwa, określenie 2. wyznanie (*religijne*)

denominational *adj.* 1. nazewniczy 2. religijny, wyznaniowy

denominator mianownik (*w matematyce*)

common denominator wspólny mianownik

denotation 1. denotacja 2. oznaczenie, symbol

denote *v.* 1. oznaczać, znaczyć 2. wskazywać na, świadczyć o

dense *adj.* ciężki, trudny (*o tekście*)

densitometer densytometr

density gęstość

high-density shelving regały paletowe

dentistry stomatologia, dentystyka

deny *v.* zaprzeczać

deontological *adj.* deontologiczny, etyczny

deontology deontologia, etyka

department 1. wydział, instytut, katedra 2. dział

circulation department wypożyczalnia

department library biblioteka wydziałowa, biblioteka zakładowa

editorial department redakcja (*zespół osób, dział wydawnictwa*)

lending department (*GB*) wypożyczalnia

loan department wypożyczalnia

departmental *adj.* 1. wydziałowy 2. ministerialny

departmental archives archiwum branżowe/resortowe

departmental record office registratura

departure 1. odstępstwo, odejście 2. odchylenie

depend *v.* zależeć, być zależnym

dependability niezawodność

dependable *adj.* niezawodny

dependence zależność

dependency zależność

dependent *adj.* 1. zależny 2. podległy

context-dependent zależny od kontekstu

dependent claim zastrzeżenie zależne

dependent patent paten zależny

depict *v.* przedstawiać, opisywać

depiction przedstawienie, opis

depletion wyczerpanie, zużycie

deploy *v.* 1. wykorzystywać, stosować, używać 2. rozmieszczać

deployment 1. wykorzystanie, użycie, zastosowanie 2. rozmieszczenie

deposit *n.* depozyt

v. deponować

deposit copy egzemplarz obowiązkowy

deposit library biblioteka depozytowa

legal deposit egzemplarz obowiązkowy

legal deposit library biblioteka wyznaczona do gromadzenia egzemplarzy obowiązkowych

deposition depozyt, deponowanie

depository skład, magazyn

depository library biblioteka składowa

depot skład, magazyn

depreciation 1. deprecjacja, spadek wartości 2. amortyzacja

deprivation utrata, brak

depth głębokość

collection depth głębokość (*szczegółowość*) zbioru dokumentów

depth of classifying głębokość klasyfikowania

depth of indexing głębokość indeksowania

in-depth dogłębny

deputy zastępca

deregulation wyjęcie spod kontroli państwa, liberalizacja

derivation 1. derywat, derywacja 2. pochodzenie, źródło

derivational *adj.* derywacyjny

derivative *n.* wyraz pochodny, derywat *adj.* pochodny, wtórny

derivative indexing indeksowanie derywacyjne

derive *v.* 1. wywodzić się, pochodzić 2. derywować

derived *adj.* pochodny

derived indexing indeksowanie derywacyjne

derived word wyraz pochodny

dermatology dermatologia

descending *adj.* malejący

in descending order w porządku malejącym

descent 1. pochodzenie, rodowód 2. pokolenie 3. obniżenie, spadek

describe *v.* opisywać

description opis

bibliographic description opis bibliograficzny

concept description opis pojęcia

content description opis rzeczowy

definite description deskrypcja określona

document description opis dokumentu

International Standard Bibliographic Description międzynarodowy znormalizowany opis bibliograficzny

International Standard for Archival Description międzynarodowy znormalizowany opis archiwalny

level of description poziom szczegółowości opisu (*np. w rekordzie bibliograficznym*)

physical description opis fizyczny

resource description framework specyfikacja modelu metadanych

unit of description jednostka opisu

descriptive *adj.* opisowy

descriptive and analytical study opisowe badanie analityczne

descriptive cataloguing opracowanie formalne

descriptor deskryptor

associated descriptor deskryptor kojarzeniowy

descriptor entry artykuł deskryptorowy

descriptor language język deskryptorowy

- establishment of hierarchical relations between descriptors** hierarchizacja deskryptorów
- form descriptor** określnik formy
- generic descriptor** deskryptor szerszy
- lower-level descriptor** deskryptor węższy
- non-descriptor** askryptor
- non-descriptor entry** artykuł askryptorowy
- deselection** selekcja czasopism w celu rezygnacji z ich prenumeraty
- desiderata** *zob. desideratum*
- desideratum** *pl. desiderata* dezyderat
- design** *n.* 1. projekt, wzór 2. zamiar, zamysł
- v.* 1. projektować 2. obmyślać, planować
- computer aided design** projektowanie wspomagane komputerowo
- cover design** projekt okładki
- custom design** projektowanie na zamówienie
- database design** projekt bazy danych
- design patent** tytuł ochronny dla wzoru użytkowego
- industrial design** wzór przemysłowy
- ornamental design** wzór zdobniczy
- registered design** wzór zastrzeżony
- designate** *v.* 1. desygnować, wyznaczyć 2. oznaczać, znaczyć
- designation** 1. oznaczenie, określenie 2. desygnaacja, wyznaczenie
- designator** wskaźnik, oznaczenie
- completeness designator** oznaczenie kompletności
- physical form designator** oznaczenie formy zapisu
- type of unit designator** oznaczenie typu jednostki
- designatum** desygnat
- designer** 1. projektant/ka 2. konstruktor/ka
- designing** projektowanie
- desk** 1. biurko, ławka 2. lada, kontuar
- help desk** informatorium, dział pomocy
- information desk** punkt informacyjny, informacja
- loan desk** punkt wypożyczeń, wypożyczalnia
- reference desk** stanowisko informacyjne
- deskill** *v.* automatyzować, komputeryzować (*pracę, proces*)
- desktop** 1. ekran, pulpit (*systemu Windows*) 2. blat, biurko
- desktop computer** komputer stacjonarny, komputer biurowy
- desktop publishing** mała poligrafia
- destination** adres, punkt docelowy, miejsce przeznaczenia
- destroy** *v.* niszczyć
- destruction** zniszczenie
- detach** *v.* odłączać
- detachment** odłączenie
- detail** *n.* 1. szczegół 2. wyszczególnienie *v.* wyszczególniać
- detailed** *adj.* szczegółowy
- detect** *v.* wykrywać
- detection** wykrywanie, detekcja
- detector** detektor
- deteriorate** *v.* pogarszać się
- deterioration** pogorszenie jakości
- acid deterioration** pogorszenie jakości przez kwas
- determinant** determinant
- determinate** *adj.* 1. określony, ustalony 2. ostateczny
- determination** 1. określenie, ustalenie 2. rozstrzygnięcie
- determine** *v.* 1. określać, ustalać 2. rozstrzygać

determined *adj.* określony, ustalony

determiner określnik

detract *v.* umniejszać, pomniejszać

detraction umniejszanie, pomniejszanie

detrimental *adj.* szkodliwy

devaluation dewaluacja

devastate *v.* niszczyć, dewastować

devastation zniszczenie, dewastacja

develop *v.* 1. rozwijać (się) 2. opracowywać (*np.* nowe technologie)

development 1. rozwój, postęp 2. produkt, wytwór, osiągnięcie

career development awans zawodowy

collection development gromadzenie zbiorów zgodne z profilem biblioteki, kształtowanie zbioru

collection development bias tendencyjne gromadzenie zbiorów

collection development policy profil gromadzenia, polityka kształtowania zbioru

cultural development rozwój kulturalny

development work prace rozwojowe

professional development rozwój zawodowy

research and development prace badawczo-rozwojowe; dział badań i rozwoju

developmental *adj.* rozwojowy

deviate *v.* odbiegać, odstępować

deviation odchylenie

standard deviation odchylenie standardowe

device 1. urządzenie, przyrząd 2. środek wyrazu, figura (*stylistyczna*)

input device urządzenie wejściowe

mass storage device urządzenie pamięci masowej

notching device dziurkarka

output device urządzenie wyjściowe

devise *v.* wymyślić, wynaleźć

devolution przekazanie (*np.* uprawnień)

devolve *v.* przekazywać (*np.* uprawnień)

Dewey Decimal Classification Klasyfikacja Dziesiętna Deweya

diachronic *adj.* diachroniczny

diachronous *adj.* diachroniczny

diachrony diachronia

diacritic(al) *adj.* diakrytyczny

diacritical mark znak diakrytyczny

diagnose *v.* diagnozować, rozpoznawać

diagnosis diagnoza, rozpoznanie

diagnostic *adj.* diagnostyczny

diagnostics diagnostyka

diagonal 1. kreska ukośna, ukośnik, znak / 2. przekątna

diagram diagram, schemat, wykres

bar diagram wykres słupkowy

block diagram schemat blokowy

thesaurus diagram część graficzna tezaury

Venn diagram diagram Venna

diagrammatic *adj.* schematyczny, w formie diagramu

dialect dialekt

dialectic(al) *adj.* dialektyczny

dialectics dialektyka

dialog *zob.* dialogue

DIALOG nazwa dostawcy usług informacyjnych

dialogic *adj.* dialogowy

dialogue *n.* dialog

v. prowadzić dialog

dialogue box okno dialogowe

dial-up wybieranie numeru

dial-up connection połączenie komutowane

diameter średnica

diapositive diapozytyw

diary 1. dziennik, pamiętnik 2. terminarz, agenda 3. kronika (*np. sportowa*)

diascope diaskop

diaspora diaspora

dice *zob. die*

dichotomic *adj.* dychotomiczny

dichotomous *adj.* dychotomiczny

dichotomous division podział dychotomiczny

dichotomy dychotomia

dicta *zob. dictum*

dictaphone dyktafon

dictate *v.* dyktować

diction 1. dykcja 2. styl, dobór słów

dictionary słownik

base dictionary słownik podstawowy

bilingual dictionary słownik dwujęzyczny

biographical dictionary słownik biograficzny

conceptual dictionary słownik pojęć

data dictionary słownik danych

dictionary catalogue katalog krzyżowy

dictionary entry hasło w słowniku

frequency dictionary słownik frekwencyjny

general dictionary słownik ogólny

monolingual dictionary słownik jednojęzyczny

orthographic dictionary słownik ortograficzny

rhyming dictionary słownik rymów

spelling dictionary słownik ortograficzny

technical dictionary słownik techniczny

terminology/terminological dictionary słownik terminologiczny

visual dictionary słownik obrazkowy

dictum *pl. dicta* 1. dictum, wypowiedź 2. sentencja, powiedzenie

didactic *adj.* dydaktyczny

didactics dydaktyka

die *pl. dice* płytka półprzewodnikowa

v. umierać, ginąć

dietetics dietetyka

DIF = data interchange format format wymiany danych

differ *v.* różnić się

differed search równoczesne przetwarzanie grupy zapytań

difference różnica

logical difference różnica logiczna

different *adj.* różny, odmienny

differentia *pl. differentiae* cecha odróżniająca

differential *n.* 1. różnica 2. różniczka

adj. 1. zróżnicowany 2. różniczkowy

differentiate *v.* odróżniać, rozróżniać

differentiation zróżnicowanie

differentiator układ różniczkujący

diffuse *v.* 1. rozpowszechniać, szerzyć (*wiedzę, idee*) 2. rozpraszać

diffusion 1. rozpowszechnianie, szerzenie (*wiedzy, idei*) 2. dyfuzja, rozproszenie

digest 1. streszczenie, skrót 2. przegląd (*czasopismo*)

digit cyfra

check digit cyfra kontrolna

double-digit dwucyfrowy

digital *adj.* cyfrowy

digital archives archiwa cyfrowe

digital camera cyfrowy aparat fotograficzny

digital data storage przechowywanie danych cyfrowych, pamięć danych cyfrowych

digital divide wykluczenie cyfrowe (*podział społeczeństwa na osoby, które mają dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz na osoby nie posiadające takich możliwości*)

- digital library** biblioteka cyfrowa
digital object identifier cyfrowy identyfikator dokumentu elektronicznego
digital printing druk (*drukowanie*) cyfrowy
digital revolution rewolucja cyfrowa
digital rights prawa autorskie w środowisku cyfrowym
digital signature podpis elektroniczny
digital versatile disc/disk cyfrowy dysk uniwersalny, płyta DVD
personal digital assistant komputer kieszonkowy
- digitalization** digitalizacja
digitalize zob. **digitize**
digitization digitalizacja
digitize v. digitalizować
digraph dwuznak
digression dygresja
dilemma dylemat
diligence staranność, dbałość
dilute v. rozcieńczać
adj. rozcieńczony
dilution roztwór
dimension wymiar
dimensionality wymiarowość, wymiar
diminish v. zmniejszać (się)
diminution zmniejszenie (się)
dimorphism dwupostaciowość
diploma dyplom
master's diploma dyplom magisterski
diplomacy dyplomacja
diplomats dyplomatyka
diptych dyptyk
direct v. kierować
adj. bezpośredni
direct access dostęp bezpośredni
direct division podział bezpośredni
direct information informacja adresowana
- direct marketing** marketing bezpośredni
directed graph graf skierowany
direction kierunek
research direction kierunek badań
directive n. dyrektywa
adj. kierunkowy
directness bezpośredniość
director 1. dyrektor, kierownik 2. reżyser
directorate dyrekcja, zarząd, rada nadzorcza
directorship dyrekcja, kierownictwo
directory 1. katalog, folder (*forma organizacji danych w komputerze*) 2. książka telefoniczna 3. lista adresowa 4. skorowidz, spis, informator
current directory katalog bieżący
disability 1. niepełnosprawność, inwalidztwo 2. przeszkoda prawna
disable v. uniemożliwiać, wyłączać, unieruchamiać
disabled *adj.* nieaktywny, wyłączony
disadvantage 1. wada, ujemna strona 2. niekorzystne położenie
disaggregation dezagregacja, rozbitcie
disagreement 1. niezgodność, rozbieżność 2. spór 3. różnica zdań
disambiguate v. uściślać
disambiguation uściślenie
disaster katastrofa, klęska
disband rozwiązywać (się) (*o organizacji, grupie*)
disbursement wydatek, nakład
disc dysk
backup disc/disk dysk zapasowy
compact disc/disk płyta kompaktowa, dysk kompaktowy
compact disc/disk read-only memory CD-ROM
digital versatile disc/disk cyfrowy dysk uniwersalny, płyta DVD

- disc/disk crash** awaria dysku
disc/disk formatting formatowanie dysku
disc/disk memory/storage pamięć dyskowa
floppy disc/disk dyskietka
hard disc/disk twardy dysk
magnetic disc/disk dysk magnetyczny
optical disc/disk dysk optyczny
save to disc/disk zapisać na dysku
- discard** *v.* 1. usuwać z księgozbioru 2. odrzucać, porzucać
discards register księga ubytków
- discarding** selekcja, usuwanie
- discern** *v.* 1. rozróżniać 2. dostrzegać
- discernible** *adj.* 1. rozróżnialny 2. dostrzegalny
- discharge** *n.* 1. wyładowanie, rozładowanie 2. wywiązanie się, spełnienie 3. zwolnienie, usunięcie (*pracownika*) 4. spłata
v. 1. wyładować, rozładować 2. wywiązywać się, spełniać 3. zwalniać, usuwać (*pracownika*) 4. spłacać
- disciplinary** *adj.* dyscyplinarny
- discipline** 1. dyscyplina, dziedzina 2. dyscyplina, karność
discipline thesaurus tezaurus dziedzinowy
scientific discipline dyscyplina naukowa
- disclaimer** 1. dementi, oficjalne sprostowanie 2. zrzeczenie się, zrezygnowanie
- disclose** *v.* ujawniać
- disclosure** ujawnienie
prior disclosure ujawnienie wcześniejsze
- discography** dyskografia
- discolouration** odbarwienie
- disconnect** *v.* rozłączyć, odłączyć
- disconnection** rozłączenie, odłączenie
- discontinuance** 1. przerwa 2. wstrzymanie, zawieszenie
- discontinue** *v.* 1. przerywać 2. wstrzymać, zawieszać
- discontinuity** przerwanie ciągłości, przerwa
- discontinuous** *adj.* nieciągły, przerywany
- discount** *n.* rabat, zniżka
v. 1. udzielać rabatu 2. wykluczyć, pominąć
- discourse** *n.* 1. rozprawa, wykład 2. rozmowa, dysputa 3. dyskurs
v. rozprawiać
discourse analysis analiza dyskursu
- discover** *v.* odkryć, wynaleźć
- discovery** odkrycie, wynalazek
- discredit** *n.* dyskredytacja
v. dyskredytować
- discrepancy** rozbieżność, niezgodność
- discrete** *adj.* 1. dyskretny, nieciągły 2. odrębny, oddzielny
- discreteness** dyskretność, nieciągłość
- discretionary** *adj.* dowolny
- discriminant** wyróżnik, cecha wyróżniająca
- discriminate** *v.* odróżniać, rozróżniać
- discrimination** 1. dyskryminacja 2. odróżnienie, rozróżnienie
discrimination on the grounds of race dyskryminacja na tle rasowym
racial discrimination dyskryminacja na tle rasowym
- discursive** *adj.* 1. dyskursywny 2. dygresyjny
- discuss** *v.* 1. omawiać 2. dyskutować
- discussion** 1. omówienie 2. dyskusja
discussion list lista dyskusyjna
panel discussion dyskusja panelowa
- disequilibrium** brak równowagi
- disinfection** dezynfekcja
- disinfestation** dezynsekcja
- disinformation** dezinformacja

disintegration dezintegracja, rozpad

disjoint *adj.* rozłączny

disjoint classification klasyfikacja rozłączna

disjoint sets zbiory rozłączne

disjunct *adj.* rozłączny, rozdzielony

disjunct classification klasyfikacja rozłączna

disjunction 1. dysjunkcja, alternatywa, suma logiczna 2. rozłączenie, oddzielenie

disjunctive *adj.* 1. dysjunktywny 2. rozłączny

disjuncture brak związku

disk *zob.* **disc**

diskette dyskietka

dislocation przemieszczenie

dismantle *v.* rozkładać, rozbierać, demontować

dismiss *v.* 1. wykluczać, odrzucać 2. zwalniać (*pracownika*), zdymisjonować 3. lekceważyć 4. oddalić (*zarzut*)

disorder nieporządek, nieład

disorientation dezorientacja

disparate *adj.* 1. całkowicie odmienny 2. rozbieżny

disparate group of users niejednorodna grupa użytkowników

disparity 1. rozbieżność 2. nierówność, dysproporcja

dispatch *n.* 1. wysyłka 2. depesza, raport, doniesienie, komunikat

v. 1. wysyłać 2. wykonać, załatwić

dispersal 1. rozproszenie (się) 2. rozpowszecznianie

information dispersal rozproszenie informacji

disperse *v.* 1. rozpraszać (się) 2. rozpowszeczniać

dispersed *adj.* rozproszony

dispersed information informacja rozproszona

dispersion 1. rozproszenie (się) 2. dyspersja statystyczna

displace *v.* 1. przestawiać, przekładać 2. usuwać, zwalniać

displacement 1. przestawienie, przełożenie 2. usunięcie, zwolnienie

display *n.* 1. monitor 2. prezentacja, wystawa, pokaz 3. ekran, wyświetlacz 4. tekst wyróżniony, wyróżnienie w tekście

v. 1. wyświetlać, pokazywać 2. wystawiać 3. wyróżniać tekst

alphabetical display prezentacja alfabetyczna, część alfabetyczna (*np. tezaurusa*)

classified display prezentacja systematyczna

display case gablota

display copy egzemplarz wystawowy

flat-screen display monitor o płaskim ekranie

graphic display część graficzna (*np. tezaurusa*)

hierarchical display część hierarchiczna (*np. tezaurusa*)

holdings display wykaz bibliotek posiadających w swoich zbiorach dany dokument

systematic display część systematyczna (*np. tezaurusa*)

disposable *adj.* dostępny, do rozporządzenia

disposal 1. brakowanie, usuwanie 2. załatwienie (*sprawy*) 3. rozmieszczenie

dispose 1. pozbyć się, usunąć 2. załatwić (*sprawę*) 3. rozmieszczać

disposition 1. rozporządzenie, dyspozycja 2. rozmieszczenie

disproportion dysproporcja

disproportionate *adj.* nieproporcjonalny

disprove *v.* obalić (*teorię*)

disputable *adj.* sporny, dyskusyjny, wątpliwy

dispute *n.* spór, dysputa

v. 1. dyskutować 2. kwestionować

disputed *adj.* sporny, dyskusyjny

disqualify *v.* dyskwalifikować, odrzucać

disrupt *v.* zakłócać, przerywać

disruption zakłócenie, przerwanie

disruptive *adj.* destrukcyjny, destruktywny

dissect *v.* analizować, poddawać drobiazgowej analizie

dissection drobiazgowa analiza

disseminate *v.* rozpowszechniać

dissemination rozpowszechnianie

information dissemination rozpowszechnianie informacji

selective dissemination of information selektywna dystrybucja informacji

dissent *n.* różnica zdań

v. nie zgadzać się

dissertation dysertacja, rozprawa

academic dissertation dysertacja

doctoral dissertation praca doktorska

postdoctoral dissertation rozprawa habilitacyjna

dissimilar *adj.* odmienny, różny

dissimilarity odmienność, różnica, brak podobieństwa

dissipate *v.* rozpraszać

dissipation rozproszenie

dissolution 1. rozkład, rozpad 2. rozwiązanie (*umowy*)

dissonance dysonans, niezgodność

distance odległość, dystans

distance education/learning kształcenie zdalne, kształcenie na odległość

distant *adj.* odległy

distinct *adj.* 1. różny, odmienny 2. wyraźny

distinction 1. różnica 2. odróżnienie 3. cecha charakterystyczna 4. wyróżnienie, zaszczyt

distinctive *adj.* 1. charakterystyczny 2. dystynktywny

distinctive feature cecha dystynktywna

distinctness wyraźność

distinguish *v.* 1. odróżniać, rozróżniać 2. wyróżniać, charakteryzować 3. rozpoznawać

distinguished *adj.* wybitny, znakomity

distinguishing *adj.* wyróżniający

distinguishing feature cecha charakterystyczna, cecha wyróżniająca

distort *v.* 1. zniekształcać 2. przekręcać, przeinaczać

distortion 1. zniekształcenie 2. przekręcenie, przeinaczenie

distribute *v.* rozdzielać, dystrybuować

distributed communications architecture rozproszona architektura komunikacyjna

distributed database rozproszona baza danych

distribution dystrybucja, rozpowszechnianie

distribution curve krzywa rozkładu

distribution function funkcja rozkładu

distribution list lista dystrybucyjna

Gaussian distribution rozkład Gaussa

information distribution rozpowszechnianie informacji

normal distribution rozkład normalny, rozkład Gaussa

distributor dystrybutor

district dystrykt, okręg, rejon

disturb *v.* 1. zakłócać 2. przeszkadzać

disturbance zakłócenie

dithering rozsiewanie (*technika drukowania*)

divalent *adj.* dwuwartościowy

diverge *v.* rozchodzić się, odchyłać się

divergence 1. dywergencja 2. rozbieżność

divergent *adj.* 1. dywergentny 2. rozbieżny

diverse *adj.* zróżnicowany, różnorodny

diversify *v.* 1. różnicować, urozmaicać 2. poszerzać (*ofertę*)

diversity 1. różnorodność 2. rozbieżność
cultural, religious and linguistic diversity różnorodność kulturowa, religijna i językowa
linguistic diversity różnorodność językowa

divide *n.* podział

v. dzielić (się)

digital divide wykluczenie cyfrowe (*podział społeczeństwa na osoby, które mają dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz na osoby nie posiadające takich możliwości*)

divinity teologia

divisibility podzielność

divisible *adj.* podzielny

division 1. podział 2. oddział, wydział
canonical division klasa kanoniczna
centesimal division podział setny
decimal division podział dziesiętny
dichotomous division podział dycho-
 tomiczny
direct division podział bezpośredni
logical division podział logiczny
principle of division zasada podziału

divisional *adj.* dotyczący podziału

divisional application zgłoszenie wydzielone (*rodzaj zgłoszenia patentowego*)

divisive *adj.* dzielący

DML = **data manipulation language** język operowania danymi

DNS = **domain name system** system nazw domen

do *v.* wykonywać

doctor doktor

Doctor of Philosophy 1. doktorat, stopień doktora 2. doktor nauk

Doctor of Science doktor nauk ścisłych

doctoral *adj.* doktorski

doctoral thesis/dissertation praca doktorska

doctorate doktorat

doctrine doktryna

document dokument

audio document dokument dźwiękowy

audiovisual document dokument audiowizualny

cartographic document dokument kartograficzny

classified document dokument tajny

confidential document dokument tajny

document collection zbiór informacyjny

document consultation frequency częstotliwość wykorzystania dokumentu

document copy dokument wtórny

document delivery system system dostarczania dokumentów

document delivery time czas dostarczania dokumentów

document description opis dokumentu

document exposure okres czasu, w którym użytkownik korzysta z dokumentu

document retrieval wyszukiwanie dokumentów

- document retrieval system** system informacji dokumentacyjnej
- document-location request** zapytanie o lokalizację dokumentu
- duplicate document** kopia dokumentu
- e-document = electronic document** dokument elektroniczny
- electronic document** dokument elektroniczny
- electronic records and document management system** system zarządzania dokumentami elektronicznymi i rekordami
- historical document** dokument historyczny
- host document** dokument macierzysty
- hypertext document** dokument hipertekstowy
- iconic document** dokument ikono-graficzny
- inhouse use of documents** prezencyjne wykorzystanie dokumentów
- normative document** dokument normatywny
- original document** dokument oryginalny
- patent document** dokument patentowy
- primary document** dokument pierwotny
- printed document** dokument drukowany
- secondary document** dokument pochodny
- source document** dokument źródłowy, dokument pierwotny
- text document** dokument tekstowy
- written document** dokument piśmieniczny
- documental** *adj.* dokumentalny
- documentalist** dokumentalist-a/ka, archiwist-a/ka
- documentary** *n.* program dokumentalny
- adj.* dokumentalny
- documentation** dokumentacja
- documentation centre** ośrodek dokumentacji
- document-location request** zapytanie o lokalizację dokumentu
- dog-eared** *adj.* z oślimi uszami, z pozaginanymi rogami
- dogma** dogmat
- DOI = digital object identifier** cyfrowy identyfikator dokumentu elektronicznego
- domain** domena, dziedzina, zakres
- domain knowledge** wiedza dziedzinowa
- domain name** nazwa domeny
- domain name system** system nazw domen
- in the public domain** ogólnie dostępny
- public domain** własność publiczna
- public domain software** oprogramowanie bezpłatne
- domestic** *adj.* krajowy, wewnętrzny
- dominance** dominacja, przewaga
- dominant** *adj.* dominujący
- dominate** *v.* dominować
- domination** dominacja
- Dominican** *n.* dominikan-in/ka (*członek zakonu*)
- adj.* dominikański
- dominion** władza, zwierzchnictwo
- don** nauczyciel akademicki (*zwłaszcza w Oksfordzie i Cambridge*)
- donate** *v.* ofiarować, przekazać
- donation** **1.** dar, darowizna **2.** ofiarowanie, przekazanie
- donor** ofiarodaw-ca/czyni, donator
- dorm** *zob.* dormitory
- dormitory** dom studencki, akademik
- dossier** dossier, akta, kartoteka
- dot** kropka

- dot-com** dotcom (*spółka internetowa*)
- dot matrix print** druk igłowy
- dots per inch** punkty na cal
- dot-com** dotcom (*spółka internetowa*)
- dotted** *adj.* kropkowany, w kropki
- dotted decimal notation** notacja dziesiętna z kropkami (*wykorzystywana w zapisie adresu IP*)
- dotted line** linia kropkowana
- double** *n.* dublet
- v.* podwajać
- adj.* podwójny
- adv.* podwójnie
- double click** kliknąć dwa razy
- double slipcase** dwuczęściowy futerał na książkę
- double-digit** dwucyfrowy
- downgrading** zmniejszenie stopnia zabezpieczenia
- download** *n.* kopiowanie na dysk, ściąganie
- v.* kopiować na dysk, ściągać
- downsize** *v.* redukować, zmniejszać
- downtime** czas przestoju, okres wyłączenia
- downturn** spadek, obniżenie
- downward** *adj.* spadkowy, niżkowy
- doyen** nestor
- DP = data processing** przetwarzanie danych
- dpi = dots per inch** punkty na cal
- draft** *n.* projekt, plan, szkic
- v.* napisać roboczą wersję
- draft printing** wydruk roboczy
- draft quality** robocza jakość druku
- drama** dramat
- draw** *v.* 1. rysować 2. wyciągać, ciągnąć
- draw a conclusion** wyciągnąć wniosek
- draw up** sporządzać, przygotowywać (*np. umowę, projekt*)
- drawback** wada, minus
- drawing** rysunek, szkic
- engineering drawing** rysunek techniczny
- patent drawing** rysunek patentowy
- drift** *v.* robić dygresje, odbiegać od tematu
- drive** napęd
- recruitment drive** nabór pracowników
- driver** sterownik (*program do obsługi urządzenia*)
- drop** *n.* spadek, zmniejszenie się
- v.* 1. zmniejszać (się) 2. upuszczać
- book drop** wrzutnia książek (*skrzynka na książki*), zwykle umieszczona na zewnątrz budynku biblioteki
- drop-down menu** menu rozwijane
- drop-down title** skrócona wersja tytułu książki, wydrukowana na pierwszej stronie tekstu
- drop initial** inicjał (*ozdobna litera rozpoczynająca tekst*)
- false drops** szum informacyjny
- dry** *adj.* suchy
- dry cleaning** czyszczenie na sucho
- dry mounting** sucha oprawa
- dry point** suchoryt
- drying** suszenie
- glue drying time** czas schnięcia kleju
- drypoint** *n.* sucha igła
- v.* rycć suchą igłą
- DSc = Doctor of Science** doktor nauk ścisłych
- DTP = desktop publishing** mała poligrafia
- dual** *n.* dualis, liczba podwójna
- adj.* 1. podwójny 2. dwoisty
- dual citizenship** podwójne obywatelstwo
- duality** dwoistość
- dubious** *adj.* 1. wątpliwy, dyskusyjny, problematyczny 2. podejrzany
- Dublin Core** standard opisu dokumentów elektronicznych

duck płótno na okładkę
due date data zwrotu (*książki*)
dumb *adj.* niemy
deaf and dumb głuchoniemy
dummy makieta
duplex *adj.* 1. podwójny 2. dwustronny
duplex printing druk dwustronny
duplicate *n.* 1. dublet 2. duplikat, kopia, odpis 3. fotokopia, odbitka
v. 1. sporządzić kopię/odpis 2. kopiować, powielać
adj. podwójny, zapasowy
duplicate copy dublet
duplicate document kopia dokumentu
in duplicate w dwóch egzemplarzach
duplicating kopiowanie, powielanie
duplicating machine powielacz
duplicating stencil matryca powielaczowa
duplication 1. powielanie, kopiowanie 2. kopia
duplicator powielacz
durability trwałość, wytrzymałość
durable *adj.* trwały, wytrzymały
durable paper papier wytrzymały
duration czas trwania
of long duration długotrwały
of short duration krótkotrwały
dust kurz, pył
dust cover/jacket/wrapper obwoluta
dust retention zatrzymywanie pyłu
dutiful *adj.* sumienny, obowiązkowy
duty 1. obowiązek 2. dyżur 3. cło, podatek, opłata skarbową
DVD = **digital versatile disc/disk** cyfrowy dysk uniwersalny, płyta DVD
dyadic *adj.* 1. dwuczłonowy, podwójny 2. binarny, dwójkowy
dychotomy dychotomia
classification by dychotomy klasyfikacja dychotomiczna

dye *n.* barwnik, farba
v. barwić, farbować
dyestuff barwnik
dynamic *adj.* dynamiczny
dynamic data exchange dynamiczna wymiana danych
dynamic map dynamiczna mapa
dynamics dynamika
dynamism dynamizm
dynasty dynastia
dyslexia dysleksja

E

EAN = **European article number** europejski numer artykułu
early *adj.* wczesny
adv. wcześniej
early print wczesny druk
earth ziemia
earth sciences nauki o Ziemi
ease 1. komfort, wygoda 2. spokój
ease of use łatwość korzystania
e-banking = **electronic banking** bankowość elektroniczna
e-book = **electronic book** książka elektroniczna
EBSCO nazwa dostawcy baz danych, oprogramowania służącego do zarządzania zasobami elektronicznymi oraz innych usług informacyjnych
e-business = **electronic business** biznes elektroniczny
ecclesiastical *adj.* kościelny, duchowny
e-collection kolekcja elektroniczna, zbiór elektroniczny
ecology ekologia
information ecology ekologia informacji

e-commerce handel elektroniczny
econometrics ekonometria
economic *adj.* ekonomiczny, gospodarczy

economic efficiency of information
 efektywność ekonomiczna informacji
economic information informacja ekonomiczna
economic rights autorskie prawa majątkowe

economics ekonomia

economy 1. ekonomia, gospodarka 2. oszczędność

knowledge-based economy gospodarka oparta na wiedzy

e-content treść zasobów cyfrowych

EDC = European Documentation Centre Centrum Dokumentacji Europejskiej

edge krawędź, brzeg

binding edge miejsce, w którym książka jest zszywana lub klejona, krawędź oprawy

cutting edge czołówka, awangarda

cutting-edge przełomowy, awangardowy

edge-notched card karta obrzeżnie dziurkowana

edge-punched card karta obrzeżnie dziurkowana

fore-edge zewnętrzny brzeg kartek w książce

edifice gmach, budynek

edit *v.* 1. redagować 2. edytować

copy edit redagować, adiustować, przeprowadzać korektę, przygotowywać do druku

edited by pod redakcją

editing 1. redakcja, redagowanie 2. edytowanie

editing jobs akcydensy wydawnicze

edition 1. wydanie, edycja 2. nakład

abridge edition wydanie skrócone
abridged edition of UDC wydanie skrócone UKD

anniversary edition wydanie jubileuszowe

bibliophile edition edycja bibliofilska
co-edition współwydanie

collector's edition wydanie kolekcjonerskie

critical edition wydanie krytyczne

deluxe edition wydanie luksusowe

enlarged edition wydanie rozszerzone

fine edition wydanie luksusowe

first edition pierwsze wydanie

full UDC edition wydanie pełne UKD

library edition wydanie ze wzmocnioną oprawą, przeznaczone dla bibliotek

limited edition nakład ograniczony

luxury edition wydanie luksusowe

medium edition of UDC wydanie pośrednie UKD

new edition nowe wydanie

original edition wydanie oryginalne

pocket edition wydanie kieszonkowe

preliminary edition wstępne wydanie

re-edition reedycja, wznowienie

retitled edition wydanie ze zmienionym tytułem

revised edition wydanie poprawione (*uaktualnione i uzupełnione*)

special edition wydanie specjalne

trade edition wydanie dla szerokiego grona odbiorców

variorum edition wydanie zawierające różne wersje tekstu

editor 1. redaktor 2. edytor (*osoba*) 3. edytor (*program komputerowy*)

associate editor zastępca redaktora

chief editor redaktor naczelny

co-editor współredaktor/ka

commissioning editor redaktor prowadzący

copy editor adiustator/ka

editor-in-chief redaktor naczelny
managing editor redaktor naczelny
text editor edytor tekstów

editorial *n.* artykuł redakcyjny
adj. redakcyjny, edytorski

editorial board komitet redakcyjny
editorial department redakcja (*zespół osób, dział wydawnictwa*)
editorial office redakcja (*siedziba*)
editorial page strona, na której jest drukowany artykuł redakcyjny
editorial staff redakcja (*zespół osób*)
editorial work praca edytorska/wydawnicza

editorship 1. stanowisko redaktora 2. redakcja, redagowanie

e-document = **electronic document** dokument elektroniczny

educate *v.* edukować, kształcić

educated *adj.* wykształcony

education 1. edukacja, kształcenie 2. wykształcenie

adult education kształcenie dorosłych
compulsory education obowiązkowe nauczanie

computer-aided education nauczanie wspomagane komputerowo

continuing education kształcenie ustawiczne

distance education kształcenie zdalne, kształcenie na odległość

education and science oświata i nauka

education and training edukacja i szkolenie

education software oprogramowanie edukacyjne

e-education e-edukacja, edukacja na odległość, kształcenie z wykorzystaniem technologii informacyjnej

tertiary education szkolnictwo wyższe

user education szkolenie użytkowników

educational *adj.* edukacyjny

educational aids pomoce naukowe

educator nauczyciel, wychowawca

edutainment edukacja i rozrywka

e-education e-edukacja, edukacja na odległość, kształcenie z wykorzystaniem technologii informacyjnej

effect *n.* 1. efekt, skutek, wynik 2. działanie, wpływ

v. dokonać, wprowadzać

effective *adj.* 1. skuteczny, efektywny 2. obowiązujący 3. rzeczywisty, faktyczny

cost-effective wydajny, opłacalny

effectiveness 1. skuteczność, efektywność 2. obowiązywanie, moc prawna

effectiveness of information efektywność społeczna informacji, skuteczność informacji

efficacious *adj.* skuteczny, efektywny

efficacy skuteczność, efektywność

efficiency wydajność, efektywność, sprawność

economic efficiency of information efektywność ekonomiczna informacji

labour efficiency wydajność pracy

efficient *adj.* wydajny, efektywny, sprawny

effort 1. wysiłek, trud 2. staranie, próba

egalitarian *n.* egalitaryst-a/ka

adj. egalitarny, egalitarystyczny

egalitarianism egalitaryzm

e-government podejście do zarządzania administracją publiczną, oparte na wykorzystaniu technologii informacyjnej

egregious *adj.* jawny, oczywisty

e-group grupa elektroniczna/internetowa (*połączenie listy dyskusyjnej z możliwościami technologii WWW*)

eigenvalue wartość własna

e-journal czasopismo elektroniczne

elaborate *v.* opracowywać, omawiać szczegółowo

adj. skomplikowany, zawiły

elaboration szczegółowe opracowanie/ omówienie

elastic *adj.* elastyczny

elasticity elastyczność

eld dawne czasy

e-learning nauka na odległość, uczenie się z wykorzystaniem technologii informacyjnej

elect *v.* wybierać

adj. wybrany

election 1. wybory, elekcja 2. wybór

elective *n.* przedmiot do wyboru

adj. fakultatywny

electrography elektrografia

electronic *adj.* elektroniczny

electronic banking bankowość elektroniczna

electronic book książka elektroniczna

electronic business biznes elektroniczny

electronic commerce handel elektroniczny

electronic data interchange elektroniczna wymiana danych

electronic data processing elektroniczne przetwarzanie danych

electronic document dokument elektroniczny

electronic records and document management system system zarządzania dokumentami elektronicznymi i rekordami

electronic journal czasopismo elektroniczne

electronic library biblioteka elektroniczna

electronic mail poczta elektroniczna
electronic mail security ochrona poczty elektronicznej

electronic mail server serwer poczty elektronicznej

electronic mail system system poczty elektronicznej

electronic magazine czasopismo elektroniczne

electronic marketing marketing elektroniczny

electronic message system system elektronicznego komunikowania się

electronic newsletter biuletyn elektroniczny

electronic periodical czasopismo elektroniczne

electronic publication publikacja elektroniczna

electronic publishing publikowanie elektroniczne

electronic resources zasoby elektroniczne

electronic signature podpis elektroniczny

electronic stylus pióro świetlne

electronics elektronika

electrophotography elektrofotografia, kserografia

element 1. element, składnik 2. pierwiastek

bibliographic element element bibliograficzny

elemental *adj.* podstawowy, elementarny

elementary *adj.* podstawowy, elementarny

e-library = **electronic library** biblioteka elektroniczna

elicit *v.* wydobywać (*informacje*), wywoływać (*reakcję*)

elicitation uzyskanie, wydobywanie (*informacji, odpowiedzi*)

eligibility niezbędne/wymagane kwalifikacje

eligible *adj.* uprawniony, kwalifikujący się

eliminate *v.* usuwać, eliminować

elimination usunięcie, eliminacja, wykluczenie

e-literacy umiejętność korzystania z technologii informacyjnej

ellipsis wielokropek

elucidate *v.* wyjaśniać

elucidation wyjaśnienie

elusive *adj.* 1. nieuchwytny, nieosiągalny 2. trudny do zrozumienia/zapamiętania

em dash pauza (*pozioma kreska szerokości litery m*)

email = **electronic mail** poczta elektroniczna

e-mail = **electronic mail** poczta elektroniczna

e-marketing = **electronic marketing** marketing elektroniczny

embargo embargo

information embargo embargo informacyjne

embark *v.* rozpocząć, podjąć

embed *v.* zagnieżdżać, wstawiać

embedded *adj.* osadzony, zagnieżdżony, podrzędny

emblem 1. godło, emblemat 2. symbol, znak 3. alegoria

emblem book zbiór alegorii

embody *v.* wcielać, zawierać

embrace *v.* obejmować, zawierać

embrittlement wzrost kruchości

embryology embriologia

emend wnosić poprawki, poprawiać, korygować

emendation poprawka

EMERALD nazwa wydawcy czasopism i baz danych

emerge *v.* 1. pojawiać się 2. wyjść na jaw

emergence pojawienie się

emergency *n.* nagły wypadek, awaria

adj. awaryjny

emergency power supply zasilanie awaryjne

emeritus *adj.* emerytowany

professor emeritus zasłużony emerytowany profesor

emigrant emigrant/ka

emigrate *v.* emigrować

emigration emigracja

eminent *adj.* wybitny, znakomity, sławny

emission emisja

emit *v.* wysyłać, emitować

emoticon emotikon (*symbol używany do wyrażania emocji w komunikacji elektronicznej*)

emphasis emfaza, akcent, podkreślenie

emphasize *v.* kłaść nacisk, akcentować, podkreślać

empirical *adj.* empiryczny

empiricism empiryzm

employ *v.* 1. zatrudniać 2. używać, posługiwać się

employee pracowni-k/ca

library employee pracownik biblioteki

employer pracodaw-ca/czyni

employment 1. zatrudnienie, praca 2. zajęcie 3. wykorzystanie, użycie

empower *v.* upoważniać, udzielać pełnomocnictwa

empowerment upoważnienie

empty *adj.* pusty

empty set zbiór pusty

EMS = 1. **electronic mail security** ochrona poczty elektronicznej 2. **electronic mail system** system poczty elektronicznej 3.

expanded memory specification specyfikacja pamięci rozszerzonej

emulate *v.* emulować

emulation emulacja

en dash półpauza (*pozioma kreska szerokości litery n*)

enable *v.* 1. umożliwić 2. uaktywnić

enabled *adj.* aktywny, włączony

access enabled dostęp możliwy, pozwolenie dostępu

enact *v.* uchwalać, stanowić

enactment uchwała, postanowienie

encapsulate *v.* 1. streszczać, ujmować zwięźle 2. zawierać 3. hermetyzować

encapsulation 1. streszczenie 2. hermetyzacja

encapsulation mounting oprawa hermetyczna

enclose *v.* 1. zawierać 2. dołączać, załączać, przesyłać jako załącznik

enclosure załącznik (*dokument*)

encode *v.* kodować, szyfrować

encoded question instrukcja wyszukiawcza

encoder koder, urządzenie kodujące

encoding kodowanie, szyfrowanie

information encoding kodowanie informacji

encomium panegiryk

encompass *v.* obejmować, zawierać

encroach *v.* naruszać (*prawo*)

encroachment naruszenie (*prawa*)

encrypt *v.* 1. szyfrować, kodować 2. utajniać

encryption 1. szyfrowanie, kodowanie 2. utajnianie

data encryption szyfrowanie danych

encryption key klucz szyfrujący

enculturation akulturacja, socjalizacja

encyclopedia encyklopedia

children's encyclopedia encyklopedia dla dzieci

multimedia encyclopedia encyklopedia multimedialna

encyclopedic *adj.* encyklopedyczny

end *n.* koniec

v. kończyć

back-end *n.* 1. serwer lub aplikacja serwera wykonująca usługi na rzecz klienta 2. interfejs dla administratora niedostępny dla użytkownika

adj. działający w tle innego programu, wewnętrzny

end note węzeł końcowy (*sieci*)

end product produkt końcowy

end user użytkownik końcowy

end-of-work bibliography bibliografia załącznikowa

endanger *v.* zagrażać, narażać na niebezpieczeństwo

endeavor *zob.* **endeavour**

endeavour *n.* próba, usiłowanie, przedsięwzięcie

v. starać się, usiłować

ending 1. zakończenie 2. końcówka (*gramatyczna*)

endless *adj.* nieskończony, niekończący się

endnote przypis końcowy

endocrinology endokrynologia

endogenous *adj.* wewnętrzny

endorse *v.* 1. popierać, udzielać poparcia 2. zatwierdzać

endorsement 1. poparcie 2. zatwierdzenie

endow *v.* obdarować, wspomóc finansowo, dokonać darowizny

endowment 1. darowizna, donacja 2. dofinansowanie, dotacja

endpaper wyklejka, forzac

endurance wytrzymałość, odporność

endurance test test wytrzymałości

folding endurance odporność na zginanie

endure *v.* wytrzymywać

energy energia

enforce *v.* 1. wprowadzać w życie, egzekwować 2. narzucać, wymuszać

enforcement 1. wprowadzenie w życie, egzekwowanie 2. narzucenie, wymuszenie

engage *v.* 1. zatrudniać, angażować 2. zainteresować, przyciągnąć 3. zajmować się

engagement 1. zatrudnienie, angaż 2. zobowiązanie

engender *v.* powodować, być źródłem

engine 1. maszyna 2. motor, aparat (*systemu bazy danych*)

search engine wyszukiwarka

engineer *n.* inżynier

v. projektować, konstruować

engineering inżynieria

computer aided software engineering inżynieria oprogramowania wspomaganą komputerowo

engineering drawing rysunek techniczny

knowledge engineering inżynieria wiedzy

English *n.* 1. język angielski 2. średnian, mytel

adj. angielski

engraving 1. sztych, rycina 2. grawerowanie, rytownictwo

copper engraving miedzioryt

engraving copy grawiura

engraving machine maszyna do grawerowania, grawerka

line engraving sztych kreskowany

steel engraving staloryt

wood engraving drzeworyt sztorcowy

enhance *v.* 1. poprawiać, udoskonalać 2. uwypuklać, podkreślać

enhanced *adj.* ulepszony, udoskoniony

enhancement 1. poprawa, udoskonalenie 2. uwypuklenie, uwydatnienie

enlarge *v.* zwiększać, powiększać

enlarged edition wydanie rozszerzone

enlargement powiększenie

Enlightenment oświecenie

enology enologia

enormous *adj.* ogromny

enquire *zob.* **inquire**

enquirer *zob.* **inquirer**

enquiry *zob.* **inquiry**

enrichment wzbogacenie

content enrichment wzbogacenie (*opisu*) treści

enrol *v.* zapisywać, wciągać na listę, rejestrować

enroll *zob.* **enrol**

enrollment *zob.* **enrolment**

enrolment zapisanie, wciągnięcie na listę, zarejestrowanie

ensemble całość, całośćkształt

ensue *v.* 1. wynikać 2. następować, wywiązywać się

ensuing *adj.* 1. następny, późniejszy 2. wynikły, zaistniały

ensure *v.* 1. zapewniać, gwarantować 2. upewnić się

entail *v.* pociągać za sobą, wymagać

enter *v.* 1. wprowadzać (*dane*) 2. wchodzić 3. zgłaszać

enterprise 1. przedsięwzięcie 2. przedsiębiorstwo 3. przedsiębiorczość, inicjatywa

entire *adj.* cały, całkowity, kompletny, pełny

entirely *adv.* 1. całkowicie, zupełnie 2. wyłącznie

entitled *adj.* 1. zatytułowany, pod tytułem 2. uprawniony

entitlement uprawnienie

entity 1. byt, istnienie 2. podmiot, jednostka 3. encja (*reprezentacja obiektów w bazie danych*)

business entity podmiot gospodarczy

entomological *adj.* entomologiczny

entomology entomologia

entropy entropia

entry 1. pozycja, wpis, zapis, rekord 2. hasło w słowniku 3. wejście 4. zgłoszenie

added entry hasło dodatkowe

author entry hasło autorskie (*w katalogu, indeksie, bibliografii*)

bibliographic entry pozycja bibliograficzna

catalogue entry opis katalogowy, pozycja katalogowa

data entry wprowadzanie danych

descriptor entry artykuł deskryptorowy

dictionary entry hasło w słowniku

entry word wyraz hasłowy

index entry pozycja indeksowa

main entry pozycja główna

non-descriptor entry artykuł askryptorowy

thesaurus entry artykuł deskryptorowy

title entry hasło tytułowe

enumerable set zbiór przeliczalny

enumerate *v.* 1. wyliczać, wymieniać 2. policzyć

enumeration 1. numeracja, wyliczenie, spis 2. policzenie

alternative enumeration numeracja oboczna

enumerative *adj.* wyliczający, wyszczególniający

enumerative classification klasyfikacja monohierarchiczna, klasyfikacja wyliczająca

environment środowisko, otoczenie

virtual learning environment wirtualne środowisko edukacyjne

envisage *v.* przewidywać

envision *zob.* envisage

enzymology enzymologia

ephemera efemeryda, druk ulotny

ephemeral *adj.* efemeryczny

epic *n.* epepeja, epos

adj. epicki

epidemiology epidemiologia

epidiascope epidiaskop

epigraph epigraf

epigraphy epigrafika

epilogue epilog

epiphenomenon epifenomen, zjawisko wtórne

episode 1. epizod 2. odcinek (*serialu*)

epistemic *adj.* epistemologiczny

epistemological *adj.* epistemologiczny

epistemology epistemologia

epistolary *adj.* epistolarny

epistolography epistolografia

epitome streszczenie

epitomist autor/ka streszczenia

epoch epoka

eponym eponim

eponymous *adj.* eponimiczny

eponymy eponimia

epos 1. epos, epepeja 2. poezja epicka

e-print 1. wersja elektroniczna 2. druk elektroniczny

e-publishing = **electronic publishing**
publikowanie elektroniczne

equal *adj.* równy, jednakowy

equal access równy dostęp

equal rights równe prawa

equality równość

equate *v.* 1. zrównywać, utożsamiać 2. porównywać, przyrównywać

equation 1. równanie 2. zrównanie, przyrównanie

equilibrium równowaga

equip *v.* wyposażać

equipment sprzęt, wyposażenie
equipment failure awaria sprzętu
equipment reliability niezawodność sprzętu
library equipment wyposażenie biblioteki

equiprobable *adj.* jednakowo prawdopodobny

equity sprawiedliwość, słuszność

equivalence ekwiwalencja, równoważność, równoznaczność

equivalence relation relacja ekwiwalencji/równoważności

exact equivalence ekwiwalencja całkowita

inexact equivalence ekwiwalencja niedokładna

logical equivalence równoważność logiczna

non-equivalence ekwiwalencja zera, nierównoważność

partial equivalence ekwiwalencja częściowa

equivalent *n.* ekwiwalent, odpowiednik, równoważnik

adj. równoważny, równoznaczny

equivalent term ekwiwalent, odpowiednik

equivocal *adj.* niejednoznaczny, dwuznaczny

equivocality niejednoznaczność, dwuznaczność

equivocation dwuznaczność

era era

eradicate *v.* wyeliminować

erasability możliwość usuwania danych z nośnika

erase *v.* kasować, wymazywać, usuwać

ERDMS = electronic records and document management system system zarządzania dokumentami elektronicznymi i rekordami

ergonomic *adj.* ergonomiczny

ergonomics ergonomia

ERIC nazwa edukacyjnego serwisu informacyjnego

erotica literatura, filmy, dzieła sztuki o tematyce erotycznej

err *v.* mylić się

errata 1. errata 2. *zob.* **erratum**

errata leaf errata wkomponowana w oprawę książki

errata slip errata wklejona

erratum *pl.* *errata* błąd w druku

erroneous *adj.* błędny

error błąd

a process of trial and error metoda prób i błędów

computational error błąd w obliczeniach

conversion error błąd konwersji

error-free bezbłędny, wolny od błędów

trial-and-error method/approach metoda prób i błędów

write error błąd zapisu

erudite *n.* erudyta/-a/ka

adj. uczony, erudycyjny

erudition erudycja

escalate *v.* nasilać (się)

escalation nasilanie (się), eskalacja

escapist literature literatura eskapistyczna

eschatological *adj.* eschatologiczny

eschew *v.* unikać

essay 1. esej, szkic 2. wypracowanie

essential *adj.* 1. niezbędny, nieodzowny 2. istotny, kluczowy

establish *v.* 1. założyć, utworzyć 2. ustanowić, nawiązać

establishment 1. instytucja, firma, przedsiębiorstwo 2. ustanowienie, utworzenie

- establishment of hierarchical relations between descriptors** hierarchizacja deskryptorów
- estimate** *v.* szacować, oceniać
- estimation** oszacowanie, ocena
- etching** akwaforta, kwasoryt
metal relief etching akwaforta
soft ground etching akwaforta na miękkim werniksie
- ethical** *adj.* etyczny
- ethics** etyka
code of ethics kodeks etyki/etyczny
professional ethics etyka zawodowa
science of ethics deontologia
- ethnic** *adj.* etniczny
common auxiliaries of ethnic grouping and nationality poddziały wspólne rasy, narodowości i grupy etnicznej
- ethnicity** przynależność etniczna
- ethnographic** *adj.* etnograficzny
- ethnography** etnografia
- ethnology** etnologia
- ethology** etologia
- ethos** etos
- etiology** etiologia
- etiquette** 1. etykieta 2. etyka zawodowa
- etymological** *adj.* etymologiczny
etymological meaning etymologiczne znaczenie wyrazu
- etymology** etymologia
- Euclidean** *adj.* euklidesowy
- euhemerism** euhemeryzm
- eulogy** utwór pochwalny, panegiryk
- euphemism** eufemizm
- European** *adj.* europejski
European article number europejski numer artykułu
European Committee for Standardization Europejski Komitet Normalizacyjny
- European Documentation Centre** Centrum Dokumentacji Europejskiej
- European heritage collections** zbiory europejskiego dziedzictwa kulturowego
- evade** *v.* uchylać się, unikać
- evaluate** *v.* oceniać, ewaluować
- evaluation** ocena, ewaluacja
evaluation criteria kryteria oceny
performance evaluation ocena wydajności, ocena pracy
- evaluative** *adj.* krytyczny, oceniający
- even** *v.* wyrównywać
adj. 1. równy 2. równomierny 3. parzysty
- event** 1. wydarzenie, zdarzenie 2. rezultat, wynik 3. impreza
in the event w rezultacie
- eventual** *adj.* ostateczny, końcowy
- eventuality** ewentualność
- eventually** *adv.* ostatecznie, w końcu
- evidence** *n.* 1. dowód, dowody 2. świadectwo
v. świadczyć, dowodzić
- evident** *adj.* oczywisty, ewidentny
- evoke** *v.* wywoływać
- evolution** ewolucja, rozwój
- evolutionary** *adj.* ewolucyjny
evolutionary theory teoria ewolucji
- evolutionism** ewolucjonizm
- evolve** *v.* ewoluować, rozwijać się
- ex libris** ekslibris
- exacerbate** *v.* pogarszać
- exacerbation** pogorszenie
- exact** 1. *adj.* dokładny, precyzyjny 2. ścisły (*nauka*)
exact sciences nauki ścisłe
exact equivalence ekwiwalencja całkowita
- exactitude** dokładność, precyzja
- exactness** dokładność, precyzja

exam egzamin

examination 1. egzamin 2. badanie, sprawdzanie, analiza 3. kontrola, inspekcja

examination board komisja egzaminacyjna

re-examination ponowne zbadanie

examine v. 1. egzaminować 2. badać, sprawdzać, analizować 3. kontrolować

exceed v. przekraczać, przewyższać

excel v. przewyższać, prześcigać

excellence doskonałość, wybitność

center of excellence centrum doskonałości

par excellence par excellence, w całym tego słowa znaczeniu

excellent adj. doskonały, znakomity

exception 1. wyjątek 2. wyłączenie, wykluczenie

excerpt wyjątek, wyciąg, ustęp, fragment, urywek

excerption ekscerpacja, wybieranie (*urywków*)

excess n. nadmiar, nadwyżka

adj. nadmierny

excessive adj. nadmierny

exchange n. wymiana, zamiana

v. wymieniać, zamieniać

data exchange format format wymiany danych

dynamic data exchange dynamiczna wymiana danych

exclamation mark wykrzyknik

exclude v. wykluczać, wyłączać

exclusion wykluczenie, wyłączenie

exclusive adj. 1. wyłączny 2. wykluczający

exclusive rights prawa wyłączne

mutually exclusive wzajemnie się wykluczający

exclusiveness wyłączność

mutual exclusiveness of sets rozłączność zbiorów

exclusivity wyłączność

execute v. wykonywać, uruchamiać

execution wykonanie, uruchomienie

executive n. 1. kierownik, dyrektor 2. organ wykonawczy

adj. 1. kierowniczy 2. wykonawczy

chief executive officer prezes zarządu, dyrektor naczelny

exegesis egzegeza

exemplar wzór, model

exemplary adj. wzorowy, przykładowy

exemplify v. 1. stanowić przykład 2. egzemplifikować, ilustrować

exercise n. 1. ćwiczenie 2. wykonywanie, praktykowanie

v. 1. ćwiczyć 2. wykonywać, praktykować 3. używać, posługiwać się

exert v. wywierać

exert influence wywierać wpływ

exhaustive adj. dogłębny, drobiazgowy, wyczerpujący

exhaustive bibliography bibliografia kompletna

exhaustive search przeszukiwanie wyczerpujące

exhaustivity dogłębność, drobiazgowość

exhibit n. 1. eksponat 2. wystawa, ekspozycja

v. wystawiać (*na pokaz*), eksponować

exhibition wystawa, ekspozycja

exigent adj. pilny, naglący

exile n. emigrant/ka, wygnaniec, zesłaniec

v. skazywać na wygnanie, zsyłać

exist v. istnieć, egzystować

existence 1. istnienie 2. egzystencja, życie, byt

existent adj. istniejący, obecny

existential adj. egzystencjalny

- existential quantifier** kwantyfikator szczegółowy
- exit** *n.* 1. wyjście 2. zakończenie pracy z programem komputerowym
v. 1. wychodzić 2. kończyć pracę z programem komputerowym
- exogenous** *adj.* zewnętrzny
- exoteric** *adj.* egzoteryczny, przystępny, popularny
- expand** *v.* rozwijać (się), rozszerzać (się)
- expanded** *adj.* rozszerzony, rozbudowany
- expanded type** czcionka rozszerzona
- expansion** 1. rozwój, wzrost 2. rozszerzenie, rozbudowa 3. rozwinięcie 4. ekspansja
- expansion card** karta rozszerzeń
- Expansive Classification** Klasyfikacja Rozciągliwa Cuttera
- expatriate** *n.* emigrant/ka, wygnaniec
v. skazywać na wygnanie
adj. na wygnaniu, na obczyźnie
- expatriation** ekspatriacja, emigracja, wygnanie
- expect** *v.* spodziewać się, oczekiwać
- expectancy** oczekiwanie, wyczekiwanie
- life expectancy** średnia długość życia
- expectation** 1. oczekiwanie, przewidywanie 2. wartość oczekiwana
- expediency** względy praktyczne
- expedient** *n.* środek doraźny
adj. 1. celowy, wskazany 2. korzystny
- expedite** *v.* 1. przyspieszać, usprawniać, ułatwiać 2. szybko zakończyć
- expel** *v.* usuwać, wydalać
- expend** *v.* zużywać
- expenditure** wydatki, nakłady
- operating expenditure** koszty bieżące
- expense** koszt, wydatek
- experience** *n.* doświadczenie
v. doświadczać, doznawać
- experienced** *adj.* doświadczony
- experiential** *adj.* doświadczalny, badawczy
- experiment** *n.* eksperyment, doświadczenie
v. eksperymentować
- carry out an experiment** przeprowadzić doświadczenie
- experimental** *adj.* eksperymentalny, doświadczalny
- experimenter** eksperymentator/ka
- expert** *n.* ekspert, specjalist-a/ka
adj. 1. doświadczony, biegły 2. specjalistyczny, fachowy
- expert system** system ekspercki/ekspertowy
- expert user** biegły/doświadczony użytkownik
- expertise** wiedza (*fachowa, specjalistyczna*), umiejętności, kompetencje, biegłość
- expiration** wygaśnięcie, utrata ważności
- certificate expiration data** wygaśnięcia certyfikatu
- expiration date** data wygaśnięcia, data ważności
- expire** *v.* wygasać, tracić ważność
- expiry date** data wygaśnięcia, data ważności
- explain** *v.* wyjaśniać, tłumaczyć
- explanation** wyjaśnienie
- explanatory** *adj.* wyjaśniający
- explicable** *adj.* wytłumaczalny, dający się wyjaśnić
- explicate** *v.* objaśniać
- explication** objaśnienie
- explicit** *adj.* dobitny, bez niedomówień
- explicitly** *adv.* otwarcie, wprost
- explicitness** bezpośredniość, dobitność, jasność
- exploded pie graph** wykres kołowy z rozsuniętymi segmentami

exploit *v.* użytkować, eksploatować
exploitation użytkowanie, eksploatacja
exploration badanie, eksploracja
exploratory *adj.* badawczy
explore *v.* badać
explorer badacz/ka
exponent wykładnik
exponential *adj.* wykładniczy
export *n.* eksport
v. eksportować
expose *v.* 1. wystawiać, pokazywać 2. ujawniać
exposition ekspozycja, wystawa
expository *adj.* informacyjny, opisowy, objaśniający
exposure 1. wystawienie, ekspozycja 2. naświetlanie 3. ujawnienie
document exposure okres czasu, w którym użytkownik korzysta z dokumentu
expound *v.* objaśniać, wykladać
express *v.* wyrażać
expression wyrażenie, wyraz
Boolean expression wyrażenie boolowskie
expression plane plan wyrażania
freedom of expression wolność wypowiedzi
idiomatic expression wyrażenie idiomatyczne
logical expression wyrażenie logiczne
medium of expression środek wyrazu, forma przekazu
expressionism ekspresjonizm
expressive *adj.* ekspresyjny, pełen wyrazu
expressive function of language ekspresywna funkcja języka
expressiveness ekspresyjność, siła wyrazu
expunction wykreślenie, skreślenie

expurgate *v.* cenzurować, usuwać niepożądane treści
expurgated version wersja ocenzurowana, wersja okrojona
extant *adj.* istniejący, przetrwały, ocalały
extend *v.* 1. rozciągać się, trwać, sięgać 2. przedłużać, powiększać, rozszerzać
extended *adj.* 1. rozszerzony 2. prolongowany, przedłużony
extensibility rozciągliwość
extensible *adj.* rozszerzalny
extensible markup language rozszerzalny język znaczników, język XML
Extensible Hypertext Markup Language (XHTML) rozszerzalny język hipertekstowego znakowania
Extensible Stylesheet Language (XSL) język transformacji i prezentacji dokumentów XML
extension 1. rozwinięcie, rozszerzenie, poszerzenie 2. ekstensja, zakres 3. przedłużenie, prolongata 4. rozszerzenie (*nazwy pliku*)
concept extension zakres pojęcia
extensionality ekstensjonalność
extensive *adj.* rozległy, obszerny
extent 1. zakres, rozmiar, stopień 2. objętość, liczba stron
exterior *adj.* zewnętrzny
external *adj.* zewnętrzny
external memory pamięć zewnętrzna
extra *n.* dodatek
adj. dodatkowy
adv. dodatkowo
extract *n.* fragment, urywek, wyciąg
v. 1. wydobywać, wyciągać 2. rozpakowywać (*zarchiwizowany plik*)
extract type czcionka o tym samym kroju, co czcionka w tekście głównym, ale o mniejszym rozmiarze, stosowana w przypisach i komentarzach

extraction 1. uzyskiwanie, wyciąganie 2. rozpakowywanie (*zarchiwizowanego pliku*)

extramural *adj.* 1. zaoczny, eksternistyczny 2. pozauniwersytecki, międzyuczelniany

extraneous *adj.* nieistotny, uboczny

extranet ekstranet

extrapolate *v.* przewidywać, ekstrapolować

extrapolation ekstrapolacja, ekstrapolacja w szeregu (*klasyfikacyjnym*)

extreme *n.* najwyższy stopień, szczyt, ekstremum
adj. ekstremalny

extrinsic *adj.* zewnętrzny

eyestrain przemęczenie wzroku

e-zine = **electronic magazine** czasopismo elektroniczne

F

fable bajka

fabric 1. tkanina, materiał 2. budowa, struktura

face 1. czcionka 2. przód, front

facet faseta

combination order of facets formuła fasetowa

facet formula formuła fasetowa

facet indication oznaczenie fasety

faceted *adj.* fasetowy

faceted classification klasyfikacja fasetowa

faceted thesaurus tezaurus fasetowy

facilitate *v.* ułatwiać

facilitation ułatwienie

facility 1. funkcja, możliwość 2. obiekt, budynek 3. łatwość 4. udogodnienie

library facility budynek biblioteki

search facility funkcja wyszukiwawcza, możliwość wyszukiwania

facsimile 1. faksymile 2. (tele)faks

fact fakt

fact database faktograficzna baza danych

fact information informacja faktograficzna

fact sheet ulotka informacyjna

factor 1. czynnik 2. współczynnik

conversion factor współczynnik konwersji

deciding factor decydujący czynnik

impact factor wskaźnik wpływu, wskaźnik oddziaływania czasopisma (*stosunek liczby cytowań artykułów opublikowanych w dwóch poprzednich latach, jakie czasopismo otrzymało w danym roku, do sumy artykułów z dwóch ostatnich lat*)

noise factor współczynnik szumu informacyjnego

serendipity factor czynnik przypadkowości

factory fabryka, wytwórnia

factory standard norma zakładowa

factual *adj.* oparty na faktach, rzeczowy

faculty 1. wydział 2. zdolność

faculty library biblioteka wydziałowa

faculty of arts wydział humanistyczny

faculty of philology wydział filologiczny

fade *v.* blaknąć

faded *adj.* wyblakły, wypłowiały

fading płowienie

fail *v.* zepsuć się, ulec awarii

failure awaria, uszkodzenie

fatigue failure pęknięcie zmęczeniowe

fair *n.* targi

adj. sprawiedliwy, słuszny

book fair targi książki

- fair copy** czystopis, wersja do druku
fair dealing dozwolony użytek
- fairytale** bajka, baśń
- fall** *n.* spadek, zmniejszenie się
v. spadać, zmniejszać się
fall into a category należeć do kategorii
- fallacy** błędne rozumowanie
- fallibility** omylność, zawodność
- fallible** *adj.* omylny, zawodny
- fallout** stosunek otrzymanych w wyniku wyszukiwania nierelevantnych dokumentów do wszystkich nierelevantnych dokumentów w zbiorze
- false** *adj.* fałszywy, nieprawdziwy, błędny
false date nieprawidłowa data
false drops szum informacyjny
- falsehood** fałsz, nieprawda
logical falshood fałsz logiczny
- falsification** zafalszowanie
- familiarity** dobra znajomość, obeznanie
- family** rodzina
patent family rodzina patentów
type family rodzina czcionek
typeface family rodzina krojów pisma
- fancy type** ozdobna czcionka
- fantasy** fantazy
- FAQ** = **frequently asked questions** często zadawane pytania
- farce** farsa
- far-reaching** *adj.* dalekosiężny, daleko idący
- fascicle** zeszyt, fascykuł
- fascicule** *zob.* fascicle
- fastness** trwałość
colour fastness odporność wybarwień
- fatal error** błąd krytyczny
- fathom** *v.* zgłębiać (*wiedzę*), pojmować
- fatigue failure** pęknięcie zmęczeniowe
- fault** 1. uszkodzenie, usterka, wada 2. błąd
- faulty** *adj.* 1. wadliwy 2. błędny
faulty copy egzemplarz wybrakowany
- fax** *n.* faks
v. przysyłać faksem
- feasibility** wykonalność
- feasible** *adj.* wykonalny
- feature** cecha
distinctive feature cecha dystyngtywna
distinguishing feature cecha charakterystyczna, cecha wyróżniająca
- federated search** wyszukiwanie zintegrowane
- fee** opłata
- feed** *v.* dostarczać, wprowadzać (*dane*)
- feedback** 1. sprzężenie zwrotne 2. opinie, reakcje
- fellowship** towarzystwo, stowarzyszenie, związek
- ferrotype** ferrotypia
- fiction** 1. literatura piękna, beletrystyka 2. fikcja
science fiction fantastyka naukowa, science fiction
- fidelity** dokładność, wierność
- field** 1. pole 2. dziedzina, zakres
control field pole kontrolne
field label etykieta pola, oznaczenie pola
field of knowledge dziedzina wiedzy
field of relation pole relacji
field tag etykieta pola
fixed-length field pole stałej długości
subject field dziedzina
variable field pole o zmiennej długości
- fieldwork** badania terenowe
- fig.** = **figure** rys. (*rysunek*)
- figure** 1. cyfra, liczba 2. rysunek, rycina, ilustracja 3. figura, kształt
figure of speech figura retoryczna
- file** 1. plik, zbiór 2. kartoteka, akta

- archive file** plik archiwalny, plik zarchiwizowany
- authority file** 1. kartoteka wzorcowa, kartoteka haseł wzorcowych 2. kartoteka autorytatywna, kartoteka haseł autorytatywnych
- boot file** plik startowy, plik inicjujący
- card (index) file** kartoteka
- configuration file** plik konfiguracyjny
- custom file** plik użytkowy
- data file** plik danych
- dead file** kartoteka zamówień niezrealizowanych
- file manager** menedżer plików (*program komputerowy*)
- file name** nazwa pliku
- file server** serwer plików
- file sharing** współdzielenie dostępu do pliku
- file transfer protocol** protokół przesyłania plików
- file type** typ pliku
- file updating** aktualizacja pliku
- flat file** plik prosty
- letter file** skoroszyt
- text file** plik tekstowy
- filigree** kunsztowne ozdobienie
- filing** 1. segregowanie, segregacja, rozmieszczenie 2. zapisywanie do pliku
- card filing cabinet** szafka kartotekowa
- filing card** karta kartotekowa
- filing order** porządek pionowy
- filing scheme** wykaz akt
- filing system** system segregowania dokumentów
- fill** *v.* wypełniać
- filler** wypełniacz
- film** *n.* film
- v.* filmować
- film library** filmoteka
- International Standard Film Number** międzynarodowy znormalizowany numer filmu
- filmography** filmografia
- filter** *n.* filtr
- v.* filtrować
- filtering** filtrowanie, filtracja
- final** *adj.* końcowy, ostateczny
- final manuscript proof** adiustacja
- final result** wynik końcowy
- finance** finanse, środki finansowe, fundusze
- financial** *adj.* finansowy
- find** *v.* znaleźć
- finding** wniosek, wynik (*wyszukiwania, badań*)
- fine**
- fine arts** sztuki piękne
- fine copy** egzemplarz w doskonałym stanie
- fine edition** wydanie luksusowe
- fine line** cienka linia
- fine paper copy** egzemplarz wydrukowany na papierze wysokiej jakości
- fine print** szczegółowe/dodatkowe informacje wydrukowane drobnym drukiem pod tekstem głównym
- finish** *n.* 1. wykończenie 2. faktura (*papieru, tkaniny*)
- v.* skończyć
- finite** *adj.* 1. ograniczony 2. skończony 3. osobowy (*o formie czasownika*)
- finite set** zbiór skończony
- fire** pożar
- fire resistance** ognioodporność
- firewall** zaporę sieciową
- firm** firma, przedsiębiorstwo
- first** *adj.* pierwszy
- first edition** pierwsze wydanie
- first name** imię
- fit** *v.* dopasowywać
- fix** *v.* 1. ustalać, wyznaczać 2. naprawiać
- fixed** *adj.* 1. ustalony 2. stały
- fixed-length field** pole stałej długości

flag tytuł gazety umieszczony na pierwszej stronie

flammability łatwopalność

flap skrzydło obwoluty

jacket flaps skrzydełka

flat *adj.* płaski

flat file plik prosty

flat-screen display monitor o płaskim ekranie

flattening prostowanie

flaw wada, usterka

Flemish *n.* język flamandzki

adj. flamandzki

flexibility elastyczność

flexible *adj.* elastyczny

flexible binding oprawa elastyczna

flexional *adj.* fleksyjny

flexional languages języki fleksyjne

flexographic printing druk fleksograficzny

flexography fleksografia

flexural strength wytrzymałość na zginanie

flimsy karta przekładkowa/rozdzielająca, rozdzielacz

flood powódź

flooding zalanie

floor 1. piętro 2. podłoga

floor plan plan piętra

floppy (disc/disk) dyskietka

flow *n.* przepływ

v. przepływać

data flow przepływ danych

data flow chart schemat przepływu danych

information flow przepływ informacji

flowchart diagram sekwencji działań

fluctuate *v.* wahać się, zmieniać się

fluctuation wahania, zmienność, fluktuacja

flush binding oprawa, w której okładki są równo przycięte ze stronami

flyleaf karta przedtytułowa, dodana pusta kartka

fly-title page karta przedtytułowa

foil 1. folia 2. tło

stamping foil folia introligatorska

fold *n.* zagięcie, zgięcie, zakładka

v. zginać, składać

folder 1. folder, katalog 2. folder, broszura

folding endurance odporność na zginanie

foliate *v.* foliować (*numerować karty*)

foliation foliacja (*numerowanie kart*)

folio folio

blind folio dokument, który nie posiada paginacji

folk *n.* lud, ludzie

adj. ludowy

folk art sztuka ludowa

folksonomy folksonomia

follow *v.* 1. następować 2. wynikać 3. stosować się

followed by *adj.* po którym następuje

following *adj.* 1. następujący 2. następny

follow-up ciąg dalszy, kontynuacja

font font, czcionka

font set zestaw czcionek

font size wielkość czcionki

foolscap papier formatu 33 x 43 cm

foot dolna krawędź książki lub strony

running foot stopka

footage reportaż filmowy

footer stopka

footnote *n.* przypis (*na dole strony*)

v. robić przypis

forbid 1. zakazywać 2. uniemożliwiać

forbidden *adj.* zakazany, zabroniony

forbidden term askryptor

forecast *n.* przewidywanie, prognoza
v. przewidywać

fore-edge zewnętrzny brzeg kartek
w książce

foreground pierwszy plan

foreign *adj.* 1. obcy (*język*) 2. zagraniczny

forename imię

foresee *v.* przewidywać

foreword przedmowa

form 1. formularz, druk 2. forma, postać

form and content forma i treść

form descriptor określnik formy

form heading hasło formalne

form subdivision określnik formy
(*w językach haseł przedmiotowych*)

in abridged form w formie skróconej

lending form rewers

physical form designator oznaczenie
formy zapisu

printing form forma drukowa

formal *adj.* formalny

formal language język formalny

formal logic logika formalna

formalism formalizm

formality formalność

formalization formalizacja

formalize *v.* formalizować

formalized language język sformalizowany

formant formant

format *n.* format

v. formatować

custom format format użytkowy, format specjalny

data exchange format format wymiany danych

data format format danych

data interchange format format wymiany danych

output format format wyjściowy

rich text format wzbogacony format tekstu

formation tworzenie (się), powstawanie

concept formation tworzenie pojęć

word formation słotwórstwo

formatting formatowanie

disc/disk formatting formatowanie dysku

text formatting formatowanie tekstu

formative *n.* formant

adj. słotwórczy

former *adj.* 1. były 2. poprzedni 3. dawny

formula wzór, formuła

classification formula formuła fasetowa

facet formula formuła fasetowa

formulate *v.* 1. formułować 2. opracowywać, tworzyć

formulation 1. sformułowanie 2. opracowanie

forthcoming *adj.* mający się ukazać
(*o książce*)

fortnightly dwutygodnik

fortuitous *adj.* przypadkowy

forum forum

forward *v.* przesyłać (dalej)

foster *v.* propagować, rozwijać

foundation 1. podstawa 2. fundacja

founder założyciel/ka, fundator/ka

co-founder współzałożyciel

foxing cętkowatość (*rodzaj odbarwienia papieru*)

fraction 1. ułamek 2. cząstka

fragile *adj.* kruchy, delikatny

fragile book 1. książka, którą łatwo zniszczyć 2. książka w bardzo złym stanie

fragment fragment, urywek

fragmentation fragmentacja

frame 1. ramka 2. klatka, kadr

microfilm frame klatka mikrofilmowa

printing frame kopiorama

framework struktura, szkielet, model
framework programme program ramowy
resource description framework specyfikacja modelu metadanych

FRBR = Functional Requirements for Bibliographic Record funkcjonalny model rekordu bibliograficznego

free *adj.* wolny

acid-free paper papier bezkwasowy
context-free niezależny od kontekstu
error-free bezbłędny, wolny od błędów
free access wolny (*bezpłatny*) dostęp
free of charge bezpłatny
free translation wolny przekład
free-text search wyszukiwanie swobodne

freedom wolność

freedom of expression wolność wypowiedzi
freedom of speech wolność słowa
intellectual freedom wolność intelektualna

freeware oprogramowanie bezpłatne

French *n.* język francuski

adj. francuski

frequency częstotliwość, częstość

document consultation frequency częstotliwość wykorzystania dokumentu

frequency dictionary słownik frekwencyjny

frequency of publication częstotliwość wydawnicza

frequently asked questions często zadawane pytania

lending frequency częstotliwość wypożyczeń

low-frequency o małej częstotliwości (*np. występowania w tekście*)

frequent *adj.* częsty

frequently asked questions często zadawane pytania

front przód

front page pierwsza strona

front-page article artykuł z pierwszej strony

frontispiece frontysepis

frontlist *n.* dysponenda wydawnicza

v. zamieszczać w dysponendzie wydawniczej

FTP = file transfer protocol protokół przesyłania plików

fugitive colours kolory nietrwałe

fulfil *v.* spełniać, pełnić, wypełniać

fulfill *zob.* fulfil

fulfillment *zob.* fulfilment

fulfilment spełnienie, wypełnienie

full *adj.* pełny

full-fledged pełnoprawny

full name imię i nazwisko

full record pełny opis rekordu

full UDC schedules/tables wydanie pełne UKD

full stop kropka

full-text database baza pełnotekstowa

full-text retrieval/search wyszukiwanie pełnotekstowe

fumigation gazowanie, dezynfekcja/dezynsekcja gazem (*w konserwacji zbiorów bibliotecznych*)

function *n.* 1. funkcja 2. działanie, czynność

v. funkcjonować

auxiliary function funkcja pomocnicza

communicative function of language komunikatywna funkcja języka

conative function of language konatywna funkcja języka

constitutive function of language konstytutywna funkcja języka

distribution function funkcja rozkładu

expressive function of language ekspresywna funkcja języka

impressive function of language impresywna funkcja języka
matching function funkcja zgodności
functional *adj.* 1. funkcyjny 2. działający, sprawny 3. funkcjonalny
functional calculus rachunek funkcyjny, rachunek kwantyfikatorów, rachunek predykatów
Functional Requirements for Bibliographic Record, FRBR funkcjonalny model rekordu bibliograficznego
functionality 1. funkcjonalność 2. sprawność
functor funktor
fund *n.* fundusz
v. finansować
contingency fund fundusz rezerwowany na nieprzewidziane wydatki
fundamental *adj.* fundamentalny, zasadniczy, podstawowy
fundamental category kategoria podstawowa
fundamental research badania naukowe podstawowe
funding środki finansowe
fundraising gromadzenie funduszy
fungi *zob.* **fungus**
fungus *pl.* *fungi* grzyby
furniture meble
library furniture meble biblioteczne
fuzzy set zbiór rozmyty

G

gain *v.* uzyskać
gain access uzyskać dostęp
gallery galeria
art gallery galeria sztuki
galley proof korekta szpaltowa
gap brakujące numery w serii, luka

bridge the gap wypełnić lukę
garbage bezużyteczne dane, śmieci
garland rodzaj antologii, zawierającej na ogół krótkie ballady i wiersze
gatefold składana wkładka (*ilustracja, mapa*) w książce
gateway brama (*urządzenie łączące sieci komputerowe o różnej architekturze*)
common gateway interface interfejs umożliwiający komunikację programów znajdujących się na serwerze WWW z oprogramowaniem tego serwera
gather *v.* gromadzić, zbierać
gathering zbieranie, gromadzenie
information gathering gromadzenie informacji
gauge *n.* szerokość kliszy/filmu
v. oceniać, oszacować
Gaussian curve krzywa Gaussa
Gaussian distribution rozkład Gaussa
gazette 1. gazeta, dziennik 2. dziennik urzędowy
gazetteer 1. słownik nazw geograficznych 2. indeks nazw geograficznych (*w atlasie*)
genealogical *adj.* genealogiczny
genealogical tree drzewo genealogiczne
genealogy genealogia
general *adj.* ogólny
general bibliography bibliografia ogólna
general catalogue katalog ogólny
general dictionary słownik ogólny
general information processing system uniwersalny system przetwarzania informacji
general knowledge wiedza ogólna
general library biblioteka ogólna
general name/term nazwa ogólna
general (record) schedule ogólny wykaz akt

- general thesaurus** tezaurus ogólny
in general terms ogólnikowo
- generalia** generalia
- generalisation** uogólnienie
concept generalisation uogólnienie pojęcia
- generalise** *v.* uogólniać
- generality** stosunek otrzymanych w wyniku wyszukiwania nierelwantnych dokumentów do wszystkich dokumentów w zbiorze
- generalization** *zob.* **generalisation**
- generalize** *zob.* **generalise**
- generate** *v.* generować, tworzyć
- generation** 1. generowanie, wytwarzanie 2. generacja (*sprzętu*) 3. pokolenie, generacja
- generative** *adj.* generatywny
generative grammar gramatyka generatywna
- generic** *adj.* generyczny
generic descriptor deskryptor szerszy
generic name nazwa ogólna
generic posting oznaczenie hierarchiczne
generic relationship relacja generyczna
narrower term generic deskryptor węższy generycznie
- genesis** geneza
- genetics** genetyka
- genitive** dopełniacz
- genre** gatunek, rodzaj, styl
literary genre gatunek literacki
- genuine** *adj.* autentyczny, oryginalny
- genus** rodzaj
genus-species relation relacja rodzaj-gatunek
- geochemistry** geochemia
- geodesy** geodezja
- geographic** *adj.* geograficzny
geographic information system system informacji geograficznej
- geographical** *adj.* geograficzny
geographical index indeks nazw geograficznych
geographical name nazwa geograficzna
geographical subdivision określnik geograficzny
- geography** geografia
- geology** geologia
- geometry** geometria
- geophysics** geofizyka
- geoscience** nauka o Ziemi
- geospatial data** dane geoprzestrzenne
- geriatrics** geriatria
- German** *n.* język niemiecki
adj. niemiecki
- gerontology** gerontologia
- get** *v.* pobierać (*dane*)
- ghost writer** autor piszący za kogoś
- gift** dar, darowizna
deed of gift umowa darowizny
- gigabyte** gigabajt
- gilding** złocenie, pozłacanie
- gilt-edged page** kartka ze złocionymi brzegami
- GIS** = **geographic information system** system informacji geograficznej
- glair** substancja klejąca
- glassine** celofan, przezroczysty papier
- glitch** drobna usterka
- global** *adj.* globalny
global search wyszukiwanie globalne
global system for mobile communications globalny system bezprzewodowej telefonii cyfrowej
- globalisation** globalizacja
- globalization** *zob.* **globalisation**
- gloss** glosa, komentarz

glossary słownik, glosariusz

glossy *adj.* błyszczący, połyskujący

glossy paper błyszczący papier

glue klej

bone glue klej kostny

glue applicator klejarka

glue drying time czas schnięcia kleju

gluing-off klejenie (*grzbietu bloku książki po szyciu*)

goal cel

gothic *adj.* gotycki

government rząd

e-government podejście do zarządzania administracją publiczną, oparte na wykorzystaniu technologii informacyjnej

government library biblioteka rządowa

government publication publikacja urzędowa

governmental *adj.* rządowy

international governmental organization międzynarodowa organizacja rządowa

grade 1. jakość, klasa, gatunek 2. stopień, ranga

gradual *adj.* stopniowy

graduate *n.* absolwent/ka

v. 1. ukończyć studia 2. stopniować

graduation 1. ukończenie studiów 2. stopniowanie

graininess ziarnistość

grammage gramatura

grammar gramatyka

generative grammar gramatyka generatywna

grammatical *adj.* gramatyczny

grammatical category kategoria gramatyczna

gramophone record płyta gramofonowa

grams per square meter gramatura

grant *n.* grant, stypendium

v. nadawać, przyznawać

grant access przyznać prawo dostępu

grantee uprawniony z patentu

granularity stopień szczegółowości (*opisu*)

graph wykres, diagram, graf

column graph wykres kolumnowy

directed graph graf skierowany

exploded pie graph wykres kołowy z rozsuniętymi segmentami

graphic(al) *adj.* graficzny

graphic arts industry poligrafia

graphic character znak graficzny

graphic display część graficzna (*np. tezaury*)

graphical user interface graficzny interfejs użytkownika

graphics grafika

graphics card karta grafiki

vector graphics grafika wektorowa

graticule siatka kartograficzna

gravure printing druk wklęsły

gray scale skala szarości

grey literature szara literatura

grid siatka, sieć krzyżujących się linii

grotesque groteska

ground podłoże, tło

discrimination on the grounds of race dyskryminacja na tle rasowym

ground wood paper papier drzewny

soft ground etching akwaforta na miękkim werniksie

groundbreaking *adj.* przełomowy

group *n.* grupa

v. grupować

closed user group zamknięta grupa użytkowników

disparate group of users niejednorodna grupa użytkowników

e-group grupa elektroniczna/internetowa (*połączenie listy dyskusyjnej z możliwościami technologii WWW*)
special interest group grupa specjalnego zainteresowania (*grupa użytkowników o takich samych zainteresowaniach*)

grouping grupowanie

common auxiliaries of ethnic grouping and nationality podziały wspólne rasy, narodowości i grupy etnicznej

grouping of data grupowanie danych

groupware 1. oprogramowanie sieciowe 2. oprogramowanie do pracy grupowej

growth rozwój, wzrost

GSM = global system for mobile communications globalny system bezprzewodowej telefonii cyfrowej

guarantee *v.* gwarantować

GUI = graphical user interface graficzny interfejs użytkownika

guidance doradztwo, poradnictwo

guide *n.* 1. poradnik, przewodnik, informator 2. wskazówka, podpowiedź
v. prowadzić, kierować

guide book przewodnik

user guide przewodnik użytkownika

guideline wytyczna, wskazówka

guillotine gilotyna, krajarka

gutter sztabik wewnętrzny (*obszar między wewnętrznymi marginesami książki*)

gutter press prasa brukowa

H

hack *v.* włamywać się (*do komputera*)

hacker haker

hagiography hagiografia

half połowa

cited half-life wskaźnik półtrwania czasopisma (*liczba lat, za jakie czasopismo otrzymało 50% ogółu uzyskanych cytowań w czasopismach uwzględnionych w bazie Journal Citation Reports w danym roku*)

citing half-life średni wiek artykułów cytowanych przez czasopismo w danym roku

half binding półskórek (*rodzaj oprawy*)

half title przedtytuł

half title page karta przedtytułowa

halftone chemigrafia

hall sala, aula

hamper *v.* ograniczać, utrudniać

hand press book książka drukowana ręcznie

handbill ulotka

hand-binding ręczna oprawa

handbook 1. podręcznik 2. poradnik 3. przewodnik

handicapped *adj.* niepełnosprawny, upośledzony

the handicapped osoby niepełnosprawne

handle *v.* 1. obsługiwać, operować 2. zajmować się

handling 1. obsługa 2. przemieszczanie, przewóz (*np. książek z magazynu*)

handmade *adj.* wykonany ręcznie, ręcznej roboty

handmade paper papier czerpany

handout 1. konspekt (*wykładu, prezentacji*) 2. ulotka reklamowa

hands-on *adj.* praktyczny, interaktywny, bezpośredni

handwriting charakter pisma

haphazard *adj.* przypadkowy, niesystematyczny

happen *v.* zdarzyć się

hard *adj.* 1. trudny 2. twardy

- hard copy** wydruk, kopia drukowana
hard disc/disk twardy dysk
- hardback** książka w twardej oprawie
- hardcover** *n.* książka w twardej oprawie
adj. w twardej oprawie
hardcover book książka w twardej oprawie
- hardware** sprzęt komputerowy
computer hardware sprzęt komputerowy
- harmonisation** harmonizacja
terminology harmonisation harmonizacja terminologii
- harmonization** *zob.* **harmonisation**
- harvesting** zbieranie informacji o stronach WWW w celu umieszczenia ich w indeksie wyszukiwarki
- hash mark** symbol #
- head** 1. górna krawędź książki 2. dyrektor
running head żywa pagina
- headband** 1. kapitałka 2. pasek ozdobny
- header** nagłówek
base header nagłówek podstawowy
microfiche header nagłówek mikrofilmowy
- heading** 1. nagłówek 2. hasło (*np. przedmiotowe*) 3. tytuł (*np. rozdziału*) 4. nazwa (*np. klasy, podklasy*)
author heading hasło autorskie
authority heading hasło wzorcowe, hasło autorytatywne
bibliographic heading hasło opisu bibliograficznego
corporate heading hasło korporatywne
form heading hasło formalne
index heading hasło indeksowe
Library of Congress Subject Headings hasła przedmiotowe Biblioteki Kongresu
main heading temat w hasle przedmiotowym, w którym występują określniki
- Medical Subject Headings** język haseł przedmiotowych z zakresu medycyny
subject heading 1. temat (*w języku haseł przedmiotowych*) 2. hasło przedmiotowe
subject heading language język haseł przedmiotowych
subject heading list słownik haseł przedmiotowych
unified heading hasło ujednolicone
- headline** nagłówek, tytuł
- headnote** krótkie streszczenie lub objaśnienie, umieszczane przed rozdziałem, opowiadaniem, wierszem
- headpiece** winieta tytułowa
- headword** wyraz hasłowy (*w słowniku*)
- heat-sealing** termozgrzewanie
- height** wysokość
- help** *n.* 1. pomoc 2. system pomocy, samouczek
v. pomagać
help desk informatorium, dział pomocy
- hematology** hematologia
- hence** *adv.* stąd, w związku z tym
- hepatology** hepatologia
- herbal** zielnik (*książka*)
- heritage** dziedzictwo, spuścizna
common cultural heritage wspólne dziedzictwo kulturowe
conservation of cultural heritage of European significance zachowanie dziedzictwa kulturalnego o znaczeniu europejskim
cultural heritage dziedzictwo kulturowe
- hermeneutics** hermeneutyka
- heterogeneity** heterogeniczność, niejednorodność
- heterogeneous** *adj.* heterogeniczny, niejednorodny

heuristic *adj.* heurystyczny

heuristic search wyszukiwanie heurystyczne

heuristics heurystyka

hickey błąd w druku

hierarchical *adj.* hierarchiczny

establishment of hierarchical relations between descriptors hierarchizacja deskryptorów

hierarchical classification klasyfikacja hierarchiczna

hierarchical display część hierarchiczna (*np. tezaury*)

hierarchical relationship relacja hierarchiczna

hierarchy hierarchia

class hierarchy hierarchia klas

hieroglyph hieroglif

high *adj.* wysoki

high-density shelving regały paletowe

high-quality wysokiej jakości

high-risk collection zbiory zagrożone

high-tech najnowocześniejszy, stosujący nowoczesne technologie

highway magistrala

data highway infostrada

hinge pasek grzbietowy (*pasek wzmacniający grzbiet wkładu*)

histogram histogram, wykres kolumnowy

histology histologia

historian historyk

historiated initial zdobiony inicjał w manuskrypcie

historical *adj.* historyczny

historical bibliography bibliografia historyczna

historical document dokument historyczny

historicism historyzm

historiographic *adj.* historiograficzny

historiography historiografia

history historia

art history historia sztuki

search history historia wyszukiwania

hit counter licznik odwiedzin strony

hits wyniki wyszukiwania

hold *n.* rezerwacja (*książki*)

v. trzymać, utrzymywać

holder 1. właściciel, posiadacz 2. uchwyt, podpórka

book holder podpórka pod książkę

copyright holder właściciel praw autorskich

patent holder właściciel patentu

holdings zbiory biblioteczne

holdings display wykaz bibliotek posiadających w swoich zbiorach dany dokument

holdings note area strefa uwag

holdings statement informacje dodane do opisu katalogowego na temat danej pozycji: status, wykaz egzemplarzy, lokalizacja

library holdings zbiory biblioteczne

summary holdings statement zbiorowa rejestracja zasobu

hole punching dziurkowanie

holistic *adj.* holistyczny

hologram hologram

holograph holograf, własnoręcznie napisany dokument

homepage strona główna (*witryny WWW*)

homogeneity homogeniczność, jednorodność

homogeneous *adj.* homogeniczny, jednorodny

homograph homograf

homography homografia

homonym homonim

homonymy homonimia
homophon homofon
homophony homofonia
honeycombing wolna przestrzeń między dokumentami, luźne ustawienie dokumentów
hopper zasobnik
     card hopper zasobnik kart
horizontal *adj.* poziomy
     horizontal order porządek poziomy
hour godzina
     access hours godziny otwarcia (*placówki informacyjnej*)
     library hours godziny funkcjonowania biblioteki, godziny otwarcia
     opening hours godziny otwarcia
house firma, zakład
     house organ gazeta zakładowa
     printing house drukarnia
     publishing house wydawnictwo, firma wydawnicza
horticulture ogrodnictwo
hospitality elastyczność klasyfikacji
host 1. komputer główny, komputer macierzysty 2. komputer podłączony do sieci, posiadający unikalny numer IP
     host document dokument macierzysty
hosting udostępnianie serwerów przez dostawcę usług internetowych.
hotlist lista popularnych łączy internetowych
hot-melt klej topliwy
hotspot punkt dostępu do Internetu za pomocą sieci bezprzewodowej
HTML = **hypertext markup language** hipertekstowy język znaczników
HTTP = **hypertext transfer protocol** protokół przesyłania dokumentów hipertekstowych
human language język naturalny

human-computer interaction interakcja człowieka z komputerem
humidity wilgotność
     absolute humidity wilgotność bezwzględna
     relative humidity wilgotność względna
humidification nawilżanie
hybrid *n.* hybryda
adj. hybrydowy
hydrogen wodór
     potential of hydrogen odczyn pH
hygrometer wilgotnościomierz
hymnal zbiór hymnów
hyperlink hiperłącze
hypermedia hipermedia
hyperspace hiperprzestrzeń
hypertext hipertekst
     Extensible Hypertext Markup Language (XHTML) rozszerzalny język hipertekstowego znakowania
     hypertext document dokument hipertekstowy
     hypertext markup language hipertekstowy język znaczników
     hypertext system system hipertekstowy
     hypertext transfer protocol protokół przesyłania dokumentów hipertekstowych
hyphen łącznik, dywiz
hyponym hiponim
hyponymy hiponimia
hypothesis hipoteza
hypothetical *adj.* hipotetyczny

|

icon ikona, ikonka
iconology ikonologia

iconic *adj.* ikoniczny, ikonograficzny
iconic document dokument ikonograficzny
iconic sign znak ikoniczny
iconography ikonografia
ICT = **information and communication technology** technologia informacyjno-komunikacyjna, technologia teleinformatyczna
idea 1. idea 2. myśl, pomysł
identical *adj.* identyczny
identifiable *adj.* dający się zidentyfikować
identification identyfikacja
network user identification identyfikacja użytkownika sieci
user identification card karta identyfikacji użytkownika
identifier identyfikator
copy identifier identyfikator egzemplarza
digital object identifier cyfrowy identyfikator dokumentu elektronicznego
item identifier identyfikator dokumentu
subfield identifier identyfikator podpola
uniform resource identifier jednolity identyfikator zasobu, uri (*standard internetowy umożliwiający identyfikację zasobów w sieci*)
identify *v.* identyfikować
identity 1. identyczność 2. tożsamość
cultural identity tożsamość kulturowa
ideogram ideogram
ideographic *adj.* ideograficzny
ideology ideologia
idiom idiom
idiomatic *adj.* idiomatyczny
idiomatic expression wyrażenie idiomatyczne

idiosyncratic *adj.* idiosynkratyczny, specyficzny
IFLA = **International Federation of Library Associations and Institutions** Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich
ignorance niewiedza, ignorancja
illiteracy analfabetyzm
illiterate *n.* analfabeta
adj. niepiśmienny
illocutionary *adj.* illokucyjny
illogical *adj.* nielogiczny
illuminate *v.* iluminować (*w manuskrypcie*)
illumination iluminacja (*w manuskrypcie*)
illustrate *v.* ilustrować
illustration ilustracja, ilustrowanie
cover illustration rysunek na okładce
illustrative *adj.* ilustrujący, objaśniający
illustrator ilustrator/ka
image obraz
computer image processing komputerowe przetwarzanie obrazu
imitation imitacja, imitowanie
imitation art paper papier ilustracyjny niepowlekany
imitation leather sztuczna skóra
immediacy index wskaźnik oddźwięku na czasopismo (*średnia liczba cytowań artykułów z wybranego czasopisma w ciągu roku; wskazuje, jak szybko pojawiają się cytowania w literaturze*)
immigration imigracja
immunology immunologia
impact wpływ
impact factor wskaźnik wpływu, wskaźnik oddziaływania czasopisma (*stosunek liczby cytowań artykułów opublikowanych w dwóch poprzed-*

nich latach, jakie czasopismo otrzymało w danym roku, do sumy artykułów z dwóch ostatnich lat)

impaired *adj.* uszkodzony

impart *v.* udzielać (*np. informacji*)

impartial *adj.* obiektywny, bezstronny

impede *v.* utrudniać, hamować, przeszkadzać

impediment przeszkoda

imperative *n.* 1. nakaz, imperatyw 2. tryb rozkazujący

imperfect 1. niedoskonały 2. niedokonyany (*o czasie*)

imperfect copy egzemplarz wybra-kowany

imperfection 1. niedoskonałość, 2. wada

imperial (*GB*) papier formatu 56 x 76 cm; (*US*) papier formatu 58 x 84 cm

impermanence nietrwałość

implement *v.* wdrażać, implementować

implementation wdrażanie, implemen-tacja

implication implikacja

implicit *adj.* ukryty, domyślny

imply *v.* 1. implikować, oznaczać 2. sugerować

import *n.* import (*danych*)

v. importować (*dane*)

importance znaczenie, waga

important *adj.* ważny, znaczący

impose *v.* łamać (*tekst*)

impose a restriction nakładać ogra-niczenie

imposition 1. łamanie (*tekstu*) 2. im-pozycja

page imposition łamanie tekstu/ko-lumny

impossible *adj.* niemożliwy

imprecise *adj.* nieprecyzyjny, niedo-kładny

impregnation impregnacja

imprescriptibility zasada nieprzedaw-nienia

impression nakład

impressive function of language im-presywna funkcja języka

imprint adres wydawniczy, metryczka
microfilm imprint metryka mikro-filmu

improve *v.* ulepszać, udoskonalać

improvement ulepszenie, udoskonalenie

improvement patent patent na udo-skonalenie

in print dostępny, w sprzedaży (*o książce*)

in stock na składzie, w sprzedaży

inaccessibility niedostępność

inaccessible *adj.* niedostępny

inaccuracy niedokładność, nieściśłość

inaccurate *adj.* niedokładny, nieściśły

inactive *adj.* nieaktywny, nieczynny

inadequate *adj.* nieodpowiedni, niedo-stateczny

inalienability niezbywalność własności

inappropriate *adj.* nieodpowiedni, nie-właściwy

inception rozpoczęcie, początek

inch cal

characters per inch znaki na cal

dots per inch punkty na cal

incidence zasięg, zakres

incidental *adj.* przypadkowy

incipit incipit, pierwsze słowa tekstu lub jego fragmentu

include *v.* zawierać, obejmować

inclusion 1. włączenie 2. zawieranie się zbiorów

incoherence niespójność, brak spójności

incoherent *adj.* niespójny

incompatible *adj.* niekompatybilny

- incomplete** *adj.* niepełny, niedokończony
- inconclusive** *adj.* nieprzekonujący, nieprzynoszący rozstrzygnięcia
- incongruence** niezgodność
- incongruent** *adj.* niezgodny
- incongruity** niezgodność
- incongruous** *adj.* niezgodny
- inconsistency** niezgodność, sprzeczność, niekonsekwencja
- inconsistent** niezgodny, sprzeczny, niekonsekwentny
- incorrect** *adj.* niepoprawny, nieprawidłowy
- increase** *n.* wzrost, przyrost
v. wzrastać, zwiększać (się)
- incunabula** *zob.* **incunabulum**
- incunabulum** *pl.* *incunabula* inkunabuł
- indefinite** *adj.* nieokreślony
- indentation** wcięcie (*w tekście*)
- independent** *adj.* niezależny
     context-independent niezależny od kontekstu
     independent variable zmienna niezależna
- in-depth** *adj.* dogłębny
- index** *n.* 1. indeks, wykaz 2. indeks, wskaźnik
v. indeksować
     alphabetical index indeks przedmiotowy
     alphabetical subject index indeks przedmiotowy
     Arts & Humanities Citation Index indeks cytowań z zakresu nauk humanistycznych i sztuk
     author index indeks autorski, indeks alfabetyczny
     basic index indeks podstawowy
     card (index) file kartoteka
     catalogue index indeks katalogowy
     chronological index indeks chronologiczny
     citation index indeks cytowań
     classed index indeks systematyczny
     composite index indeks złożony
     cross-index indeks krzyżowy
     cumulative index indeks skumulowany, indeks zbiorczy
     geographical index indeks nazw geograficznych
     immediacy index wskaźnik oddźwięku na czasopismo (*średnia liczba cytowań artykułów z wybranego czasopisma w ciągu roku; wskazuje, jak szybko pojawiają się cytowania w literaturze*)
     index entry pozycja indeksowa
     index heading hasło indeksowe
     index term termin indeksowy
     keyword index indeks słów kluczowych
     keyword-and-context index indeks KWAC, indeks słów kluczowych i ich kontekstu
     keyword-in-context index indeks KWIC, indeks słów kluczowych w kontekście
     keyword-out-of-context index indeks KWOC, indeks słów kluczowych poza kontekstem
     name index indeks osobowy
     periodical index bibliografia zawartości czasopism
     permutation index indeks permutacyjny
     permuted index indeks permutacyjny
     permuted title index indeks KWIC
     serial index zbiorczy indeks artykułów opublikowanych w czasopiśmie w ciągu całego roku
     subject index indeks rzeczowy/przedmiotowy
     systematic index indeks systematyczny
     thumb index indeks w postaci wcięć na marginesie książki

- title index** indeks tytułowy
- word and author index** indeks WADEX, indeks słów kluczowych i autorów
- indexable** *adj.* możliwy do zaindeksowania
- indexer** indeksator
- indexing** indeksowanie
- assigned indexing** indeksowanie słownikowe
- automatic indexing** indeksowanie automatyczne
- abstracting and indexing database** bibliograficzna baza danych z cytowaniami i abstraktami
- coordinate indexing** indeksowanie współrzędne
- correlative indexing** indeksowanie współrzędne
- depth of indexing** głębokość indeksowania
- derivative indexing** indeksowanie de-rywacyjne
- derived indexing** indeksowanie de-rywacyjne
- indexing language** język indeksowania
- indexing term** termin indeksowy
- machine-aided indexing** indeksowanie półautomatyczne
- manual indexing** indeksowanie manualne
- post-coordinate indexing** indeksowanie postkoordynacyjne
- pre-coordinate indexing** indeksowanie prekoordynacyjne
- shallow indexing** płytkie indeksowanie
- statistical indexing** indeksowanie statystyczne
- subject cataloguing and indexing** rzeczowe opracowanie zbiorów
- India paper** papier biblijny
- indicate** *v.* wskazywać
- indication** znak, oznaczenie, wskazanie
- facet indication** oznaczenie fasety
- indicative** tryb oznajmujący
- indicative abstract** analiza dokumentacyjna wskazująca, abstrakt wskazujący
- indicator** wskaźnik
- performance indicator** wskaźnik wydajności
- role indicator** wskaźnik roli
- indirect** *adj.* pośredni
- individual** *n.* osoba, jednostka
adj. jednostkowy, pojedynczy
- individual bibliography** bibliografia osobowa
- individual name** nazwa własna, nazwa indywidualna
- induce** *v.* wnioskować, indukować
- induction** 1. indukcja 2. wprowadzenie, wstęp
- inductive** *adj.* indukcyjny
- industrial design** wzór przemysłowy
- industry** przemysł
- graphic arts industry** poligrafia
- industry property title** tytuł własności przemysłowej
- printing industry** poligrafia
- ineffective** *adj.* nieskuteczny
- inefficiency** nieefektywność
- inefficient** *adj.* nieefektywny
- inequality** nierówność, niesprawiedliwość
- inequitable** *adj.* nierówny, niesprawiedliwy
- inequitable access to information** nierówny dostęp do informacji
- inexact** *adj.* niedokładny, nieprecyzyjny, nieścisły
- inexact equivalence** ekwiwalencja niedokładna

infer *v.* 1. wnioskować 2. implikować

inference 1. wniosek, konkluzja 2. wnioskowanie

deductive inference wnioskowanie dedukcyjne

rule of inference reguła wnioskowania

infilling wypełnianie

infinite *adj.* nieskończony

infinite set zbiór nieskończony

infinitive bezokolicznik

infinity nieskończoność

infix infiks

inflected language język fleksyjny

inflection fleksja

inflectional *adj.* fleksyjny

influence *n.* wpływ

v. wywierać wpływ

exert influence wywierać wpływ

info informacja

inform *v.* informować

informatics informatyka

information informacja, informacje

access to information dostęp do informacji

advanced information technology zaawansowana technologia informacyjna

aging of information starzenie się informacji

automated information system zautomatyzowany system informacyjny

automatic information processing automatyczne przetwarzanie danych/informacji

background, background information podstawowe informacje, zarys sytuacji

bibliographic information informacja bibliograficzna

biosciences information service serwis informacyjny z zakresu nauk biologicznych

business information informacja biznesowa

business information system system informacyjny dla biznesu

chief information officer osoba zajmująca się zarządzaniem informacją w firmie lub instytucji

classified information informacja poufna, informacja zastrzeżona

company information informacja firmowa

computerised information system komputerowy system informacji

computer-readable information informacja w postaci czytelnej dla komputera

credible sources of information wiarygodne źródła informacji

current information informacja bieżąca

direct information informacja adresowana

dispersed information informacja rozproszona

economic efficiency of information efektywność ekonomiczna informacji

economic information informacja ekonomiczna

effectiveness of information efektywność społeczna informacji, skuteczność informacji

fact information informacja faktograficzna

general information processing system uniwersalny system przetwarzania informacji

geographic information system system informacji geograficznej

inequitable access to information nierówny dostęp do informacji

information activities działalność informacyjna

information and communication technology technologia informacyj-

no-komunikacyjna, technologia teleinformatyczna

information architect architekt informacji

information broker broker informacji

information carrier nośnik informacji

information centre ośrodek informacji

information channel kanał informacyjny

information coding kodowanie informacji

information collecting gromadzenie informacji

information decoding dekodowanie informacji

information delivery dostarczanie informacji

information desk punkt informacyjny, informacja

information dispersal rozproszenie informacji

information dissemination rozpowszechnianie informacji

information distribution rozpowszechnianie informacji

information ecology ekologia informacji

information embargo embargo informacyjne

information encoding kodowanie informacji

information flow przepływ informacji

information gathering gromadzenie informacji

information kiosk kiosk informacyjny

information language język informacyjno-wyszukiawczy

information literacy umiejętności informacyjne, kształcenie w zakresie korzystania z informacji

information management zarządzanie informacją

information needs potrzeby informacyjne

information network sieć informacyjna

information noise szum informacyjny

information officer pracownik informacji

information policy polityka informacyjna

information process proces informacyjny

information processing przetwarzanie informacji

information professional pracownik informacji

information retrieval wyszukiwanie informacji

information retrieval language język informacyjno-wyszukiawczy

information retrieval system system informacyjno-wyszukiawczy, system wyszukiwania informacji

information science nauka o informacji (*w Polsce także: informacja naukowa*)

information security bezpieczeństwo informacji

information service usługa informacyjna

information service network sieć usług informacyjnych

information society społeczeństwo informacyjne

information source źródło informacji

information specialist specjalista do spraw informacji, pracownik informacji

information storage przechowywanie informacji

information system system informacyjny

information technology technologia informacyjna

- information theory** teoria informacji
- information transfer** przekazywanie informacji
- information unit** jednostka (ilości) informacji
- information user** użytkownik informacji
- irrelevant information** szum informacyjny, informacja nerelewantna
- making information available** udostępnianie informacji
- other title information** dodatki do tytułu
- patent information** informacja patentowa
- personal information management** zarządzanie informacją osobistą
- public access to information** publiczny dostęp do informacji
- representation of information** reprezentacja informacji
- restricted access to information** ograniczony dostęp do informacji
- retrospective information** informacja retrospektywna
- scattered information** informacja rozproszona
- scientific information** informacja naukowa
- secure information infrastructure** bezpieczna infrastruktura informacyjna
- selective dissemination of information** selektywna dystrybucja informacji
- source of information** źródło informacji
- spatial information system** system informacji przestrzennej
- synthetic information** informacja syntetyczna
- informational** *adj.* informacyjny
- informational value** wartość informacyjna
- informative** *adj.* zawierający dużo informacji
- informative abstract** analiza dokumentacyjna omawiająca, abstrakt omawiający
- informative job prints** akcydensy informacyjne
- informetrics** informatyka
- infotainment** przekazywanie informacji w formie rozrywki
- infrastructure** infrastruktura
- secure information infrastructure** bezpieczna infrastruktura informacyjna
- infringe** *v.* naruszać, łamać
- infringe copyright** naruszyć prawo autorskie
- infringement** naruszenie, złamanie
- copyright infringement** naruszenie prawa autorskiego
- non-infringement of patent in force** czystość patentowa
- inherent** *adj.* inherentny, nieodłączny, tkwiący w istocie czegoś
- inhibit** *v.* hamować, wstrzymywać
- inhouse use of documents** prezencyjne wykorzystanie dokumentów
- initial** *n.* pierwsza litera, inicjał
- adj.* początkowy
- historiated initial** zdobiony inicjał w manuskrypcie
- initialisation** inicjalizacja
- initialization** *zob.* **initialisation**
- initiate** *v.* inicjować
- initiation** inicjalizacja
- ink** 1. atrament 2. tusz 3. farba (*drukarska*)
- printer's ink** farba drukarska
- printing ink** farba drukarska
- inlay** ozdobny element umieszczany na okładce książki
- inner** *adj.* wewnętrzny

- inner joint** wewnętrzne połączenie wkładu i okładek, fałc
- innovate** *v.* wprowadzać innowacje
- innovation** innowacja
- proposal for innovation** projekt racjonalizatorski
- innovative** *adj.* nowatorski
- innovativeness** innowacyjność
- innovator** innowator/ka
- inorganic** *adj.* nieorganiczny
- input** wprowadzanie (*danych*)
- data input** wprowadzanie danych
- input data** dane wejściowe
- input device** urządzenie wejściowe
- inquire** *v.* pytać, dowiadywać się, zasięgnąć informacji
- inquirer** osoba pytająca o informacje
- inquiry** 1. pytanie, zapytanie, kwerenda 2. badanie
- scientific inquiry** badania naukowe
- inscribed copy** egzemplarz z dedykacją
- inscription** 1. dedykacja 2. inskrypcja, napis
- insert** *n.* wklejka, wkładka (*w książce, czasopiśmie*)
- v.* wstawiać, wprowadzać
- inset** wklejka, wkładka
- inside** *adv.* wewnątrz, w środku
- insight** wgląd, zrozumienie
- inspection** inspekcja, kontrola
- install** *v.* instalować
- installation** instalacja
- instalment** odcinek (*np. opowiadania*)
- instance** 1. przykład 2. przypadek, wypadek
- instance relation** relacja przypadkowa
- instant messenger** komunikator internetowy
- institute** instytucja
- institution** instytucja
- instruction** instrukcja
- computer aided instruction** nauczanie wspomagane komputerowo
- instructional** instruktażowy, szkoleniowy
- instructional materials** materiały szkoleniowe
- instrument** narzędzie, przyrząd
- insufficient** *adj.* niewystarczający
- intaligo** druk wkłęsły, wkłęsłodruk
- integral** *adj.* 1. integralny 2. zintegrowany
- integrate** *v.* integrować (się)
- integrated** *adj.* 1. zintegrowany 2. integracyjny
- integrated library system** zintegrowany system biblioteczny
- integration** integracja
- integrative** *adj.* integrujący
- integrity** integralność, spójność
- data integrity** integralność danych
- system integrity** integralność systemu
- intellectual** *adj.* intelektualny
- intellectual freedom** wolność intelektualna
- intellectual property** własność intelektualna
- intellectual property protection** ochrona własności intelektualnej
- intellectual property rights** prawa własności intelektualnej
- intellectual work** dzieło intelektualne
- intelligence** inteligencja, intelekt
- artificial intelligence** sztuczna inteligencja
- intelligent system** system inteligentny
- intelligentsia** inteligencja (*grupa społeczna*)
- intelligible** *adj.* zrozumiały
- intense** *adj.* intensywny

intensionality intensjonalność

intensity intensywność

intensive *adj.* intensywny

interact *v.* oddziaływać wzajemnie na siebie

interaction interakcja, wzajemne oddziaływanie

human-computer interaction interakcja człowieka z komputerem

interactive *adj.* interaktywny, dialogowy

interactive processing przetwarzanie interaktywne

interactivity interaktywność

interchange *n.* 1. wymiana (*np. informacjami*) 2. zamiana

v. 1. wymieniać 2. zamieniać

data interchange wymiana danych

data interchange format format wymiany danych

electronic data interchange elektroniczna wymiana danych

interconnect *v.* łączyć (się)

interconnection (wzajemne) połączenie

open system interconnection standard opisujący strukturę komunikacji sieciowej

intercultural *adj.* międzykulturowy

interdependence współzależność

interdependent *adj.* współzależny

interdisciplinary *adj.* interdyscyplinarny

interest 1. zainteresowanie 2. udział 3. odsetki

interest profile profil zainteresowań

special interest group grupa specjalnego zainteresowania (*grupa użytkowników o takich samych zainteresowaniach*)

interface interfejs

command line interface interfejs linii poleceń

common gateway interface interfejs umożliwiający komunikację programów znajdujących się na serwerze WWW z oprogramowaniem tego serwera

common user interface wspólny interfejs użytkownika

graphical user interface graficzny interfejs użytkownika

user interface interfejs użytkownika

interlending wypożyczanie międzybiblioteczne

interlibrary loan wypożyczanie międzybiblioteczne

submit an interlibrary loan request złożyć zamówienie w wypożyczalni międzybibliotecznej

interlinear *adj.* drukowany między wierszami (*o komentarzach, tłumaczeniach*)

interlinking wzajemne łączenie, linkowanie krzyżowe

intermediary *n.* pośredni-k/czka (*osoba pomagająca wyszukiwać informacje*)

adj. pośredniczący

intermediate *adj.* pośredni

intermediate access dostęp pośredni

intermediate storage przechowywanie przejściowe

internal *adj.* wewnętrzny

international *adj.* międzynarodowy

international bibliography bibliografia międzynarodowa

international convention konwencja międzynarodowa

international governmental organization międzynarodowa organizacja rządowa

international loan wypożyczanie międzynarodowe

international non-governmental organization międzynarodowa organizacja pozarządowa

international organization organizacja międzynarodowa

International Society for Knowledge Organization Międzynarodowe Towarzystwo Organizacji Wiedzy

International Organization for Standardization Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna

International Patent Classification Międzynarodowa Klasyfikacja Patentowa

international standard norma międzynarodowa

International Standard Audiovisual Number międzynarodowy znormalizowany numer utworu audiowizualnego

International Standard Bibliographic Description międzynarodowy znormalizowany opis bibliograficzny

International Standard Book Number międzynarodowy znormalizowany numer książki

International Standard Film Number międzynarodowy znormalizowany numer filmu

International Standard for Archival Description międzynarodowy znormalizowany opis archiwalny

International Standard Music Number międzynarodowy znormalizowany numer druku muzycznego

International Standard Recording Code międzynarodowy znormalizowany kod dokumentu dźwiękowego

International Standard Serial Number międzynarodowy znormalizowany numer wydawnictwa ciągłego

International Standard Technical Report Number międzynarodowy znormalizowany numer raportu technicznego

Internet Internet

Internet browser przeglądarka internetowa

Internet service provider dostawca usług internetowych

interoperability współdziałanie, współpraca

interplay *n.* wzajemne oddziaływanie
v. wzajemnie oddziaływać

interpolation interpolacja

interpolation in array interpolacja w szeregu

interpret *v.* 1. interpretować 2. tłumaczyć (*ustnie*)

interpretation 1. interpretacja 2. tłumaczenie (*ustnie*)

interrelated *adj.* powiązany ze sobą, współzależny

interrelation wzajemne powiązanie, współzależność

interrelationship wzajemne powiązanie

interrogate *v.* formułować pytania (*do bazy danych*)

interrogation zapytanie

interrupt *n.* przerwanie (*działania programu*)

v. przerywać (*działanie programu*)

interruption przerwanie (*działania programu*)

intersection iloczyn (zbiorów), część wspólna (zbiorów)

interview wywiad

in-text citation oksfordzki system tworzenia przypisów bibliograficznych

intrafacet relation 1. relacja wewnątrz-fasetowa 2. relacja międzyfasetowa

intranet intranet

intricate *adj.* zawły, skomplikowany

introduce *v.* wprowadzać

introduction 1. wprowadzenie 2. wstęp (*do książki*)

introductory *adj.* wstępny, wprowadzający

invariance niezmiennosc

invention wynalazek

analogue invention wynalazek analogiczny

co-invention współwynalazek

invention of printing wynalazek druku

invention proposal projekt wynalazczy

right of the invention prawo wynalazcze

unity of invention jednolitość wynalazku

inventive *adj.* wynalazczy

inventivness wynalazczość

inventor wynalazca, twórca projektu wynalazczego

co-inventor współwynalazca

inventor's certificate świadectwo autorskie

inventory 1. skontrum 2. inwentarz

inverse *n.* odwrotnosc

adj. odwrotny

in inverse order w odwrotnej kolejności

inversion inwersja

principle of inversion zasada inwersji

invert *v.* odwracać, przestawiać

inverted file kartoteka inwersyjna

investigate *v.* badać (*problem*)

investigation badanie (*problemu*)

inviolability nienaruszalność

invisible *adj.* niewidoczny

invisible web zasoby informacyjne Internetu, do których nie potrafią dotrzeć wyszukiwarki

invocation inwokacja

involve *v.* 1. wymagać 2. dotyczyć

irregular *adj.* nieregularny

irregularity nieregularność

irrelevance brak relewancji

irrelevant *adj.* nierelwantny

irrelevant information szum informacyjny, informacja nierelwantna

ISAD = International Standard for Archival Description międzynarodowy znormalizowany opis archiwalny

ISAN = International Standard Audiovisual Number międzynarodowy znormalizowany numer utworu audiowizualnego

ISBD = International Standard Bibliographic Description międzynarodowy znormalizowany opis bibliograficzny

ISBN = International Standard Book Number międzynarodowy znormalizowany numer książki

ISFN = International Standard Film Number międzynarodowy znormalizowany numer filmu

ISKO = International Society for Knowledge Organization Międzynarodowe Towarzystwo Organizacji Wiedzy

ISMN = International Standard Music Number międzynarodowy znormalizowany numer druku muzycznego

ISO = International Organization for Standardization Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna

isolate izolata

isolating language język izolujący

isomorphism izomorfizm

ISP = Internet service provider dostawca usług internetowych

ISRC = International Standard Recording Code międzynarodowy znormalizowany kod dokumentu dźwiękowego

ISRN = International Standard Technical Report Number międzynarodowo-

wy znormalizowany numer raportu technicznego

ISSN = International Standard Serial Number międzynarodowy znormalizowany numer wydawnictwa ciągłego

issuance wydanie, emitowanie

certificate issuance wydanie certyfikatu

issue 1. zeszyt, numer 2. nakład 3. sprawa, problem

v. wydawać, publikować

back issue poprzedni numer (*czasopisma*)

current issue najnowsze wydanie

special issue numer specjalny (*czasopisma*)

IT = information technology technologia informacyjna

IT security policy polityka bezpieczeństwa instytucji w zakresie systemów informatycznych

italics kursywa, pismo pochyle

item dokument, element, jednostka, pozycja (*w spisie*)

archival unit item jednostka archiwalna

item identifier identyfikator dokumentu

lexical item jednostka leksykalna

J

jacket obwoluta

book jacket obwoluta

dust jacket obwoluta

jacket flaps skrzydełka

microfilm jacket karta kieszeniowa

Japanese *n.* język japoński

adj. japoński

jargon żargon

computer jargon żargon komputerowy

job 1. praca 2. zadanie, zlecenie

editing jobs akcydensy wydawnicze

informative job prints akcydensy informacyjne

job lot partia książek o obniżonej cenie, oferowana przez wydawcę hurtownikom

jobbing print akcydens

join *v.* 1. łączyć (się) 2. wstępować (*do organizacji*)

joint *n.* 1. połączenie 2. miejsce złączenia grzbietu książki z jej okładkami, falc *v.* łączyć

adj. wspólny, połączony

inner joint wewnętrzne połączenie wkładu i okładek, falc

joint author współautor

joint authorship współautorstwo

joint catalogue katalog centralny

journal 1. czasopismo 2. dziennik

abstract/abstracting journal czasopismo abstraktowe

e-journal czasopismo elektroniczne

electronic journal czasopismo elektroniczne

review journal czasopismo przeglądowe

scholarly journal czasopismo naukowe

technical journal czasopismo techniczne

trade journal czasopismo branżowe

journalism dziennikarstwo

judge *v.* 1. sądzić, wnioskować 2. oceniać

judgement osąd, ocena, opinia, pogląd

judgment *zob.* judgement

jukebox urządzenie do automatycznej zmiany dysków magnetoopptycznych

justification justowanie, wyrównywanie

left justification wyrównywanie tekstu do lewego marginesu

justify *v.* 1. justować, wyrównywać 2. uzasadniać

juvenilia utwory młodzieńcze

juxtapose *v.* zestawiać

juxtaposition zestawienie

K

kanji kanji (*alfabet ideogramów*)

KB = **kilobyte** kilobajt

Kb = **kilobit** kilobit

Kbps = **kilobits per second** kilobity na sekundę

KBps = **kilobytes per second** kilobajty na sekundę

keep *v.* trzymać, utrzymywać

kettle stitch ścieg łańcuszkowy

key *n.* 1. klucz 2. przycisk, klawisz
adj. kluczowy

cryptographic key klucz kryptograficzny

encryption key klucz szyfrujący

key title tytuł kluczowy

key word słowo kluczowe

keyboard klawiatura

keynote myśl przewodnia

keyword słowo kluczowe

keyword-and-context index indeks KWAC, indeks słów kluczowych i ich kontekstu

keyword-in-context index indeks KWIC, indeks słów kluczowych w kontekście

keyword index indeks słów kluczowych

keyword-out-of-context index indeks KWOC, indeks słów kluczowych poza kontekstem

kilobit kilobit

kilobyte kilobajt

kind rodzaj, typ

kinematics kinematyka

kiosk kiosk

information kiosk kiosk informacyjny

kit komplet, zestaw

knife nóż

paper knife nóż do papieru

know-how wiedza specjalistyczna

knowledge wiedza

declarative knowledge wiedza deklaratywna

domain knowledge wiedza dziedzinowa

field of knowledge dziedzina wiedzy

general knowledge wiedza ogólna

knowledge acquisition gromadzenie wiedzy, tworzenie bazy wiedzy

knowledge base baza wiedzy

knowledge-based economy gospodarka oparta na wiedzy

knowledge-based society społeczeństwo oparte na wiedzy

knowledge-based system system z bazą wiedzy

knowledge engineering inżynieria wiedzy

knowledge management zarządzanie wiedzą

knowledge organization organizacja wiedzy

knowledge organization system system organizacji wiedzy

knowledge representation reprezentacja wiedzy

networked knowledge organization systems/services klasa sieciowych systemów/serwisów organizacji wiedzy, służących do tworzenia metadanych opisu zawartości obiektów informacyjnych

simple knowledge organization system rodzina języków formalnych słu-

żących do reprezentacji różnych rodzajów słownictwa kontrolowanego
tacit knowledge wiedza ukryta

Korean *n.* język koreański
adj. koreański

KOS = knowledge organization system
 system organizacji wiedzy

kraft papier pakowy

KWAC index = keyword-and-context index
 indeks KWAC, indeks słów kluczowych i ich kontekstu

KWIC index = keyword-in-context index
 indeks KWIC, indeks słów kluczowych w kontekście

KWOC index = keyword-out-of-context index
 indeks KWOC, indeks słów kluczowych poza kontekstem

L

label etykieta

field label etykieta pola, oznaczenie pola

labeling oznakowanie, oznaczenie

laboratory *n.* laboratorium, pracownia
adj. laboratoryjny

labour *n.* praca
v. pracować

labour efficiency wydajność pracy

lack *n.* brak
v. brakować

lacuna brakująca część, brak, luka

laid in luźna wkładka (*w książce*)

laid paper papier prążkowany/zeberkowany

lamination laminacja

solvent lamination laminowanie roztworem żywicy

lampoon satyra, pamflet

LAN = local area network lokalna sieć komputerowa

landscape orientation orientacja pozioma (*tekstu, obrazu*)

language język

aesthetic function of language funkcja estetyczna języka

agglutinative language język aglutynacyjny

alternating language język alternacyjny

artificial language język sztuczny

assembly language język symboliczny

classification language język klasyfikacyjny

command language język poleceń

common auxiliaries of language podziały wspólne języka

communicative function of language komunikatywna funkcja języka

conative function of language konatywna funkcja języka

constitutive function of language konstytutywna funkcja języka

data manipulation language język operowania danymi

descriptor language język deskryptorowy

expressive function of language ekspresywna funkcja języka

Extensible Hypertext Markup Language (XHTML) rozszerzalny język hipertekstowego znakowania

extensible markup language rozszerzalny język znaczników, język XML

Extensible Stylesheet Language (XSL) język transformacji i prezentacji dokumentów XML

flexional languages języki fleksyjne

formal language język formalny

formalized language język sformalizowany

human language język naturalny

- hypertext markup language** hipertekstowy język znaczników
- impressive function of language** impresyjna funkcja języka
- indexing language** język indeksowania
- inflected language** język fleksyjny
- information language** język informacyjno-wyszukiwawczy
- information retrieval language** język informacyjno-wyszukiwawczy
- isolating language** język izolujący
- language barrier** bariera językowa
- language code** kod języka (*trzyliterowe oznaczenie języka*)
- language structure** struktura języka
- language system** system językowy
- native language** język ojczysty
- natural language** język naturalny
- official language** język urzędowy
- original language** język źródłowy
- phatic function of language** fatyczna funkcja języka
- polysynthetic language** język polisyntetyczny
- programming language** język programowania
- query language** język zapytań
- sign language** język migowy
- source language** język źródłowy
- spoken language** język mówiony
- structured query language** strukturalny język zapytań
- subject heading language** język haseł przedmiotowych
- syllabic language** język sylabiczny
- synthetic language** język syntetyczny
- target language** język docelowy
- Web Ontology Language, OWL** język służący do reprezentacji i przetwarzania danych w sieci WWW
- laptop** laptop, komputer przenośny
- large** *adj.* duży
- large print/type** duża czcionka
- laser** *n.* laser
adj. laserowy
- laser printer** drukarka laserowa
- last name** nazwisko
- lasting** *adj.* trwały
- latency time** czas oczekiwania
- latent** *adj.* utajony, ukryty
- Latin** *n.* łacina, język łaciński
adj. łaciński
- Latin alphabet** alfabet łaciński
- latter** *adj.* 1. (ten) drugi 2. końcowy, schyłkowy, późniejszy
- Latvian** *n.* język łotewski
adj. łotewski
- launch** *v.* uruchamiać, rozpoczynać
- law** prawo
- contrary to the law** niezgodnie z prawem
- defiance of the law** naruszenie prawa
- library law** prawo biblioteczne
- Lotka's law** prawo produktywności naukowej
- patent law** prawo patentowe
- Shannon's law** twierdzenie Shannona
- Zip's law** prawo Zipfa
- layer** warstwa
- layout** układ, rozmieszczenie
- page layout** układ strony
- LC = Library of Congress** Biblioteka Kongresu
- lead** *n.* interlinia
v. prowadzić
- lead-in vocabulary** 1. wskaźniki relacji w teaurusie (*np.* „U” – używaj) 2. odsyłacze (*np.* „zob.” - zobacz)
- lead term** pierwsze słowo w wielowyrazowej jednostce leksykalnej (*deskryptorze, słowie kluczowym, haśle przedmiotowym*)
- lead-in vocabulary** *n.* 1. wskaźniki relacji w słownictwie kontrolowanym (*np.*

w tezaurusie „U” – używaj) 2. odsyłacze (np. „zob.” - zobacz)

leader 1. pierwsze pole rekordu MARC
2. linia kreskowa

leading article artykuł wstępny

leaf arkusz, kartka

errata leaf errata wkomponowana w oprawę książki

loose-leaf binder skoroszyt, segregator

leaflet ulotka, druk ulotny

learn v. 1. uczyć się 2. dowiadywać się

learning 1. uczenie się 2. wiedza

computer-aided learning uczenie się wspomagane komputerowo

distance learning kształcenie zdalne, kształcenie na odległość

e-learning nauka na odległość, uczenie się z wykorzystaniem technologii informacyjnej

learning curve krzywa uczenia się

lifelong learning kształcenie ustawiczne

virtual learning environment wirtualne środowisko edukacyjne

leather n. skóra

adj. skórzany

imitation leather sztuczna skóra

leather-bound oprawiony w skórę

leatherette sztuczna skóra, derma

lectionary lekcjonarz (*księga liturgiczna*)

lecture n. wykład

v. wygłaszać wykład

deliver a lecture wygłosić wykład

left-aligned *adj.* wyrównany do lewej strony (*lewego marginesu*)

left-click v. kliknąć lewym przyciskiem

left justification wyrównywanie tekstu do lewej strony (*lewego marginesu*)

legacy dziedzictwo, spuścizna

legal *adj.* 1. prawny 2. prawomocny 3. formatu 21,6 x 35,6 cm (*o papierze*)

legal deposit egzemplarz obowiązkowy

legal deposit library biblioteka wyznaczona do gromadzenia egzemplarzy obowiązkowych

legal protection ochrona prawna

legend legenda (*na mapie, opowiadanie*)

legibility czytelność

legible *adj.* czytelny

legislate v. ustanawiać prawo

legislation ustawodawstwo

legislative n. władza ustawodawcza
adj. ustawodawczy

legislator ustawodawca

legislature legislatura

legitimacy zasadność, słuszność

legitimate *adj.* 1. zasadny, słuszny 2. właściwy, logiczny

lemma 1. wyraz hasłowy 2. lemat 3. temat, motyw przewodni (*w tytule dzieła*)

lend v. pożyczać, wypożyczać (*komuś*)

lending wypożyczanie zbiorów

lending department (GB) wypożyczalnia

lending form rewers

lending frequency częstotliwość wypożyczeń

lending library biblioteka pożyczająca pozycję ze swojego zbioru innej bibliotece (*w wypożyczaniu międzybibliotecznym*)

lending period okres wypożyczenia

lending room wypożyczalnia

reading-room lending wypożyczenie do czytelnika

length długość

fixed-length field pole stałej długości

lesson lekcja

library lesson lekcja biblioteczna

let in v. wpuszczać

let out v. wypuszczać

letter 1. litera 2. list 3. format 21,59 x 27,94 cm 4. ~s literatura (*piękna*)

block letters wielkie/drukowane litery

capital letter duża litera

cover letter pismo przewodnie, list przewodni

letter file skoroszyt

letters patent dokument patentowy

letter-quality wysokiej jakości (*wydruk*)

swash letter ozdobny inicjał

lettered *adj.* wypisany literami

letterhead papier firmowy

lettering 1. liternictwo 2. układ liter 3. napis, tekst

letterpress 1. druk wypukły, typografia 2. tekst drukowany

level poziom

level of arrangement poziom porządkowania

level of description poziom szczegółowości opisu (*np. w rekordzie bibliograficznym*)

lower-level descriptor deskryptor wyższy

lexeme leksem

lexical *adj.* leksykalny

lexical analyser analizator leksykalny

lexical category kategoria leksykalna

lexical item/unit jednostka leksykalna

lexicography leksykografia

lexicology leksykologia

lexicon 1. słownik encyklopedyczny, leksykon 2. słownictwo, leksykon

lexis leksyka

liability odpowiedzialność, obowiązek

contingent liability odpowiedzialność warunkowa

limited liability ograniczona odpowiedzialność

liaison współpraca

liberal *adj.* liberalny

liberal arts nauki humanistyczne

librarian biblioteka-rz/rka

reference librarian bibliotekarz zajmujący się udzielaniem informacji użytkownikom biblioteki

school librarian bibliotekarz szkolny

system librarian bibliotekarz systemowy

trained librarian wykwalifikowany bibliotekarz

librarianship bibliotekarstwo

library biblioteka

academic library biblioteka akademicka

art library zbiory sztuki

Bachelor of Library Science licencjat (*tytuł licencjata*) z bibliotekoznawstwa

central library biblioteka główna

church library biblioteka kościelna

clipping library archiwum/zbiór wycinków prasowych

circulating library typ biblioteki, powstałej w XVIII wieku w Wielkiej Brytanii, pobierającej niewielkie opłaty za udostępnianie zbiorów

college library biblioteka szkoły wyższej, biblioteka akademicka

conservation of library materials konserwacja materiałów bibliotecznych

department library biblioteka wydziałowa, biblioteka zakładowa

deposit library biblioteka depozytowa

depository library biblioteka składowa

digital library biblioteka cyfrowa

e-library = **electronic library** biblioteka elektroniczna

electronic library biblioteka elektroniczna

faculty library biblioteka wydziałowa

film library filmoteka

general library biblioteka ogólna

government library biblioteka rządowa

integrated library system zintegrowany system biblioteczny

legal deposit library biblioteka wyznaczona do gromadzenia egzemplarzy obowiązkowych

lending library biblioteka pożyczająca pozycję ze swojego zbioru innej bibliotece (*w wypożyczaniu międzybibliotecznym*)

library activities działalność bibliotek

library automation automatyzacja bibliotek

library binding oprawa biblioteczna

library card karta biblioteczna

library catalogue katalog biblioteczny

library classification klasyfikacja biblioteczna

library collections zbiory biblioteczne

library edition wydanie ze wzmocnioną oprawą, przeznaczone dla bibliotek

library employee pracownik biblioteki

library equipment wyposażenie biblioteki

library facility budynek biblioteki

library furniture meble biblioteczne

library holdings zbiory biblioteczne

library hours godziny funkcjonowania biblioteki, godziny otwarcia

library law prawo biblioteczne

library lesson lekcja biblioteczna

library materials materiały biblioteczne

library network sieć biblioteczna

Library of Congress Classification Klasyfikacja Biblioteki Kongresu

Library of Congress Subject Headings hasła przedmiotowe Biblioteki Kongresu

library organization organizacja biblioteki

library periodical room czytelnia czasopism

library premises teren biblioteki

library review przegląd biblioteczny

library school uczelnia kształcąca bibliotekarzy

library science bibliotekoznawstwo

library services usługi biblioteczne

library staff personel biblioteki

library tour oprowadzanie po bibliotece, zwiedzanie biblioteki

library unit jednostka biblioteczna

library use only „do korzystania na miejscu”

library user czytelnik/czka, użytkownik biblioteki

main library biblioteka główna

medical library biblioteka medyczna

military library biblioteka wojskowa

mobile library biblioteka objazdowa, biblioteka mobilna

monastery library biblioteka klasztorna

monastic library biblioteka zakonna

municipal library biblioteka miejska

museum library biblioteka muzealna

national library biblioteka narodowa

parish library biblioteka parafialna

parliamentary library biblioteka parlamentarna

prison library biblioteka więzienna

private library biblioteka prywatna

public library biblioteka publiczna

reference library biblioteka prezencyjna

rental library biblioteka płatna

research library biblioteka naukowa

rural library biblioteka wiejska

school library biblioteka szkolna

school library media centre multimedialne centrum informacji (*w szkole*)

special library biblioteka specjalna

specialist library biblioteka specjalistyczna

teaching library use przysposobienie biblioteczne

travelling library zbiory ruchome
university library biblioteka uniwersytecka
virtual library biblioteka wirtualna

libretto libretto

licence licencja, pozwolenie
consortial licence licencja konsorcyjna
one-site licence licencja jednostanowiskowa
poetic licence licencja poetycka, licentia poetica
site licence licencja na korzystanie z oprogramowania w obrębie jednej lokalizacji (*np. uniwersytetu*)

license *zob. licence*

licensing agreement umowa licencyjna

life trwałość, żywotność
life expectancy średnia długość życia
shelf life **1.** czas, po którym dokument nie nadaje się do wykorzystania ze względu na pogorszenie się jego jakości **2.** okres magazynowania

lifelong learning kształcenie ustawiczne

lifetime okres istnienia

ligature ligatura

light pen pióro świetlne

lightface druk jasny, cienka czcionka

likelihood prawdopodobieństwo

likely *adj.* prawdopodobny
adv. prawdopodobnie

likeness podobieństwo

limerick limeryk

limit *n.* limit, granica
v. limitować, ograniczać

limitation ograniczenie

limited *adj.* ograniczony
limited edition nakład ograniczony
limited liability ograniczona odpowiedzialność

limiting zawężanie (*wyników wyszukiwania*)

line **1.** linia **2.** linijka, wiersz

command line interface interfejs linii poleceń

credit line informacja o autorstwie lub źródle pochodzenia (*rysunku, fotografii*)

dashed line linia kreskowa

fine line cienka linia

line chart wykres liniowy

line engraving sztych kreskowany

off-line niepodłączony (*do sieci komputerowej*)

lineage liczba wierszy (*np. na stronie*)

linear *adj.* liniowy
linear classification klasyfikacja monohierarchiczna

linearity linearność, liniowość

lingua franca wspólny obcy język

lingual *adj.* językowy

linguist językoznawca

linguistic **1.** językowy **2.** językoznawczy
cultural, religious and linguistic diversity różnorodność kulturowa, religijna i językowa
linguistic analysis analiza językowa
linguistic calque kalka językowa
linguistic diversity różnorodność językowa

linguistics językoznawstwo, lingwistyka
computational linguistics językoznawstwo komputerowe

lining pokrycie (*materiał zamocowany za pomocą substancji klejącej do grzbietu wkładu lub grzbietu okładki*)

link *n.* **1.** hiperłącze, link **2.** powiązanie
3. wskaźnik więzi
v. łączyć
co-link jedno z hiperłączy, pojawiające się po ukatynieniu hiperłącza głównego

linkage powiązanie, połączenie
data linkage łączenie danych

linking łączenie

co-linking tworzenie zbioru hiperłączy, powiązanych z hiperłączem głównym

linocut linoryt

linotype linotyp

LISA = Library and Information Science Abstracts baza danych zawierająca opisy bibliograficzne i abstrakty publikacji z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej

list lista, spis

accession list rejestr nabytków, księga inwentarzowa

bibliographical list spis bibliograficzny

certificate revocation list lista unieważnienia certyfikatu

discussion list lista dyskusyjna

distribution list lista dystrybucyjna

list server serwer listy (*system obsługi list dyskusyjnych*)

mailing list lista adresowa

moderated list lista moderowana

reading list bibliografia zalecająca

reference list bibliografia załącznikowa

shelf list katalog topograficzny

subject heading list słownik haseł przedmiotowych

transfer list lista transferowa

LISTA = Library, Information Science and Technology Abstracts baza danych zawierająca opisy bibliograficzne i abstrakty artykułów, książek, raportów naukowych oraz innych publikacji z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej

listing 1. lista, wykaz **2.** pozycja w spisie **3.** listing (*kod źródłowy programu komputerowego umieszczony w tekście*)

listing order porządek pionowy

literacy umiejętność czytania i pisania

computer literacy podstawowa znajomość obsługi komputera, umiejętność korzystania z komputera

e-literacy umiejętność korzystania z technologii informacyjnej

information literacy umiejętności informacyjne, kształcenie w zakresie korzystania z informacji

literal *adj.* **1.** dosłowny **2.** literowy

literal translation tłumaczenie dosłowne

literary *adj.* literacki

literary and artistic works dzieła literackie i artystyczne

literary award nagroda literacka

literary critic krytyk literacki

literary genre gatunek literacki

literary output dorobek literacki

literary warrant literatura (*teksty*) wykorzystana do utworzenia zbiorów słownictwa kontrolowanego

literate *n.* osoba umiejąca czytać i pisać *adj.* umiejący czytać i pisać

computer literate osoba umiejąca korzystać z komputera

literature literatura

children's and youth literature literatura dla dzieci i młodzieży

contemporary literature literatura współczesna

escapist literature literatura eskapistyczna

grey literature szara literatura

literature review przegląd bibliograficzny

Nobel Prize in Literature Literacka Nagroda Nobla

professional literature literatura fachowa

review of the literature przegląd bibliograficzny

scientific literature literatura naukowa

lithograph *n.* litografia (*odbitka*)

v. litografować

lithographic *adj.* litograficzny

lithography litografia

Lithuanian *n.* język litewski

adj. litewski

loan wypożyczenie

interlibrary loan wypożyczenie międzybiblioteczne

international loan wypożyczenie międzynarodowe

loan collection zbiory do wypożyczenia

loan department wypożyczalnia

loan desk punkt wypożyczeń, wypożyczalnia

loan period okres wypożyczenia

loan renewal request prośba o prolongatę

loan status status dostępności

loan word zapożyczenie, wyraz zapożyczony

on loan wypożyczony

short loan collection zbiory do wypożyczenia krótkoterminowego

loc. cit. = **loco citato** w cytowanym miejscu

local *n.* osoba miejscowa

adj. miejscowy, lokalny

local area network lokalna sieć komputerowa

local bibliography bibliografia lokalna

localisation lokalizacja, umiejscowienie

localization *zob.* **localisation**

locate *v.* 1. lokalizować 2. umieszczać, rozmieszczać

location 1. położenie, lokalizacja, miejsce 2. umiejscowienie

document-location request zapytanie o lokalizację dokumentu

location data area strefa danych o lokalizacji

location symbol 1. lokalizacja (*w księgozbiornicy*) 2. siglum

pick-up location miejsce odbioru (*zamówionej przez użytkownika książki*)

locator informacja o lokalizacji danego dokumentu

loco citato w cytowanym miejscu

locus miejsce

log *n.* dziennik

v. zapisywać w dzienniku

logarithm logarytm

logic logika

formal logic logika formalna

logical *adj.* logiczny

logical difference różnica logiczna

logical division podział logiczny

logical equivalence równoważność logiczna

logical expression wyrażenie logiczne

logical falshood fałsz logiczny

logical operation operacja logiczna

logical product iloczyn logiczny

logical sum suma logiczna

logical truth prawda logiczna

logical value wartość logiczna

login rejestrowanie się (*w systemie*), logowanie

login name nazwa użytkownika

logistics logistyka

logo logo

logoff wyrejestrowanie się (*z systemu*), wylogowanie się

logogram logogram

logon *zob.* **login**

logotype logotyp

logout *zob.* **logoff**

long *adj.* długi

long primer garmond (*czcionka o rozmiarze 10 punktów*)

long-standing dawny, istniejący od dawna

long-term długoterminowy

of long duration długotrwały

longevity trwałość, długotrwałość

longhand pismo odręczne

look up *v.* szukać, sprawdzać (*w słowniku*)

loss strata, utrata

loose-leaf binder skoroszyt, segregator

lossless conversion konwersja bezstratna

lost *adj.* zagubiony, utracony

lot partia, seria, zestaw

job lot partia książek o obniżonej cenie, oferowana przez wydawcę hurtownikom

Lotka's law prawo produktywności naukowej

louse

book louse kołatek

lover

book lover miłośnik książek

lower case małe litery

lower-level descriptor deskryptor węższy

low-frequency *adj.* o małej częstotliwości (*np. występowania w tekście*)

low-quality *adj.* niskiej jakości

lurker bierny użytkownik grupy dyskusyjnej

luxury edition wydanie luksusowe

lyric *n.* utwór liryczny

adj. liryczny

lyric poetry liryka

lyrics tekst/słowa piosenki

M

MA = Master of Arts magister nauk humanistycznych

machine maszyna; komputer

composing machine maszyna składająca

copying machine fotokopiarka

duplicating machine powielacz

engraving machine maszyna do grawerowania, grawerka

machine-aided indexing indeksowanie półautomatyczne

machine-readable nadający się do automatycznego przetwarzania

machine-readable cataloging katalogowanie w formie elektronicznej (*format zapisu danych bibliograficznych*)

machine translation tłumaczenie komputerowe

printing machine maszyna drukarska

thread sewing machine niciarka

macro makro, makroinstrukcja

macroeconomics makroekonomia

macroinstruction makroinstrukcja

macrothesaurus makrotezaurus

magazine magazyn, czasopismo (*ilustrowane*)

coffee-table magazine bogato ilustrowane czasopismo, przeznaczone bardziej do przeglądania niż czytania

contribute to a magazine współpracować z gazetą/czasopismem, pisać artykuły

electronic magazine czasopismo elektroniczne

magnetic *adj.* magnetyczny

magnetic card karta magnetyczna

magnetic disc dysk magnetyczny

magnetic tape taśma magnetyczna

magnitude wielkość, rozmiar

magnum

mangum opus najważniejsze dzieło

mail poczta

e-mail = electronic mail poczta elektroniczna

electronic mail poczta elektroniczna

electronic mail security ochrona poczty elektronicznej

electronic mail server serwer poczty elektronicznej

- electronic mail system** system poczty elektronicznej
- mail server** serwer pocztowy
- voice mail** poczta głosowa
- mailbox** skrzynka pocztowa (*także poczty elektronicznej*)
- mailing** wysyłka
- mailing list** lista adresowa
- main** *adj.* główny
- main catalogue** katalog ogólny
- main claim** zastrzeżenie główne
- main class** klasa główna
- main clause** zdanie główne
- main entry** pozycja główna
- main heading** temat w haśle przedmiotowym, w którym występują określniki
- main library** biblioteka główna
- main number** symbol główny
- main patent** patent główny
- main tables/schedules** tablice główne
- main term** deskryptor tytułowy
- mainframe** komputer główny, komputer o dużej wydajności przetwarzania danych
- mainstream** główny nurt
- maintain** *v.* 1. twierdzić 2. utrzymywać, zachowywać 3. konserwować, utrzymywać w dobrym stanie
- maintenance** 1. konserwacja, serwis, obsługa techniczna 2. utrzymanie, zachowanie
- collection maintenance** ochrona i konserwacja zbiorów
- preventive maintenance** konserwacja zapobiegawcza
- major** *adj.* 1. główny 2. ważny, znaczący
- majority** 1. większość 2. pełnoletniość
- majuscule** wielka litera, wersalik, majuskuła
- make** *v.* 1. sporządzać 2. wytwarzać, produkować
- page make-up** łamanie tekstu/kolumny
- maker** wykonawca, producent
- makeready** wyrównywanie (*składu do druku*)
- make-up** łamanie tekstu, układ graficzny
- making information available** udostępnianie informacji
- malfunction** usterka, defekt
- malpractice** zaniedbanie obowiązków
- MAN** = **metropolitan area network** miejska sieć komputerowa
- manage** *v.* zarządzać, kierować, prowadzić
- management** 1. zarządzanie, kierowanie, prowadzenie 2. zarząd, kierownictwo
- collection management** zarządzanie zbiorem
- content management system** system zarządzania treścią
- data management** zarządzanie danymi
- database management system** system zarządzania bazą danych
- electronic records and document management system** system zarządzania dokumentami elektronicznymi i rekordami
- information management** zarządzanie informacją
- knowledge management** zarządzanie wiedzą
- management structure** struktura organizacyjna
- personal information management** zarządzanie informacją osobistą
- records management** zarządzanie rekordami (*informacji*), zarządzanie dokumentami/dokumentacją
- risk management** zarządzanie ryzykiem (*w sieciach komputerowych*)
- total quality management** kompleksowe zarządzanie jakością
- manager** 1. kierownik, dyrektor 2. menedżer

- file manager** menedżer plików (*program komputerowy*)
- managing editor** redaktor naczelny
- mandatory** *adj.* obowiązkowy
- manifold paper** przebitka
- manila** papier manilowy
- manipulation** operowanie, manipulacja
- data manipulation language** język operowania danymi
- manual** *n.* podręcznik, instrukcja obsługi
adj. ręczny, manualny
- manual indexing** indeksowanie manualne
- user manual** podręcznik użytkownika
- manufacturer** producent, wytwórca
- manuscript** 1. rękopis 2. manuskrypt
- manuscript reader** adiustator
- map** mapa
- dynamic map** dynamiczna mapa
- map paper** papier mapowy
- mind map** mapa myśli
- political map** mapa polityczna
- road map** mapa drogowa/samocho-dowa
- topic map** mapa tematyczna
- world map** mapa świata
- mapping** odwzorowanie
- MARC** = **machine-readable cataloging** katalogowanie w formie elektronicznej (*format zapisu danych bibliograficznych*)
- margin** margines
- binding margin** margines na zszywie
- top margin** margines górny
- marginal** *adj.* napisany na marginesie
- marginal punched card** karta obrzeż-nie dziurkowana
- marginalia** uwagi na marginesie, marginalia
- mark** *n.* znak, znacznik
v. znakować
- call mark** sygnatura
- correction marks** znaki korektorskie
- crop marks** znaki używane do ozna-czenia obszaru obrazu
- diacritical mark** znak diakrytyczny
- exclamation mark** wykrzyknik
- hash mark** symbol #
- proof correction marks** znaki korek-torskie
- quotation marks** cudzysłów
- registered trade mark notice** zawiadomienie o zarejestrowaniu znaku to-warowego
- section mark** znak paragrafu
- shelf mark** sygnatura
- standard certification mark** znak zgodności z normą
- trade mark** znak towarowy
- market** rynek
- book market** rynek książek
- marketing** marketing
- direct marketing** marketing bezpo-średni
- e-marketing** = **electronic marketing** marketing elektroniczny
- electronic marketing** marketing elek-troniczny
- marketplace** *zob.* market
- markup** znakowanie, znacznik
- Extensible Hypertext Markup Lan-guage (XHTML)** rozszerzalny język hipertekstowego znakowania
- extensible markup language** rozsze-rzalny język znaczników, język XML
- hypertext markup language** hipertek-stowy język znaczników
- markup language** język znaczników
- martyrology** martyrologium
- mask** *n.* maska
v. maskować
- masking** maskowanie
- mass** *n.* masa
v. gromadzić

adj. masowy

mass conservation konserwacja masowa

mass media środki masowego przekazu

mass memory pamięć masowa

mass processing przetwarzanie masowe

mass storage device urządzenie pamięci masowej

master *n.* 1. matryca 2. magister

adj. wzorcowy

master copy egzemplarz wzorcowy

Master of Arts magister nauk humanistycznych

Master of Business magister nauk ekonomicznych

Master of Science magister nauk ścisłych

master's diploma dyplom magisterski

web master administrator witryny WWW

masterpiece arcydzieło

masthead winieta (*gazety, czasopisma*)

mat matryca

match *n.* dopasowanie

v. dopasowywać

matching *adj.* pasujący

matching function funkcja zgodności

material *n.* 1. materiał, dokumentacja 2. tkanina, materiał

adj. materialny

accompanying material materiał dodatkowy (*np. płyta CD do książki*)

adult content materials materiały zawierające treści dla dorosłych

audiovisual material dokument audiowizualny

banned materials prohibita

composing material materiał zecerski

conservation of library materials konserwacja materiałów bibliotecznych

instructional materials materiały szkoleniowe

library materials materiały biblioteczne

non-circulating materials materiały, z których użytkownik może skorzystać wyłącznie na miejscu

mathematical *adj.* matematyczny

mathematical and physical sciences nauki matematyczno-fizyczne

mathematics matematyka

matrix 1. matryca 2. macierz

dot matrix print druk igłowy

mat *adj.* matowy

mat paper papier matowy

matter 1. sprawa, kwestia 2. skład, złożony materiał (*do druku*) 3. treść

back matter aparat naukowy książki (*przypisy, bibliografia, indeksy*)

matter and style treść i styl

nontextual matter materiał ilustracyjny

printed matter druki

reading matter lektura

subject matter tematyka, temat, treść

mature *adj.* dorosły

mature reader dorosły czytelnik

maxim maksyma, sentencja

maximal *adj.* maksymalny

maximum *n.* maksimum

adj. maksymalny

MB = megabyte megabajt

Mb = megabit megabit

mean *n.* 1. średnia 2. ~s środek, środki, sposób, sposoby

v. 1. znaczyć, oznaczać, mieć znaczenie

means of communications środki komunikacji

weighted mean średnia ważona

meaning znaczenie

etymological meaning etymologiczne znaczenie wyrazu

meaningful *adj.* znaczący, istotny
measurable *adj.* mierzalny, dający się zmierzyć
measure *n.* miara
v. mierzyć
measurement 1. wymiar, wymiary 2. pomiar
mechanical *adj.* mechaniczny
mechanical binding oprawa mechaniczna
mechanical damage uszkodzenie mechaniczne
mechanics mechanika
mechanisation mechanizacja
mechanism mechanizm
access mechanism mechanizm dostępu
mechanization *zob.* **mechanisation**
mechatronics mechatronika
media media
media centre centrum medialne
mass media środki masowego przekazu
school library media centre multimedialne centrum informacji (*w szkole*)
mediate *v.* pośredniczyć
mediation pośrednictwo
medical *adj.* medyczny
medical library biblioteka medyczna
Medical Subject Headings język haseł przedmiotowych z zakresu medycyny
medicine medycyna
medieval *adj.* średniowieczny
medium 1. nośnik 2. medium, środek
data medium nośnik danych
medium of expression środek wyrazu, forma przekazu
medium edition of UDC wydanie pośrednie UKD
MEDLINE bibliograficzna baza danych z dziedziny medycyny i nauk pokrewnych

meeting zebranie, zgromadzenie
megabit megabit
megabyte megabajt
member 1. członek (*organizacji, stowarzyszenia*) 2. element (*zbioru*)
affiliate member członek stowarzyszony
membership członkostwo
membership card legitymacja członkowska
memo notatka
memoirs pamiętniki, wspomnienia
memorabilia pamiątki, memorabilia
memorandum memorandum
memory pamięć
available memory pamięć dostępna
backup memory pamięć zapasowa
bulk memory pamięć masowa
compact disc/disk read-only memory CD-ROM
counter memory pamięć licznika
disc/disk memory pamięć dyskowa
external memory pamięć zewnętrzna
mass memory pamięć masowa
mending reperacja, naprawa
menology księga liturgiczna z żywotami świętych uporządkowanymi według miesięcy
mental *adj.* umysłowy, mentalny
mental model model mentalny
mentality mentalność
mention *n.* wzmianka, wspomnienie
v. wspominać, nadmieniać
mentor mentor
mentoring mentoring
menu menu
cascading menu menu kaskadowe
context menu menu kontekstowe
drop-down menu menu rozwijane
menu bar pasek menu

- menu-based search** wyszukiwanie w trybie menu
- menu-driven** obsługiwany za pomocą menu
- pop-up menu** menu wyskakujące, menu podręczne
- merchandise** towar, towary
- mereological** *adj.* mereologiczny
- mereological relation** relacja mereologiczna
- merge** *v.* 1. łączyć (się) 2. scalać (*np.* pliki)
- merger** 1. połączenie (się), złączenie 2. scalenie (*np.* plików)
- meronymy** meronimia
- MeSH = Medical Subject Headings** język haseł przedmiotowych z zakresu medycyny
- message** wiadomość, komunikat
- electronic message system** system elektronicznego komunikowania się
- message passing** przekazywanie wiadomości
- messaging** przesyłanie wiadomości/komunikatów
- messenger**
- instant messenger** komunikator internetowy
- metadata** metadane
- metadictionary** metasłownik
- metal** *n.* metal
- adj.* metalowy
- metal relief cut** metaloryt
- metal relief etching** akwaforta
- metal relief-tone print** akwatinta
- metalanguage** metajęzyk
- metallurgy** metalurgia
- metaphor** metafora
- metasearch** metawyszukiwanie
- metasearch engine** metawyszukiwarka
- meteorology** meteorologia
- meter** *zob.* metre
- metre** metr
- grams per square metre** gramatura
- method** metoda
- access method** metoda dostępu
- analytical method** metoda analityczna
- bottom-up method** metoda wstępująca, metoda „z dołu do góry”
- research method** metoda badawcza
- trial-and-error method/approach** metoda prób i błędów
- methodological** *adj.* 1. metodologiczny 2. metodyczny
- methodology** 1. metodologia 2. metodyka
- methodology of science** metodologia nauk
- research methodology** metodologia prowadzenia badań naukowych
- metonymic** *adj.* metonimiczny
- metonymy** metonimia
- metric** *adj.* metryczny
- metrics** metryka
- metrology** metrologia, miernictwo
- metropolitan area network** miejska sieć komputerowa
- mezzotint** *n.* mezzotinta
- v.* drukować metodą mezzotinty
- micro** *adj.* mikroskopijny
- microbiology** mikrobiologia
- microcard** mikrokarta
- microchip** mikroprocesor
- microcomputer** mikrokomputer
- microcopy** mikrokopia
- microedition** mikroedycja
- microfiche** mikrofiszka
- microfiche header** nagłówek mikrofiszcy
- microfilm** mikrofilm
- microfilm aperture card** karta okienkowa

- microfilm cassette** kasetka mikrofilmowa
- microfilm frame** klatka mikrofilmowa
- microfilm imprint** metryka mikrofilmu
- microfilm jacket** karta kieszeniowa
- microfilm reader** czytnik mikrofilmowy
- microform** mikroforma
- micrographics** mikrografia
- micrography** mikrografia
- microorganism** mikroorganizm, drobnoustrój
- microprinter** kopiarka mikrofilmowa
- microprocessor** mikroprocesor
- microscope** mikroskop
- microtechnology** mikrotechnologia
- microthesaurus** mikrotezaurus
- middle** środek, połowa
- middle name** drugie imię
- midwifery** położnictwo
- migrate** *v.* migrować
- migration** migracja
- acid migration** migracja kwasu
- mildew** pleśń
- military** *adj.* wojskowy, militarny
- military library** biblioteka wojskowa
- mill** fabryka, zakład
- paper mill** papiernia, wytwórnia papieru
- millennium** tysiąclecie, milenium
- mind map** mapa myśli
- miniature** miniatura
- minicomputer** minikomputer
- minimal** *adj.* minimalny
- minimum** *n.* minimum
- adj.* minimalny
- mining**
- data mining** eksploracja danych
- minion** kolonel (*czcionka o rozmiarze 7 punktów*)
- minor** *adj.* niepełnoletni
- minority** 1. mniejszość 2. niepełnoletniość
- mint** *adj.* nowy, w idealnym stanie
- minuscule** miniskula, mała litera
- minutes** protokół
- miscellaneous** *adj.* różny, różnorodny
- miscellany** 1. zbiór, wybór (*np. opowiadania*) 2. miscellanea
- misinformation** błędna informacja, dezinformacja
- misinterpretation** błędna interpretacja
- mismatch** niedopasowanie
- misnomer** błędna nazwa
- misprint** literówka, błąd drukarski
- miss** *n.* cisza informacyjna
- v.* opuścić, pominąć
- miss ratio** współczynnik ciszy informacyjnej
- missal** mszał
- misshelved** *adj.* położony na niewłaściwą półkę (*o książce*)
- missing** *adj.* brakujący
- missing copy** brakujący egzemplarz
- mission** misja, zadanie
- mistake** błąd, pomyłka
- printing mistake** błąd drukarski
- misuse** *n.* niewłaściwe wykorzystanie
- v.* nieprawidłowo używać
- mixed** *adj.* mieszany
- mixed notation** notacja mieszana
- mobile** *adj.* 1. mobilny 2. przenośny
- global system for mobile communications** globalny system bezprzewodowej telefonii
- mobile library** biblioteka objazdowa, biblioteka mobilna
- mobile phone** telefon komórkowy

mobility 1. mobilność 2. przenośność

mode tryb

access mode tryb dostępu

character mode tryb znakowy

conversational mode tryb konwersacyjny, tryb interakcyjny

conversion mode tryb konwersji

model model, wzór

conceptual data model konceptualny model danych

data model model danych

mental model model mentalny

organization(al) model model organizacyjny

psychological novel powieść psychologiczna

utility model wzór użytkowy

modeling *zob.* **modelling**

modelling modelowanie

conceptual modelling modelowanie konceptualne

modem modem

moderate *adj.* umiarkowany

moderated list lista moderowana

moderator moderator

modern *adj.* nowoczesny

modification modyfikacja, zmiana

modifier modyfikator

modify *v.* modyfikować, zmieniać

modular *adj.* modułowy, modułarny

modularity modułowość, modułarność

modulate *v.* modulować

modulation modulacja

module moduł

molecular *adj.* molekularny

monastery *adj.* klasztorny

monastery library biblioteka klasztorna

monastic *adj.* zakonny, klasztorny

monastic library biblioteka zakonna

monitor monitor (*urządzenie*)

monk mnich, zakonnik

monoculture monokultura

monogram *n.* monogram

v. ozdabiać monogramem

monograph 1. monografia 2. wydawnictwo zwarte

monographic *adj.* monograficzny

monolingual *adj.* monolingwalny, jednojęzyczny

monolingual dictionary słownik jednojęzyczny

monolingual thesaurus tezaursus jednojęzyczny

monomorphic *adj.* monomorficzny

monothetic classification klasyfikacja monotetyczna

monotype monotyp (*maszyna poligraficzna*)

monotype composition skład czcionkowy

monthly *n.* miesięcznik

adj. miesięczny, comiesięczny

adv. miesięcznie, co miesiąc

mood tryb

moral *n.* moral, nauka

adj. moralny, etyczny

morpheme morfem

morphological *adj.* morfologiczny

morphology morfologia

motif motyw (*np. przewodni*)

motion ruch, poruszanie się

motto motto

mould pleśń

mounting oprawa

dry mounting sucha oprawa

encapsulation mounting oprawa hermetyczna

mouse mysz komputerowa

move *v.* 1. poruszać (się) 2. przemieszczać, przesuwać

movement ruch

multi-aspect classification klasyfikacja fasetowa

multi-colour print druk wielobarwny

multicultural *adj.* wielokulturowy

multidimensional *adj.* wielowymiarowy

multidimensional classification klasyfikacja fasetowa

multifaceted *adj.* wieloaspektowy

multifunctional *adj.* wielofunkcyjny

multilateral *adj.* wielostronny

multilevel *adj.* wielopoziomowy

multilingual *adj.* wielojęzyczny

multilingual system system wielojęzyczny

multilingual thesaurus tezaurus wielojęzyczny

multilingualism wielojęzyczność

multimedia *n.* multimedia

adj. multimedialny

multimedia encyclopedia encyklopedia multimedialna

multimodal *adj.* multimodalny

multimodality multimodalność

multinational *adj.* 1. wielonarodowy 2. międzynarodowy

multipart *adj.* wieloczęściowy

multiple *n.* wielokrotność

adj. wielokrotny

multiple reference odsyłacz orientacyjny

multiplication mnożenie

multiply *v.* mnożyć

multitasking wielozadaniowość

multivariate *adj.* o wielu odmianach

multivolume *adj.* wielotomowy

multiword *adj.* składający się z wielu słów

municipal *adj.* miejski

municipal library biblioteka miejska

museography muzeografia

museology muzeologia

museum muzeum

art museum muzeum sztuki

national museum muzeum narodowe

museum library biblioteka muzealna

regional museum muzeum regionalne

music muzyka

International Standard Music Number międzynarodowy znormalizowany numer druku muzycznego

sheet music druk muzyczny

musical *adj.* muzyczny

musical work dzieło muzyczne

mute people osoby nieme

utilation celowe zniszczenie (*np.* wyrwanie strony z książki)

mutton quad firet

mutual *adj.* wzajemny

mutual exclusiveness of sets rozłączność zbiorów

mutually

mutually exclusive wzajemnie się wykluczający

mycology mikologia

myth mit

mythology mitologia

N

name *n.* 1. nazwa 2. imię 3. nazwisko

v. 1. nazywać 2. wymieniać, podawać

absolute path name pełna nazwa ścieżki dostępu

abstract name nazwa abstrakcyjna

- author's name** nazwa autora
brand name nazwa firmowa
command name nazwa polecenia
common name nazwa ogólna
corporate name nazwa korporatywna
domain name nazwa domeny
domain name system system nazw domen
file name nazwa pliku
first name imię
full name imię i nazwisko
general name nazwa ogólna
generic name nazwa ogólna
geographical name nazwa geograficzna
individual name nazwa własna, nazwa indywidualna
last name nazwisko
login name nazwa użytkownika
middle name drugie imię
name index indeks osobowy
predominant name nazwa ujednolicona
proper name nazwa własna
registered name nazwa prawnie zastrzeżona
short name skrótowiec
trade name nazwa handlowa, nazwa firmowa
- nameless** *adj.* anonimowy, nieznany
nanotechnology nanotechnologia
narration narracja
narrative *n.* narracja
adj. narracyjny
narrow *adj.* wąski
narrower term termin węższy, deskryptor węższy
narrower term generic deskryptor węższy genericznie
narrower term partitive deskryptor węższy mereologicznie
nation **1.** naród, nacja **2.** państwo, kraj
- national** *adj.* **1.** narodowy **2.** państwowy **3.** krajowy
national archives archiwa państwowe, archiwum narodowe
national bibliography bibliografia narodowa
national library biblioteka narodowa
national museum muzeum narodowe
national newspaper gazeta krajowa
national patent patent krajowy
national patent classification narodowa klasyfikacja patentowa
national standard norma krajowa
nationality narodowość
common auxiliaries of ethnic grouping and nationality podziały wspólne rasy, narodowości i grupy etnicznej
nationwide *adj.* **1.** ogólnonarodowy **2.** ogólnokrajowy
native *n.* rodowity mieszkaniec
adj. **1.** ojczysty, rodzimy **2.** rodowity, rdzenny
native language język ojczysty
natural *adj.* naturalny
natural language język naturalny
natural sciences nauki przyrodnicze
nature **1.** natura, przyroda **2.** natura, charakter, rodzaj
naught zero
navigate *v.* nawigować, poruszać się po stronach WWW
navigation nawigacja, poruszanie się po stronach WWW
necessity konieczność
need *n.* potrzeba
v. potrzebować
information needs potrzeby informacyjne
negation negacja
negative *adj.* negatywny
neighbouring rights prawa pokrewne

neologism neologizm

nest *n.* gniazdo

v. zagnieżdżać

net sieć

netiquette netykieta, etykieta sieciowa (*zbiór zasad przyzwoitego zachowania w Internecie*)

network *n.* sieć

v. 1. łączyć w sieć 2. nawiązywać kontakty (*zawodowe*)

backbone network sieć szkieletowa, sieć podstawowa

broadcasting network sieć nadawcza

communication network sieć (tele) komunikacyjna

computer network sieć komputerowa

information network sieć informacyjna

information service network sieć usług informacyjnych

library network sieć biblioteczna

local area network lokalna sieć komputerowa

metropolitan area network miejska sieć komputerowa

network access dostęp do sieci

network configuration konfiguracja sieci

network database sieciowa baza danych

network security bezpieczeństwo sieci

network topology topologia sieci

network user identification identyfikacja użytkownika sieci

neural network sieć neuronowa

semantic network sieć semantyczna

wide area network rozległa sieć komputerowa

wireless network sieć bezprzewodowa

networking 1. tworzenie sieci 2. podłączanie do sieci 3. nawiązywanie kontaktów (*zawodowych*)

neural network sieć neuronowa

neurobiology neurobiologia

neurology neurologia

neuroscience nauka zajmująca się badaniem układu nerwowego

neurosurgery neurochirurgia

neutral *adj.* 1. neutralny 2. obojętny (*chem.*)

neutrality 1. neutralność 2. obojętność (*chem.*)

neutralization 1. neutralizacja 2. zobojętnienie (*chem.*)

new *adj.* nowy

new edition nowe wydanie

new title notification informacja o pojawieniu się nowej publikacji

news wiadomość, wiadomości, informacja, informacje

news server serwer grup dyskusyjnych

newsgroup grupa dyskusyjna

newsletter biuletyn

electronic newsletter biuletyn elektroniczny

newspaper gazeta

daily newspaper dziennik

national newspaper gazeta krajowa

weekly newspaper tygodnik

newsprint papier gazetowy

nipping zaciskanie

nitrate azotan

cellulose nitrate nitroceluloza

NKOS = networked knowledge organization systems/services klasa sieciowych systemów/serwisów organizacji wiedzy, służących do tworzenia metadanych opisu zawartości obiektów informacyjnych

no date brak daty publikacji, nieznana data publikacji

Nobel Prize Nagroda Nobla

Nobel Prize in Literature Literacka Nagroda Nobla

Nobelist noblist-a//ka

node węzeł (*np. sieci*)

noise szum informacyjny

information noise szum informacyjny

noise ratio/factor współczynnik szumu informacyjnego

nomenclature nomenklatura, nazewnictwo

nominal *adj.* 1. rzeczownikowy 2. nominalny

nominative *n.* mianownik
adj. mianownikowy

nonacademic staff pracownicy niedydaktyczni (*pracownicy bibliotek, administracyjni i techniczni*)

non-aqueous deacidification odkwaszanie bezwodne

non-authoritative *adj.* nieautorytatywny

non-circulating materials materiały, z których użytkownik może skorzystać wyłącznie na miejscu

non-combustibility niepalność

non-descriptor askryptor

non-descriptor entry artykuł askryptorowy

non-equivalence ekwiwalencja zerowa, nierównoważność

nonetheless *adv.* niemniej jednak

non-fiction literatura faktu

nonfiling character znak nie brany pod uwagę podczas sortowania słów

non-flammability niepalność

non-frequent *adj.* nieczęsty

non-gap break przerwa w ukazywaniu się publikacji

non-governmental organization organizacja pozarządowa

nonhierarchical *adj.* niehierarchiczny

non-infringement of patent in force czystość patentowa

nonpareil nonparel (*czcionka o rozmiarze 6 punktów*)

non-periodic publication wydawnictwo nieperiodyczne

non-profit *adj.* non profit, nienastawiony na zyski

non-profit organization organizacja o charakterze niedochodowym

non-relevant *adj.* nierelevantny

non-response brak odpowiedzi

non-significant *adj.* nieznaczący

nontextual matter materiał ilustracyjny

non-verbal *adj.* niewerbalny

norm norma (*np. społeczna*)

normal *n.* stan normalny, stan prawidłowy

adj. normalny, prawidłowy

normal distribution rozkład normalny, rozkład Gaussa

normalisation normalizacja

normalization *zob.* normalisation

normative *adj.* normatywny

normative document dokument normatywny

Norwegian *n.* język norweski
adj. norweski

notable *adj.* godny uwagi, wybitny, znakomity

notation notacja

base of notation baza notacyjna

decimal notation notacja dziesiętna

dotted decimal notation notacja dziesiętna z kropkami (*wykorzystywana w zapisie adresu IP*)

mixed notation notacja mieszana

notation system system notacyjny

pure notation notacja jednolita

retroactive notation notacja retroaktywna

notational *adj.* notacyjny

notched *adj.* dziurkowany

edge-notched card karta obrzeżnie
dziurkowana

notching device dziurkarka

note *n.* 1. przypis 2. notatka 3. wiadomość
v. 1. sporządzać przypis 2. notować 3.
zwracać uwagę

biographical note biogram, nota bio-
graficzna

content note adnotacja treściowa

end note węzeł końcowy (*sieci*)

holdings note area strefa uwag

scope note definicja objaśniająca za-
kres użycia danego terminu

notebook notebook, komputer prze-
nośny

notification powiadomienie, zawiado-
mienie

new title notification informacja o po-
jawieniu się nowej publikacji

obligation of notification obowiązek
powiadomienia

notice 1. zawiadomienie 2. ogłoszenie

copyright notice adnotacja o prawach
autorskich

overdue notice monit (*pisemne upo-
mnienie, wysyłane użytkownikowi, któ-
ry nie zwrócił książki w terminie*)

recall notice monit

registered trade mark notice zawiad-
domienie o zarejestrowaniu znaku to-
warowego

notion pojęcie, wyobrażenie

noun rzeczownik

collective noun rzeczownik zbiorowy

novel powieść

short novel nowela

novelist powieściopisarz/rka

novella nowela

novelty nowość, innowacja

novelty search badanie nowości

patent novelty nowość patentowa

novice user początkujący użytkownik

null wartość zerowa

null set zbiór pusty

number *n.* 1. numer, zeszyt (*czasopisma*)
2. liczba 3. liczebnik

v. 1. numerować 2. liczyć

accession number numer akcesji

acquisition number numer zamó-
wienia

auxiliary number symbol pomocniczy

auxiliary UDC number symbol po-
mocniczy UKD

base number klasa macierzysta

call number sygnatura

class number symbol klasyfikacyjny

classification number symbol klasy-
fikacyjny

combined number symbol złożony

composite number symbol złożony

compound number symbol (klasyfi-
kacyjny) złożony

European article number europejski
numer artykułu

**International Standard Audiovisu-
al Number** międzynarodowy znor-
malizowany numer utworu audiowi-
zualnego

**International Standard Book Num-
ber** międzynarodowy znormalizowa-
ny numer książki

**International Standard Film Num-
ber** międzynarodowy znormalizowa-
ny numer filmu

**International Standard Music Num-
ber** międzynarodowy znormalizowa-
ny numer druku muzycznego

**International Standard Serial Num-
ber** międzynarodowy znormalizowany
numer wydawnictwa ciągłego

**International Standard Technical Re-
port Number** międzynarodowy znor-

malizowany numer raportu technicznego

main number symbol główny

number of pages liczba stron

number system system liczbowy

page number numer strony

patent number numer patentowy

serial number 1. numer identyfikującej publikację wchodzącą w skład serii, liczba porządkowa 2. numer seryjny

simple number symbol prosty

UDC number symbol UKD

numeral *n.* liczebnik

adj. liczbowy

Arabic numerals cyfry arabskie

numeral system system liczbowy

Roman numerals cyfry rzymskie

numeric *adj.* numeryczny, liczbowy

numeric data dane liczbowe

numerical *adj.* numeryczny, liczbowy

numerous *adj.* liczny

nursery rhyme wierszyk dla dzieci, rymowanka

nursing pielęgniarstwo

nurture *v.* kultywować

nut quad półfret

O

object *n.* 1. obiekt 2. dopełnienie (*w gramatyce*) 3. cel

v. sprzeciwiać się

binary large object duży obiekt binarny (*duży plik danych, głównie multimedialnych*)

digital object identifier cyfrowy identyfikator dokumentu elektronicznego

objective *n.* 1. biernik 2. cel

adj. obiektywny

objectivity obiektywność, obiektywizm

obligation obowiązek

obligation of notification obowiązek powiadomienia

obligatory *adj.* obowiązkowy

observation 1. obserwacja 2. uwaga, spostrzeżenie

observe *v.* 1. obserwować 2. zauważać, spostrzegać

observer obserwator/ka

obsolescence dezaktualizacja, starzenie się (*urządzeń, informacji*)

obsolete *adj.* przestarzały

obstetrics położnictwo

obtain *v.* 1. nabyć, kupić 2. uzyskać, otrzymać

obvious *adj.* oczywisty

occasional *adj.* 1. rzadki, sporadyczny 2. okolicznościowy

occur *v.* 1. zdarzyć się, pojawić się 2. występować

occurrence 1. zdarzenie, wypadek 2. występowanie

co-occurrence współwystępowanie

oceanography oceanografia

OCLC = Online Computer Library Center największy światowy serwis bibliograficzny, oferujący dostęp do baz danych i świadczący szeroki zakres usług bibliotecznych

OCR = optical character recognition optyczne rozpoznawanie znaków (*pisma*)

odd *adj.* 1. nieparzysty 2. przypadkowy

ode oda

offer *n.* 1. oferta 2. propozycja

v. 1. oferować 2. proponować

offering 1. oferta 2. propozycja

office 1. biuro 2. stanowisko, urząd 3. departament, ministerstwo

archives record office archiwum (*placówka*)

dean's office dziekanat
departmental record office registratura
editorial office redakcja (*siedziba*)
office of origin komórka macierzysta
patent office urząd patentowy

officer urzędnik
chief executive officer prezes zarządu, dyrektor naczelny
chief information officer osoba zajmująca się zarządzaniem informacją w firmie lub instytucji
information officer pracownik informacji

official *n.* urzędnik
adj. 1. oficjalny, formalny 2. urzędowy
official bulletin wydawnictwo urzędowe
official certificate zaświadczenie urzędowe
official language język urzędowy
official publication wydawnictwo urzędowe
official title tytuł ze strony tytułowej publikacji

off-line *adj.* niepodłączony (*do sieci komputerowej*)

off-print nadbitka

offset 1. offset, druk offsetowy 2. wyrównywanie
offset press maszyna offsetowa, offset

off-site *adv.* poza terenem (*np. biblioteki*)

old prints stare druki

older adults osoby starsze

omission opuszczenie, pominięcie

omnibus *adj.* zbiorowy
omnibus book/volume zbiór, antologia, publikacja zawierająca kilka dzieł tego samego autora

omniscience wszechwiedza

on loan *adj.* wypożyczony

oncology onkologia

on-demand publishing druk na żądanie (*publikacja drukowana na zamówienie klienta w przypadku wyczerpania nakładu*)

one-on-one *zob.* **one-to-one**

one-site licence licencja jednostanowiskowa

one-to-one *adj.* indywidualny (*np. szkolenie*)
adv. indywidualnie

ongoing *adj.* trwający (nadal), toczący się

onionskin pelur (*rodzaj papieru do sporządzania kopii na maszynie do pisania*)

online *adj.* podłączony (*do sieci komputerowej*)
online catalogue katalog online (*katalog dostępny w sieci*)
online public access catalogue katalog dostępny publicznie w sieci
online services usługi związane z udostępnianiem zasobów elektronicznych

onomasiology onomazjologia

onomastics onomastyka, nazewnictwo

on-site *adj.* dostępny na miejscu

ontological *adj.* ontologiczny

ontology ontologia
Web Ontology Language, OWL język służący do reprezentacji i przetwarzania danych w sieci WWW

op. cit. = **opere citato** w cytowanym (powyżej) dziele

OPAC = **online public access catalogue** katalog dostępny publicznie w sieci

opacity nieprzezroczystość

opaque *adj.* nieprzezroczysty

open *v.* otwierać
adj. otwarty
open access wolny dostęp do bezpłatnych zasobów elektronicznych
open access repository otwarte repozytorium (*miejsce przechowywania do-*

- kumentów elektronicznych przeznaczonych do udostępniania)*
- open shelves/stacks** swobodny dostęp do półek
- open source** otwarte oprogramowanie (*licencja pozwala na bezpłatne kopiowane zarówno programu, jak i jego kodu źródłowego oraz na dowolne jego modyfikacje*)
- open system interconnection** standard opisujący strukturę komunikacji sieciowej
- open-ended** na czas nieokreślony
- opening** otwarcie
- opening hours** godziny otwarcia
- operate** *v.* **1.** działać, funkcjonować **2.** obsługiwać
- operating** *adj.* operacyjny
- operating expenditure** koszty bieżące
- operating system** system operacyjny
- operation** **1.** operacja **2.** działanie, funkcjonowanie **3.** obsługa
- operations research** badania operacyjne
- operational** *adj.* działający, sprawny
- operational research** badania operacyjne
- operator** operator, funktor
- opere citato** w cytowanym (powyżej) dziele
- ophthalmology** okulistyka
- opinion** opinia
- public opinion poll** badania ankietowe
- opposite** *adj.* przeciwny, odwrotny
- opposition** **1.** opozycja (*jęz.*) **2.** sprzeciw
- optical** *adj.* optyczny
- optical character recognition** optyczne rozpoznawanie znaków (*pisma*)
- optical disc/disk** dysk optyczny
- optical reader** czytnik optyczny
- optics** optyka
- optimal** *adj.* optymalny
- optimisation** optymalizacja
- optimization** *zob.* **optimisation**
- optimum** *n.* optimum
- adj.* optymalny
- option** opcja
- optional** *adj.* opcjonalny, fakultatywny
- optometry** optometria
- opus** dzieło
- mangum opus** najważniejsze dzieło
- opuscule** drobny utwór, mało ważne dzieło
- OR** operator LUB, suma logiczna
- order** **1.** porządek, kolejność, układ, szyk **2.** zamówienie **3.** polecenie, rozkaz **4.** zakon
- v.* **1.** porządkować **2.** zamawiać **3.** rozkazywać
- alphabetical order** porządek/układ alfabetyczny
- blanket order** stałe zamówienie
- citation order** formuła fasetowa, porządek poziomy
- classed order** układ systematyczny
- classified order** układ systematyczny
- collating order** kolejność zestawiania
- combination order of facets** formuła fasetowa
- filing order** porządek pionowy
- horizontal order** porządek poziomy
- in chronological order** w porządku/układzie chronologicznym
- in descending order** w porządku malejącym
- in inverse order** w odwrotnej kolejności
- in reverse chronological order** w odwrotnej kolejności chronologicznej
- listing order** porządek pionowy
- pre-order search** kontrola dubletów przed dokonaniem zamówienia

- principle of respect for original order** zasada poszanowania układu oryginalnego
- subject order** układ rzeczowy/przedmiotowy
- word order** szyk wyrazów
- ordered** *adj.* uporządkowany
- ordered pair** para uporządkowana
- ordered set** zbiór uporządkowany
- ordering** 1. systematyzacja 2. porządkowanie, układanie
- Broad System of Ordering** uniwersalna klasyfikacja szczytowa
- ordering relation** relacja porządkująca
- ordinal** *n.* 1. liczebnik porządkowy 2. księga liturgiczna
adj. porządkowy
- organ** organ
- house organ** gazeta zakładowa
- organization** 1. organizacja 2. organizowanie
- data organization** organizacja danych
- international governmental organization** międzynarodowa organizacja rządu
- international non-governmental organization** międzynarodowa organizacja pozarządowa
- International Society for Knowledge Organization** Międzynarodowe Towarzystwo Organizacji Wiedzy
- International Organization for Standardization** Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna
- international organization** organizacja międzynarodowa
- knowledge organization** organizacja wiedzy
- knowledge organization system** system organizacji wiedzy
- library organization** organizacja biblioteki
- networked knowledge organization systems/services** klasa sieciowych systemów/serwisów organizacji wiedzy, służących do tworzenia metadanych opisu zawartości obiektów informacyjnych
- non-governmental organization** organizacja pozarządowa
- non-profit organization** organizacja o charakterze niedochodowym
- organization chart** schemat organizacyjny
- organization model** model organizacyjny
- organization system** system organizacyjny
- organization unit** jednostka organizacyjna
- simple knowledge organization system** rodzina języków formalnych służących do reprezentacji różnych rodzajów słownictwa kontrolowanego
- organizational** *adj.* organizacyjny
- organizational chart** schemat organizacyjny
- organizational model** model organizacyjny
- organizational system** system organizacyjny
- organizational unit** jednostka organizacyjna
- organize** *v.* organizować
- orientation** orientacja (*strony, polityczna*)
- landscape orientation** orientacja pozioma (*tekstu, obrazu*)
- origin** 1. źródło, początek 2. pochodzenie (*wyrazu, osoby*)
- country of origin** kraj pochodzenia
- office of origin** komórka macierzysta
- original** *n.* oryginał
adj. 1. pierwotny, początkowy 2. oryginalny

original data dane źródłowe
original document dokument oryginalny
original edition wydanie oryginalne
original language język źródłowy
original title tytuł oryginału
principle of respect for original order zasada poszanowania układu oryginalnego
originate *v.* 1. pochodzić 2. zapoczątkować
originator twórca, autor
ornament ozdoba
ornamental *adj.* zdobniczy, ozdobny, dekoracyjny
ornamental design wzór zdobniczy
ornamentation zdobienie, zdobnictwo
ornithology ornitologia
orphan bękart (*rodzaj błędu w łamaniu tekstu*)
ortographic *adj.* ortograficzny
orthographic dictionary słownik ortograficzny
orthography ortografia
orthop(a)edics ortopedia
OSI = open system interconnection standard opisujący strukturę komunikacji sieciowej
other title information dodatki do tytułu
otolaryngology otolaryngologia
out of circulation *adj.* wycofany z udostępniania
out of use *adj.* wycofany z użytku
outcome wynik, rezultat
outdated *adj.* przestarzały, nieaktualny
outer *adj.* zewnętrzny
outgoing data dane wyjściowe
outline *n.* 1. zarys, streszczenie, skrót 2. hierarchiczny sposób przedstawienia

struktury tekstu (*rozdziałów, podrozdziałów*)
v. przedstawiać w zarysie
outlook prognoza, perspektywy
out-of-print *adj.* nakład wyczerpany
output 1. twórczość 2. dane wyjściowe
literary output dorobek literacki
output device urządzenie wyjściowe
output format format wyjściowy
outreach *n.* 1. zasięg 2. program biblioteczny, mający na celu pomoc osobom, które mają trudności w korzystaniu z biblioteki
v. wykraczać poza
outreach programme program promocyjny
outset początek
outside *n.* zewnętrzna strona
adj. zewnętrzny
adv. na zewnątrz
outsourcing outsourcing (*zlecenie wykonania usług osobom niezatrudnionym w firmie*)
overall *adj.* ogólny, całkowity
overarching *adj.* naczelny, nadrzędny
overdue *adj.* niezwrócony w terminie (*o wypożyczonej książce*)
overdue notice monit (*pisemne upomnienie, wysyłane użytkownikowi, który nie zwrócił książki w terminie*)
overlap *n.* częściowe pokrywanie się, zachodzenie na siebie
v. zachodzić na siebie
overlay *n.* 1. przezroczysta nakładka (*na mapę, diagram*) 2. warstwa
v. pokrywać, powlekać
overleaf *adv.* na odwrocie strony
overload *n.* przeciążenie, nadmierne obciążenie
v. przeciążać
overprint *n.* nadruk

v. nadrukować

overrun *n.* przekroczenie limitu

v. przekroczyć limit

oversewing przeszywanie

oversimplification nadmierne uproszczenie

oversize *adj.* dużego formatu

overview przegląd, omówienie, ogólny zarys

OWL = Web Ontology Language język służący do reprezentacji i przetwarzania danych w sieci WWW

owner właściciel/ka

ownership 1. posiadanie 2. prawo własności

ownership transfer przeniesienie prawa własności

oxidation utlenianie

oxymoron oksymoron

P

pace tempo

package pakiet, komplet, zestaw

padded binding oprawa książki w postaci miękkiej wyściółki między tekturową okładką a pokrywającą ją zewnętrzną warstwą materiału (*skaju, skóry*)

paediatrics pediatria

page 1. strona, stronica 2. kartka

active server pages aktywne strony serwera (*technologia służąca do tworzenia dynamicznych stron WWW*)

back of the page 1. verso, odwrotna strona 2. verso ostatniej strony

back page 1. verso, odwrotna strona 2. verso ostatniej strony

editorial page strona, na której jest drukowany artykuł redakcyjny

fly-title page karta przedtytułowa

front page pierwsza strona

front-page article artykuł z pierwszej strony

gilt-edged page kartka ze złożonymi brzegami

half title page karta przedtytułowa

number of pages liczba stron

page imposition łamanie tekstu/kolumny

page layout układ strony

page make-up łamanie tekstu/kolumny

page number numer strony

page preview podgląd strony (*przed wydrukiem*)

page proof korekta po przełamaniu (*tekstu*)

title page strona tytułowa

type page kolumna druku, zadrukowany obszar (*bez marginesów, nagłówków, stopek i numerów stron*)

web page strona WWW

pagination paginacja, numerowanie stron

continuous pagination numeracja ciągła stron

paging paginacja, numerowanie stron

paint farba

painting obraz

pair para

ordered pair para uporządkowana

palaeontology paleontologia

paleography paleografia

paleontology *zob. palaeontology*

palimpsest palimpsest

pamphlet 1. broszura, prospekt, ulotka 2. pamflet

panel 1. panel, pulpit 2. panel, grupa, zespół

panel discussion dyskusja panelowa

panel study badania panelowe

panelist uczestnik dyskusji panelowej
paper *n.* 1. papier 2. gazeta 3. artykuł naukowy 4. referat (*na konferencję*) 5. dokument 6. ~s spuścizna prywatna, zbiór dokumentów osobistych lub rodzinnych
adj. papierowy
acid-free paper papier bezkwasowy
art paper 1. papier ilustracyjny 2. papier dwustronnie kredowany
calendered paper papier gładzony
carbon paper kalka
coated paper papier powlekany, papier kredowy
conference paper referat konferencyjny
decorated paper papier ozdobny
durable paper papier wytrzymały
fine paper copy egzemplarz wydrukowany na papierze wysokiej jakości
ground wood paper papier drzewny
handmade paper papier czerpany
imitation art paper papier ilustracyjny niepowlekany
India paper papier biblijny
manifold paper przebitka
map paper papier mapowy
matt paper papier matowy
paper cutter gilotyna do papieru
paper knife nóż do papieru
paper mill papiernia, wytwórnia papieru
paper size format/rozmiar papieru
paper splitting rozwarstwienie papieru
paper tape taśma dziurkowana
permanent paper papier trwały
plan paper papier kartograficzny
quality paper papier wysokiej jakości
rag paper papier szmaciany
reclaimed paper papier makulaturowy
recycled paper papier z recyklingu
research paper artykuł naukowy
security paper papier zabezpieczony
tissue (paper) bibułka

two ply paper papier dwuwarstwowy
uncoated paper papier niepowlekany
unsized paper papier niezaklejony
waste paper makulatura
wax paper papier woskowany
white paper raport rządowy, biała księga
woodfree paper papier bezdrzewny
working paper dokument roboczy
wrapping paper papier pakowy
paperback *n.* książka w miękkiej oprawie
adj. w miękkiej oprawie
papyrus papirus
parable przypowieść, parabola
paradigm paradygmat
paradigmatic *adj.* paradygmatyczny
paradigmatic relation relacja paradygmatyczna
paradox paradoks
paragon 1. wzór doskonałości 2. dwugarmond (*czcionka o rozmiarze 20 punktów*)
paragraph akapit, ustęp
parallel *n.* 1. paralela, podobieństwo 2. znak //
adj. równoległy
parallel title tytuł równoległy
parameter parametr
parametric *adj.* parametryczny
paramount *adj.* najważniejszy
paraph ozdobnik przy podpisie, mający zapobiegać fałszerstwu
paraphrase *n.* parafraza
v. parafrazować
parasitology parazytologia
parchment pergamin
parent 1. rodzic 2. przodek
parenthesis 1. nawias okrągły 2. wtrącenie, zdanie wtrącone
parenting collection część księgozbioru, do którego mają dostęp tylko osoby dorosłe

parish parafia

parish library biblioteka parafialna

parliament parlament

parliamentary *adj.* parlamentarny

parliamentary library biblioteka parlamentarna

parochial *adj.* parafialny

parody *n.* parodia

v. parodiować

parry *n.* riposta

v. odeprzeć (*krytykę, argumenty*)

parse *v.* przeprowadzać analizę składniową

parser analizator składni, parser

parsing analiza składniowa

part 1. część 2. odcinek (*serialu, opowiadania*)

hierarchical whole-part relationship

relacja mereologiczna

part of speech część mowy

part-whole relation relacja typu część-całość, relacja mereologiczna

whole-part relationship relacja typu całość-część, relacja mereologiczna

partial *adj.* 1. częściowy 2. stroniczy

partial equivalence ekwiwalencja częściowa

partial title część tytułu

participant uczestni-k/czka

participate *v.* uczestniczyć, brać udział

participation uczestnictwo, udział

participle imiesłów

particle partykuła

particularly *adv.* szczególnie, zwłaszcza

partition podział (*zbioru*)

partitive *adj.* partytywny

narrower term partitive deskryptor węższy mereologicznie

partitive relation relacja mereologiczna

partnership partnerstwo

passage ustęp, fragment

passim *passim* (= *w różnych miejscach*)

passive *n.* strona bierna

adj. bierny, pasywny

password hasło

user password hasło użytkownika

paste *n.* kłajster, klej

v. 1. przyklejać 2. wstawiać, wklejać (*fragment tekstu*)

cut and paste wyciąć i wkleić

paste-down połowa wyklejki, która jest przyklejona do wewnętrznej strony boku kartonu

pastiche pastisz

patent *n.* patent

v. opatentować

adj. patentowy

additional patent patent dodatkowy

dependent patent paten zależny

design patent tytuł ochronny dla wzoru użytkowego

improvement patent patent na udoskonalenie

International Patent Classification

Międzynarodowa Klasyfikacja Patentowa

letters patent dokument patentowy

main patent patent główny

national patent patent krajowy

national patent classification narodowa klasyfikacja patentowa

non-infringement of patent in force czystość patentowa

patent abstract skrót opisu patentowego

patent agent rzecznik patentowy

patent application zgłoszenie patentowe

patent claim zastrzeżenie patentowe

patent classification klasyfikacja patentowa

- patent document** dokument patentowy
- patent drawing** rysunek patentowy
- patent family** rodzina patentów
- patent holder** właściciel patentu
- patent information** informacja patentowa
- patent law** prawo patentowe
- patent novelty** nowość patentowa
- patent number** numer patentowy
- patent of addition** patent dodatkowy
- patent office** urząd patentowy
- patent protection** ochrona patentowa
- patent register** rejestr patentowy
- patent specification** opis patentowy
- petty patent** mały patent
- provisional patent** patent tymczasowy
- regional patent** patent regionalny
- reissue of a patent** ponowne udzielenie patentu
- patentability** zdolność patentowa
- patented** *adj.* opatentowany
- patentee** właściciel patentu
- path** ścieżka dostępu
- absolute path name** pełna nazwa ścieżki dostępu
- pathfinder** spis bibliograficzny, pomagający użytkownikom znaleźć dokumenty na temat wybranego zagadnienia
- pathology** patologia
- patron** **1.** użytkownik (*biblioteki*) **2.** patron, opiekun
- patron ID** **1.** karta użytkownika **2.** numer użytkownika
- patron type** kategoria użytkownika
- problem patron** użytkownik, który sprawia problemy (*np. zakłóca ciszę, łamie regulamin*)
- pattern** wzór, wzorzec
- pay-per-view** płatny dostęp do wybranego artykułu z czasopisma
- PC** = **personal computer** komputer osobisty
- PDA** = **personal digital assistant** komputer kieszonkowy
- pearl** perł (*czcionka o rozmiarze 5 punktów*)
- pedagogical** *adj.* pedagogiczny
- pedagogics** pedagogika
- pedagogy** pedagogika
- pediatrics** pediatria
- peek-a-boo card** karta przezierna
- peekaboo** *zob.* peek-a-boo
- peep-hole card** karta przezierna
- peer review** recenzowanie (*artykułów naukowych*)
- peer-reviewed** *adj.* recenzowany (*o czasopiśmie*)
- pen** *n.* pióro
v. pisać
- pen name** pseudonim literacki
- quill pen** gęsie pióro
- penalty** kara
- pendant** uzupełnienie
- pending** *adj.* **1.** w toku **2.** nierozstrzygnięty
- penultimate** *adj.* przedostatni (*np. rozdział*)
- percent** procent
- percentage** procent, odsetek
- perception** percepcja
- perfect** *adj.* doskonały, idealny
- perforator** dziurkarka
- perform** *v.* wykonywać zadanie
- performance** **1.** wykonanie zadania **2.** wydajność, osiągi, wyniki
- performance evaluation** ocena wydajności, ocena pracy
- performance indicator** wskaźnik wydajności

- service performance** efektywność usługi
- period** okres, czas trwania
- borrowing period** okres wypożyczenia
- checkout period** okres wypożyczenia
- lending period** okres wypożyczenia
- loan period** okres wypożyczenia
- period bibliography** bibliografia o ograniczonym zasięgu chronologicznym
- retention period** okres przechowywania (*dokumentów w archiwach*)
- subscription period** okres prenumeraty
- periodic** *adj.* okresowy, periodyczny
- periodical** *n.* 1. czasopismo 2. wydawnictwo periodyczne
- adj.* okresowy, periodyczny
- electronic periodical** czasopismo elektroniczne
- library periodical room** czytelnia czasopism
- periodical index** bibliografia zawartości czasopism
- periodicity** okresowość, periodyczność
- peripheral** *n.* urządzenie zewnętrzne/pereryferyjne (*np. drukarka, skaner*)
- adj.* zewnętrzny, peryferyjny
- periphrasis** peryfrazja
- permanence** trwałość
- permanent** *adj.* trwały
- permanent paper** papier trwały
- permeability** przepuszczalność
- permission** pozwolenie, zezwolenie
- access permission** pozwolenie dostępu
- permit** pozwolenie, zezwolenie
- processing permit** pozwolenie na przetwarzanie
- permutation** permutacja
- permutation index** indeks permutacyjny
- permuted index** indeks permutacyjny
- permuted title index** indeks KWIC
- Permutern Subject Index** indeks przedmiotowy (*w drukowanych indeksach cytowań – SCI, SSCI, A&HCI*)
- persistence** trwałość, trwanie
- persistent** *adj.* trwały
- personal** *adj.* osobisty, prywatny
- personal computer** komputer osobisty
- personal data** dane osobowe
- personal digital assistant** komputer kieszonkowy
- personal information management** zarządzanie informacją osobistą
- personalize** *v.* przystosowywać do indywidualnych potrzeb
- personnel** 1. personel 2. dział kadr
- perspective** perspektywa
- pertain** *v.* dotyczyć, odnosić się do
- pertinence** pertynencja, relewancja pragmatyczna
- principle of pertinence** zasada pertynencji
- pertinency** *zob.* **pertinence**
- pertinent** *adj.* pertynentny, relewantny
- petty patent** mały patent
- pH = potential of hydrogen** odczyn pH
- pH value** wartość pH
- pharmaceutics** farmaceutyka
- pharmacology** farmakologia
- pharmacy** farmacja
- phase** faza, stadium, okres
- phase relation** relacja fazowa
- phatic** *adj.* fatyczny
- phatic function of language** fatyczna funkcja języka
- PhD = Doctor of Philosophy** 1. doktorat, stopień doktora 2. doktor nauk
- PhD thesis** praca/rozprawa doktorska
- phenomena** *zob.* **phenomenon**

phenomenon *pl. phenomena* 1. zjawisko 2. fenomen

philology filologia

faculty of philology wydział filologiczny

philosophy filozofia

Doctor of Philosophy 1. doktorat, stopień doktora 2. doktor nauk

phoneme fonem

phonemic *adj.* fonemiczny

phone telefon

cellular/mobile phone telefon komórkowy

phonetic *adj.* fonetyczny

phonetics fonetyka

phonological *adj.* fonologiczny

phonology fonologia

photo *zob. photograph*

photocomposition skład fotograficzny, fotoskład

photocopier fotokopiarka

photocopy *n.* fotokopia

v. robić fotokopię

photocopying fotokopiowanie

photodegradation degradacja fotochemiczna

photoengraving chemigrafia

photograph *n.* fotografia, zdjęcie

v. fotografować

photography fotografika

photogravure fotograwiura, heliograwiura

photomechanical print kopia fotomechaniczna

photomicrography fotomikrografia

photomontage fotomontaż

photoprint fotokopia

photoprinting fotokopiowanie

phototype odbitka światłodrukowa

phototypesetting skład fotograficzny, fotoskład

phototypography światłodruk, fototypia

phrase 1. fraza 2. zwrot, wyrażenie

phraseology frazeologia

physical *adj.* fizyczny, materialny

mathematical and physical sciences nauki matematyczno-fizyczne

physical carrier nośnik fizyczny

physical description opis fizyczny

physical form designator oznaczenie formy zapisu

physics fizyka

physiology fizjologia

physiotherapy fizjoterapia

phytochemistry fitochemia

phytopathology fitopatologia

pica cycero (*czcionka o rozmiarze 12 punktów*)

pick-up location miejsce odbioru (*zamówionej przez użytkownika książki*)

pictogram piktogram

pictography piktografia

pictorial *n.* 1. magazyn ilustrowany 2. książka z obrazkiem na okładce

adj. obrazkowy (*pismo*), ilustrowany (*słownik*)

picture 1. obraz, obrazek, rysunek, rycina 2. zdjęcie, fotografia

picture book książka obrazkowa

pie chart wykres kołowy

piece 1. część, fragment 2. dzieło, utwór 3. dokument, egzemplarz, sztuka

pigment barwnik, pigment

pigskin świńska skóra

pilot *n.* pilotaż (*test*)

adj. pilotażowy

pilot study badania pilotażowe

PIM = **personal information management** zarządzanie informacją osobistą

pinpoint *v.* określać, ustalać, precyzować

pinyin transkrypcja języka mandaryńskiego (*chińskiego*) na język łaćniński

piracy piractwo (*komputerowe*)

computer piracy piractwo komputerowe

pirate copy kopia piracka

placard plakat, afisz

place *n.* **1.** miejsce **2.** miejscowość
v. umieszczać

common auxiliaries of place poddziały wspólne miejsca

place of publication miejsce wydania

placement umieszczenie, umiejscowienie

plagiarism plagiat, plagiatorstwo

plagiary **1.** plagiator/ka **2.** plagiat

plain *adj.* **1.** zwykły, prosty, bez ozdóbników **2.** niezaszyfrowany

plan *n.* plan (*mapa, zamiar*)
v. planować

contingency plan plan awaryjny

floor plan plan piętra

plan paper papier kartograficzny

storage plan plan rozmieszczenia (*np. regałów*)

plane płaszczyzna

content plane plan treści

expression plane plan wyrażania

planning planowanie

strategic planning planowanie strategiczne

plasticity plastyczność

plat diagram, mapa, schemat

plate wkładka z ilustracją

colour plate kolorowa strona (*wkładka*) z ilustracją, umieszczona w książce

plate printing druk wkłęsły

printing plate płyta drukowa

platform platforma (*sprzętowa, programowa*)

plausible *adj.* prawdopodobny, wiarygodny

play *n.* **1.** sztuka (*teatralna*) **2.** zabawa, rozrywka

v. grać, bawić się

playwright dramaturg, dramatopisarz/rka

plenary *adj.* plenarny

plenary session sesja plenarna

pleonasm pleonazm

plot fabuła, akcja

plug-in wtyczka (*dodatek do programu komputerowego, rozszerzający jego możliwości*)

plural liczba mnoga

ply warstwa

two ply paper papier dwuwarstwowy

pocket edition wydanie kieszonkowe

podcast forma internetowej publikacji dźwiękowej, audycja internetowa

poem wiersz, poemat

poetic *adj.* poetycki

poetic licence licencja poetycka, licentia poetica

poetry poezja

lyric poetry liryka

point *n.* **1.** punkt **2.** istota, sedno
v. wskazywać

access point punkt dostępu

common auxiliaries of point of view poddziały wspólne punktu widzenia oraz sposobu ujęcia tematu przez autora

decimal point separator dziesiętny (*w Polsce stosuje się przecinek*)

dry point suchoryt

point of access punkt dostępu

typographical point punkt typograficzny

polemic(s) polemika

policy polityka, strategia

collection development policy profil gromadzenia, polityka kształtowania zbioru

common research policy wspólna polityka badań (*naukowych*)

cultural policy polityka kulturalna

information policy polityka informacyjna

IT security policy polityka bezpieczeństwa instytucji w zakresie systemów informatycznych

security policy polityka bezpieczeństwa

poligraph powielacz

Polish *n.* język polski

adj. polski

political *adj.* polityczny

political correctness poprawność polityczna

political map mapa polityczna

political science politologia

politics polityka, działalność polityczna

poll ankieta, sondaż

public opinion poll badania ankietowe

polyester poliester

polygraphic *adj.* poligraficzny

polymer polimer

polymorphism polimorfizm

polyptych poliptyk

polysemy polisemia

polysynthetic language język polisintetyczny

polytechnic politechnika

polythetic classification klasyfikacja politetyczna

pontifical pontyfikał

popular science literature literatura popularnonaukowa

population 1. ludność 2. populacja

pop-up book książka, w której po otwarciu pojawiają się trójwymiarowe obrazki

pop-up menu menu wyskakujące, menu podręczne

pornography pornografia

porosity porowatość

portable *adj.* przenośny

portable computer komputer przenośny

portal portal (*internetowy serwis informacyjny*)

portrait portret

Portuguese *n.* język portugalski

adj. portugalski

pose *v.* stawiać, wysuwać (*pytanie, tezę*)

positivism pozytywizm

post wiadomość umieszczona na forum dyskusyjnym

post-coordinate indexing indeksowanie postkoordynacyjne

post-coordination postkoordynacja

postdated *adj.* postdatowany

postdoctoral dissertation rozprawa habilitacyjna

poster 1. plakat naukowy 2. afisz

poster session sesja posterowa, sesja plakatowa

postgraduate *n.* magistrant (*GB*), doktorant (*US*)

adj. magisterski (*GB*), doktorancki (*US*)

postgraduate studies studia magisterskie (*GB*), studia doktoranckie (*US*)

posthumous *adj.* pośmiertny, wydany po śmierci (*autora*)

right of posthumous publication prawo do pośmiertnej publikacji

posting hasło przedmiotowe lub deskryptor opisujący dokument

- generic posting** oznaczenie hierarchiczne
- postmodern** *adj.* postmodernistyczny
- postmodernism** postmodernizm
- postscript** postscriptum, dopisek
- postwar** *adj.* powojenny
- potboiler** chałtura
- potential** potencjał
- potential of hydrogen** odczyn pH
- power** 1. moc 2. pełnomocnictwo, upoważnienie
- cessation of the power of attorney** ustanie pełnomocnictwa
- computing power** moc obliczeniowa
- emergency power supply** zasilanie awaryjne
- pp** = pages strony
- practical** *adj.* 1. praktyczny 2. wykonalny
- practical application** zastosowanie praktyczne
- practice** praktyka
- pragmatic** *adj.* pragmatyczny
- pragmatics** pragmatyka
- pragmatism** pragmatyzm
- praxis** 1. praktyka, stosowanie w praktyce 2. praktyka, zwyczaj
- prayer book** modlitewnik
- preamble** 1. preambuła, wstęp 2. nagłówek wiadomości
- precede** *v.* poprzedzać
- preceding** *adj.* poprzedni, uprzedni
- précis** *n.* streszczenie
v. robić streszczenie
- precise** *adj.* dokładny, precyzyjny
- precision** 1. dokładność, trafność 2. precyzja
- preclude** *v.* wykluczać
- preclusion** wykluczenie
- precondition** warunek wstępny
- pre-coordinate indexing** indeksowanie prekoordynacyjne
- pre-coordination** prekoordynacja
- predicate** 1. orzeczenie 2. predykat
- predicate calculus** rachunek predykatów
- predict** *v.* przewidywać
- prediction** prognozowanie, przewidywanie
- predominant** *adj.* dominujący, przeważający
- predominant name** nazwa ujednolicona
- preface** przedmowa, wstęp
- preference** 1. preferencja 2. priorytet, pierwszeństwo
- reading preference** preferencje czytelnicze
- preferred term** deskryptor, termin preferowany
- prefix** prefiks
- prehistory** prehistoria
- prejudice** uprzedzenie, stronniczość
- racial prejudice** uprzedzenia na tle rasowym
- prelibrary binding** wzmocniona oprawa często wypożyczanych książek
- preliminaries** preliminaria
- preliminary** *adj.* wstępny, przygotowawczy
- preliminary edition** wstępne wydanie
- premis** przesłanka
- premises** teren obiektu
- library premises** teren biblioteki
- pre-order search** kontrola dubletów przed dokonaniem zamówienia
- preparator** kurator/komisarz wystawy
- preposition** przyimek
- preprint** preprint
- preprocessing** przetwarzanie wstępne

prequel powieść lub film o wydarzeniach poprzedzających akcję dzieła, do którego nawiązują

prerequisite warunek wstępny, warunek zasadniczy

presentation prezentacja

preservation ochrona, zabezpieczanie, przechowywanie

collection preservation ochrona zbiorów

preserve *v.* chronić, zabezpieczać

press 1. prasa 2. druk 3. wydawnictwo, oficyna wydawnicza 4. drukarnia 5. maszyna drukarska

binding press prasa introligatorska

gutter press prasa brukowa

hand press book książka drukowana ręcznie

offset press maszyna offsetowa, offset

press clipping service usługa gromadzenia wycinków prasowych na określony temat

press proof/revise wydruk próbny do ostatniej korekty

press run nakład

press sheet arkusz drukarski

printing press prasa drukarska

stanhope press rodzaj ręcznej prasy drukarskiej, zbudowanej wyłącznie z elementów żelaznych

underground press prasa podziemna

yellow press prasa brukowa

pressmark sygnatura (*GB*)

presupposition presupozycja, założenie

prevail *v.* przeważać, dominować

prevalence 1. powszechne występowanie, rozpowszechnienie 2. przewaga, dominacja

prevalent *adj.* 1. szeroko rozpowszechniony, powszechny 2. przeważający, dominujący

prevent *v.* zapobiegać, uniemożliwiać

preventive *adj.* zapobiegawczy, ochronny

preventive maintenance konserwacja zapobiegawcza

preview podgląd, przegląd wstępny

page preview podgląd strony (*przed wydrukiem*)

print preview podgląd wydruku

previous *adj.* poprzedni, wcześniejszy

previous record poprzedni rekord

prewar *adj.* przedwojenny

price cena

cover price cena wydrukowana na okładce, cena katalogowa

subscription price cena prenumeraty

primary *adj.* podstawowy, główny, zasadniczy

primary author autor podany jako pierwszy, w przypadku gdy dokument ma więcej niż jednego autora

primary document dokument pierwotny

primary source źródło pierwotne/prymarne

primary value wartość pierwotna

primer podręcznik dla początkujących

long primer garmond (*czcionka o rozmiarze 10 punktów*)

primitive term termin pierwotny

principal *adj.* główny

principle zasada, reguła

principle of division zasada podziału

principle of inversion zasada inwersji

principle of pertinence zasada pertynencji

principle of provenance zasada proveniencji

principle of respect for original order zasada poszanowania układu oryginalnego

print *n.* 1. druk 2. odbitka 3. publikacja drukowana

- v. 1. drukować 2. robić odbitkę
albumen print druk albuminowy
carbon print druk na kalce
collodion print druk kolodionowy
commemorative print druk okolicznościowy
contact print druk kontaktowy
dot matrix print druk igłowy
e-print 1. wersja elektroniczna 2. druk elektroniczny
early print wczesny druk
fine print szczegółowe/dodatkowe informacje wydrukowane drobnym drukiem pod tekstem głównym
in print 1. wydany drukiem, opublikowany 2. dostępny w sprzedaży
informative job prints akcydensy informacyjne
jobbing print akcydens
large print duża czcionka
metal relief-tone print akwatinta
multi-colour print druk wielobarwny
off-print nadbitka
old prints stare druki
out of print nakład wyczerpany
photomechanical print kopia fotomechaniczna
print preview podgląd wydruku
print run nakład
proof print wydruk próbny
screen print druk sitowy
single-colour print druk jednoobarwny
single-side print druk jednostronny
stencil print druk szablonowy
two-side print druk dwustronny
- printed** *adj.* drukowany
printed document dokument drukowany
printed matter druki
printed sheet arkusz drukarski
- printer** 1. drukarka 2. maszyna drukarska 3. drukarz 4. drukarnia
laser printer drukarka laserowa

- printer's ink** farba drukarska
printing 1. drukowanie, druk 2. nakład 3. drukarstwo
additional printing dodruk
art of printing sztuka drukarska
block printing druk wypukły
chromatic printing druk wielobarwny, chromotypia
colour printing druk kolorowy
digital printing druk (*drukowanie*) cyfrowy
draft printing wydruk roboczy
flexographic printing druk fleksograficzny
gravure printing druk wkłęsły
invention of printing wynalazek druku
plate printing druk wkłęsły
printing form forma drukowa
printing frame kopiorama
printing house drukarnia
printing industry poligrafia
printing ink farba drukarska
printing machine maszyna drukarska
printing mistake błąd drukarski
printing plate płyta drukowa
printing press prasa drukarska
printing quality jakość drukowania
printing run nakład
relief printing druk wypukły
silk-screen printing sitodruk
- printout** wydruk
- prior** *adj.* poprzedni, uprzedni, wcześniejszy
prior art stan techniki (*przed datą pierwszeństwa zgłoszenia patentowego*)
prior disclosure ujawnienie wcześniejsze
- priority** *n.* priorytet
adj. priorytetowy
priority application zgłoszenie patentowe z mocą prawa pierwszeństwa

- priority date** data pierwszeństwa (*zgłoszenia patentowego*)
- prison library** biblioteka więzienna
- pristine** *adj.* idealny, nienaruszony
in pristine condition w idealnym stanie
- privacy** prywatność
data privacy prywatność danych
- private** *adj.* prywatny
private library biblioteka prywatna
private property własność prywatna
- privileged user** użytkownik uprzywilejowany
- prize** nagroda
Nobel Prize in Literature Literacka Nagroda Nobla
Pulitzer Prize nagroda Pulitzera
- probabilistic** *adj.* probabilistyczny
probabilistic retrieval wyszukiwanie probabilistyczne
- probability** prawdopodobieństwo
calculus of probability rachunek prawdopodobieństwa
- probable** *adj.* prawdopodobny
- problem** 1. problem, trudność 2. zadanie
problem analysis analiza problemu
problem patron użytkownik, który sprawia problemy (*np. zakłóca ciszę, łamie regulamin*)
- procedural** *adj.* proceduralny
- procedure** procedura
- proceed** *v.* 1. kontynuować 2. postępować
- proceedings** sprawozdanie, protokół
conference proceedings materiały konferencyjne
- process** *n.* proces
v. przetwarzać
a process of trial and error metoda prób i błędów
information process proces informacyjny
- process data** przetwarzać dane
- processing** przetwarzanie
automatic data/information processing automatyczne przetwarzanie danych/informacji
background processing przetwarzanie w tle, przetwarzanie drugoplanowe
batch processing przetwarzanie wsadowe
central processing unit jednostka centralna (*komputera*)
computer image processing komputerowe przetwarzanie obrazu
data processing przetwarzanie danych
decentralised processing rozproszone przetwarzanie danych
electronic data processing elektroniczne przetwarzanie danych
general information processing system uniwersalny system przetwarzania informacji
information processing przetwarzanie informacji
interactive processing przetwarzanie interaktywne
mass processing przetwarzanie masowe
processing permit pozwolenie na przetwarzanie
real-time data processing przetwarzanie danych w czasie rzeczywistym
text processing przetwarzanie tekstu
word processing komputerowe przetwarzanie tekstów
- processor** procesor
word processor procesor tekstu
- procurement** nabywanie
- producer** producent
- product** 1. produkt 2. iloczyn 3. wytwór, wynik
Cartesian product iloczyn kartezjański

end product produkt końcowy
logical product iloczyn logiczny
production produkcja
productive *adj.* wydajny, produktywny
productivity wydajność, produktywność
profession zawód, profesja
professional *n.* 1. profesjonalista 2. przedstawiciel zawodu
adj. 1. profesjonalny 2. zawodowy
information professional pracownik informacji
professional competence kompetencje zawodowe
professional development rozwój zawodowy
professional ethics etyka zawodowa
professional literature literatura fachowa
professional qualifications kwalifikacje zawodowe
professionalism profesjonalizm, fachowość
professor profesor
adjunct professor profesor kontraktowy
assistant professor profesor uniwersytecki
associate professor profesor nadzwyczajny
professor emeritus zasłużony emerytowany profesor
proficiency biegłość, sprawność
profile profil, charakterystyka
interest profile profil zainteresowań
search profile złożona instrukcja wyszukiwawcza lub zapytanie informacyjne
user profile profil użytkownika
profit zysk, korzyść, pożytek
profitability zyskowność, dochodowość, rentowność

profound *adj.* głęboki, wnikliwy, gruntowny
program *n.* program (*komputerowy*)
v. programować
archive program program archiwizujący
computer program program komputerowy
concordance program program koncordacyjny
programme *n.* program
v. programować
framework programme program ramowy
outreach programme program promocyjny
programmer programista
programming programowanie
computer programming programowanie komputerów
programming language język programowania
progress *n.* postęp, postępy
v. robić postępy, rozwijać się
prohibit *v.* zakazywać, zabraniać
prohibited books prohibita
prohibition zakaz
project *n.* projekt, plan, przedsięwzięcie
v. projektować, planować
Project Gutenberg Projekt Gutenberg (*inicjatywa polegająca na umieszczeniu w Internecie elektronicznych wersji książek istniejących w wersji papierowej*)
prolegomenon prolegomena
proliferate *v.* rozprzestrzeniać się
proliferation rozprzestrzenianie się
prolific *adj.* płodny (*o autorze*)
prologue prolog
prominent *adj.* wybitny, prominentny
promote *v.* 1. promować 2. wspierać 3. awansować

promotion 1. promocja 2. wspieranie
3. awans

pronoun zaimek

proof 1. odbitka próbna 2. korekta, odbitka korektorska 3. dowód, dowody

clean proof odbitka wzorcowa

final manuscript proof adiustacja

galley proof korekta szpaltowa

page proof korekta po przełamaniu
(*tekstu*)

press proof wydruk próbny do ostatniej korekty

proof correction marks znaki korektorskie

proof print wydruk próbny

proof reader korektor (*osoba*)

proof reading korekta

trial proof wydruk próbny

proofreading korekta (*tekstu*)

proper *adj.* właściwy, odpowiedni

proper name nazwa własna

title proper tytuł właściwy

property własność

industry property title tytuł własności przemysłowej

intellectual property protection ochrona własności intelektualnej

intellectual property rights prawa własności intelektualnej

intellectual property własność intelektualna

private property własność prywatna

proportion proporcja

proportional *adj.* proporcjonalny

proposal propozycja

invention proposal projekt wynalazczy

proposal for innovation projekt racjonalizatorski

proposition propozycja

proprietary rights prawa własności

ProQuest nazwa serwisu informacyjnego, udostępniającego pełnotekstowe bazy danych

prose proza

prospective *adj.* potencjalny, przewidywany

prospective bibliography bibliografia prospektywna

prospectus broszura, prospekt

protagonist bohater/ka, protagonist-a/ka

protect *v.* chronić

protection ochrona

data protection ochrona danych

intellectual property protection ochrona własności intelektualnej

legal protection ochrona prawna

patent protection ochrona patentowa

write protection zabezpieczenie przed zapisem

protocol protokół

communication protocol protokół komunikacyjny

data access protocol protokół dostępu do danych

file transfer protocol protokół przesyłania plików

hypertext transfer protocol protokół przesyłania dokumentów hipertekstowych

prototype prototyp

prove *v.* wykazać, udowodnić

provenance pochodzenie, proweniencja

principle of provenance zasada proweniencji

proverb przysłowie

provide *v.* dostarczać, zaopatrywać

provide access umożliwiać/zapewniać dostęp

provider dostawca

application service provider dostawca aplikacji internetowych

Internet service provider dostawca usług internetowych

province domena, dziedzina

provincial standard norma administracyjno-terytorialna

provision 1. zaspokajanie (*potrzeb*), świadczenie (*usług*) 2. warunek, klauzula

provisional *adj.* tymczasowy, przejściowy

provisional patent patent tymczasowy

provost rektor (*GB*)

proximity bliskość

proxy 1. pełnomocnictwo 2. pełnomocnik/czka 3. serwer pośredniczący

psalter psalterz

pseudandry autorka używająca męskiego pseudonimu

pseudonym pseudonim

psychiatry psychiatria

psychological *adj.* psychologiczny

psychological novel powieść psychologiczna

psycholinguistics psycholingwistyka

psychology psychologia

public *n.* 1. społeczeństwo 2. publiczność, odbiorcy

adj. 1. społeczny 2. publiczny

in the public domain ogólnie dostępny

online public access catalogue katalog dostępny publicznie w sieci

public access to information publiczny dostęp do informacji

public data dane ogólnie dostępne

public domain własność publiczna

public domain software oprogramowanie bezpłatne

public library biblioteka publiczna

public opinion poll badania ankietowe

public service corporation przedsiębiorstwo użyteczności publicznej

publication 1. publikacja, wydawnictwo 2. publikacja, wydanie, opublikowanie

co-publication wspólna publikacja

commercial publication dokument techniczno-handlowy

electronic publication publikacja elektroniczna

frequency of publication częstotliwość wydawnicza

government publication publikacja rządowa

non-periodic publication wydawnictwo nieperiodyczne

official publication wydawnictwo rządowe

place of publication miejsce wydania

publication date data wydania

publication size objętość wydawnicza

publication type rodzaj publikacji

retracted publication publikacja wycofana

right of posthumous publication prawo do pośmiertnej publikacji

scholarly publication publikacja naukowa

Universal Availability of Publications, UAP program powszechnego dostępu do publikacji

publicity reklama, rozgłos, promocja

publish *v.* publikować, wydawać

publisher wydawca

ancillary publisher wydawca nieprofesjonalny

publisher's catalogue katalog wydawniczy

publisher's sheet arkusz wydawniczy

vanity publisher wydawnictwo publikujące prace na koszt autora

publishing publikowanie, działalność wydawnicza

co-publishing współwydawanie

desktop publishing mała poligrafia

e-publishing = electronic publishing publikowanie elektroniczne

electronic publishing publikowanie elektroniczne

on-demand publishing druk na żądanie (*publikacja drukowana na zamówienie klienta w przypadku wyczerpania nakładu*)

publishing activity działalność wydawnicza

publishing house wydawnictwo, firma wydawnicza

puff przesadna reklama (*książki*)

Pulitzer Prize nagroda Pulitzera

pulling demontaż

pun gra słów, kalambur

punch *n.* dziurkarka

v. dziurkować

automatic punch dziurkarka automatyczna

card punch dziurkarka kart

punch(ed) card karta dziurkowana

punch(ed) tape taśma dziurkowana

punched *adj.* dziurkowany

edge-punched card karta obrzeżnie dziurkowana

marginal punched card karta obrzeżnie dziurkowana

punching dziurkowanie

punctuation interpunkcja

pundit ekspert

purchase zakup, nabytek

v. kupować, nabywać

purchasing nabywanie, dokonywanie zakupów

pure *adj.* czysty, bez domieszki

pure notation notacja jednolita

purport *v.* utrzymywać, twierdzić

pursue *v.* prowadzić, realizować (*plan, badania, politykę*)

purview zasięg, zakres (*kompetencji*)

put *v.* wprowadzać, umieszczać

Q

quad czworokąt

mutton quad furet

nut quad półfuret

set quad furet

quadrennial *adj.* wydawany co cztery lata

qualification **1.** kwalifikacje **2.** zastrzeżenie

professional qualifications kwalifikacje zawodowe

qualification certificate świadectwo kwalifikacyjne

qualified *adj.* wykwalifikowany, dyplomowany

qualifier kwalifikator, określnik, objaśnienie

qualify *v.* kwalifikować (się)

qualitative *adj.* jakościowy

qualitative research badania jakościowe

quality *n.* **1.** jakość **2.** cecha, właściwość *adj.* wysokiej jakości

archival quality wartość archiwalna

certificate of quality certyfikat jakości

draft quality robocza jakość druku

high-quality wysokiej jakości

letter-quality wysokiej jakości (*wydruk*)

low-quality niskiej jakości

printing quality jakość drukowania

quality control kontrola jakości

quality paper papier wysokiej jakości

total quality management kompleksowe zarządzanie jakością

quantifier kwantyfikikator

existential quantifier kwantyfikikator szczegółowy

quantitative *adj.* ilościowy

quantitative research badania ilościowe

quantity 1. ilość 2. wielkość

quarter ćwierć, ćwiartka

quarter binding oprawa niepełna

quarterly *n.* kwartalnik
adj. kwartalny
adv. kwartalnie, co kwartał

quarto kwarto (*format książki o rozmiarze ¼ arkusza drukarskiego*)

quasi-synonym quasi-synonim

query *n.* zapytanie, kwerenda
v. zadawać pytanie

ad hoc query zapytanie ad hoc

query language język zapytań

search query instrukcja wyszukiwawcza (*wprowadzana np. do wyszukiwarek internetowych*)

structured query language strukturalny język zapytań

quest poszukiwanie

question *n.* 1. pytanie, zapytanie 2. kwestia, sprawa 3. wątpliwość
v. 1. pytać 2. kwestionować

encoded question instrukcja wyszukiwawcza

frequently asked questions często zadawane pytania

search question zapytanie informacyjne

questionable *adj.* wątpliwy, dyskusyjny

questionnaire kwestionariusz, ankieta

quill pen gęsie pióro

quinquennial *adj.* wydawany co pięć lat

quintessence kwintesencja

quintessential *adj.* typowy

quire libra (*24 lub 25 akruszy papieru*)

quirk zawijas, ozdobnik (*w piśmie*)

quorum quorum, kworum

quota przydział

quotation cytat

quotation marks cudzysłów

quote *v.* cytować

quotes cudzyłów

quotient iloraz

R

race rasa

discrimination on the grounds of race dyskryminacja na tle rasowym

racial *adj.* rasowy

racial discrimination dyskryminacja na tle rasowym

racial prejudice uprzedzenia na tle rasowym

racism rasizm

rack regał, półka

radiology radiologia

rag paper papier szmaciany

random *adj.* losowy, przypadkowy

random access dostęp bezpośredni, dostęp swobodny

range 1. zakres 2. przedział, grupa, kategoria

actual range zakres rzeczywisty

date range zakres czasowy

rank *v.* ustawiać w kolejności, szeregować, sortować

ranking ranking

rare *adj.* rzadki

rare books cymelia, cimelia (*rzadkie druki lub rękopisy*)

rate *n.* 1. współczynnik, wskaźnik 2. tempo

v. oceniać, szacować

baud rate szybkość transmisji danych w bodach

subscription rate cena prenumeraty

ratify *v.* ratyfikować

ratify a convention ratyfikować konwencję

rating 1. klasyfikacja, zaszeregowanie
2. ocena

content rating klasyfikacja treści (*np. zaszeregowanie materiałów do kategorii „tylko dla dorosłych”*)

ratio 1. stosunek, proporcja 2. współczynnik

conversion ratio współczynnik przetwarzania

miss ratio współczynnik ciszy informacyjnej

noise ratio współczynnik szumu informacyjnego

recall ratio współczynnik kompletności

relevance ratio współczynnik relewancji

rational *adj.* racjonalny

rationale racjonalne uzasadnienie

rationality racjonalność

rationalization racjonalizacja

raw data dane nieprzetworzone

RDF = resource description framework specyfikacja modelu metadanych

reach *n.* zasięg

v. 1. dochodzić, docierać, sięgać 2. osiągać

reachable *adj.* osiągalny

react *v.* reagować

reaction reakcja

reactive *adj.* reaktywny

read *v.* czytać

compact disc/disk read-only memory CD-ROM

easy-to-read łatwy do przeczytania

write once, read many jednokrotny zapis, wielokrotny odczyt

readability czytelność

readable *adj.* czytelny

computer-readable information informacja w postaci czytelnej dla komputera

machine-readable nadający się do automatycznego przetwarzania

machine-readable cataloging katalogowanie w formie elektronicznej (*format zapisu danych bibliograficznych*)

reader 1. czytelnik 2. czytnik 3. korektor (*w wydawnictwie*) 4. recenzent

bar code reader czytnik kodu kreskowego

card reader czytnik kart

manuscript reader adiustator

mature reader dorosły czytelnik

microfilm reader czytnik mikrofilmowy

optical reader czytnik optyczny

proof reader korektor (*osoba*)

reader area strefa dostępna dla czytelników

readership czytelnicy

reading 1. czytelnictwo 2. lektura, tekst

proof reading korekta

reading list bibliografia zalecająca

reading matter lektura

reading preference preferencje czytelnicze

reading room czytelnia

reading-room lending wypożyczenie do czytelnia

readjustment dostosowanie, modyfikacja

reagent *adj.* odczynnik

real *adj.* rzeczywisty

real-time data processing przetwarzanie danych w czasie rzeczywistym

realignment nowy układ, nowe ułożenie

realism realizm

reality rzeczywistość

virtual reality rzeczywistość wirtualna

realization realizacja

realize *v.* 1. realizować, urzeczywistniać
2. zdawać sobie sprawę, uświadomić sobie

realm dziedzina, domena, sfera

ream ryza (500 arkuszy)

reappraisal ponowna ekspertyza

reason *n.* powód, przyczyna
v. wnioskować, rozumować

reasoning wnioskowanie, rozumowanie

rebut *v.* odierać (zarzuty, krytykę)

rebuttal odparcie (zarzutów, krytyki)

recall 1. kompletność (wyszukiwania informacji) 2. przypomnienie (o zwrocie książki)

recall notice monit

recall ratio współczynnik kompletności

recap *n.* podsumowanie
v. podsumowywać

recapitulate *v.* podsumowywać

recapitulation podsumowanie

recatalo(u)ging przekatalogowanie

receipt odbiór, otrzymanie

receive *v.* otrzymywać

receiver odbiornik

recension rewizja tekstu

recent *adj.* ostatni, niedawny

reception odbiór, przyjęcie

receptivity zdolność absorpcyjna

recipient odbiorca

reciprocal *adj.* wzajemny, obustronny

reciprocal cross-reference odsyłacz porównawczy

reciprocity wzajemność

reclaimed paper papier makulaturowy

reclassification przeklasyfikowanie

recognise *v.* 1. rozpoznawać 2. uznawać

recognition 1. rozpoznawanie 2. uznanie (*faktu*)

automatic speech recognition automatyczne rozpoznawanie mowy

character recognition rozpoznawanie znaków/pisma (*przez komputer*)

optical character recognition optyczne rozpoznawanie znaków (*pisma*)

speech recognition rozpoznawanie mowy (*przez komputer*)

recommendation zalecenie

recommended standard standard zalecany

reconstruct *v.* zrekonstruować

reconstruction rekonstrukcja

record *n.* 1. zapis 2. rekord (*w bazie danych*) 3. dokument, akta (*sprawy, transakcji*) 4. płyta

v. zapisywać, rejestrować

accession record rejestr nabytków, księga inwentarzowa

archives record office archiwum (*placówka*)

authority record 1. rekord wzorcowy, rekord kartoteki hasel wzorcowych 2. rekord autorytatywny, rekord kartoteki hasel autorytatywnych

bibliographic record rekord bibliograficzny

brief record skrócony opis rekordu

catalogue record opis katalogowy, pozycja katalogowa

continuation record rejestr kontynuacji

current record rekord bieżący

departmental record office registratura

electronic records and document management system system zarządzania dokumentami elektronicznymi i rekordami

full record pełny opis rekordu

Functional Requirements for Bibliographic Record, FRBR funkcjonalny model rekordu bibliograficznego

general (record) schedule ogólny wykaz akt

- gramophone record** płyta gramofonowa
- previous record** poprzedni rekord
- records center** składnica akt
- records management** zarządzanie rekordami (*informacji*), zarządzanie dokumentami/dokumentacją
- records survey** przegląd akt
- semicurrent records** dokumenty wycofane z bieżącej działalności
- recording** nagranie
- International Standard Recording Code** międzynarodowy znormalizowany kod dokumentu dźwiękowego
- sound recording** nagranie dźwiękowe
- recover** *v.* 1. odzyskiwać, przywracać 2. wymieniać okładkę
- recovery** odzyskiwanie
- data recovery** odzyskiwanie danych
- recruitment** rekrutacja, nabór
- recruitment drive** nabór pracowników
- rectangle** prostokąt
- recto** recto karty
- recurrence** powtórzenie się
- recurrent** *adj.* powtarzający się
- recurring** *adj.* powtarzający się, powracający
- recycled paper** papier z recyklingu
- redaction** 1. redakcja, zredagowanie 2. nowe wydanie
- redirect** *v.* przekierować
- redistribution** redystrybucja
- reduce** *v.* redukować
- reduction** 1. redukcja 2. pomniejszenie
- redundancy** redundancja
- redundant** *adj.* redundantny
- re-edition** reedycja, wznowienie
- reengineering** reinżynieria
- reevaluation** ponowna ocena
- re-examination** ponowne zbadanie
- refer** *v.* 1. odsyłać, skierować 2. dotyczyć
- referee** recenzent (*publikacji naukowych*)
- refereed** *adj.* recenzowany (*o czasopiśmie*)
- reference** 1. odsyłacz 2. źródło 3. wzmianka 4. denotacja, ekstensja
- bibliographic reference** przypis bibliograficzny
- circular reference** odwołanie cykliczne, zależność cykliczna
- cross reference** odsyłacz
- multiple reference** odsyłacz orientacyjny
- reciprocal cross-reference** odsyłacz porównawczy
- reference book** wydawnictwo encyklopedyczne, wydawnictwo informacyjne
- reference collection** księgozbiór podręczny
- reference desk** stanowisko informacyjne
- reference librarian** bibliotekarz zajmujący się udzielaniem informacji użytkownikom biblioteki
- reference library** biblioteka prezencyjna
- reference list** bibliografia załącznikowa
- reference services** usługi informacyjne
- reference standard** norma związana
- reference work** wydawnictwo informacyjne, informator
- see also reference** odsyłacz uzupełniający
- see reference** odsyłacz całkowity
- referent** desygnat
- referral** skierowanie, odesłanie
- refine** *v.* poprawić, udoskonalić
- refinement** 1. udoskonalenie 2. udoskonalona wersja
- reflect** *v.* 1. odbijać 2. odzwierciedlać
- refurbish** *v.* odnawiać (*zniszczoną książkę*)

refuse *v.* odmawiać

refute *v.* obalać (*teorię*), odpierać (*zarzuty*)

region region

regional *adj.* regionalny

regional archives archiwum regionalne

regional bibliography bibliografia regionalna

regional museum muzeum regionalne

regional patent patent regionalny

regional standard norma regionalna

regionalism regionalizm

register *n.* 1. rejestr 2. register (*zgodność miejsca wierszy po obu stronach arkusza*) 3. spis, lista

v. 1. wpisywać do rejestru 2. rejestrować

accession register rejestr nabytków, księga inwentarzowa

data register rejestr danych

de-accession register księga ubytków

discards register księga ubytków

patent register rejestr patentowy

registered *adj.* zarejestrowany

registered design wzór zastrzeżony

registered name nazwa prawnie zastrzeżona

registered trade mark notice zawiadomienie o zarejestrowaniu znaku towarowego

registered user użytkownik zarejestrowany

registration rejestracja

registration card karta rejestracyjna

registry kancelaria

regression regresja

regular *adj.* regularny

regularity regularność

regulation 1. przepis, regulacja prawna 2. kontrola

contrary to regulations nieprzepisowo

technical regulation przepis techniczny

reinforce *v.* wzmacniać

reinforced binding wzmocniona oprawa

reinforcement wzmocnienie

reissue *n.* wznowienie (*publikacji*), reedycja

v. wznowiać

reissue of a patent ponowne udzielenie patentu

reject *v.* odrzucać

rejection odrzucenie

rejoinder riposta, replika

relate *v.* relacjonować, opowiadać

related *adj.* spokrwniony, związany

related term deskryptor kojarzeniowy, termin kojarzeniowy

relation 1. relacja, związek 2. relacja, tabela (*w relacyjnych bazach danych*)

analytic relation relacja analityczna

associative relation relacja (s)kojarzeniowa

connected relation relacja spójna

converse relation konwers, relacja odwrotna

cultural relations związki kulturowe

equivalence relation relacja ekwiwalencji/równoważności

establishment of hierarchical relations between descriptors hierarchizacja deskryptorów

field of relation pole relacji

genus-species relation relacja rodzaj-gatunek

instance relation relacja przypadkowa

intrafacet relation 1. relacja wewnątrz-fasetowa 2. relacja międzyfasetowa

mereological relation relacja mereologiczna

ordering relation relacja porządkująca

paradigmatic relation relacja paradygmatyczna

- partitive relation** relacja mereologiczna
- part-whole relation** relacja część-całość, relacja mereologiczna
- phase relation** relacja fazowa
- semantic relation** relacja semantyczna
- symmetric relation** relacja symetryczna
- syntagmatic relation** relacja syntagmatyczna
- synthetic relation** relacja syntetyczna
- transitive relation** relacja przechodnia
- relational database** relacyjna baza danych
- relationship** związek, powiązanie
- antisymmetric relationship** relacja przeciwstawna
- generic relationship** relacja generyczna
- hierarchical relationship** relacja hierarchiczna
- whole-part relationship** relacja typu całość-część, relacja mereologiczna
- relative** *adj.* względny
- relative humidity** wilgotność względna
- relator** wskaźnik relacji
- relay** *v.* przekazywać
- release** *n.* wersja (*programu*)
v. wprowadzać (*na rynek*)
- relevance** relewancja
- relevance ratio** współczynnik relewancji
- relevant** *adj.* relewantny
- reliability** 1. wiarygodność (*źródła informacji*) 2. niezawodność (*działania*)
- equipment reliability** niezawodność sprzętu
- relief** relief, płaskorzeźba
- metal relief cut** metaloryt
- metal relief etching** akwaforta
- metal relief-tone print** akwatinta
- relief printing** druk wypukły
- religion** religia
- religious** *adj.* religijny
- cultural, religious and linguistic diversity** różnorodność kulturowa, religijna i językowa
- relocate** *v.* przemieszczać, przenosić
- relocation** przeniesienie
- remain** *v.* pozostawać, zostawać
- remainder** reszta, pozostałość
- remark** *n.* uwaga, komentarz
v. zauważyć, zrobić uwagę
- reminder** upomnienie
- remote** *adj.* 1. zdalny 2. odległy, daleki
- remote access** dostęp zdalny
- removal** usunięcie, usuwanie
- remove** *v.* usuwać
- Renaissance** renesans
- render** *v.* 1. przedstawiać 2. wyrażać 3. czynić
- render services** świadczyć usługi
- rendering** pokrywanie, rendering
- renew** *v.* 1. prolongować, przedłużać termin zwrotu 2. odnawiać
- renewal** 1. prolongata, przedłużenie terminu zwrotu 2. odnowa, odnowienie
- loan renewal request** prośba o prolongatę
- renovation** renowacja
- rental** opłata
- rental collection** księgozbiór, którego wypożyczanie jest odpłatne
- rental library** biblioteka płatna
- reorganization** reorganizacja
- reorganize** *v.* reorganizować
- repair** *n.* naprawa
v. naprawiać
- repeat** *n.* powtórka
v. powtarzać
- repeatable** *adj.* powtarzalny

repetition powtarzanie, powtórka

replace *v.* zastępować, wymieniać

replacement wymiana

replevin rewindykacja, odzyskanie

replica replika, kopia

replicate *v.* kopiować, powielać

replication powielanie, replikacja

reply *n.* odpowiedź

v. odpowiadać

report *n.* raport, sprawozdanie

v. 1. informować, relacjonować 2. składać raport

annual report sprawozdanie roczne

International Standard Technical Report Number międzynarodowy znormalizowany numer raportu technicznego

state-of-the-art report stan badań

technical report raport techniczny

reportage reportaż

repository repozytorium

open access repository otwarte repozytorium (*miejsce przechowywania dokumentów elektronicznych przeznaczonych do udostępniania*)

represent *v.* reprezentować

representation reprezentacja

data representation reprezentacja danych

knowledge representation reprezentacja wiedzy

representation of information reprezentacja informacji

representative *n.* reprezentant, przedstawiciel

adj. reprezentatywny

representative sample próba reprezentatywna

reprint *n.* 1. reprint 2. przedruk 3. nadbitka

v. przedrukowywać

reproduce *v.* powielać, kopiować, reprodukowac

reproducer powielacz

card reproducer powielacz kart

reproduction reprodukcja

right of reproduction prawo do reprodukcji

reprographic *adj.* reprograficzny

reprographics reprografia

reprography reprografia

republiation ponowne wydanie

request 1. zapytanie informacyjne 2. prośba

document-location request zapytanie o lokalizację dokumentu

loan renewal request prośba o prolongatę

request slip rewers

require *v.* wymagać

required *adj.* wymagany, obowiązkowy

requirement wymóg, wymaganie

conform to requirements spełniać wymagania

Functional Requirements for Bibliographic Record, FRBR funkcjonalny model rekordu bibliograficznego

requisite *n.* konieczność, wymóg

adj. wymagany

requisition zamówienie, zapotrzebowanie

rescue *v.* ratować, ocalać

research *n.* badania (*naukowe*)

v. prowadzić badania

applied reserach badania (*naukowe*) stosowane/praktyczne

basic research badania naukowe podstawowe

common research policy wspólna polityka badań (*naukowych*)

fundamental research badania naukowe podstawowe

- operational research** badania operacyjne
- operations research** badania operacyjne
- qualitative research** badania jakościowe
- quantitative research** badania ilościowe
- research and development** prace badawczo-rozwojowe; dział badań i rozwoju
- research centre** ośrodek badawczy
- research direction** kierunek badań
- research library** biblioteka naukowa
- research method** metoda badawcza
- research methodology** metodologia prowadzenia badań naukowych
- research paper** artykuł naukowy
- research tools** narzędzia badawcze
- research unit** jednostka badawcza
- scientific research** badania naukowe
- researcher** pracownik naukowy, naukowiec, badacz/ka
- reservation** 1. rezerwacja 2. zastrzeżenie
- reserve** *n.* rezerwa, zapas
v. 1. rezerwować 2. zastrzegać
- alkali reserve** rezerwa zasadowa
- reserve collection** 1. zbiory zarezerwowane 2. biblioteka składowa
- reserved** *adj.* 1. zarezerwowany 2. zastrzeżony
- all rights reserved** wszelkie prawa zastrzeżone
- copyright reserved** prawa autorskie zastrzeżone
- reserves** materiały rezerwowane przez wykładowcę w celu wykorzystania ich na zajęciach
- reshelve** *v.* odkładać książki na właściwą półkę zgodnie z sygnaturą, włączać książki do księgozbioru
- residence** miejsce zamieszkania
- resistance** 1. odporność 2. opór
- fire resistance** ognioodporność
- resizing** podklejanie
- resolution** 1. rozdzielczość 2. rezolucja, uchwała
- resolve** *v.* rozwiązywać (*problem*)
- resource** zasób
- electronic resources** zasoby elektroniczne
- resource description framework** specyfikacja modelu metadanych
- uniform resource identifier** jednolity identyfikator zasobu, uri (*standard internetowy umożliwiający identyfikację zasobów w sieci*)
- uniform resource locator** jednolity lokalizator zasobów, url (*format identyfikacji zasobów sieciowych*)
- respect** *n.* szacunek, uznanie
v. szanować
- principle of respect for original order** zasada poszanowania układu oryginalnego
- respective** *adj.* poszczególny, odpowiedni
- respectively** *adv.* odpowiednio
- respond** *v.* 1. odpowiadać 2. reagować
- respondent** respondent/ka
- response** 1. odpowiedź 2. reakcja
- responsibility** 1. odpowiedzialność 2. obowiązek
- statement of responsibility** oznaczenie odpowiedzialności
- rest** reszta, pozostałość
- restoration** 1. odnowienie, restauracja 2. przywrócenie
- restore** *v.* 1. odnawiać, restaurować 2. przywracać
- restrict** *v.* ograniczać
- restricted** *adj.* 1. ograniczony 2. zastrzeżony, poufny

- restricted access to information** ograniczony dostęp do informacji
- restriction** ograniczenie
- access restriction** ograniczenie dostępu
- impose a restriction** nakładać ograniczenie
- result** wynik, rezultat
- v.* wynikać
- final result** wynik końcowy
- result in** kończyć się czymś, dawać w wyniku coś
- resume** *v.* 1. wznowiać 2. streszczać
- résumé** 1. streszczenie 2. życiorys
- retain** *v.* zachowywać, zatrzymywać, utrzymywać
- retention** zachowanie, zatrzymanie, utrzymanie
- dust retention** zatrzymywanie pyłu
- retention period** okres przechowywania (*dokumentów w archiwach*)
- retitled edition** wydanie ze zmienionym tytułem
- retract** *v.* wycofać
- retracted publication** publikacja wycofana
- retrieval** 1. wyszukiwanie 2. odzyskiwanie
- automatic data retrieval system** automatyczny system wyszukiwania danych
- Bibliographic Retrieval Service** Bibliograficzny System Informacyjny
- computer-aided retrieval** wyszukiwanie wspomagane komputerowo
- data retrieval** wyszukiwanie danych
- document retrieval** wyszukiwanie dokumentów
- document retrieval system** system informacji dokumentacyjnej
- full-text retrieval** wyszukiwanie pełnotekstowe
- information retrieval** wyszukiwanie informacji
- information retrieval language** język informacyjno-wyszukiwawczy
- information retrieval system** system informacyjno-wyszukiwawczy, system wyszukiwania informacji
- probabilistic retrieval** wyszukiwanie probabilistyczne
- retrieve** *v.* 1. wyszukiwać 2. odzyskiwać
- retroactive** *adj.* retroaktywny
- retroactive notation** notacja retroaktywna
- retrofit** *v.* modernizować, dostosowywać do nowych potrzeb
- retrospective** *adj.* retrospektywny
- retrospective bibliography** bibliografia retrospektywna
- retrospective conversion** retrokonwersja
- retrospective information** informacja retrospektywna
- retrospective search** wyszukiwanie retrospektywne
- return** *n.* 1. zwrot, oddanie 2. powrót
- v.* 1. zwracać, oddawać 2. powracać
- reusable** *adj.* nadający się do wielokrotnego użycia
- reuse** *n.* ponowne wykorzystanie
- v.* wykorzystywać ponownie, używać wielokrotnie
- reveal** *v.* ujawniać
- reverse** *n.* 1. druga strona, tył 2. przeciwieństwo
- v.* odwracać
- in reverse chronological order** w odwrotnej kolejności chronologicznej
- reversibility** odwracalność
- review** *n.* 1. recenzja 2. omówienie, sprawozdanie, przegląd
- v.* 1. recenzować 2. dokonywać przeglądu

- library review** przegląd biblioteczny
literature review przegląd bibliograficzny
peer review recenzowanie (*artykułów naukowych*)
review article artykuł krytyczny
review journal czasopismo przeglądowe
review of the literature przegląd bibliograficzny
- reviewer** recenzent/ka
- revise** *n.* wydruk próbny do kolejnej korekty
v. poprawiać, korygować
press revise wydruk próbny do ostatniej korekty
revised edition wydanie poprawione (*uaktualnione i uzupełnione*)
- revision** 1. poprawa, korekta, uzupełnienie 2. wydanie poprawione (*uaktualnione i uzupełnione*)
- revocation** unieważnienie
certificate revocation list lista unieważnienia certyfikatu
- revolution** rewolucja
digital revolution rewolucja cyfrowa
- rework** *n.* przeróbka, nowa wersja
v. przerabiać
- rewrite** *v.* przeredagować, przepisać
- rhetoric** retoryka
rhetorical *adj.* retoryczny
- rheumatology** reumatologia
- rhyme** 1. rym 2. wierszyk
nursery rhyme wierszyk dla dzieci, rymowanka
- rhyming dictionary** słownik rymów
- rich text format** wzbogacony format tekstu
- right** prawo (*do czegoś*)
access right prawo dostępu
all rights reserved wszelkie prawa zastrzeżone
- cessation of right** scedowanie prawa
civil rights prawa obywatelskie
digital rights prawa autorskie w środowisku cyfrowym
economic rights autorskie prawa majątkowe
equal rights równe prawa
exclusive rights prawa wyłączne
intellectual property rights prawa własności intelektualnej
neighbouring rights prawa pokrewne
proprietary rights prawa własności
right of posthumous publication prawo do pośmiertnej publikacji
right of reproduction prawo do reprodukcji
right of the invention prawo wynalazcze
right of translation prawo do tłumaczenia
right to royalties prawo do honorariów autorskich
right-click kliknąć prawym przyciskiem
- rigid** *adj.* sztywny
rigidity sztywność
- rigorous** *adj.* rygorystyczny (*zabezpieczenia, procedury*)
- rip** *v.* rozrywać, drzeć
- risk** *n.* ryzyko, niebezpieczeństwo
v. ryzykować, podejmować ryzyko
high-risk collection zbiory zagrożone
risk analysis analiza ryzyka
risk management zarządzanie ryzykiem (*w sieciach komputerowych*)
- road atlas** atlas drogowy/samochodowy
road map mapa drogową/samochodowa
- roan** szagryn, jaszczur (*skóra do oprawy książek*)
- robotics** robotyka
- role** rola
role indicator wskaźnik roli

roll 1. zwój 2. lista, spis

roman antykwia

Roman numerals cyfry rzymskie

roman à clef powieść z kluczem

romance romans

Romanian *n.* język rumuński

adj. rumuński

romanization latynizacja

romanticism romantyzm

roof classification klasyfikacja szczytowa

room sala, pomieszczenie

conference room sala konferencyjna

lending room wypożyczalnia

library periodical room czytelnia czasopism

reading room czytelnia

staff room pomieszczenie dla personelu

root 1. rdzeń (*morfem leksykalny*) 2. pierwiastek (*math.*)

roots korzenie, pochodzenie

rose róża

compass rose róża kompasowa (*wydrukowana na mapie*)

roster lista, wykaz, spis

rotation obrót, rotacja

rotogravure rotograwiura

rounded back grzbiet zaokrąglony

rounding and backing zaokrąglanie i obciskanie

router ruter (*urządzenie łączące sieci komputerowe*)

routine 1. ustalony porządek 2. procedura

row rząd, szereg

royal *adj.* królewski

royal binding oprawa z wytłoczonym herbem

royalties honoraria

copyright royalties honoraria autorskie

right to royalties prawo do honorariów autorskich

rtf = **rich text format** wzbogacony format tekstu

rubbing frotaż

rubric 1. tytuł, nagłówek 2. klasa, kategoria 3. wyjaśnienie

adj. napisany czerwonym kolorem

ruby (*GB*) czcionka o rozmiarze 5,5 punktu

rule reguła

rule of application reguła stosowania

rule of inference reguła wnioskowania

ruling linie

run *n.* 1. przebieg, cykl 2. partia, nakład

v. wykonywać, uruchamiać (*program*)

press/print/printing run nakład

run-around zawijanie tekstu

run-on ciągły (tekst)

run-around zawijanie tekstu

rune znak runiczny

running *adj.* 1. bieżący 2. ciągły

running foot stopka

running head/title żywa pagina

run-on ciągły (*tekst*)

rural library biblioteka wiejska

Russian *n.* język rosyjski

adj. rosyjski

S

sabbatical urlop naukowy

sacred art sztuka sakralna

saddle stitching zszywanie zeszytowe

safe *adj.* bezpieczny

safeguard *n.* zabezpieczenie, ochrona

v. zabezpieczać, chronić

safety bezpieczeństwo

sale catalogue katalog handlowy

salient *adj.* najistotniejszy, znamieny

salvage uratowanie (*materiałów bibliotecznych, mienia*)

sample *n.* 1. próbka 2. próba

v. pobierać próbki, próbkować

adj. przykładowy, wzorcowy

sample copy egzemplarz próbny

representative sample próba reprezentatywna

sampler próbnik

sampling pobieranie próbek, próbkowanie

sanction *n.* 1. sankcja, restrykcja, kara 2. sankcja, zatwierdzenie

v. sankcjonować, zatwierdzać

satire satyra

saturated colour barwa nasycona

saturation nasycenie (*barwy*)

save *v.* 1. zachować, przechować 2. oszczędzać

save to disc/disk zapisać na dysku

scalability skalowalność

scale *n.* skala

v. skalować

large-scale na dużą skalę

scaling skalowanie

scan *n.* obraz cyfrowy, skan

v. 1. skanować 2. przeglądać

virus scan wykrywanie wirusów

scanner skaner

bar code scanner czytnik kodu kreskowego

scanning skanowanie

scattered *adj.* rozproszony

scattered information informacja rozproszona

scenario scenariusz

schedule 1. wykaz, lista 2. harmonogram, plan

abridged UDC schedules tablice skrócone UKD

auxiliary schedules tablice pomocnicze

classification schedules tablice klasyfikacyjne

complete UDC schedules wydanie pełne UKD

general (record) schedule ogólny wykaz akt

main schedules tablice główne

UDC schedules tablice UKD

scheduling szeregowanie

schema *pl.* *schemata* schemat

conceptual schema schemat pojęciowy

schemata *zob.* **schema**

schematic *n.* plan, schemat, diagram

adj. schematyczny

scheme 1. plan, projekt 2. schemat, diagram

aid scheme program pomocy

block scheme schemat blokowy

classification scheme schemat klasyfikacyjny

colour scheme schemat kolorów

filing scheme wykaz akt

scholar naukowiec, uczonek/a

scholarly *adj.* naukowy

scholarly journal czasopismo naukowe

scholarly publication publikacja naukowa

scholarship 1. stypendium (*naukowe*)

2. osiągnięcia naukowe 3. nauka, wiedza

scholastic *adj.* akademicki

scholia *zob.* **scholium**

scholium *pl.* *scholia* scholium (*notatka na marginesach tekstów greckich i łacińskich*)

school 1. szkoła 2. wydział, instytut

library school uczelnia kształcąca bibliotekarzy

school librarian bibliotekarz szkolny

- school library** biblioteka szkolna
school library media centre multimedialne centrum informacji (*w szkole*)
school textbook podręcznik szkolny
- schoolbook** podręcznik szkolny
schooling nauka, kształcenie
- SCI = Science Citation Index** indeks cytowań naukowych
- science** nauka
applied sciences nauki stosowane
archival science archiwoznawstwo
archive science archiwistyka
auxiliary sciences nauki pomocnicze
Bachelor of Applied Science licencjat (*tytuł licencjata*) w dziedzinie nauk stosowanych
Bachelor of Library Science licencjat (*tytuł licencjata*) z bibliotekoznawstwa
cognitive science kogniistyka
computer science informatyka
Doctor of Science doktor nauk ścisłych
earth sciences nauki o Ziemi
education and science oświata i nauka
exact sciences nauki ścisłe
information science nauka o informacji (*w Polsce także: informacja naukowa*)
library science bibliotekoznawstwo
Master of Science magister nauk ścisłych
mathematical and physical sciences nauki matematyczno-fizyczne
methodology of science metodologia nauk
natural sciences nauki przyrodnicze
political science politologia
science and technology nauka i technika
science and the arts nauki ścisłe i humanistyczne
science fiction fantastyka naukowa, science fiction
- science of ethics** deontologia
social sciences nauki społeczne
- scientific** *adj.* naukowy
scientific activity działalność naukowa
scientific cooperation współpraca naukowa
scientific discipline dyscyplina naukowa
scientific information informacja naukowa
scientific literature literatura naukowa
scientific research/inquiry badania naukowe
- scientist** naukowiec, uczonek/y/a
scientometrics naukometria
- scope** 1. zakres (*tematyczny*) 2. zasięg
concept scope zakres pojęcia
scope note definicja objaśniająca zakres użycia danego terminu
scope of the bibliography 1. zasięg bibliografii 2. zakres bibliografii
subject scope zakres
- score** partytura
- Scottish** *n.* język szkocki
adj. szkocki
- scrapbook** album na wycinki prasowe, zdjęcia i memorabilia
- screen** *n.* ekran
v. 1. wyświetlać 2. chronić
clear screen kasować ekran
flat-screen display monitor o płaskim ekranie
screen print druk sitowy
silk-screen printing sitodruk
- screening** badanie, sprawdzanie
- screenplay** scenariusz
- scribe** skryba
- script** 1. skrypt 2. pismo, alfabet 3. scenariusz 4. font odwzorowujący pismo odręczne
- scriptorium** skryptorium

Scripture Pismo Święte, Biblia

scroll *n.* zwój (*papieru*)

v. przewijać, przesuwac (obraz na ekranie komputera)

scrolling przewijanie, przesuwanie (*obrazu na ekranie monitora*)

scrutiny analiza, dokładne badanie, obserwacja

SDI = selective dissemination of information selektywna dystrybucja informacji

seal pieczęć

search *n.* przeszukiwanie, wyszukiwanie
v. przeszukiwać, wyszukiwać

basic search wyszukiwanie proste/
podstawowe

data search przeszukiwanie danych

differed search równoczesne przetwarzanie grupy zapytań

exhaustive search przeszukiwanie wyczerpujące

federated search wyszukiwanie zintegrowane

free-text search wyszukiwanie swobodne

full-text search wyszukiwanie pełnotekstowe

global search wyszukiwanie globalne

heuristic search wyszukiwanie heurystyczne

menu-based search wyszukiwanie w trybie menu

novelty search badanie nowości

pre-order search kontrola dubletów przed dokonaniem zamówienia

retrospective search wyszukiwanie retrospektywne

search behaviour zachowania wyszukiwawcze (*użytkowników*)

search engine wyszukiwarka

search facility funkcja wyszukiwawcza, możliwość wyszukiwania

search history historia wyszukiwania

search profile złożona instrukcja wyszukiwawcza lub zapytanie informacyjne

search query instrukcja wyszukiwawcza (*wprowadzana np. do wyszukiwarek internetowych*)

search question zapytanie informacyjne

search statement instrukcja wyszukiwawcza (*kierowana do systemów informacyjnych*)

search strategy strategia wyszukiwawcza

search term termin wyszukiwawczy

searchable *adj.* możliwy do przeszukiwania

searching przeszukiwanie, wyszukiwanie

secondary *adj.* pochodny, wtórny, drugorzędny

secondary document dokument pochodny

secondary source źródło pochodne

secondary value wartość wtórna

secondhand *adj.* używany

section **1.** sekcja, dział **2.** składka (*odpowiednio złożony arkusz papieru*) **3.** paragraf, ustęp

cross-section przekrój poprzeczny

section mark znak paragrafu

sector sektor

secular *adj.* **1.** świecki **2.** stuletni, odbywający się raz na sto lat

secure *v.* zabezpieczać

adj. zabezpieczony, bezpieczny

secure information infrastructure bezpieczna infrastruktura informacyjna

security **1.** bezpieczeństwo **2.** środki bezpieczeństwa

computer security zabezpieczanie komputerów

data security bezpieczeństwo danych, zabezpieczanie danych

- electronic mail security** ochrona poczty elektronicznej
- information security** bezpieczeństwo informacji
- IT security policy** polityka bezpieczeństwa instytucji w zakresie systemów informatycznych
- network security** bezpieczeństwo sieci
- security paper** papier zabezpieczony
- security policy** polityka bezpieczeństwa
- security strip** magnetyczny pasek zabezpieczający
- security system** system bezpieczeństwa
- sedimentology** sedymentologia
- see also reference* odsyłacz uzupełniający
- see reference* odsyłacz całkowity
- seek** *v.* szukać
- segment** 1. segment 2. część
- segmentation** segmentacja, podział
- segregate** *v.* segregować
- segregation** segregacja
- seismology** sejsmologia
- select** *v.* wybierać, selekcjonować
- selected bibliography** bibliografia selekcyjna/wyborowa
- selecting** wybieranie, selekcjonowanie
- selection** wybór, selekcja
- selective** *adj.* selektywny
- selective bibliography** bibliografia selekcyjna/wyborowa
- selective dissemination of information** selektywna dystrybucja informacji
- selectivity** selektywność
- selector** selektor
- self-citation** samocytowanie, autocytowanie, cytowanie własnej publikacji
- semantic** *adj.* semantyczny
- semantic code** kod semantyczny
- semantic network** sieć semantyczna
- semantic relation** relacja semantyczna
- Semantic Web** Semantyczny Web, Semantyczna Sieć, rozszerzenie istniejącej sieci WWW o mechanizmy semantyczne w celu umożliwiania przetwarzania informacji w sposób odpowiedni do jej znaczenia
- semantics** semantyka
- semiannual** *n.* półrocznik
adj. ukazujący się co pół roku
- semi-automatic** *adj.* półautomatyczny
- semicolon** średnik
- semicurrent records** dokumenty wycofane z bieżącej działalności
- semimonthly** *n.* dwutygodnik
adj. ukazujący się dwa razy w miesiącu
- seminal** *adj.* doniosły, wpływowy
- seminar** seminarium (*forma zajęć*)
- seminary** seminarium (*duchowne*)
- semiotic** *adj.* semiotyczny
- semiotics** semiotyka
- semiweekly** *n.* wydawnictwo ciągle, ukazujące się dwa razy w tygodniu
adj. ukazujący się dwa razy w tygodniu
- semiyearly** *n.* półrocznik
adj. ukazujący się dwa razy w roku
- send** *v.* wysłać, przesyłać, nadawać
- sender** 1. nadawca 2. nadajnik
- senior curator** starszy kustosz
- sense** sens, znaczenie
- sentence** zdanie
- separate** *n.* 1. nadbitka 2. odbitka
v. oddzielać, rozdzielać, rozłączać
adj. oddzielny, osobny
- separately paginated** *adj.* oddzielnie numerowany
- separating character** separator
- separation** oddzielenie, rozdzielenie
- separator** separator, znak rozdzielający

sequel dalszy ciąg, kontynuacja

sequence kolejność, sekwencja

sequencing uporządkowanie

sequential *adj.* sekwencyjny

Serbian *n.* język serbski

adj. serbski

Serbo-Croatian *n.* język serbsko-chorwacki

adj. serbsko-chorwacki

serendipity **1.** przypadkowe znalezienie (*np. informacji*) **2.** dar dokonywania przypadkowych odkryć

serendipity factor czynnik przypadkowości

serial wydawnictwo ciągłe

International Standard Serial Number międzynarodowy znormalizowany numer wydawnictwa ciągłego

serial index zbiorczy indeks artykułów opublikowanych w czasopiśmie w ciągu całego roku

serial number **1.** numer identyfikujący publikację wchodzącą w skład serii, liczba porządkowa **2.** numer seryjny

seriality seryjność

series **1.** wydawnictwo seryjne **2.** seria

series statement oznaczenie serii

series title tytuł serii

serif szeryf, zdobnik (*czcionki*)

servant

civil servant urzędnik służby cywilnej, urzędnik administracji państwowej

serve *v.* obsługiwać

server serwer

active server pages aktywne strony serwera (*technologia służąca do tworzenia dynamicznych stron WWW*)

client-server klient-serwer (*architektura, system*)

communication server serwer komunikacyjny

database server serwer bazy danych

electronic mail server serwer poczty elektronicznej

file server serwer plików

list server serwer listy (*system obsługi list dyskusyjnych*)

mail server serwer pocztowy

news server serwer grup dyskusyjnych

service *n.* **1.** usługa **2.** obsługa

v. **1.** dokonywać przeglądu **2.** obsługiwać

abstracting service usługa sporządzania analiz dokumentacyjnych (*abstraktów*)

advisory service usługi konsultacyjne/doradcze

aggregate services usługi agregacyjne

alerting service informacja ekspresowa

application service provider dostawca aplikacji internetowych

back-up services usługi dodatkowe

Bibliographic Retrieval Service Bibliograficzny System Informacyjny

biosciences information service serwis informacyjny z zakresu nauk biologicznych

bulletin board service/system elektroniczny biuletyn informacyjny

career advice services doradztwo zawodowe

carrier services usługi telekomunikacyjne

civil service służba cywilna, administracja państwowa

clipping service monitoring prasy, zbieranie wycinków prasowych na określony temat

consultancy services usługi doradcze

current awareness service informacja ekspresowa

information service usługa informacyjna

information service network sieć usług informacyjnych

- Internet service provider** dostawca usług internetowych
- library services** usługi biblioteczne
- networked knowledge organization services** klasa sieciowych serwisów organizacji wiedzy, służących do tworzenia metadanych opisu zawartości obiektów informacyjnych
- online services** usługi związane z udostępnianiem zasobów elektronicznych
- press clipping service** usługa gromadzenia wycinków prasowych na określony temat
- public service corporation** przedsiębiorstwo użyteczności publicznej
- reference services** usługi informacyjne
- render services** świadczyć usługi
- service performance** efektywność usługi
- voluntary service** wolontariat
- session** sesja
- plenary session** sesja plenarna
- poster session** sesja posterowa, sesja plakatowa
- set** 1. zbiór 2. komplet, zestaw
- ASCII character set** zestaw znaków ASCII
- complement of a set** dopełnienie zbioru
- data set** zbiór danych
- disjoint sets** zbiory rozłączne
- empty set** zbiór pusty
- enumerable set** zbiór przeliczalny
- finite set** zbiór skończony
- font set** zestaw czcionek
- infinite set** zbiór nieskończony
- mutual exclusiveness of sets** rozłączność zbiorów
- null set** zbiór pusty
- ordered set** zbiór uporządkowany
- set quad** firet
- set theory** teoria zbiorów
- setting** ustawienie
- sewer**
- book sewer** niciarka
- sewing** szycie
- side sewing** zszywanie boczne
- thread sewing machine** niciarka
- shallow indexing** płytkie indeksowanie
- Shannon's law** twierdzenie Shannona
- shape** kształt
- share** *n.* część, udział
v. dzielić
- shared** *adj.* wspólny
- shared cataloguing** współkatalogowanie, katalogowanie kooperatywne
- sharing file sharing** współdzielenie dostępu do pliku
- sheet** kartka, arkusz
- abstract sheet** wkładka dokumentacyjna
- author's sheet** arkusz autorski
- barrier sheet** papier barierowy
- cascading style sheets** kaskadowe arkusze stylów
- press sheet** arkusz drukarski
- printed sheet** arkusz drukarski
- publisher's sheet** arkusz wydawniczy
- sheet music** druk muzyczny
- sheet size** format arkusza
- style sheet** arkusz stylów
- shelf** regał, półka
- open shelves** swobodny dostęp do półek
- shelf catalogue** katalog topograficzny
- shelf life** 1. czas, po którym dokument nie nadaje się do wykorzystania ze względu na pogorszenie się jego jakości 2. okres magazynowania
- shelf list** katalog topograficzny
- shelf mark** sygnatura
- shelf time** czas, jaki upływa między dwoma wypożyczeniami dokumentu pozostającego na regale

shelving 1. regały, półki 2. ustawianie na regałach 3. magazynowanie kompaktowe

back-to-back shelving ustawienie grzbiet do grzbietu

bay shelving ustawienie wnękowe

compact shelving magazynowanie zwarte, regały kompaktowe

high-density shelving regały paletowe

shift *n.* przemieszczenie, przesunięcie
v. przemieszczać, przesuwać

shifting przemieszczanie, przesuwanie

shipment przesyłka, wysyłka

short shipment przesyłka niekompletna

shipping wysyłka, spedycja

shoe okucie (*rogów książki*)

short *adj.* 1. krótki 2. zwięzły

of short duration krótkotrwały

short loan collection zbiory do wypożyczenia krótkoterminowego

short name skrótowiec

short novel nowela

short shipment przesyłka niekompletna

short story opowiadanie

short title tytuł skrócony

shortage brak, niedobór

shortcoming wada, niedociągnięcie, brak, niedostatek

shorten *v.* skracać

shoulder krawędź, grzbiet

show pokaz, przedstawienie

slide show pokaz slajdów

show through przebijać/przeświatać na drugą stronę

showcase *n.* gablotka, gablotka

v. wystawiać na pokaz

shredder niszczarka do dokumentów

shrinking kurczenie się

siblings terminy pozostające ze sobą w relacji współrzędności

side strona, bok

side sewing/stitching zszywanie boczne

single-side print druk jednostronny

two-side print druk dwustronny

sidebar 1. uzupełniający, krótki tekst, powiązany z dłuższym, bardziej szczegółowym 2. boczny panel z dodatkowymi funkcjami lub informacjami

SIG = **special interest group** grupa specjalnego zainteresowania (*grupa użytkowników o takich samych zainteresowaniach*)

sign *n.* 1. znak 2. oznaka

v. 1. oznaczać, znaczyć 2. podpisywać

conventional sign znak umowny, znak arbitralny

sign language język migowy

signage oznakowanie

signal *n.* sygnał

v. sygnalizować

signatory sygnatariusz/ka

signatory of a convention sygnatariusz konwencji

signature 1. arkusz drukarski 2. podpis, sygnatura

certification of signature uwierzytelnienie podpisu

digital signature podpis elektroniczny

electronic signature podpis elektroniczny

significance znaczenie, waga

conservation of cultural heritage of

European significance zachowanie dziedzictwa kulturalnego o znaczeniu europejskim

significant *adj.* znaczący, istotny, ważny

signification znaczenie

signified element oznaczany (*znaczenie wyrazu*)

signifier element oznaczający (*forma wyrazu*)

signify *v.* znaczyć, oznaczać

silence cisza (*informacyjna*)

silk *n.* jedwab

adj. jedwabny

silk-screen printing sitodruk

silking wzmacnianie gaza jedwabną

silk-screen printing sitodruk

similarity podobieństwo

simile porównanie (*literackie*)

simple *adj.* 1. prosty 2. podstawowy

simple number symbol prosty

simplicity prostota

simplification uproszczenie

simplified *adj.* uproszczony

simplify *v.* upraszczać

simulate *v.* symulować

computer-simulated symulowany komputerowo

simulation symulacja

computer simulation symulacja komputerowa

simultaneity równoczesność, jednoczesność

simultaneous *adj.* równoczesny, jednoczesny

sine anno bez roku

sine loco bez miejsca

sine nomine bez nazwy

single *adj.* pojedynczy

single-colour print druk jednobarwny

single-side print druk jednostronny

singleton 1. pojedynczy egzemplarz 2. zbiór jednoelementowy

singular *n.* liczba pojedyncza

adj. pojedynczy

site 1. miejsce 2. witryna internetowa

off-site poza terenem (*np. biblioteki*)

one-site licence licencja jednostanowiskowa

on-site dostępny na miejscu

site licence licencja na korzystanie z oprogramowania w obrębie jednej lokalizacji (*np. uniwersytetu*)

web site witryna WWW

situation sytuacja, położenie

crisis situation sytuacja kryzysowa

situational *adj.* sytuacyjny

size *n.* 1. wielkość, rozmiar, format 2. klej

v. 1. sortować według wielkości 2. kleić

font size wielkość czcionki

paper size format/rozmiar papieru

publication size objętość wydawnicza

sheet size format arkusza

type size rozmiar czcionki

sizing zaklejanie

sketch szkic, zarys

skew *v.* zniekształcać, wypaczać

skewed *adj.* zniekształcony, wypaczony

skip *v.* pomijać, opuszczać

skiver skóra introligatorska

SKOS = **simple knowledge organization**

system rodzina języków formalnych służących do reprezentacji różnych rodzajów słownictwa kontrolowanego

SLA = **Special Library Association** Stowarzyszenie Bibliotek Specjalnych

slang slang

slanted abstract analiza dokumentacyjna (*abstrakt*), poświęcona wybranemu aspektowi dokumentu

slash ukośnik, znak /

Slavic języki słowiańskie

slide slajd

slide show pokaz slajdów

slip karteczka, pasek, świstek

call slip rewers

errata slip errata wklejona

request slip rewers

slip proof szpalta

slipcase futerał/pudełko na książkę

- double slipcase** dwuczęściowy futerał na książkę
- slotted card** karta szczelinowa
- Slovene** *n.* język słoweński
adj. słoweński
- small capitals** kapitaliki
- smiley** emotikon, smiley
- smoothness** gładkość
- snapshot** 1. migawka (*widok części danych*) 2. zdjęcie
- sobriquet** przydomek
- social** *adj.* społeczny
- social communication** komunikacja społeczna
- social sciences** nauki społeczne
- Social Sciences Citation Index** indeks cytowań z zakresu nauk społecznych
- social stratum** warstwa społeczna
- society** 1. społeczeństwo 2. społeczność
- information society** społeczeństwo informacyjne
- International Society for Knowledge Organization** Międzynarodowe Towarzystwo Organizacji Wiedzy
- knowledge-based society** społeczeństwo oparte na wiedzy
- sociobiology** socjobiologia
- sociocultural** *adj.* społeczno-kulturowy
- socioeconomic** *adj.* społeczno-ekonomiczny
- sociological** *adj.* socjologiczny
- sociology** socjologia
- soft ground etching** akwaforta na miękkim werniksie
- softcover** *n.* publikacja w miękkiej oprawie
adj. w miękkiej oprawie
- software** oprogramowanie
- bundled software** oprogramowanie standardowe dostarczane wraz z komputerem
- client software** oprogramowanie typu klient
- computer aided software engineering** inżynieria oprogramowania wspomaganą komputerowo
- computer software** oprogramowanie komputerowe
- education software** oprogramowanie edukacyjne
- public domain software** oprogramowanie bezpłatne
- software consultancy** doradztwo w zakresie wyboru oprogramowania
- software dealer** sprzedawca oprogramowania
- solid** *adj.* bez interlinii
- solidus** ukośnik, znak /
- solution** 1. rozwiązanie 2. roztwór
- buffer solution** roztwór buforowy
- solve** *v.* rozwiązywać (*problem*)
- solvent** rozpuszczalnik
- solvent lamination** laminowanie roztworem żywicy
- songbook** śpiewnik
- sonnet** sonet
- sophisticated** *adj.* wyrafinowany, wyszukany
- sort** *n.* 1. rodzaj, gatunek 2. sortowanie
v. sortować
- sorter** sorter, sortownik
- card sorter** sorter kart
- sorting** sortowanie
- card-sorting** sortowanie kart (*technika wykorzystywana do tworzenia scenariuszy wyszukiwawczych*)
- sound** dźwięk
- sound recording** nagranie dźwiękowe
- source** źródło
- credible sources of information** wiarygodne źródła informacji
- data source** źródło danych

- information source** źródło informacji
- open source** otwarte oprogramowanie (*licencja pozwala na bezpłatne kopiowanie zarówno programu, jak i jego kodu źródłowego oraz na dowolne jego modyfikacje*)
- primary source** źródło pierwotne/prymarne
- secondary source** źródło pochodne
- source data** dane źródłowe
- source document** dokument źródłowy, dokument pierwotny
- source language** język źródłowy
- source of information** źródło informacji
- source thesaurus** tezaursus źródłowy
- space** 1. miejsce, przestrzeń 2. odstęp, spacja
- white space** odstęp, światło (*w tekście*)
- spacing** odstępy (*między znakami, wierszami*)
- spam** spam (*niechciane informacje reklamowe, rozsyłane masowo pocztą elektroniczną lub wysyłane na serwery grup dyskusyjnych*)
- span** okres, przedział
- Spanish** *n.* język hiszpański
adj. hiszpański
- spatial** *adj.* przestrzenny
- spatial data** dane przestrzenne
- spatial information system** system informacji przestrzennej
- spatiotemporal** *adj.* czaso-przestrzenny
- special** *adj.* specjalny, szczególnie
- special bibliography** bibliografia specjalna
- special collection** zbiory specjalne
- special edition** wydanie specjalne
- special interest group** grupa specjalnego zainteresowania (*grupa użytkowników o takich samych zainteresowaniach*)
- special issue** numer specjalny (*czasopisma*)
- special library** biblioteka specjalna
- Special Library Association** Stowarzyszenie Bibliotek Specjalnych
- specialisation** specjalizacja
- specialist** specjalist-a/ka
- information specialist** specjalista do spraw informacji, pracownik informacji
- specialist library** biblioteka specjalistyczna
- subject specialist** specjalista dziedziny
- speciality** specjalność
- specialization** *zob.* **specialisation**
- specialty** *zob.* **speciality**
- species** gatunek
- genus-species relation** relacja rodzaj-gatunek
- specific** *adj.* 1. dokładny, szczegółowy 2. określony, konkretny 3. specyficzny
- specification** 1. specyfikacja 2. opis, charakterystyka 3. opis wynalazku
- patent specification** opis patentowy
- technical specification** specyfikacja techniczna
- specificity** specyficzność, szczególnie charakter
- specifics** szczegóły
- specify** *v.* określać, precyzować
- specimen** próbka, okaz
- specimen copy** egzemplarz próbny
- speech** mowa
- automatic speech recognition** automatyczne rozpoznawanie mowy
- figure of speech** figura retoryczna
- freedom of speech** wolność słowa
- part of speech** część mowy
- speech recognition** rozpoznawanie mowy (*przez komputer*)
- speed** szybkość, prędkość

- computation speed** szybkość obliczeniowa
- spell checker** program sprawdzający pisownię
- speller** słownik ortograficzny
- spelling** ortografia, pisownia
spelling dictionary słownik ortograficzny
- sphere** sfera, dziedzina, strefa
sphere of activity sfera działalności
- spider** *zob. crawler*
- spillover** 1. skutek uboczny 2. nadmiar
- spine** grzbiet (*książki*)
stitched spine grzbiet zeszytowy
spine-out ułożony pionowo, grzbietem do przodu (*o książkach na półce*)
spin-off 1. publikacja zawierająca część treści z większego dzieła 2. produkt uboczny
- spine-out** *adj.* ułożony pionowo, grzbietem do przodu (*o książkach na półce*)
- spin-off** *n.* 1. publikacja zawierająca część treści z większego dzieła 2. produkt uboczny
- spiral binding** oprawa spiralna
- split** *n.* 1. podział 2. rozłam
v. dzielić
- splitting** rozwarstwienie
paper splitting rozwarstwienie papieru
- spoken language** język mówiony
- sponsor** *n.* sponsor
v. sponsorować
- sponsoring** sponsorowanie, sponsoring
- sponsorship** sponsorowanie, sponsoring
- spoof** *n.* parodia (*książki, filmu*)
v. parodiować (*książkę, film*)
- sport** sport
- spot** miejsce
- spread** *n.* 1. rozprzestrzenianie (się), rozpowszechnianie (się) 2. rozpiętość
- v.* 1. rozprzestrzeniać (się), rozpowszechniać (się) 2. rozkładać
- spreadsheet** arkusz kalkulacyjny
- sprung** *adj.* z oddzielnym wkładem od okładek (*o książce*)
- spyware** program komputerowy, który śledzi działania użytkownika, aby bez jego wiedzy wysłać autorowi programu poufne informacje
- SQL = structured query language** strukturalny język zapytań
- square** *n.* kwadrat
adj. kwadratowy
grams per square meter gramatura
square bracket nawias kwadratowy
- SSCI = Social Sciences Citation Index** indeks cytowań z zakresu nauk społecznych
- stability** stabilność, stałość, trwałość
- stable** *adj.* stabilny, stały, trwały
- stacker**
card stacker zasobnik kart
- stacks** 1. magazyn biblioteki 2. regały, półki
closed stacks magazyny (*półki z książkami*)
open stacks swobodny dostęp do półek
- staff** personel, pracownicy
editorial staff redakcja (*zespół osób*)
library staff personel biblioteki
nonacademic staff pracownicy niedaktyczni (*pracownicy bibliotek, administracyjni i techniczni*)
staff room pomieszczenie dla personelu
- stage** etap, stadium
- stagnation** stagnacja, zastój
- stain** 1. plama 2. barwnik
- staining** barwienie
book block staining barwienie wkładu
- stamp** stempel
- stamping** stemplowanie

stamping foil folia introligatorska
stand-alone *adj.* 1. autonomiczny, niezależny 2. wolnostojący (*komputer*)

standard *n.* 1. norma 2. standard, poziom

adj. 1. znormalizowany, zgodny z normą 2. standardowy, klasyczny

company standard norma zakładowa

factory standard norma zakładowa

International Standard Audiovisual Number międzynarodowy znormalizowany numer utworu audiowizualnego

International Standard Bibliographic Description międzynarodowy znormalizowany opis bibliograficzny

International Standard Book Number międzynarodowy znormalizowany numer książki

International Standard Film Number międzynarodowy znormalizowany numer filmu

International Standard for Archival Description międzynarodowy znormalizowany opis archiwalny

International Standard Music Number międzynarodowy znormalizowany numer druku muzycznego

international standard norma międzynarodowa

International Standard Recording Code międzynarodowy znormalizowany kod dokumentu dźwiękowego

International Standard Serial Number międzynarodowy znormalizowany numer wydawnictwa ciągłego

International Standard Technical Report Number międzynarodowy znormalizowany numer raportu technicznego

national standard norma krajowa

provincial standard norma administracyjno-terytorialna

reference standard norma związana

regional standard norma regionalna
standard certification mark znak zgodności z normą

standard deviation odchylenie standardowe

subject standard norma przedmiotowa

terminology standard norma terminologiczna

standardization normalizacja, standaryzacja

International Organization for Standardization Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna

standardize *v.* normalizować, standaryzować, ujednoclić

standing *adj.* 1. stały 2. stojący

long-standing dawny, istniejący od dawna

standing committee stała komisja

standpoint punkt widzenia

stanhope press rodzaj ręcznej prasy drukarskiej, zbudowanej wyłącznie z elementów żelaznych

staple zszywka (*do papieru*)

v. zszywać (*zszywaczem*)

start-up rozpoczęcie, uruchomienie

state *n.* 1. stan 2. państwo 3. grupa egzemplarzy z tego samego nakładu, różniaca się od pozostałych (*np. drobnymi zmianami w formatowaniu*)

v. stwierdzać, oświadczać

state archives archiwa państwowe

state-of-the-art report stan badań

statement 1. wyrażenie, stwierdzenie 2. wypowiedź 3. instrukcja

author statement oznaczenie autora

holdings statement informacje dodane do opisu katalogowego na temat danej pozycji: status, wykaz egzemplarzy, lokalizacja

- search statement** instrukcja wyszukiwawcza (*kierowana do systemów informacyjnych*)
- series statement** oznaczenie serii
- statement of responsibility** oznaczenie odpowiedzialności
- summary holdings statement** zbiorowa rejestracja zasobu
- state-of-the-art** *adj.* najnowocześniejszy
- state-of-the-art report** stan badań
- static** *adj.* statyczny
- statistical** *adj.* statystyczny
- statistical indexing** indeksowanie statystyczne
- statistical yearbook** rocznik statystyczny
- statistics** statystyka
- status** status
- borrower status** status czytelnika
- circulation status** status książki (*np. wypożyczona, dostępna, w opracowaniu*)
- loan status** status dostępności
- statute book** zbiór ustaw
- steady** *adj.* stały, ciągły
- steel engraving** staloryt
- steering committee** komisja koordynacyjna/nadzorująca
- stem** temat (*fleksyjny*)
- stemming** usuwanie końcówek fleksyjnych wyrazu
- stencil** szablon, matryca
- duplicating stencil** matryca powielaczowa
- stencil print** druk szablonowy
- stereograph** stereogram
- stereotype** 1. stereotyp 2. stereotyp, stereotypia
- stich** wers
- stipulation** klauzula, warunek, zastrzeżenie
- stipulative definition** definicja regulująca
- stitch** szew, ścieg
- kettle stitch** ścieg łańcuszkowy
- stitched back** grzbiet zeszytowy
- stitched spine** grzbiet zeszytowy
- stitching** zszywanie
- side sewing/stitching** zszywanie boczne
- saddle stitching** zszywanie zeszytowe
- stochastic** *adj.* stochastyczny
- stock checking** skontrum
- stock** zasób, zapas
- stock checking** skontrum
- stock unit** jednostka biblioteczna
- stocktaking** skontrum
- stomatology** stomatologia
- stop** *n.* zatrzymanie, przerwa
v. zatrzymywać, przerywać
- full stop** kropka
- stoplist** stoplista (*lista słów nieznaczących, pomijanych w indeksowaniu i wyszukiwaniu dokumentów*)
- stopword** słowo nieznaczące (*pomijane w indeksowaniu i wyszukiwaniu dokumentów*)
- storage** 1. pamięć masowa 2. magazynowanie, składowanie, przechowywanie 3. magazyn, skład
- auxiliary storage** pamięć pomocnicza
- compact storage** magazynowanie zwarte, regały kompaktowe
- digital data storage** przechowywanie danych cyfrowych, pamięć danych cyfrowych
- disc/disk storage** pamięć dyskowa
- information storage** przechowywanie informacji
- intermediate storage** przechowywanie przejściowe
- mass storage device** urządzenie pamięci masowej

- storage plan** plan rozmieszczenia (*np. regałów*)
- store** *v.* magazynować, przechowywać
- storiated** *adj.* ozdobny
- story** **1.** opowiadanie, opowieść, historia **2.** fabuła
- cover story** artykuł główny, artykuł anonsowany na okładce czasopisma
- short story** opowiadanie
- storybook** książka z opowiadaniem (*dla dzieci*)
- storyline** fabuła
- storytelling** sztuka opowiadania (*ba-jek, opowiadań*)
- strategic** *adj.* strategiczny
- strategic planning** planowanie strategiczne
- strategy** strategia
- search strategy** strategia wyszukiwania
- stratum** warstwa
- social stratum** warstwa społeczna
- strength** siła, wytrzymałość
- bursting strength** wytrzymałość na przepuklenie
- flexural strength** wytrzymałość na zginanie
- tensile strength** wytrzymałość na rozciąganie
- stress** *n.* akcent
- v.* podkreślać, akcentować
- stretch** *v.* rozciągać (się)
- string** ciąg, łańcuch (*znaków*)
- strip** pasek
- comic strip** historyjka obrazkowa
- security strip** magnetyczny pasek zabezpieczający
- stroke** ukośnik
- structural** *adj.* strukturalny
- structure** *n.* struktura
- v.* konstruować, organizować
- data structure** struktura danych
- language structure** struktura języka
- management structure** struktura organizacyjna
- syndetic structure** system odsyłaczy (*zob., zob. też*)
- syntactic structure** struktura składniowa
- structured query language** strukturalny język zapytań
- study** *n.* **1.** badanie, analiza **2.** nauka, studia
- v.* **1.** badać, analizować **2.** studiować
- descriptive and analytical study** opisowe badanie analityczne
- panel study** badania panelowe
- pilot study** badania pilotażowe
- postgraduate studies** studia magisterskie (*GB*), studia doktoranckie (*US*)
- study cabin** pomieszczenie do pracy naukowej
- user study** badanie użytkowników
- style** styl
- cascading style sheets** kaskadowe arkusze stylów
- matter and style** treść i styl
- style sheet** arkusz stylów
- type style** styl czcionki
- stylesheet** arkusz stylów
- Extensible Stylesheet Language (XSL)** język transformacji i prezentacji dokumentów XML
- stylus** rylec
- electronic stylus** pióro świetlne
- sub** *v.* adiustować, przeprowadzać adiustację/korektę
- subcategory** podkategoria
- subclass** podklasa
- subcommittee** podkomisja, podkomitet
- subculture** subkultura
- subdirectory** podkatalog, katalog podrzędny

subdivide *v.* dzielić

subdivision 1. podklasa, klasa pochodna 2. określnik (*w języku haseł przedmiotowych*)

alphabetical subdivisions poddziały alfabetyczne

chronological subdivision określnik chronologiczny

form subdivision określnik formy (*w językach haseł przedmiotowych*)

geographical subdivision określnik geograficzny

topical subdivision określnik rzeczowy (*w języku haseł przedmiotowych*)

subeditor 1. zastępca redaktora 2. adiustator/ka 3. korektor/ka

subfacet podfaseta

subfield podpole

subfield identifier identyfikator podpola

subgroup podgrupa

subheading 1. określnik 2. podtytuł

subject subheading określnik

subject 1. temat 2. podmiot

alphabetical subject catalogue katalog przedmiotowy

alphabetical subject index indeks przedmiotowy

analysis subject temat analizy

basic subject temat główny

Library of Congress Subject Headings hasła przedmiotowe Biblioteki Kongresu

Medical Subject Headings język haseł przedmiotowych z zakresu medycyny

subject arrangement układ rzeczowy/przedmiotowy

subject bibliography bibliografia dziedzinowa, spis bibliograficzny zawierający opisy dokumentów na temat wybranego zagadnienia, zestawienie tematyczne

subject catalogue katalog rzeczowy

subject cataloguing and indexing rzeczowe opracowanie zbiorów

subject classification klasyfikacja przedmiotowa

subject field dziedzina

subject heading 1. temat (*w języku haseł przedmiotowych*) 2. hasło przedmiotowe

subject heading language język haseł przedmiotowych

subject heading list słownik haseł przedmiotowych

subject index indeks rzeczowy/przedmiotowy

subject matter tematyka, temat, treść

subject order układ rzeczowy/przedmiotowy

subject scope zakres

subject specialist specjalista dziedziny

subject standard norma przedmiotowa

subject subheading określnik

subjective *adj.* 1. subiektywny 2. podmiotowy

subjectivity subiektywność

submenu podmenu

submission przedłożenie, zgłoszenie, składany wniosek/praca

submit *v.* składać (*wniosek, dokumenty*)

subnormal *adj.* poniżej normy

subordinate *v.* podporządkowywać *adj.* podrzędny, podporządkowany

subordinate class klasa pochodna, klasa podrzędna

subordinate clause zdanie podrzędne

subroutine podprogram

subscribe *v.* prenumerować

subscriber prenumeratorka, subskrybent/ka

subscript indeks dolny

subscription prenumerata, subskrypcja, abonament

subscription card karnet

subscription period okres prenumeraty

subscription price/rate cena prenumeraty

subscription terms warunki prenumeraty

subsection ustęp (*tekstu*)

subsequent *adj.* następny, późniejszy

subsequently *adv.* następnie, później

subseries podseria

subset podzbiór

subsidiaries aparat naukowy książki (*przypisy, bibliografia, indeksy*)

subsidiary *n.* filia

adj. **1.** pomocniczy, uzupełniający **2.** drugorzędny

subsidize *v.* dotować, subsydiować

subsidy dotacja, subwencja

substance **1.** substancja, materiał **2.** znaczenie, waga

substantial *adj.* **1.** zasadniczy, istotny **2.** znaczny, znaczący

substantially *adv.* **1.** zasadniczo **2.** znacznie

substantiate *v.* uzasadniać, dowodzić, potwierdzać

substantiation uzasadnienie, dowód, potwierdzenie

substantive *n.* rzeczownik

adj. istotny, konkretny

substitute *n.* zamiennik

v. zastępować

substitution zastąpienie

substrate substrat

subsystem podsystem

subtext podtekst

subtitle podtytuł

subtitles napisy (*pod filmem*)

succession **1.** kolejność, następstwo **2.** seria, szereg **3.** sukcesja

in succession po kolei

successive *adj.* kolejny, następujący po sobie

successor następca

succinct *adj.* zwięzły

suffix sufiks, przyrostek

suite pakiet, zestaw (*programów*)

sum *n.* suma

v. sumować

check sum suma kontrolna

control sum suma kontrolna

logical sum suma logiczna

summarisation streszczanie

summarise *v.* streszczać

summarization *zob.* **summarisation**

summarize *zob.* **summarise**

summary streszczenie

author summary streszczenie autorskie

summary holdings statement zbiorowa rejestracja zasobu

sunned *adj.* wyblakły (*o okładce książki*)

super super (*surowe płótno przyklejone do wkładu książki, tworzące pierwsze pokrycie woluminu w sztywnej oprawie*)

superficial *adj.* powierzchowny

superior *n.* przełożony, zwierzchnik

adj. wyróżniający się, wyjątkowy

superiority wyższość

superordinate *n.* hiperonim

adj. nadrzędny

superscript indeks górny

supersede *v.* zastępować, wypierać

supervise *v.* nadzorować, koordynować

supervision nadzór, kierownictwo

supervisor **1.** promotor, opiekun naukowy **2.** kierownik

supplement *n.* suplement, dodatek
v. uzupełniać

supplemental *adj.* dodatkowy, uzupełniający

supplementary *adj.* dodatkowy, uzupełniający

supplier dostawca

supply **1.** dostawa **2.** zapasy, zasoby **3.** podaż

v. dostarczać, zaopatrywać

emergency power supply zasilanie awaryjne

support *n.* **1.** wsparcie, pomoc **2.** podłoże, materiał (*na którym został utrwalony tekst lub grafika*)

v. wspierać

supposition **1.** przypuszczenie **2.** założenie

suppressed *adj.* wycofany (*z druku, obiegu*)

surf *v.* surfować (*po Internecie*)

surface powierzchnia

surfing surfowanie, przeglądanie zasobów Internetu

surgery chirurgia

surname nazwisko

surpass *v.* przewyższać, przekraczać

surplus *n.* nadmiar

adj. nadmiarowy

surrogate **1.** dokument zastępczy, sporządzany najczęściej w celu ochrony oryginału przed zniszczeniem **2.** namiastka, surogat

surroundings otoczenie, środowisko

survey *n.* badanie, ankieta, sondaż

v. badać (*za pomocą ankiety*), przeprowadzać sondaż

analytical survey opracowanie analityczno-syntetyczne, synteza informacyjna

records survey przegląd akt

user survey badanie (ankietowe) użytkowników

suspension zawieszenie, wstrzymanie

certificate suspension zawieszenie certyfikatu

sustain *v.* utrzymywać, podtrzymywać, kontynuować

Swahili *n.* język suahili

adj. suahilijski

swash letter ozdobny inicjał

Swedish *n.* język szwedzki

adj. szwedzki

syllabic *adj.* sylabiczny

syllabic language język sylabiczny

syllable sylaba

syllabry sylabariusz (*rodzaj pisma, w którym pojedyncze znaki reprezentują całe sylaby*)

syllabus program nauczania, syllabus

symbol symbol

location symbol **1.** lokalizacja (*w księgozbiornicy*) **2.** siglum

symbolic *adj.* symboliczny

symbolism symbolizm

symmetric *adj.* symetryczny

symmetric relation relacja symetryczna

symmetrical *adj.* symetryczny

symmetry symetria

symposium sympozjum

synchronic *adj.* synchroniczny

synchronicity synchroniczność

synchronous *adj.* synchroniczny

syndetic structure system odsyłaczy (*zob., zob. też*)

syndrome syndrom

synecdoche synekdocha

synergy synergia

synonym synonim

quasi-synonym quasi-synonim
synonymity synonimiczność
synonymous *adj.* synonimiczny
synonymy synonimia
synopsis streszczenie, podsumowanie
synoptic *adj.* ogólny, przeglądowy
syntactic(al) *adj.* syntaktyczny, składowiowy
syntactic structure struktura składowiowa
syntagm(a) syntagma
syntagmatic *adj.* syntagmatyczny
syntagmatic relation relacja syntagmatyczna
syntax składnia
syntax analyser analizator składni, parser
synthesis synteza
synthesise *v.* syntetyzować
synthesize *zob.* **synthesise**
synthetic *adj.* syntetyczny
synthetic classification klasyfikacja syntetyczna
synthetic information informacja syntetyczna
synthetic language język syntetyczny
synthetic relation relacja syntetyczna
system system
advisory system system doradczy
automated information system zautomatyzowany system informacyjny
automatic data acquisition system automatyczny system gromadzenia danych
automatic data analysis system automatyczny system analizy danych
automatic data retrieval system automatyczny system wyszukiwania danych
autonomous system system autonomiczny

auxiliary data acquisition system pomocniczy system gromadzenia danych
binary system system binarny, system dwójkowy
Broad System of Ordering uniwersalna klasyfikacja szczytowa
bulletin board service/system elektroniczny biuletyn informacyjny
business information system system informacyjny dla biznesu
classification system klasyfikacja, system klasyfikacji, system klasyfikacyjny
communication system system komunikacji
computer system system komputerowy
computerised information system komputerowy system informacji
content management system system zarządzania treścią
control and data acquisition system system sterowania i gromadzenia danych
cross-system system poprzeczny
data acquisition system system gromadzenia danych
database management system system zarządzania bazą danych
database system system bazy danych
decimal system system dziesiętny
document delivery system system dostarczania dokumentów
document retrieval system system informacji dokumentacyjnej
domain name system system nazw domen
electronic records and document management system system zarządzania dokumentami
electronic mail system system poczty elektronicznej
electronic message system system elektronicznego komunikowania się

expert system system ekspercki/ekspertowy

filing system system segregowania dokumentów

general information processing system uniwersalny system przetwarzania informacji

geographic information system system informacji geograficznej

global system for mobile communications globalny system bezprzewodowej telefonii cyfrowej

hypertext system system hipertekstowy

information retrieval system system informacyjno-wyszukiwawczy, system wyszukiwania informacji

information system system informacyjny

integrated library system zintegrowany system biblioteczny

intelligent system system inteligentny

knowledge-based system system z bazą wiedzy

knowledge organization system system organizacji wiedzy

language system system językowy

multilingual system system wielojęzyczny

networked knowledge organization systems klasa sieciowych systemów organizacji wiedzy, służących do tworzenia metadanych opisu zawartości obiektów informacyjnych

notation system system notacyjny

number system system liczbowy

open system interconnection standard opisujący strukturę komunikacji sieciowej

operating system system operacyjny

organisation system system organizacyjny

organisational system system organizacyjny

security system system bezpieczeństwa

simple knowledge organization system rodzina języków formalnych służących do reprezentacji różnych rodzajów słownictwa kontrolowanego

spatial information system system informacji przestrzennej

system integrity integralność systemu

system librarian bibliotekarz systemowy

systems analysis analiza systemowa

systems theory teoria systemów

systematic *adj.* systematyczny

systematic catalogue katalog systematyczny

systematic display część systematyczna (*np. tezaurusa*)

systematic index indeks systematyczny

systemic(s) *adj.* systemowy

T

tab *zob.* tabulation

table 1. tabela **2.** tablica

actuarial table tabela statystyczna

auxiliary tables tablice pomocnicze

classification tables tablice klasyfikacyjne

complete UDC tables wydanie pełne UKD

concordance table tablice przejścia, tablice konkordancji

conversion table tablica konwersji

decision table tablica decyzyjna

main tables tablice główne

table of contents spis treści

UDC tables tablice UKD

tablet 1. tabliczka **2.** rysownica

clay tablet tabliczka gliniana

tabloid 1. gazeta brukowa **2.** tabloid

tabulation tabulacja

tacit knowledge wiedza ukryta

tag *n.* znacznik, etykieta

v. znakować, znaczyć

field tag etykieta pola

tail 1. dolna krawędź strony/książki 2. dolny margines 3. pętla, wydłużenie dolne (*literary*)

tailpiece finalik, winieta końcowa

tale opowieść, opowiadanie, baśń

talking book książka do słuchania

tape 1. kaseeta, taśma 2. taśma (*do klejenia*)

magnetic tape taśma magnetyczna

paper tape taśma dziurkowana

punch(ed) tape taśma dziurkowana

target *n.* cel, adresat

adj. docelowy

target language język docelowy

target thesaurus tezaurus docelowy

tautology tautologia

taxonomy taksonomia

teaching nauczanie, dydaktyka

content of teaching treści nauczania

teaching library use przysposobienie biblioteczne

team zespół

teamwork praca zespołowa

tear *n.* przedarcie

v. przedrzeć

tear resistance opór przedarcia

wear and tear zużycie normalne w eksploatacji

technical *adj.* techniczny

International Standard Technical Report Number międzynarodowy znormalizowany numer raportu technicznego

technical dictionary słownik techniczny

technical journal czasopismo techniczne

technical regulation przepis techniczny

technical report raport techniczny

technical specification specyfikacja techniczna

technique technika

technological *adj.* technologiczny

technology technologia

advanced information technology zaawansowana technologia informacyjna

information and communication technology technologia informacyjno-komunikacyjna,

information technology technologia informacyjna

science and technology nauka i technika

teen *n.* nastolat-ek/ka

adj. młodzieżowy

teenager nastolat-ek/ka

telecommunication telekomunikacja

telecommuting telepraca

teleconference telekonferencja

telemarketing telemarketing

telematics telematyka

telemedicine telemedycyna

telephone telefon

cordless telephone telefon bezprzewodowy

telephony telefonia

cellular/mobile telephony telefonia komórkowa

template szablon

temporary *adj.* tymczasowy, chwilowy

tendency tendencja, trend

tender oferta

appendix to tender załącznik do oferty

tensile *adj.* rozciągliwy

tensile strength wytrzymałość na rozciąganie

tentative *adj.* wstępny, próbny

tenure stała posada, etat (*na uczelni*)

term 1. termin 2. semestr 3. warunek

broader term termin szerszy

compound term deskryptor złożony, termin złożony

equivalent term ekwiwalent, odpowiednik

forbidden term askryptor

general term nazwa ogólna

index term termin indeksowy

indexing term termin indeksowy

in general terms ogólnikowo

lead term pierwsze słowo w wielowyrządowej jednostce leksykalnej (*deskryptorze, słowie kluczowym, hasle przedmiotowym*)

long-term długoterminowy

main term deskryptor tytułowy

narrower term generic deskryptor węższy generycznie

narrower term partitive deskryptor węższy mereologicznie

preferred term deskryptor, termin preferowany

primitive term termin pierwotny

related term deskryptor kojarzeniowy, termin kojarzeniowy

search term termin wyszukiwawczy

subscription terms warunki prenumeraty

term bank bank terminologiczny, bank terminów

top term deskryptor główny

terminal terminal

termination zakończenie

terminological *adj.* terminologiczny

terminological dictionary słownik terminologiczny

terminology terminologia

terminology database terminologiczna baza danych

terminology dictionary słownik terminologiczny

terminology harmonisation harmonizacja terminologii

terminology standard norma terminologiczna

terminology work działalność terminologiczna

ternion trzy arkusze drukarskie, które po jednokrotnym złożeniu tworzą 6 kartek (*12 stron*)

tertiary *adj.* trzeciorzędny

tertiary education szkolnictwo wyższe

test *n.* test

v. testować

endurance test test wytrzymałości

testing usability testing testowanie użyteczności (*oprogramowania*)

text tekst

annotation text tekst przypisu

church text pismo staroangielskie

free-text search wyszukiwanie swobodne

full-text database baza pełnotekstowa

full-text retrieval wyszukiwanie pełnotekstowe

full-text search wyszukiwanie pełnotekstowe

in-text citation oxfordzki system tworzenia przypisów bibliograficznych

rich text format wzbogacony format tekstu

rich text format wzbogacony format tekstu

text document dokument tekstowy

text editor edytor tekstów

text file plik tekstowy

text formatting formatowanie tekstu

text processing przetwarzanie tekstu

textbook podręcznik

school textbook podręcznik szkolny

textual *adj.* tekstowy

texture faktura (*papieru*)

thematic *adj.* tematyczny

theme 1. temat 2. myśl przewodnia, motyw przewodni

theology teologia

theorem twierdzenie

theoretical *adj.* teoretyczny

theorist teoretyk-/czka

theory teoria

chaos theory teoria chaosu

communication theory teoria komunikacji

evolutionary theory teoria ewolucji

information theory teoria informacji

set theory teoria zbiorów

systems theory teoria systemów

thermodynamics termodynamika

thermo-hygrograph termohigrograf

thesauri *zob.* **thesaurus**

thesaurofacet tezaurofaseta

thesaurus *pl.* *thesauri* tezaurus

discipline thesaurus tezaurus dziedzinowy

faceted thesaurus tezaurus fasetowy

general thesaurus tezaurus ogólny

monolingual thesaurus tezaurus jednojęzyczny

multilingual thesaurus tezaurus wielojęzyczny

source thesaurus tezaurus źródłowy

target thesaurus tezaurus docelowy

thesaurus diagram część graficzna tezaurusa

thesaurus entry artykuł deskryptorowy

theses *zob.* **thesis**

thesis *pl.* *theses* 1. teza 2. rozprawa, praca naukowa

doctoral thesis praca doktorska

PhD thesis praca/rozprawa doktorska

thorough *adj.* gruntowny, dokładny

thread 1. wątek 2. nić, nitka

thread sewing machine niciarka

threat zagrożenie

three-decker *adj.* w trzech tomach

thriller dreszczowiec, thriller

thumb index indeks w postaci wcięć na marginesie książki

thumbnail miniatura (*wyświetlanej na komputerze ilustracji*)

tilde tylda, znak ~

time 1. czas 2. czas, epoka

access time czas dostępu

appointed time wyznaczony czas/termin

common auxiliaries of time poddziały wspólne czasu

connect time czas trwania połączenia

document delivery time czas dostarczania dokumentów

glue drying time czas schnięcia kleju

latency time czas oczekiwania

real-time data processing przetwarzanie danych w czasie rzeczywistym

shelf time czas, jaki upływa między dwoma wypożyczeniami dokumentu pozostającego na regale

tintype 1. ferrotyp, żelazotyp 2. ferrotypia, żelazotypia

tipped in *adj.* wklejony (*np. errata*)

tipping-in wklejanie

tissue (paper) bibułka

title tytuł

alternative title tytuł oboczny

caption title tytuł (*rozdziału, podrozdziału*)

collective title tytuł zbiorowy

common title tytuł wspólny

cover title tytuł z okładki

drop-down title skrócona wersja tytułu książki, wydrukowana na pierwszej stronie tekstu

fly-title page karta przedtytułowa
half title page karta przedtytułowa
industry property title tytuł własności przemysłowej
key title tytuł kluczowy
new title notification informacja o pojawieniu się nowej publikacji
official title tytuł ze strony tytułowej publikacji
original title tytuł oryginału
other title information dodatki do tytułu
parallel title tytuł równoległy
partial title część tytułu
permuted title index indeks KWIC
running title żywa pagina
series title tytuł serii
short title tytuł skrócony
title catalogue katalog tytułowy
title entry hasło tytułowe
title index indeks tytułowy
title page strona tytułowa
title proper tytuł właściwy
uniform title tytuł ujednolicony
TOC = table of contents spis treści
tome wolumin, księga
tone ton, odcień
metal relief-tone print akwatinta
tool 1. narzędzie 2. wzór, ozdoba wytoczona na okładce książki
research tools narzędzia badawcze
tooled *adj.* wytłaczany
top *n.* góra, górna część
adj. górny
top margin margines górny
top term deskryptor główny
top-cited *adj.* najczęściej cytowany
top-down analysis analiza zstępująca, analiza „od ogółu do szczegółu”
topic temat
topic map mapa tematyczna

topical 1. tematyczny, rzeczowy 2. aktualny
topical subdivision określnik rzeczowy (*w języku hasel przedmiotowych*)
topographical *adj.* topograficzny
topographical catalogue katalog topograficzny
topology topologia
bus topology topologia szynowa (*sieci*)
network topology topologia sieci
total *adj.* całkowity, ogólny
total circulation nakład całkowity
total quality management kompleksowe zarządzanie jakością
touch-screen ekran dotykowy
tour wycieczka, zwiedzanie, oprowadzanie
library tour oprowadzanie po bibliotece, zwiedzanie biblioteki
tracing 1. tropy 2. kalka, odwzorowanie na kalce
tract traktat, rozprawa
trade 1. handel 2. branża
book trade księgarstwo
registered trade mark notice zawiadomienie o zarejestrowaniu znaku towarowego
trade book książka dla szerokiego grona odbiorców
trade catalogue katalog handlowy
trade edition wydanie dla szerokiego grona odbiorców
trade journal czasopismo branżowe
trade mark znak towarowy
trade name nazwa handlowa, nazwa firmowa
trademark znak towarowy
trademark application zgłoszenie znaku towarowego
tradition tradycja
traditional *adj.* tradycyjny

trial-and-error method metoda prób i błędów

trained librarian wykwalifikowany bibliotekarz

training szkolenie

computer-assisted training szkolenie wspomagane komputerowo

computer-based training nauczanie wspomagane komputerowo

education and training edukacja i szkolenie

vocational training szkolenie zawodowe

transaction transakcja

transactions sprawozdania

transcribe *v.* 1. przepisywać, kopiować 2. transkrybować

transcript 1. kopia 2. zapis nagranego tekstu

transcription transkrypcja

transfer *n.* 1. przeniesienie, transfer 2. kalkomania

v. przynosić, dokonywać transferu

data transfer przesyłanie danych, przenoszenie danych

file transfer protocol protokół przesyłania plików

hypertext transfer protocol protokół przesyłania dokumentów hipertekstowych

information transfer przekazywanie informacji

ownership transfer przeniesienie prawa własności

transfer list lista transferowa

transferability przenoszalność, zbywalność (*praw*)

transform *v.* przekształcać

transformation przekształcenie, transformacja

transient *adj.* przejściowy, chwilowy

transition przejście (*z jednego stanu w inny*)

transitional *adj.* przejściowy, tymczasowy

transitive *adj.* przechodni

transitive relation relacja przechodnia

translate *v.* tłumaczyć, dokonywać przekładu

translation tłumaczenie, przekład, translacja

automatic translation tłumaczenie automatyczne (*komputerowe*)

code translation dekodowanie

free translation wolny przekład

literal translation tłumaczenie dosłowne

machine translation tłumaczenie komputerowe

right of translation prawo do tłumaczenia

translator komputerowy program tłumaczący, translator

transliterate *v.* transliterować

transliteration transliteracja

translucence przeświecalność

translucent *adj.* półprzezroczysty

transmission przekazywanie, przesyłanie, transmisja

data transmission transmisja danych, przekazywanie danych

transmit *v.* przekazywać, przesyłać, transmitować

transnational *adj.* ponadnarodowy

transparence przezroczystość

transparency 1. foliogram, przezrocze, slajd 2. przezroczystość

transparent *adj.* przezroczysty

travelling library zbiory ruchome

treatise traktat, rozprawa

treatment potraktowanie (*tematu*)

treaty traktat, układ

tree drzewo

classification tree drzewo klasyfikacyjne

genealogical tree drzewo genealogiczne

tree-quarter binding oprawa „trzy-czwarte”

tree-quarter binding oprawa „trzy-czwarte”

trend tendencja, trend

triacetate trójoctan

cellulose triacetate trójoctan celulozy

trial 1. próba 2. okres próbny

a process of trial and error metoda prób i błędów

trial proof wydruk próbny

trial version wersja próbna, wersja testowa

triennial *adj.* ukazujący się co 3 lata

trigger *v.* wyzwalać, uruchamiać

trilingual *adj.* trójjęzyczny

triliteral *adj.* trzyliterowy

trilogy trylogia

triple *n.* trójka, trzy elementy

adj. potrójny

triptych tryptyk

truck wózek

book truck wózek to transportu książek

true *adj.* prawdziwy

truetype font font skalowalny

truncation obcięcie, skrócenie

truth prawda

logical truth prawda logiczna

tuition czesne, opłata za studia

tuple krotka (*uporządkowany, skończony zbiór elementów*)

tutorial podręcznik, przewodnik

two-side print druk dwustronny

type *n.* 1. typ, rodzaj 2. czcionka

v. pisać (*na maszynie, komputerze*)

access type rodzaj dostępu

condensed type czcionka ścieśniona (*czcionka o mniejszej szerokości*)

data type typ danych

expanded type czcionka rozszerzona

extract type czcionka o tym samym

kroju, co czcionka w tekście głównym,

ale o mniejszym rozmiarze, stosowana

w przypisach i komentarzach

fancy type ozdobna czcionka

file type typ pliku

large type duża czcionka

patron type kategoria użytkownika

publication type rodzaj publikacji

type family rodzina czcionek

type of unit designator oznaczenie typu jednostki

type page kolumna druku, zadrukowany obszar (*bez marginesów, nagłówek, stopek i numerów stron*)

type size rozmiar czcionki

type style styl czcionki

typeface krój pisma/czcionki

typeface family rodzina krojów pisma

typescript maszynopis

typeset *v.* składać (*tekstu do druku*)

typesetting skład, składanie (*tekstu do druku*)

computer typesetting skład komputerowy

typewriter maszyna do pisania

typical *adj.* typowy

typo literówka, błąd drukarski

typographer typograf

typographic(al) *adj.* typograficzny

typographical point punkt typograficzny

typography typografia

typology typologia

U

UAP = Universal Availability of Publications program powszechnego dostępu do publikacji

ubiquitous *adj.* wszechobecny

UBC = Universal Bibliographic Control program powszechnej rejestracji bibliograficznej

UDC = Universal Decimal Classification Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna

abridged edition of UDC wydanie skrócone UKD

abridged UDC tables/schedules tablice skrócone UKD

auxiliary UDC number symbol pomocniczy UKD

complete UDC schedules/tables wydanie pełne UKD

medium edition of UDC wydanie pośrednie UKD

UDC number symbol UKD

UDC schedules/tables tablice UKD

UF = used for oznaczenie askryptora

Ukrainian *n.* język ukraiński
adj. ukraiński

unabridged *adj.* pełny, kompletny

unambiguous *adj.* jednoznaczny

unauthorised *adj.* nieautoryzowany

unauthorized *zob.* **unauthorised**

unavailable *adj.* niedostępny, nieosiągalny

unbacked *adj.* zadrukowany po jednej stronie

unbiased *adj.* bezstronny

unbound *adj.* nieoprawiony

uncoated paper papier niepowlekany

unconditional *adj.* bezwarunkowy

uncontrolled *adj.* niekontrolowany

undergraduate *n.* student/ka studiów licencjackich

adj. licencjacki (*studia*)

underground press prasa podziemna

underline *n.* 1. podkreślenie 2. podpis pod ilustracją

v. podkreślać

undocumented *adj.* nieudokumentowany

unethical *adj.* nieetyczny

unexpurgated *adj.* nieocenzurowany

unification ujednolicenie, unifikacja

unified *adj.* ujednolicony, jednolity

unified heading hasło ujednolicone

uniform *v.* ujednolicać

adj. 1. jednolity, jednorodny 2. jednakowy
uniform resource identifier jednolity identyfikator zasobu, uri (*standard internetowy umożliwiający identyfikację zasobów w sieci*)

uniform resource locator jednolity lokalizator zasobów, url (*format identyfikacji zasobów sieciowych*)

uniform title tytuł ujednolicony

uniformity jednolitość, jednorodność

unify *v.* ujednolicać, unifikować

union catalogue katalog centralny

unique *adj.* unikalny

unit 1. jednostka 2. całość

administrative unit jednostka administracyjna

archival unit item jednostka archiwalna

bibliographic unit jednostka bibliograficzna

central processing unit jednostka centralna (*komputera*)

information unit jednostka (ilości) informacji

lexical unit jednostka leksykalna

library unit jednostka biblioteczna

- organisation unit** jednostka organizacyjna
- organisational unit** jednostka organizacyjna
- research unit** jednostka badawcza
- type of unit designator** oznaczenie typu jednostki
- unit of description** jednostka opisu
- uniterm** uniterm
- unity** jedność, jednolitość
- unity of invention** jednolitość wynalazku
- universal** *adj.* uniwersalny
- Universal Availability of Publications, UAP** program powszechnego dostępu do publikacji
- universal bibliography** bibliografia powszechna
- universal classification** klasyfikacja uniwersalna
- Universal Decimal Classification, UDC** Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna
- Universal Bibliographic Control, UBC** program powszechnej rejestracji bibliograficznej
- university** uniwersytet
- university library** biblioteka uniwersytecka
- unknown** *adj.* nieznan
- unlimited** *adj.* nieograniczony, bez ograniczeń
- unnumbered** *adj.* nienumerowany
- unpublished** *adj.* nieopublikowany
- unrestricted data** dane ogólnie dostępne
- unsized paper** papier niezaklejony
- unstable** *adj.* niestabilny
- unstructured** *adj.* nieustrukturalizowany, nieuporządkowany
- untitled** *adj.* bez tytułu
- update** *n.* uaktualnienie, aktualizacja
v. uaktualniać, aktualizować
- updated** *adj.* uaktualniony
- updating** aktualizacja
- data updating** aktualizacja danych
- file updating** aktualizacja pliku
- upgrade** *n.* 1. unowocześnianie, ulepszenie, 2. unowocześniona wersja (*np.* *programu komputerowego*)
v. unowocześniać, ulepszać, uaktualniać
- upper case** wielkie litery, wersaliki, majuskuły
- up-to-date** *adj.* aktualny, najnowszy
- URI = uniform resource identifier** jednolity identyfikator zasobu, uri (*standard internetowy umożliwiający identyfikację zasobów w sieci*)
- URL = uniform resource locator** jednolity lokalizator zasobów, url (*format identyfikacji zasobów sieciowych*)
- urology** urologia
- usability** użyteczność
- usability testing** testowanie użyteczności (*oprogramowania*)
- usage** 1. użycie, przykład użycia, uzus językowy 2. użytkowanie
- actual usage** użycie rzeczywiste
- use** 1. wykorzystanie 2. zużycie
- collection use** wykorzystanie zbioru
- ease of use** łatwość korzystania
- easy-to-use** łatwy w użyciu
- inhouse use of documents** prezencyjne wykorzystanie dokumentów
- library use only** „do korzystania na miejscu”
- out of use** wycofany z użytku
- teaching library use** przysposobienie biblioteczne
- used book** książka używana
- used for** oznaczenie askryptora
- user** użytkownik

closed user group zamknięta grupa użytkowników

common user interface wspólny interfejs użytkownika

disparate group of users niejednorodna grupa użytkowników

end user użytkownik końcowy

expert user biegły/doświadczony użytkownik

graphical user interface graficzny interfejs użytkownika

information user użytkownik informacji

library user czytelnik/czka, użytkownik biblioteki

network user identification identyfikacja użytkownika sieci

novice user początkujący użytkownik

privileged user użytkownik uprzywilejowany

registered user użytkownik zarejestrowany

user behaviour zachowanie użytkowników

user education szkolenie użytkowników

user-friendly przyjazny dla użytkownika, łatwy w obsłudze

user guide przewodnik użytkownika

user identification card karta identyfikacji użytkownika

user interface interfejs użytkownika

user manual podręcznik użytkownika

user password hasło użytkownika

user profile profil użytkownika

user study badanie użytkowników

user survey badanie (ankietowe) użytkowników

utility komputerowy program narzędziowy

utility model wzór użytkowy

utilization wykorzystanie, zużytkowanie

utterance 1. wyrażenie, sformułowanie
2. wypowiedź

V

vacancy wakat

vague *adj.* niejasny, mało precyzyjny

valid ważny (*licencja, karta*)

validate *v.* 1. zatwierdzić, uprawomocnić
2. potwierdzić, uzasadnić

validation 1. zatwierdzenie 2. potwierdzenie, uzasadnienie

data validation sprawdzanie poprawności danych

validity 1. ważność (*licencji, karty*) 2. słuszność, zasadność

data validity poprawność danych, ważność danych

valuable *adj.* wartościowy, cenny

valuation 1. ocena 2. wycena, wartość

value *n.* wartość

v. wycenianie

absolute value wartość bezwzględna, moduł liczby

Boolean value wartość logiczna

informational value wartość informacyjna

logical value wartość logiczna

pH value wartość pH

primary value wartość pierwotna

secondary value wartość wtórna

value added wartość dodana

vandalism wandalizm

vanity press *zob.* **vanity publisher**

vanity publisher wydawnictwo publikujące prace na koszt autora

variability zmienność

variable *n.* zmienna

adj. zmienny

independent variable zmienna niezależna

variable field pole o zmiennej długości

variance 1. niezgodność, różnica, sprzeczność 2. wariancja

variant 1. wariant 2. egzemplarz z tego samego nakładu, różniący się od pozostałych

variation 1. odmiana, wariant 2. zróżnicowanie, wariantywność 3. wariacja

variety 1. różnorodność, zróżnicowanie 2. rodzaj, typ, gatunek

variorum edition wydanie zawierające różne wersje tekstu

vary v. 1. różnić się 2. zmieniać się

vast *adj.* rozległy, obszerny, ogromny

vector wektor

vector graphics grafika wektorowa

vellum welin, papier welinowy

vendor sprzedawca, dostawca (*np. sprzętu komputerowego*)

Venn diagram diagram Venna

venture przedsięwzięcie

venue miejsce, lokalizacja

verb czasownik

verbal *adj.* 1. ustny, słowny, werbalny 2. czasownikowy, odczasownikowy

verbalisation werbalizacja

verbalization *zob.* verbalisation

verbatim *adj.* dosłowny

adv. dosłownie, słowo w słowo

verification 1. weryfikacja, potwierdzenie 2. uwierzytelnienie

verify v. weryfikować, potwierdzać

vernacular 1. język narodowy 2. dialekt miejscowy 3. język codzienny 4. żargon

versatile *adj.* wszechstronny, uniwersalny
digital versatile disc/disk cyfrowy dysk uniwersalny, płyta DVD

versatility wszechstronność, uniwersalność

verse 1. poezja 2. wiersz, wierszyk 3. zwrotka, strofa 4. wers, linijka

version wersja

expurgated version wersja ocenzurowana, wersja okrojona

trial version wersja próbna, wersja testowa

verso verso, strona odwrotna

vertical *adj.* pionowy

veterinary medicine weterynaria

viability realność, wykonalność

viable *adj.* realny, wykonalny

vide v. patrz, zobacz

video 1. wideokaseta 2. film wideo

videocassette wideokaseta

videoconference wideokonferencja

videotape taśma wideo

videotext wideotekst

Vietnamese *n.* język wietnamski
adj. wietnamski

view *n.* widok

v. przeglądać, oglądać

common auxiliaries of point of view poddziały wspólne punktu widzenia oraz sposobu ujęcia tematu przez autora

viewer przeglądarka (*plików*)

vignette winieta, winietka

violation naruszenie, złamanie (*prawa*)

virgule ukośnik, znak /

virology wirusologia

virtual *adj.* wirtualny

virtual community społeczność wirtualna, społeczeństwo wirtualne

virtual learning environment wirtualne środowisko edukacyjne

virtual library biblioteka wirtualna

virtual reality rzeczywistość wirtualna

virus wirus

computer virus wirus komputerowy

virus scan wykrywanie wirusów

visible *adj.* widoczny, widzialny

vision wizja, widzenie
visit *v.* odwiedzać, zwiedzać
visitor's book księga gości
visual *adj.* wizualny
visual dictionary słownik obrazkowy
visually impaired *adj.* niedowidzący, słabowidzący
vital *adj.* podstawowy, zasadniczy, niezbędny
vocabulary słownictwo
controlled vocabulary słownictwo kontrolowane
lead-in vocabulary 1. wskaźniki relacji w teaurusie (*np.* „U” – używaj) 2. odsyłacze (*np.* „zob.” – zobacz)
vocabulary control kontrola słownictwa
vocational training szkolenie zawodowe
voice mail poczta głosowa
vol. = volume tom
volume 1. tom, wolumin 2. objętość
omnibus volume zbiór, antologia, publikacja zawierająca kilka dzieł tego samego autora
voluminous *adj.* obszerny
voluntary service wolontariat
volunteer ochotnik
vortal wortal, portal wertykalny
vowel samogłoska

W

WADEX = **word and author index** indeks WADEX, indeks słów kluczowych i autorów
WAN = **wide area network** rozległa sieć komputerowa
warehouse magazyn, hurtownia

data warehouse hurtownia danych (*rodzaj bazy danych*)
warning ostrzeżenie
warp *v.* zniekształcać (się), wypaczać (się)
warrant upoważnienie, pełnomocnictwo
literary warrant literatura (*teksty*) wykorzystana do utworzenia zbiorów słownictwa kontrolowanego
warranty gwarancja
wash drawing rysunek lawowany
wastage 1. straty (*np.* materiału) 2. marnotrawstwo
waste paper makulatura
water resistance wodoodporność
watercolour akwarela
watermark znak wodny
wax *n.* wosk
v. woskować
wax paper papier woskowany
wear zużycie, używanie się
wear and tear zużycie normalne w eksploatacji
Web sieć WWW
deep/invisible web zasoby informacyjne Internetu, do których nie potrafią dotrzeć wyszukiwarki
Semantic Web Semantyczny Web, Semantyczna Sieć, rozszerzenie istniejącej sieci WWW o mechanizmy semantyczne w celu umożliwienia przetwarzania informacji w sposób odpowiedni do jej znaczenia
web address adres w sieci WWW
web browser przeglądarka sieci WWW
web master administrator witryny WWW
Web Ontology Language, OWL język służący do reprezentacji i przetwarzania danych w sieci WWW
web page strona WWW
web site witryna WWW

webmaster twórca strony/witryny
WWW

webometrics webometria

webpage strona WWW

website witryna WWW

weeding brakowanie, selekcja (*księgozbioru*)

weekly *n.* tygodnik

adj. tygodniowy, cotygodniowy

adv. tygodniowo, co tydzień

weekly newspaper tygodnik

weight wskaźnik wagi

weighted average średnia ważona

weighted mean średnia ważona

weighting ważenie

welding spawalnictwo

welfare 1. opieka społeczna 2. dobrobyt

wellum welin

Welsh *n.* język walijski

adj. walijski

wet strength wodotrwałość

whistles

bells and whistles niepotrzebne właściwości, zbędne funkcje programu, *wodotryski*

white paper raport rządowy, biała księga

white space odstęp, światło (*w tekście*)

whiteness białość

whole całość

whole-part relationship relacja typu całość-część, relacja mereologiczna

wholesale hurt, sprzedaż hurtowa

wide *adj.* szeroki, rozległy

wide area network rozległa sieć komputerowa

widespread *adj.* szeroko rozpowszechniony, popularny

widow wdowa (*rodzaj błędu w łamaniu tekstu*)

width szerokość

wi-fi = **wireless fidelity** standard komunikacji bezprzewodowej

wiki wiki (*rodzaj stron/serwisów WWW*)

wildcard, wild card znak wieloznaczny, znak uniwersalny (* ?)

window okno

WIPO = **World Intellectual Property Organization** Światowa Organizacja Własności Intelektualnej

wireless *adj.* bezprzewodowy

wireless network sieć bezprzewodowa

wisdom mądrość

withdrawal 1. ubytek 2. wycofanie, usunięcie

wizard kreator (*część oprogramowania*)

wood drewno

ground wood paper papier drzewny

wood engraving drzeworyt sztorcowy

woodcut 1. drzeworyt 2. klocek drzeworytowy

woodfree paper papier bezdrzewny

word słowo, wyraz

borrowed word wyraz zapożyczony

compound word złożenie, termin złożony

derived word wyraz pochodny

entry word wyraz hasłowy

key word słowo kluczowe

loan word zapożyczenie, wyraz zapożyczony

word and author index indeks WADEX, indeks słów kluczowych i autorów

word class część mowy, kategoria grammatyczna

word for word dosłownie, słowo w słowo

word formation słowotwórstwo

word order szyk wyrazów

word processing komputerowe przetwarzanie tekstów

word processor procesor tekstu
word wrapping zawijanie tekstu
word-by-word słowo po słowie

wording sposób sformułowania

work dzieło, utwór
charity work działalność/praca charytatywna
collected works dzieła zebrane
collective work praca zbiorowa
development work prace rozwojowe
editorial work praca edytorska/wydawnicza
end-of-work bibliography bibliografia załącznikowa
intellectual work dzieło intelektualne
literary and artistic works dzieła literackie i artystyczne
musical work dzieło muzyczne
reference work wydawnictwo informacyjne, informator
terminology work działalność terminologiczna
work of art dzieło sztuki

workbook zeszyt ćwiczeń

workflow przepływ informacji, przepływ dokumentów

workgroup grupa robocza

working paper dokument roboczy

workload obciążenie pracą

workplace miejsce pracy

workroom pracownia

worksheet 1. formularz 2. karta pracy

workshop warsztaty (*forma zajęć*)

workstation 1. stacja robocza (*komp.*)
 2. stanowisko pracy

world świat
world atlas atlas świata
world bibliography bibliografia powszechna
World Intellectual Property Organization Światowa Organizacja Własności Intelektualnej

world map mapa świata
World Wide Web sieć WWW, sieć ogólnosiwiatowa

World Wide Web sieć WWW, sieć ogólnosiwiatowa

worldwide *adj.* ogólnosiwiatowy

worm robak (*rodzaj wirusa komputerowego*)

WORM = **write once, read many** jednokrotny zapis, wielokrotny odczyt

woven paper papier welinowy, welin

wrap *v.* zawijać (*tekst*)

wrapper 1. obwoluta 2. opakowanie
dust wrapper obwoluta

wrapping opakowanie
word wrapping zawijanie tekstu
wrapping paper papier pakowy

write *v.* pisać
write error błąd zapisu
write once, read many jednokrotny zapis, wielokrotny odczyt
write protection zabezpieczenie przed zapisem

writer pisa-rz/rka, autor/ka
ghost writer autor piszący za kogoś

writing pismo
cuneiform writing pismo klinowe

written document dokument piśmieniczny

WWW = **World Wide Web** sieć WWW, sieć ogólnosiwiatowa

X

xerography kserografia
x-height miara wielkości czcionki, wyrażona wysokością litery x
xerox *n.* 1. kserograf 2. odbitka ksero
v. kserować

XML = **extensible markup language** rozszerzalny język znaczników, język XML

x-ref = **cross reference** odsyłacz

xylograph ksylografia, drzeworyt

xylography ksylografia, drzeworytnictwo

Y

year rok

yearbook rocznik

statistical yearbook rocznik statystyczny

yearly *n.* rocznik

adj. roczny, coroczny

adv. rocznie, co rok

yellow press prasa brukowa

yellowing żółknięcie (*papieru*)

Yiddish język jidysz

yield *v.* dostarczać, przynosić

young adults młodzież w wieku 12–18 lat

youth młodzież

children's and youth literature literatura dla dzieci i młodzieży

Z

zincography cynkografia

zine amatorsko wydawane czasopismo

Zip's law prawo Zipfa

zone strefa

zoology zoologia

zoom *n.* zmiana wielkości obrazu

v. zmieniać wielkość obrazu